Yazarlar: Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU
Olcay ASLAN
Olcay EKŞİOĞLU
Bölüm Yazarı: Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

MODÜL 2

KONSENSUS
KPSS & KURUM SINAVLARI SORU BANKASI

İdare Hukuku

352 Soru

- En son 25 Ağustos 2017 tarihinde çıkan MİT Müsteşarlığı'nı Cumhurbaşkanına bağlayan 694 sayılı OHAL KHK'sı dâhil olmak üzere 21 Temmuz 2016'da OHAL İlan Kararından sonra çıkarılan 667 ila 694 arasındaki tüm OHAL KHK'ları
&
27 Temmuz 2017 tarihli ve 1160 sayılı TBMM Kararıyla gerçekleşen TBMM İçtüzüğü Değişiklikleri
&
20 Temmuz 2017 tarihli ve 7035 sayılı Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerinin İşleyişinde Ortaya Çıkan Sorunların Giderilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Değişiklikleri
&
21 Ocak 2017 Tarihinde TBMM'de Kabul Edilen ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16 NİSAN 2017 TARİHİNDE yapılan halkoylamasında kabulüyle birlikte, bu tarihte YÜRÜRLÜĞE GİREN ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ
&
21-28 MAYIS 2017 ve 3 HAZİRAN 2017 TARİHLERİNDE YAPILAN KPSS ile ADLİ HÂKİMLİK ve SAVCILIK SINAVLARI Dâhil 2017 Yılında Yapılan Sınav Sorularının Uyarlanması Suretiyle

Yeni Eklenmiş 100 Soru

ve Diğer Tüm Güncel Mevzuat Değişiklikleri Çerçevesinde
YENİLENİP GÜNCELLENMİŞ KONULARINA GÖRE TASNİF EDİLMİŞ

2755 ÇIKMIŞ SINAV SORUSU

VE AÇIKLAMALI GEREKÇELİ YÖNLENDİRİCİ ÇÖZÜMLERİ

16 NİSAN 2017 TARİHİNDE YAPILAN HALKOYLAMASIYLA KABUL EDİLEN YENİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ ÖZETLERİ İŞLENMİŞTİR.

SAVAŞ YAYINEVİ

2018
9. Baskı

SAVAŞ YAYINEVİ

Merkez
Ostim O.S.B.
1208. Cad. No: 9
Yenimahalle
Ostim / ANKARA
Tel:0.312 434 35 97
0.312 432 44 29
Fax:0.312 432 44 28

Şube
Cemal Gürsel Caddesi
Fakülteler Mah.
Cebeci / ANKARA
Ankara Ünv. Hukuk Fak.
Öğrenci Girişi
Tel:0.312 319 83 33

www.savaskitap.com

KONSENSUS

KPSS – Kurum Hukuk Soru Bankası

İdare Hukuku

©Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Tamamen veya herhangi bir bölümü yazarın ve yayınevinin yazılı izni alınmadan basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU
Olcay ASLAN
Olcay EKŞİOĞLU

Baskı Yılı	: 2018
Baskı Sayısı	: 9. Baskı 1. Baskı Şubat 2014 2. Baskı Nisan 2014 3. Baskı Şubat 2015 4. Baskı 2016 5. Baskı Ocak 2016 6. Baskı Mart 2016 7. Baskı 2017 8. Baskı Mart 2017 **9. Baskı 2018**
Ebadı	: 16x24
Kâğıt	: 70 gr 1. Hamur
Cilt	: 8 Kitaplık Modüler Set
Sayfa Sayısı	: 250
ISBN	: 978-605-2328-30-9
Dizgi & Tasarım	: Savaş Dizgi
Baskı	: Özbaran Ofset

DOKUZUNCU BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankamızın elinizde tuttuğunuz 9. Baskısı, Mart 2017 tarihinde basılan 8. Baskıdan sonra yapılan mevzuat değişikliklerine göre güncellenmesi ve gerçekleştirilen sınavlarda sorulan soruların uyarlanarak eklenmesiyle baştan sona gözden geçirilip yenilenmesiyle hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, 11. Baskıda yapılan değişiklikler şöyle sıralanabilir:

- 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halkoylamasında kabulüyle birlikte, bu tarihte yürürlüğe giren Anayasa değişiklikleri kapsamına giren sorular güncellenmiş, güncellenmesi mümkün olmayanlar adayların kafasını karıştırmamak üzere çıkarılmıştır. Bu bağlamda yaklaşık 1000 civarındaki tüm Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı soruları gözden geçirilmiş, milletvekili seçilme şartlarındaki değişiklikler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) ya da Anayasa Mahkemesi vb. gibi konularda daha önce çıkan yüzlerce soru mezkûr hükümlerin ve kurumların güncel haline uyarlanmış; ancak Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, askeri mahkemeler gibi güncellenme imkânı kalmayan onlarca soru da çıkarılmıştır.
- En son 25 Ağustos 2017 tarihinde çıkan MİT Müsteşarlığı'nı Cumhurbaşkanlığına bağlayan 694 sayılı OHAL KHK'sı dâhil olmak üzere 21 Temmuz 2016'da OHAL İlan Kararından Sonra Çıkarılan 667 ila 694 arasındaki tüm OHAL KHK'larının özellikle idare hukuku ve ceza muhakeme usulü olmak üzere getirdiği sınav sorularını ilgilendiren tüm yenilik ve değişiklikler gerçekleştirilmiştir.
- 20 Temmuz 2017 tarih 7035 sayılı "Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerinin İşleyişinde Ortaya Çıkan Sorunların Giderilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un özellikle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunlarında getirdiği değişikliklerle ilgili sorular ve açıklamalar güncellenmiştir.
- 27 Temmuz 2017 tarihli ve 1160 sayılı TBMM Kararıyla gerçekleşen TBMM İçtüzüğü değişiklikleri çerçevesinde Anayasa Hukuku soruları gözden geçirilip güncellenmiştir.
- 21-28 Mayıs 2017 tarihlerinde yapılan KPSS sınavında çıkan 40 Hukuk sorusu ile 3 Haziran 2017 tarihinde yapılan Adli Hâkimlik ve Savcılık sınavlarında sorulan alan hukuk soruları ve vatandaşlık soruları uyarlanarak eklenmiştir.

- Ayrıca Anayasa Hukuku ve İdare Hukuku kitaplarının şu an okumakta olduğunuz Önsöz'ünün arkasına tarafımca hazırlanmış ve çalışmalarınızda rehberlik edecek 16 Nisan 2017 günü yapılan Anayasa değişikliği halkoylaması ile kabul edilen *21 Ocak 2017 Tarih ve 6771 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Öngördüğü Temel Değişiklik ve Yenilikler* başlıklı bir bilgi notu da eklenmiştir.

2016 ve 2017 yıllarında yapılan hâkimlik, kaymakamlık, KPSS ve diğer A Grubu Kurum Sınavlarında sorulan sorular analiz edilip değerlendirildiğinde, içlerinde nadiren özgün sorular bulunmakla beraber büyük ölçüde önceki yıllarda sorulan soruların benzeri ve tekrarı olduğu görülmektedir. 2000'li yıllarda sorulan tartışmalı veya içtihada dayalı sorular yerine doğrudan mevzuat temelli ve cevabında tartışma olmayan sorular tercih edilmektedir.

Bu bağlamda, KPSS ve tüm kurum sınavları hazırlanan adayların kitabımızda yer alan çıkmış soruları ve cevaplarını en az 3 kez baştan sona hızlı biçimde gözden geçirmeleri, girecekleri sınavlara hem tecrübe ve ön hazırlıklı hem de sınav pratiği kazanarak girip başarılı olmalarına çok ciddi ve önemli katkı sağlayacaktır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 453
İdare Hukuku	: 352
İdari Yargı	: 264
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 276
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 157
Medeni Hukuk	: 308
Borçlar Hukuku (Genel)	: 306
Ticaret Hukuku	: 287
İcra ve İflas Hukuku	: 352
Toplam	: 2755

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Haliç / 2018
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

ÇIKMIŞ SORULARIN ÖNEMİNE İLİŞKİN BİR FIKRA ☺

Balığı denizden tutmuşlar, "ben ölmem" diye çırpınıyormuş. Canlılığını kaybetmiş, temizlemişler, "ben ölmem" diyormuş. Kızgın yağda mısır unuyla nar gibi kızartmışlar, hala "ben ölmem" diye sesleniyormuş. Zeytinyağlı taze mevsim salatayla bir güzel afiyetle yemişler, hala mideden muzip muzip adamı çatlatırcasına nara atıyormuş: "ben hala ölmedim". Sonrasında üzerine bir enfes helva yemişler, o zaman pes edip demiş ki: "İşte, şimdi öldüm, bu lezzet karşısında ölmemek ne mümkün."

ALINACAK DERS ☺

Arkadaşlar sınavlara hazırlanırken defalarca tekrar ederek konu çalışacaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Hocalardan ders dinleyeceksiniz, sorular soracaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Özgün soru bankalarından binlerce soru çözeceksiniz, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Deneme sınavlarında kendinizi test edeceksiniz, hala "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Çıkmış soru çözeceksiniz, yani "helva" yiyeceksiniz: "İşte o zaman sınava tam anlamıyla ve mükemmelen hazır ve nazır olacaksınız"...

Bilmem anlatabildim mi???

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

*PROF. DR. AHMET NOHUTÇU TARAFINDAN HAZIRLANAN 21 OCAK 2017 TARİH VE 6771 SAYILI TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNUN ÖNGÖRDÜĞÜ TEMEL DEĞİŞİKLİK VE YENİLİKLER YENİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ KANUNU ÇERÇEVESİNDE ANAYASANIN 104. MADDESİNDE CUMHURBAŞKANINA VERİLEN GÖREV VE YETKİLER**[*]

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. **Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.**

Cumhurbaşkanı, **Devlet başkanı** sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

1) Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
2) **Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.**
3) Kanunları yayımlar.
4) Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.
5) Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesi ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.
6) **Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanları atar ve görevlerine son verir.**
7) **ÜST KADEME KAMU YÖNETİCİLERİNİ ATAR, GÖREVLERİNE SON VERİR ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.**
8) Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.
9) Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.
10) Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.
11) **Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.**
12) Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

---

[*] Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanına tanınan yeni yetki ve görevler **koyu harfle** yazılarak belirtilmiştir.

13) Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

14) Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

15) **Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ çıkarabilir.**

   a. **Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.**

   b. **Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.**

   c. **Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.**

   d. **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanır.**

   e. **Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.**

16. **Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, YÖNETMELİKLER çıkarabilir.**

YENİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİ İLE KALDIRILAN HÜKÜMLER

- ✓ Gensoru (TBMM'nin Bakanlar Kurulu ve Bakanları denetleme yetkisi)
- ✓ TBMM'nin Bakanlara sözlü soru sorması
- ✓ TBMM Başkanının Cumhurbaşkanına vekâlet etmesi
- ✓ Bakanlar Kurulu
- ✓ Bakanlar Kurulunun kurulması, güvenoyu alması
- ✓ Geçici Bakanlar Kurulu
- ✓ Tüm Bakanlar Kurulu kararnameleri
- ✓ Bakanlıkların kurulması, kaldırılması
- ✓ Kanun Hükmünde Kararname (TBMM'nin KHK çıkarma verme yetkisi ve Bakanlar Kurulu'nun KHK çıkarması)
- ✓ Milletvekillerinin Bakan olabilmesi
- ✓ Tüzük
- ✓ Milletvekili genel veya ara seçiminden önceki veya sonraki bir yıl içinde yapılması gereken mahallî idareler organlarına veya bu organların üyelerine ilişkin genel veya ara seçimlerin milletvekili genel veya ara seçimleriyle birlikte yapılması
- ✓ Yürütmenin kanun tasarısı sunması (Bütçe ve Kesinhesap Kanunu hariç)
- ✓ Jandarma Genel Komutanının MGK üyeliği
- ✓ Sıkıyönetim
- ✓ Askeri Yargıtay
- ✓ Askeri Yüksek İdare Mahkemesi
- ✓ Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeleri ile Jandarma Genel Komutanının Yüce Divanda yargılanması
- ✓ Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyelerinin Uyuşmazlık Mahkemesi üyelikleri

YENİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİ İLE YENİ GELEN ve DEĞİŞEN HÜKÜMLER

- ✓ Yürütme yetki ve görevinin Bakanlar Kurulu ile birlikte değil **sadece Cumhurbaşkanı** tarafından kullanılması
- ✓ Anayasa'nın yargı yetkisiyle ilgili 9. maddesinde yer alan 'yargının bağımsızlığı' ilkesine "**tarafsızlık**" ilkesinin eklenmesi
- ✓ Milletvekili sayısının 550'den **600**'e çıkması
- ✓ Milletvekili Seçilme yaşının 25'ten **18**'e inmesi
- ✓ Milletvekili adaylık niteliklerinden 'askerliğini yapmış olmak' şartının çıkarılıp, 'askerlikle ilişiği olmama' ilkesinin getirilmesi
- ✓ TBMM seçim döneminin 4 yıldan **5 yıla** çıkması
- ✓ TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 5 yılda bir **aynı gün** yapılması
- ✓ Yazılı soruların Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar tarafından **15 günde** cevaplanması
- ✓ Son yapılan seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte **%5'ini** almış olan partiler ile en az **100.000 seçmenin** de Cumhurbaşkanlığı seçiminde aday göstermesi
- ✓ Cumhurbaşkanının "**Devlet Başkanı**" sıfatını kazanması
- ✓ Cumhurbaşkanının **partisiyle ilgisinin kesilmemesi**
- ✓ Cumhurbaşkanının Meclise mesaj vermesi
- ✓ **Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**
- ✓ Cumhurbaşkanının suç işlediği iddiasıyla **Cezai Sorumluluğu** (NSÇ teklifi → 3/5'in kararı → 2/3'ün kabulüyle → Yüce Divana sevk edilmesi) (Yüce Divan'ın en fazla (3+3) 6 ayda soruşturmayı tamamlaması)
- ✓ Cumhurbaşkanının yardımcılarını ve bakanları atayıp görevlerine son vermesi
- ✓ Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanların görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı ile aynı usul ve şartlarda cezai sorumluluğa tabi olmaları
- ✓ Cumhurbaşkanına **Cumhurbaşkanı Yardımcısının vekâlet etmesi**
- ✓ Yasama ve yürütmenin **karşılıklı "Seçimlerin Yenilenmesine"** (erken seçime) karar vermesi:
  a. Cumhurbaşkanının doğrudan;
  b. TBMM'nin 3/5 çoğunlukla karar vermesi
- ✓ Genelkurmay Başkanının MGK'da Cumhurbaşkanından sonra gelen sırasının bakanlardan sonraya alınması
- ✓ MGK'da başbakan yardımcıları yerine Cumhurbaşkanı yardımcılarının üye olması
- ✓ Devlet Denetleme Kurulunun Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesi, **askeri kuruluşları denetleyebilmesi** ve **idari soruşturma yapabilmesi**

- ✓ Milli Güvenlikten Cumhurbaşkanının sorumlu olması
- ✓ Genelkurmay Başkanının Bakanlar Kurulunun teklifi yerine doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanması
- ✓ OHAL'i Cumhurbaşkanının ilan etmesi ve OHAL Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri çıkarabilmesi
- ✓ Sıkıyönetimin şartlarının OHAL'in altında OHAL şartlarıyla birleştirilmesi
- ✓ TBMM'ye sunulan OHAL kararnamelerinin **3 ay** içinde karara bağlanamaması halinde kendiliğinden yürürlükten kalkması
- ✓ Cumhurbaşkanının ve Yüksek Askeri Şura'nın tüm kararlarına karşı **yargı yolunun açılması**
- ✓ Cumhurbaşkanının üst kademe kamu yöneticilerini atayıp görevlerine son vermesi
- ✓ Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu tüzelkişiliğinin kurulabilmesi
- ✓ Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması
- ✓ Cumhurbaşkanının yönetmelik çıkarabilmesi
- ✓ HSYK'nın adının HSK (Hâkimler ve Savcılar Kurulu) olması ve üye sayısının 22'den → **13**'e, daire sayısının 3'ten → **2**'ye düşmesi
- ✓ HSK üyelerinin 4'ünü CB'nın seçmesi (3 üyeyi birinci sınıf adli hâkim ve savcılar arasından; 1 üyeyi birinci sınıf idari hâkim ve savcılar arasından)
- ✓ HSK üyelerinin **7'sini TBMM'nin** seçmesi (Yeni Seçim Usulü: 3 üye Yargıtay, 1 üye Danıştay, 3 üye hukukçu öğretim üyeleri ve avukatlar arasından her üyelik gösterilecek 3 kat aday arasından: 1. tur: 2/3; 2. tur: 3/5; 3. tur: 2. turda en çok oy alan 2 aday arasından ad çekilmesi usulüyle)
- ✓ AYM üye sayısının 17'den → **15**'e düşmesi; Genel Kurulun Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az 10 üye ile toplanması; Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare mahkemesinden gelen 2 üyenin üyeliğinin ve bu 2 üye ile Jandarma Genel Komutanının Yüce Divanda yargılananlar arasında sayılmasının son bulması
- ✓ Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine karşı Anayasa Mahkemesi'nde dava açılabilmesi
- ✓ Uyuşmazlık Mahkemesinde Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare mahkemesinden gelen 5 asil 5 yedek üyenin üyeliklerinin son bulması
- ✓ Cumhurbaşkanının bütçe ve kesin hesap kanunu teklifinde bulunabilmesi
- ✓ Bütçe kanunun süresi içinde kabul edilmemesi, geçici bütçe kanunun da çıkarılmaması halinde önceki yılın bütçesinin yeniden değerleme oranına göre artırılarak uygulanması

16 NİSAN 2017 HALKOYLAMASIYLA YÜRÜRLÜĞE GİREN HÜKÜMLER

- ✓ Anayasa'nın 9. maddesindeki "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız **ve tarafsız** mahkemelerce kullanılır." hükmü.
- ✓ Milletvekili Seçilme yaşının 25'ten **18**'e inmesi
- ✓ Milletvekili adaylık niteliklerinden 'askerliğini yapmış olmak' şartının çıkarılıp, 'askerlikle ilişiği olmama' ilkesinin getirilmesi
- ✓ Cumhurbaşkanının partili olabilmesi
- ✓ "Seçimlerde geçici Bakanlar Kurulu" kenar başlığında ilga edilen hükümler
- ✓ Milletvekili seçimlerinden önceki veya sonraki bir yıl içinde yapılacak mahallî idare seçimlerinin milletvekili seçimleriyle birlikte yapılması hükmünün kaldırılması
- ✓ Askeri yargı, Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kaldırılması
- ✓ AYM üye sayısının 17'den → **15**'e düşmesi; Genel Kurulun Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az 10 üye ile toplanması; Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare mahkemesinden gelen 2 üyenin üyeliğinin ve bu 2 üye ile Jandarma Genel Komutanının Yüce Divanda yargılananlar arasında sayılmasının son bulması
- ✓ Jandarma Genel Komutanı ile ilga edilen Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyelerinin Yüce Divanda yargılanmalarının son bulması
- ✓ HSK (Hâkimler ve Savcılar Kurulu) ile ilgili tüm düzenlemeler
- ✓ Uyuşmazlık Mahkemesinde Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare mahkemesinden gelen 5 asil 5 yedek üyenin üyeliklerinin son bulması

6771 SAYILI KANUN GEREĞİNCE BİRLİKTE YAPILACAK İLK TBMM VE CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNE İLİŞKİN SEÇİM TAKVİMİN BAŞLADIĞI TARİHTE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK DEĞİŞİKLİKLER

- ✓ Milletvekili sayısının 550'den **600**'e çıkması
- ✓ Anayasanın 77. Maddesindeki "TBMM'nin Seçim Dönemi" ibaresinin "TBMM ve Cumhurbaşkanının Seçim Dönemi" olarak değişmesi ve TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 5 yılda bir **aynı gün** yapılması
- ✓ TBMM'deki siyasal parti gruplarına ek olarak Cumhurbaşkanlığı seçiminde son yapılan seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte **%5'ini** almış olan partiler ile en az **100.000 seçmenin** de aday göstermesi
- ✓ Cumhurbaşkanıyla ilgili "Seçimi" madde kenar başlıklı 102. Maddenin ilgası

GERİ KALAN HÜKÜMLER, 3 KASIM 2019 TARİHİNDE BİRLİKTE YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN TBMM VE CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ SONUCUNDA, CUMHURBAŞKANININ GÖREVE BAŞLADIĞI TARİHTE YÜRÜRLÜĞE GİRECEKTİR.

ABD TİPİ BAŞKANLIK SİSTEMİ İLE CUMHURBAŞKANLIĞI SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

ABD TİPİ BAŞKANLIK	CUMHURBAŞKANLIĞI SİSTEMİ
Çift Meclis	Tek Meclis
Federalizm	Üniter Devlet
4 yıl	5 yıl
Başkanın: - iki dereceli ve - tek turlu sistemle seçilmesi	Cumhurbaşkanının: - tek dereceli ve - iki turlu sistemle seçilmesi
Başkan Adayı: Ön Seçimle	Cumhurbaşkanı Adayı: - TBMM Siyasi Parti Gruplarının - Seçimlerde tek başına veya birlikte %5 oy almış partilerin - 100.000 seçmenin aday göstermesiyle
Başkan ve Kongre seçimleri farklı zamanlarda	CB ve TBMM seçimleri aynı zamanda
Başkanın atamaları Senatonun onayına tabi olması	CB'nın atamalarının TBMM'nin onayına tabi olmaması
Yasama ve Yürütmenin birbirini feshedememesi	Yasama ve Yürütme arasında çatışma olması halinde Yasama ve Yürütmenin karşılıklı seçimlerin yenilenmesine karar verebilmesi

SEKİZİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus KPSS Hukuk Soru Bankamızın elinizde tuttuğunuz 8. Baskısı, 22-29 Mayıs 2016 tarihindeki KPSS-A sınavı ile 24 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen Adli-İdari Hâkimlik sınavının sorularının da analiz edilip uyarlanması ve bir önceki baskıdan sonra gelişen aşağıdaki güncel mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip güncellenerek hazırlanmıştır:

- 21 Ocak 2017 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve 16 Nisan 2017 tarihinde yapılacak referandumla oylanacak 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 21 Temmuz 2016'da OHAL İlan Kararından Sonra Çıkarılan, 9 Şubat 2017'de çıkarılan dâhil olmak üzere 667 ila 687 arasındaki tüm OHAL KHK'ları
- Kamu İhale Kurumu'nun 21/01/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış 2017/1 sayılı Kamu İhale Tebliği
- Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 29/12/2016 tarihli Danıştay Dava Daireleri arasındaki işbölümü kararında değişiklik yapılmasına dair kararı
- 02.12.2016 Tarih ve 6763 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2016 yapılan KPSS, hâkimlik, kaymakamlık ve diğer A Grubu Kurum Sınavlarında sorulan sorular analiz edilip değerlendirildiğinde, içlerinde nadiren özgün sorular bulunmakla beraber büyük ölçüde önceki yıllarda sorulan soruların benzeri ve tekrarı olduğu görülmektedir. 2000'li yıllarda sorulan tartışmalı veya içtihada dayalı sorular yerine doğrudan mevzuat temelli ve cevabında tartışma olmayan sorular tercih edilmektedir.

Bu bağlamda, başta 21-28 Mayıs 2017 tarihinde yapılacak KPSS sınavı olmak üzere tüm sınavlara hazırlanan adayların kitabımızda yer alan çıkmış soruları ve cevaplarını en az 3 kez baştan sona hızlı biçimde gözden geçirmeleri, girecekleri sınavlara hem tecrübe ve ön hazırlıklı hem de sınav pratiği kazanarak girip başarılı olmalarına çok ciddi ve önemli katkı sağlayacaktır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 438
İdare Hukuku	: 341
İdari Yargı	: 275
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 260
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 142
Medeni Hukuk	: 296
Borçlar Hukuku (Genel)	: 294
Ticaret Hukuku	: 275
İcra ve İflas Hukuku	: 342
Toplam	: **2663**

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Sabiha Gökçen / 02 Mart 2017

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com

Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com

Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

YEDİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

KPSS ve kamu kurumlarının sınavlarına hazırlanan adayların hukuk alanındaki çalıştıkları ve öğrendikleri konuları hazmetmeleri ve doğrularını artırmalarında çok önemli ve ciddi bir katkı sağlayan Konsensus KPSS - Kurum Hukuk Soru bankasının 7. Baskısı, bir önceki baskının baştan aşağı gözden geçirilip aşağıdaki gelişmeler çerçevesinde güncellenerek hazırlanmıştır:

- 21 Temmuz 2016'da OHAL ilan kararından sonra çıkarılan 667, 668, 669, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673 ve 674 sayılı OHAL KHK'larının idare hukuku, idari yargı, ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukunu ilgilendiren ve tarafımızca önemli görülen kısımları
- Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 01/08/2016 tarih ve 2016/31 sayılı Danıştay Dava Daireleri arasındaki işbölümü kararında değişiklik yapılmasına dair kararı
- 23.04.2016 Tarih ve 6706 Sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İş Birliği Kanunu ile Gelen Değişiklikler ve Yeni Düzenleme Sonucunda Suçluların Geri Verilmesi Hakkında Kanun
- 06.04.2016 Tarih ve 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu
- 24.03.2016 Tarih ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- 16/2/2016 Tarih ve 6676 Sayılı Kanun'un 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Bazı Maddelerini Değiştiren Hükümleri
- 29/01/2016 Tarih ve 6663 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Bazı Maddelerini Değiştiren Hükümleri
- 16/01/2016 Tarihinde Yürürlüğe Giren İştiraklerin Sayıştay Tarafından Denetlenemeyeceği Hükmünü İptal Eden Anayasa Mahkemesi'nin 4/12/2014 Tarih ve E.:2013/114, K.:2014/184 sayılı Kararı
- 14/01/2016 Tarih ve 6661 Sayılı Sayıştay Kanun'un 4. Maddesini Değiştiren Kanun

Başta 21 ve 28 Mayıs 2017 tarihinde yapılacak KPSS sınavı olmak üzere, tüm kurum sınavlarına hazırlanan, Türkiye Cumhuriyeti Devletimizin tüm kademelerinde, Türk Milleti ve vicdanları dışında hiçbir pusulası, tarafı, bağlantısı ve bağımlılığı olmadan, yüksek insani ve vicdani bir sorumluluk duygusu içinde milli iradenin yansıması olan demokratik hukuk devleti sınırları çerçevesinde heyecanla görev alacak aday arkadaşlarıma bir nebze hizmetimizin ve katkımızın olması bizim için kalbi bir şükür vesilesi olacaktır.

Üstün başarı dileklerimle...

Çengelköy / 20 Ekim 2016
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus KPSS-Kurum Hukuk Soru Bankasının Nisan 2014 tarihindeki 2. Baskısından sonra mevzuatımızda önemli değişiklikler oldu. Bu değişikliklerin en önemli olanları şöyle sıralanabilir:

- 02/12/2014 Tarih ve 6572 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Altıncı Yargı Paketi**)
- 21/10/2014 Tarih ve 6562 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 10/09/2014 tarih ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun (**Torba Yasa**)
- 18.6.2014 Tarih ve 6545 Sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Beşinci Yargı Paketi**)
- Anayasa Mahkemesi 02.10.2014 ve 149 sayılı 6552 sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Yürürlüğünü Durdurma Kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2014 tarihli ve E.: 2014/57, K.: 2014/81 sayılı 14/8/2014 tarihinde yürürlüğe giren Kararı

Kitabımızın elinizde tuttuğunuz 3. Baskısı tüm bu mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip güncellenerek hazırlanmıştır.

Ayrıca 3. Baskıda her alana yeni sorular eklenmiş, soru sayısı bir önceki baskıda 2330 soruyken 147 soru daha eklenerek 2477'ye ulaşmıştır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 388
İdare Hukuku	: 308
İdari Yargı	: 249
Ceza Hukuku	: 235
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 125
Medeni Hukuk	: 271
Borçlar Hukuku	: 321
Ticaret Hukuku	: 257
İcra ve İflas Hukuku	: 323
Toplam	: **2477**

Kitapta Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı soruları tarafımca;

Ceza Hukuku (genel ve özel), Ceza Muhakemesi Hukuku ve İcra ve İflas Hukuku soruları Olcay Aslan tarafından,

Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku soruları ise Olcay Ekşioğlu tarafından,

Çözüldüğünü belirtmek isterim.

Kitabın, kurum sınavlarına hazırlanan tüm adaylara yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

Çengelköy / 17 Ocak 2015
Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Soru Bankamızın adayların olağanüstü teveccühüyle bir ay içinde hızla tükenen Birinci Baskısından sonra kamuoyunda **5. Yargı Paketi** ismiyle maruf ve çok ses getiren 21.02.2014 Tarih ve 6526 Sayılı 06.03.2014 Tarihinde Resmi Gazetede Yayınlanan Terörle Mücadele Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kabul edilmiştir.

Kitabımızın İkinci Baskısı yukarıda anılan 5. Yargı Paketi Çerçevesinde öngörülen yenilik ve değişiklikler çerçevesinde tekrar gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

Tüm adaylara üstün başarılar ve kolaylıklar dilerim.

Kartal / 06 Nisan 2014
Doç. Dr. Ahmet NOHUTÇU

ÖNSÖZ

Uzun yıllardan beri sınavlara hazırlanan adaylara hukuk alanında çıkmış sınav sorularını çözmelerinin başarılarının *sine qua non* koşulu olduğunu ısrarla vurguladım. Ancak pek çok kez öğrencilerin soruların sadece yanıtlarını görmelerinin de yeterli olmayacağını, bir sorunun doğru seçeneğinin neden doğru olduğunu, diğer seçeneklerin hangi neden ve bağlamdan dolayı doğru yanıt olamayacağını bilmelerinin öneminin de farkındaydım. Bu konuda piyasada mevcut çözümlü soru bankalarının pek çok temel eksiklik ve yanlışlıkları olduğunu da biliyor, ancak buna rağmen bu tür eksiklik ve yanlışlıklara dikkat ederek okumalarının kendilerine yararlı olacağını ümit ederek tavsiye ediyordum.

Nihayet iki genç, başarılı, azimli, kariyer sınavlarının muhakeme, mantık ve usullerine tamamıyla hâkim, her ikisi de dünya beyefendisi ve zerafet abidesi, üstelik adaş sabık öğrencim ve hukukçu kardeşimle uzlaşarak, yani KONSENSUS'a vararak elinizde tuttuğunuz soru bankasını hazırlamaya karar verdik.

KONSENSUS soru bankasını hazırlarken beraberce hepimizin uyacağı kural ve stratejileri belirledik. Soruların seçiminde ve çözümünde her birimizin dikkat ettiği prensipler, dolayısıyla elinizde tuttuğunuz kitabı diğer çözümlü soru bankalarından ayıran hususiyetler şöyle sıralanabilir:

- Soruların çözümünde bazı soru bankalarında olduğu gibi, asla soru cümlesiyle doğru seçeneği bir araya getirmek suretiyle cümle kurarak çözermiş gibi yapmadık. Sadece doğru seçeneğin neden doğru ya da yanlış olduğunu açıklamakla da yetinmedik. Sonraki sınavlarda diğer seçeneklerin de doğru cevap olarak gelme ihtimaline binaen bu seçenekleri de soruyla münasebetini de belirterek izah ettik.
- Soruları çözerken o sorunun kapsamıyla da yetinmedik. O kapsamın da içinde yer aldığı daha üst ve genel konuları sorunun içeriğiyle bağlantısını kurarak, okuyucunun parça parça ve kopuk ekleme bilgileri öğrenmesi yerine o alanı özetle tekrar edebilmesini ya da bütünlük içinde kavramasını amaçladık. Yani her bir hukuk alanında soru çözülürken, alanın tamamını genel bir tekrarı, gözden kaçan yerlerin farkına varılması ya da öğrenilmesi sağlanacaktır. Bu arada soruları her bir hukuk dalının altında kendi alt başlıklarına da ayırdık ki, adaylar ilgili alt başlığı konu anlatımı kitabından çalıştıktan sonra, alanın bitimini beklemeden hemen ilgili alt daldaki soruları çözüp konuyu hazmedebilsinler.
- Çok önemli ve sıkça sorulan konularda okuyucunun dikkatini çekmek ve akılda kalmasını sağlamak için önemli kutular, koyu ya da altı çizili bölümlerle farklı yöntemler kullandık.
- Soru sayısını ve çeşidini mümkün mertebe üst seviyelere çıkardık. Daha önce çıkmış ve çözdüğümüz bir soruyu tekrar çözerek tekrarlardan kaçındık. Hatta adayların farkına varması için daha önce defalarca çıkmış soruları, bunların üst başlıklarına yazarak belirttik. Bu bağlamda kitapta toplam 2330 soru ve çözümü yer alsa da, soruların çokça ve sıkça tekrarından ötürü aslında bunun üç katı civarında (6000 civarı) soru olduğu düşünülebilir.

Kitapta yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 359
İdare Hukuku	: 302
İdari Yargı	: 65
Ceza Hukuku	: 205
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 87
Medeni Hukuk	: 321
Borçlar Hukuku	: 326
Ticaret Hukuku	: 297
İcra ve İflas Hukuku	: 368
Toplam	: 2330

Kitapta Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı soruları tarafımca;

Ceza Hukuku, Ceza Muhakemesi Hukuku ve İcra ve İflas Hukuku soruları Olcay Aslan tarafından,

Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku soruları ise Olcay Ekşioğlu tarafından çözülmüştür.

Kitabın hazırlanmasında bilgi, birikim, emek ve üstün çabalarıyla bu kitabın ortaya çıkmasında en önemli payı olan Olcay Aslan ve Olcay Ekşioğlu kardeşlerime sonsuz teşekkür ederim.

Keza kitaplarımın pek çoğunda tashihat ve redaksiyonuna katkı sağlayan asistan öğrenci kardeşim Fatma Sezen'e de naif ve titiz katkısından dolayı çok teşekkür ederim.

Kitabın yayım ve basım aşamasında, işbirliği yaptığım ve nazik ilgi ve yardımlarından dolayı kendilerini tanımaktan mutluluk duyduğum, Savaş Yayınevi'nin sonsuz bir sabırla kahrımı çeken kahramanları Ramazan Ak ve Nuri İslam Kuru'ya, dizgiyi gerçekleştiren başarılı, yetenekli ve özverili kardeşim Ümmühan Eroğlu'na da içten şükranlarımı sunarım. Nihayet Savaş Yayınevi'nin sahibi çok kıymetli, dinamik, centilmen ve başarılı iş adamı kardeşim ve dostum prenses Zehra ile ve bugünlerde dünyaya gelmek üzere olan Oğul Can'ın babaları kardeşim Barış Gezerkaya'yı sevgiyle ve şükranla kucaklarım.

Kitabın, okuyan herkese yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

Bursa / 18 Şubat 2014

Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki sorularla alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

İDARE HUKUKU 1

1. İDARE HUKUKUNUN GENEL ESAS VE İLKELERİ 3
2. İDARİ TEŞKİLAT 38
3. İDARİ İŞLEMLER 100
4. İDARİ SÖZLEŞMELER 132
5. İHALELER 147
6. KAMU HİZMETİ 165
7. KAMULAŞTIRMA 175
8. KOLLUK HİZMETİ 192
9. MALİ SORUMLULUK 205
10. KAMU MALLARI 212
11. MEMURLAR 216
12. ÖZEL KANUNLAR 248

İDARE HUKUKU

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

İDARE HUKUKUNUN GENEL ESAS ve İLKELERİ

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

1. Aşağıdakilerden hangisindeki denetim diğerlerinden farklı bir denetim türüdür?

A) Kesinleşen belediye meclisi kararlarının mülki idare amirine gönderilmesi

B) Belediye başkanının, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade etmesi

C) Belediye meclisinin cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlarının mülkî idare amirinin onayı ile yürürlüğe girmesi

D) Belediye sınırlarının, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşmesi

E) Beldenin adının, belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilmesi

Cevap: İdarenin bütünlüğünün sağlayan iki denetim aracından hiyerarşik denetim, devlet ya da kamu olsun bir tüzel kişiliğin kendi içinde; vesayet denetimiyse, devlet tüzelkişiliğinin kamu tüzelkişileri üzerinde veya bir kamu tüzel kişisinin bir başka kamu tüzel kişisi üzerinde olmak üzere farklı tüzel kişilikler arasında cereyan eder.

Sorunun cevaplarında A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan denetimde devlet tüzelkişiliği içinde yer alan mülki idare amirlerinin (vali veya kaymakam), idari, mali ve hukuki özerkliğe sahip tüzel kişiliği olan belediyeler üzerindeki onay, dava açma vb. nitelikteki idari vesayet denetimlerini içermektedir.

B seçeneğinde yer alan belediye başkanının, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere 5 gün içinde meclise iade etmesi, aynı belediye kamu tüzel kişiliğinin içinde yer alan bir denetim olması hasebiyle hiyerarşik denetimin örneğini oluşturmaktadır.

B'dir.

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

2. 1982 Anayasası'nın "Yürütme" başlığının "İdare" alt başlığında yer alan idarenin işlem ve eylemlerine karşı başvurulacak yargı yolunu düzenleyen hükümleriyle ilgili hangisi yanlıştır?

A) Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

B) İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

C) Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.

D) Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.

E) Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.

Cevap: 1982 Anayasasının "yargı yolu" madde kenar başlıklı 125. maddesi şu hükümleri ihtiva etmektedir:

- İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların millî veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.
- Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler ile Yüksek Askerî Şûranın kararları yargı denetimi dışındadır.
- Ancak, Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.
- İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.
- Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.
- Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.
- İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

- Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.
- İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

ÖNEMLİ

1982 Anayasası'nın ilk halinde, Yüksek Askerî Şûranın tüm kararları yargı denetimi dışındayken;
13.05.2010 tarihli Anayasa değişikliği ile Yüksek Askerî Şûranın **terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç** her türlü ilişik kesme kararlarına karşı **yargı yolu açılmıştır**.

Kıymetli Arkadaşlarım,

1982 Anayasası'nda en çok soru gelen maddelerden biri, bu soruda sorulan ve hem Anayasa Hukuku, hem İdare Hukuku, hem İdari Yargı hem de Vatandaşlık alanlarının tamamında soru potansiyeli olan idarenin işlem ve eylemlerine karşı başvurulacak yargı yolunu düzenleyen 125. Maddede yer alan hükümlerdir.

Binaenaleyh, 125. Maddeyi güzelce özümsemeniz ve tereddütsüz her ayrıntısını bilmenizi ısrarla tavsiye ederim.

Bu bağlamda, aşağıda madde numarasını vereceğim Anayasa maddelerini not edip, hatta bir Word dosyasında bir araya getirmeniz ve tam bir vukufiyet kesbetmeniz, sınavlarda sizi rahatlatacak, emeklerinizin karşılığını alıp idealinizdeki mesleğe ulaşmanızda özgül ağırlığı yüksek katkılar sunacaktır:

1, 2, 3, 6, 10, 13, 15, 38, 46, 47, 67, 68, 69, 74, 83, 91, 98, 99, 100, 102, 104, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 175.

A'dır.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

3. Hukuk devleti kapsamında idarenin işlemlerinin yargısal denetimiyle ilgili aşağıdaki işlemlerden hangisi doğrudur?

A) Yüksek Askerî Şûranın kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
B) Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
C) Hâkimler ve Savcılar Kurulunun uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu açıktır.
D) Hâkimler ve Savcılar Kurulunun meslekten ihraç kararlarına yargı yolu açıktır.
E) Spor tahkim Kurulu kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

Cevap: Daha önce HSK'nın tüm kararlarına karşı yargı yolu kapalıyken, 13.05.2010 Anayasa değişikliği ile "Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz." hükmü getirilerek **meslekten ihraç kararlarına ilişkin yasama kısıntısı kaldırılarak yargı yolu açılmıştır.**
Benzer şekilde Yüksek Askerî Şûranın tüm kararları yargı denetimine kapalıyken 13.05.2010 Anayasa değişikliği ile, "Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır." hükmü getirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 59. maddesinin kenar başlığı 17.03.2011 tarihinde kabul edilen ve 29.03.2011 günü 27889 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6214 sayılı Anayasa değişikliği Kanunu ile "B. Sporun geliştirilmesi ve tahkim" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"Spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı HİÇBİR YARGI MERCİİNE BAŞVURULAMAZ."
D'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

4. Sayıştay'ın kararlarına karşı karar düzeltme isteminde bulunma süresi ne kadardır?

A) 10 gün
B) 15 gün
C) 30 gün
D) 45 gün
E) 90 gün

Cevap: 1982 Anayasasının 160. Maddesine göre, Sayıştay'ın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idarî yargı yoluna başvurulamaz.
B'dir.

KPSS 29 Mayıs 2016 Kamu Yönetimi (Uyarlama)

5. Aşağıdakilerden hangisi vesayet denetimi kapsamında vesayet makamının kullanacağı yetkilerinden biri değildir?

A) Onama
B) Onamama
C) Emir ve talimat verme
D) Yürürlüğe girmesini engellemek
E) İptal etmek

Cevap: Vesayet makamının yerinden yönetim kuruluşlarının işlemleri üzerindeki yetkisi, hiyerarşik üstün astının işlemleri üzerinde emir-talimat (komuta) çerçevesindeki denetleme yetkisine göre oldukça sınırlıdır ve kanunda açıkça sayılan aşağıdaki yetkilerden ibarettir:

- ✓ Onama
- ✓ Onamama
- ✓ Uygulamasını erteleme
- ✓ İptal etmek
- ✓ İzin verme
- ✓ Yürürlüğe girmesini engellemek
- ✓ İdari yargıda dava açma

Ancak sadece hiyerarşik üst ast denetimine özgü emir-talimat verme (komuta etme) yetkisi, vesayet denetiminde asla bulunmaz.

 ÖNEMLİ	**Bu arada kural olarak vesayet makamlarının" değişiklik yaparak onama" ya da "yerinden yönetim kuruluşlarının yerine geçerek karar alma" biçiminde bir vesayet yöntemi ya da yetkisi mevcut değildir.** **Bu kuralın 2004 tarih ve 5247 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 14 ve 25. Maddelerinde iki istisnası bulunmaktadır:** **Birincisi, Büyükşehir kapsamındaki ilçe belediye meclisleri tarafından alınan imara ilişkin kararlar, kararın gelişinden itibaren 3 ay içinde büyükşehir belediye meclisi tarafından nazım imar plânına uygunluğu yönünden incelenerek aynen veya değiştirilerek kabul edildikten sonra büyükşehir belediye başkanına gönderilir.** **İkincisi ise, ilçe belediyelerinin bütçeleri büyükşehir belediye meclisince yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak biçimde aynen veya değiştirilerek kabul edilir.**

C'dir.

KPSS GK 2013
KPSS GK 2010
İdari Hâkimlik 2010

6. Tütün ve Tütün Tekeli Tüzüğü'nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tüzük, 21 Haziran 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu tüzüğü çıkarmaya yetkili makam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sağlık Bakanlığı
B) Gençlik ve Spor Bakanlığı
C) Bakanlar Kurulu
D) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
E) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu

Cevap: Tüzük çıkarma yetkisi münhasıran Bakanlar Kurulu'na aittir. Bunun dışında, hiçbir kamu kurum ve kuruluşu veya devlet organı tüzük çıkarma yetkisine sahip değildir.
C'dir.

ÖNEMLİ

☺ **"Tüzüklerin Efendisi" Bakanlar Kurulu'dur.**

KPSS GK 2013

7. İdare hukukunda; örnek olarak belli bir memurun veya belli bir öğrencinin hak ve yükümlülükleri değil, genel anlamda aynı konumda bulunan memurların veya öğrencilerin hukuki durumları genel, soyut, sürekli ve kişilik dışı kurallarla düzenlenmektedir.

Yukarıdaki cümlede idare hukukunun hangi özelliği anlatılmaktadır?

A) Yeni bir hukuk dalı olma
B) Bağımsız bir hukuk dalı olma
C) Pozitif bir hukuk dalı olma
D) Statü hukuku olma
E) İçtihadi hukuk dalı olma

Cevap: Hukuk süjeleri özel hukukta, irade serbestisi doğrultusunda diledikleri zaman özgür iradeleriyle hukuki işlemleri başlatıp, karşılıklı olarak içeriklerini serbestçe belirleyebildikleri halde, idare hukukunda önceden genel ve objektif normlarla belirlenmiş soyut, kişilikdışı ve sürekli hukuki durumlar ve kurallar (STATÜLER) esastır. Kişilerin ve hatta idarenin bu statüleri değiştirme ya da içeriğini belirleme serbestiyeti bulunmaz. Çünkü idare hukukunda, idari kuruluş ve etkinliklerin var olma nedeni *(raisond'etre)* olan kamu yararının gerçekleştirilmesi düşüncesi belirleyicidir.

Diğer dört seçenekteki ifadeler de idare hukukunun özellikleridir. Ancak soruda verilen ifadeyi anlatan kavram "D" seçeneğindeki nitelemedir.
D'dir.

ÖNEMLİ

İdare hukukunu diğer hukuk dallarından ayıran kendine özgü nitelik ve özellikleri genel olarak şöyle sıralanabilir:[1]

- **İdare hukuku görece yeni ortaya çıkmış ve dinamik bir hukuk dalıdır.**
- **İdare hukuku içtihadi (içtihatlara dayanan) (jurisprudential) bir hukuk dalıdır.**

[1] A. Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, **İdare Hukuku, Cilt 1, Genel Esaslar**, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, 2001, Ankara, s. 18-19; İsmet Giritli, Pertev Bilgen, Tayfun Akgüner, **İdare Hukuku**, 2. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2006, s. 15-16; Metin Günday, **İdare Hukuku**, 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2000, s. 61-63; İl Han, Özay, **Günışığında Yönetim**, Alfa Yayınları, İstanbul, 1994, s. 335.

	➢ **İdare hukuku dağınık, tedvin (kodifiye) edilmemiş bir hukuk dalıdır.** ➢ **İdare Hukuku bağımsız ve özerk bir hukuk dalıdır.** ➢ **İdare hukuku kuralsal (statüsel/statüter) bir hukuk dalıdır.** ➢ **İdare hukukunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözümlenir.** ➢ **İdare hukuku işlemleri tek taraflıdır.** **İdare hukuku "kozalist" (hukuki sebeplere dayanan) ve "finalist" (yalnızca kamu yararı amacı güden) bir hukuk dalıdır.**

Kaymakamlık 2012

8. Tüzüklerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Tüzük tasarılarını Danıştay İdari İşler Kurulu inceler.
B) Tüzükler Bakanlar Kurulu ve bakanlıklar tarafından çıkarılır.
C) Tüzükler, Cumhurbaşkanı tarafından imzalanır ve kanunda belirtilenler Resmî Gazete'de yayımlanır.
D) Kanunların emrettiği işleri belirtmek için yapılacak tüzükleri çıkarmak Bakanlar Kurulu için mecburi bir görevdir.
E) Bir tüzüğü yürürlükten kaldıran tüzük tasarısının Danıştay incelemesinden geçirilmesi zorunlu değildir.

Cevap: İdarenin klasik en üst, genel, soyut ve bağlayıcı düzenleyici işlemlerinden olan ve idare hukukunun kaynaklarından biri olan tüzükler, 1982 Anayasasının 115. Maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir:

Tüzükleri Danıştay'ın İdari İşler Kurulu değil, Birinci İdari Dairesi inceler. "Şekilde paralellik" ilkesi gereği tüzüğü yürürlükten kaldıran tüzük tasarısının da Danıştay Birinci İdari Dairesi'nin incelemesinden geçirilmesi zorunludur.

Ayrıca tüm tüzüklerin Resmi Gazete'de yayımlanması zorunludur.

 ÖNEMLİ	**Bakanlar Kurulu, kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek üzere, kanunlara aykırı olmamak ve Danıştay'ın incelemesinden geçirilmek şartıyla tüzükler çıkarabilir. Tüzükler, Cumhurbaşkanınca imzalanır ve kanunlar gibi yayımlanır.**

D'dir.

Kaymakamlık 2012

9. Kamu tüzel kişiliği ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yaptıkları işlemler başka bir makamın izni ve onayı olmadan resen icra edilebilir.
B) Yaptıkları işlemler hukuka uygunluk karinesinden yararlanır.
C) Yürüttükleri kamu hizmeti esas alınarak kamu idaresi ve kamu kurumu olarak ayrılırlar.
D) Malları devlet malı statüsündedir.
E) İdari bir işlemle kurulamazlar.

Cevap: Kamu gücü, üstünlüğü ve ayrıcalıklarından yararlanan kamu kurum ya da kuruluşlarından oluşan kamu tüzel kişileri, sadece kanunla değil aynı zamanda kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak idari işlemle de kurulabilirler.

Örneğin KİT'ler, yerel yönetim birlikleri ya da bölge kalkınma ajansları Bakanlar Kurulu kararıyla, köyler İçişleri Bakanının kararıyla kurulurlar.
E'dir.

İdari Hâkimlik 2012

10. İllerin idaresinin yetki genişliği esasına dayanması, aşağıdaki idari ilkelerin hangisinin istisnası durumundadır?

A) İdarenin kanuniliği ilkesi
B) Merkezden yönetim ilkesi
C) İdarenin bütünlüğü ilkesi
D) Yerinden yönetim ilkesi
E) Hiyerarşi ilkesi

Cevap: Merkeziyetçiliğin istisnası ve yumuşatılmış biçimi olan yetki genişliğinde, karar verme yetkisi hala merkezde kalmakla birlikte, yönetsel verimlilik ve etkinliğin sağlanması amacıyla merkezi yönetim, yetkilerinden bir kısmını, hiyerarşik denetimindeki alt birimlerine ve başkent örgütü dışındaki taşra örgütlerine devretmektedir.
B'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

11. I. İdarenin bütünlüğü
II. İdari işlemin tek yanlılığı ve icrailiği
III. İdarenin mali sorumluluğu

Hukuk devletinin idare ile ilgili yukarıdaki unsurlarından hangileri, doğrudan Anayasa'da düzenlenmiştir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: Anayasanın 123. Maddesinde idarenin "kuruluş ve görevleri ile bir bütün" olduğu, yani *"idarenin bütünlüğü"* ilkesi;

Anayasanın 125. Maddesinde ise, "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür." hükmü, yani *"idarenin mali sorumluluğu"* ilkesi, yer almaktadır.

ÖNEMLİ

Anayasada idari yapı ve işleyişle ilgili özel ilkeler şöyle şunlardır:

- **Kanuni İdare**
- **Merkezden Yönetim**
- **Yetki Genişliği**
- **Yerinden Yönetim**
- **İdarenin Bütünlüğü**
- **İdarenin Mali Sorumluluğu**

D'dir.

Sayıştay 2012
TODAİE 2011

12. İdari vesayet denetimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Genel bir yetki olup kanunda açıkça düzenlenmesine gerek yoktur.
B) Merkezî idarenin, yerinden yönetim üzerinde sahip olduğu bir denetim yetkisidir.
C) İdari vesayet Anayasa'da öngörülmüştür.
D) Mahallî idarelerin organları üzerinde de idari vesayet denetimi söz konusudur.
E) İdari vesayet denetimi emir ve talimat vermek şeklinde kullanılamaz.

Cevap: Yerinden yönetim kuruluşlarının özerkliği ile idari vesayet ters orantılıdır. Dolayısıyla, **vesayet yetkisi** genel bir yetki olmayıp kapsamı, içeriği, usulü, hangi konularda ve nasıl kullanılacağı **açıkça yasayla düzenlenmiştir.**

Vesayet denetiminin temel özellik ve ilkeleri şunlardır:

Farklı tüzel kişilikler arasında uygulanır. Kural olarak, devlet tüzel kişiliği olarak örgütlenen merkezi idarenin mahalli idareler ve diğer tüm kamu tüzel kişileri (serbest ve özerk otoriteler) üzerindeki denetim yetkisidir.
Anayasanın 127. Maddesinde, merkezi idarenin mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu amaçları da belirtilerek açıkça Anayasa'da öngörülmüştür.
Özel, istisnai (ayrıksı) ve yumuşak bir yetkidir. Ancak kanunda açıkça gösterilen sınırlar ve usullere uygun ve yine kanunda belirtilen konu ve işlemler üzerinde kullanılabilir.
Yalnızca hukuka uygunluk denetimi ile sınırlıdır.
Kişiler (organlar) üzerindeki vesayet denetimi, yalnızca kamu kurumlarının üst yöneticilerini atama ve hakkında soruşturma açılan organların veya üyelerinin geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmasından ibarettir.
Vesayet makamı, vesayet yetkisi kullandığı kuruluşa emir ve talimat veremez.
Vesayet makamının, yerinden yönetim kuruluşlarının işlemleri üzerindeki yetkileri, yasalarda gösterilen biçimde sınırlıdır: Onama, iptal, uygulamayı erteleme ve dava açma.
Vesayet makamı, yerinden yönetim organlarının işlemlerini değiştiremez. (2004 tarihli ve 5272 sayılı Büyükşehir Belediye Kanuna göre, büyükşehir belediye meclisi, ilçe belediyelerinin imara ilişkin kararlarıyla bütçelerini değiştirerek kabul edebilirler.)
Yönetsel vesayet kapsamında vesayete tabi denetlenen organlar idari yargıya başvurabilir. Vesayet makamları ise kanunun öngördüğü durum ve koşullarda, idari yargıya gitmeye zorunludurlar.

A'dır.

KPSS Hukuk 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Kaymakamlık Aralık 2011

13. Aşağıdaki ifadelerden hangisi, kamu tüzel kişilerinin özelliklerinden biri değildir?

A) Kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur.
B) Yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.
C) Mülkiyetlerinde bulunan malların tamamı kamu malıdır.
D) Kamusal yetki ve ayrıcalıklarla donatılmışlardır.
E) Kamu yararına faaliyette bulunurlar.

Cevap: Kamu tüzel kişilerinin özellikleri şunlardır:

- Kanunla ya da kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak idari işlemle kurulurlar.
- Yönetmelik çıkartabilirler.
- Kamu yararına faaliyette bulunurlar.
- Kamu tüzel kişileri üzerinde devlet tüzel kişiliği tarafından vesayet denetimi, kendi içlerinde hiyerarşik denetim uygulanır.
- Kamu tüzel kişileri kamu gücüne, üstünlüğü, yetki ve ayrıcalıklarına sahip olduklarından, özel hukuk kişilerinden üstün ve ayrıcalıklıdırlar. Yani, karşı tarafın rızası ya da iradesine başvurmadan tek yanlı icrai işlem ve karar tesis edebilirler.
- Ayrıca tesis ettikleri işlemleri "re'sen icra" (kendi işlemlerini başka bir makamın izni ve onayı olmadan kendiliğinden uygulama) yetkisine sahiptirler.
- Kamu tüzel kişilerinin kural olarak malları, kamu (devlet) malı statüsündedir. Bu çerçevede; malları haczedilemez, kamulaştırılamaz, zamanaşımıyla kazanılamaz, üzerlerinde sınırlı ayni hak kurulamaz, devredilemez. Yani, malları, özel mallara göre daha sıkı ve ayrıcalıklı olarak korunur.
- Ancak kamu tüzel kişilerinin ellerinde kamunun ortak ve genel kullanımına sunulmamış, yani kamu malı statüsüne sahip olmayan özel malları da vardır.
- Kimi faaliyetlerinde özel hukuk kurallarına tabi olabilirler.
- Sundukları kamu hizmeti çerçevesinde kamu idaresi ve kamu kurumu olarak ikiye ayrılırlar.
- Kamu tüzel kişileri kamulaştırma yapma yetkisine sahiptirler. [Danıştay kararına göre, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kamu tüzel kişiliği olduğu halde "kamulaştırma" yapamazlar.]
- Anayasanın 128. Maddesi uyarınca, yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.
- Kamu tüzel kişilerinin gelirleri, devlet geliridir. Bu bağlamda gelirleri özel kanunlarla tahsil edilirler.
- Kamu tüzel kişilerinin idari işlemleri için, hukuka uygunluk karinesi (varsayımı) geçerlidir.

C'dir.

KPSS Hukuk 2012

14.

I. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez.
II. Anayasa hükümlerine aykırı emir, yazı ile yenilense bile yerine getirilmez.
III. Yönetmelik hükümlerine aykırı emir, memur tarafından yerine getirilmemeli, aykırılık emri verene bildirilmelidir.
IV. Israr edilen ve yazı ile yenilenen emri yerine getiren memur, emrin yerine getirilmesinden sorumlu değildir.

Kanunsuz emir ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) I ve IV E) II ve IV

Cevap: Anayasanın "Yürütme" kısmının "İdare" alt başlığında yer alan "Kanunsuz Emir" düzenlemesi çerçevesinde, kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Dolayısıyla Anayasaya aykırı dahi olsa kanuna aykırı emir, yazı ile yenilendiği takdirde, konusu suç teşkil etmediği sürece, yerine getirilir.
A'dır.

KPSS GK 2012

15.

I. Kanun hükmünde kararname
II. Tüzük
III. Yönetmelik
IV. Genelge

Yukarıdakilerden hangileri, sadece Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I, II ve III E) I, II ve IV

Cevap: Anayasanın "Yasama" bölümünün 91. Maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnamelerle, "Yürütme" bölümünün 115. Maddesinde düzenlenen tüzükleri çıkarma yetkisi münhasıran (sadece) Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

İdarenin düzenleyici işlemlerinden ve Anayasanın "Yürütme" bölümünün "İdare" alt başlığında düzenlenen yönetmelikleri başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri; Anayasada düzenlenmediği için "diğer adsız düzenleyici işlemler" de denen genelgeleri ise bütün kamu kurum ve kuruluşları çıkarabilirler.
C'dir.

KPSS GK 2012

16.

I. Kamu iktisadi teşebbüsleri
II. Ticaret odası
III. Hukuk fakültesi
IV. İl özel idaresi

Yukarıdakilerden hangileri, yönetmelik yapma yetkisine sahip değildir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D)III ve IV E) I, II ve IV

Cevap: Yukarıda bahsedildiği üzere Anayasanın "Yürütme" bölümünün "İdare" alt başlığında düzenlenen yönetmelikleri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla:

- Başbakanlık,
- Bakanlıklar ve
- Kamu tüzelkişileri

çıkarabilirler.

Bu bağlamda üniversite rektörlüğünün kamu tüzel kişiliği altında yer alan ve doğrudan kamu tüzel kişiliğini temsile yetkili olmayan dekanlıkların yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmamaktadır.

B'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

17.

I. Kanunda açıkça belirtilmelidir.
II. İdare tarafından kullanılan, idari yetkidir.
III. Anayasada düzenlenmiştir.
IV. Kamu yararına kullanılması gereken bir yetkidir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri, idari vesayet denetimi ile hiyerarşik denetimin özellikleri açısından ortaktır?

A) I ve II B) II ve IV C) I, II ve IV
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: Gerek hiyerarşik gerekse vesayet denetimi idare tarafından kullanılıp diğer bütün idari işlem ve eylemler gibi ancak ve ancak kamu yararı amacıyla kullanılabilir. Hiyerarşik denetimle vesayet denetiminin karşılaştırıldığında, temel farklılıklar şöyle ortaya çıkmaktadır:

Hiyerarşik Denetim	Vesayet Denetimi(Yönetsel Vesayet)
Aynı tüzel kişilik içinde uygulanır.	Farklı tüzel kişilikler arasında uygulanır. (Kural olarak, devlet tüzel kişiliği kamu tüzel kişileri yani serbest ve özerk idari otoriteler üzerinde vesayet yetkisine sahiptir.)
Anayasa'da hiyerarşik denetime ilişkin açık bir hüküm ve düzenleme yer almamaktadır.	Anayasanın 127. Maddesinde, merkezi idarenin mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu amaçları da belirtilerek açıkça Anayasa'da öngörülmüştür.
Genel, olağan ve sert bir yetkidir. Kullanılması için kanuni bir dayanağa ihtiyaç yoktur.	Özel, istisnai (ayrıksı) ve yumuşak bir yetkidir. Ancak kanunda açıkça gösterilen sınırlar ve usullere uygun ve yine kanunda belirtilen konu ve işlemler üzerinde kullanılabilir.
Hem hukuka uygunluk hem de yerindelik (rasyonellik, verimlilik) denetimini içerir.	Yalnızca hukuka uygunluk denetimi ile sınırlıdır.
Kişiler (astlar) üzerindeki hiyerarşik denetim çok geniştir: Üst: - astın memuriyet durumuna ilişkin işlem yapabilir; - astın üzerinde disiplin yetkisi vardır; - astlar arasında görev bölüşümü yapabilir.	Kişiler (organlar) üzerindeki vesayet denetimi, yalnızca kamu kurumlarının üst yöneticilerini atama ve hakkında soruşturma açılan organların veya üyelerinin geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmasından ibarettir.
Üst, asta emir ve talimat verebilir. Ast, konusu suç teşkil eden emir dışında üstünün diğer emirlerini yerine getirir. Hukuka aykırı emirlerini ise yazılı olarak tekrarlanması halinde yerine getirir.	Vesayet makamı, vesayet yetkisi kullandığı kuruluşa emir ve talimat veremez.
Hiyerarşik üstün, re'sen (kendiliğinden) veya başvuru üzerine, astın işlemleri üzerindeki yetkileri çok geniştir: Onama, iptal etme, kaldırma, değiştirme, düzeltme, geri alma, uygulamayı erteleme	Vesayet makamının, yerinden yönetim kuruluşlarının işlemleri üzerindeki yetkileri, yasalarda gösterilen biçimde sınırlıdır: Onama, iptal, uygulamayı erteleme ve dava açma.
Hiyerarşik amir, astın işlemlerini değiştirebilir. Ancak astın yerine geçerek karar alamaz. (ikame yasağı)	Vesayet makamı, yerinden yönetim organlarının işlemlerini değiştiremez. (2004 tarihli ve 5272 sayılı Büyükşehir Belediye Kanuna göre, büyükşehir belediye meclisi, ilçe belediyelerinin imara ilişkin kararlarını değiştirerek kabul edebilirler.)
Hiyerarşik hukuki bağ ilişkisi çerçevesinde üst ya da astlar, idari yargıda dava açamazlar.	Yönetsel vesayet kapsamında vesayete tabi denetlenen organlar idari yargıya başvurabilir. Vesayet makamları ise kanunun öngördüğü durum ve koşullarda, idari yargıya gitmeye zorunludurlar.

B'dir.

TODAİE 2012

18. Türk kamu yönetiminde, yerinden yönetim kuruluşlarının idarenin bütünlüğü ilkesine uyumu aşağıdaki ilkelerden hangisiyle sağlanır?

A) İdari vesayet B) Yerinden yönetim C) Yetki genişliği
D) Komuta-kurmay E) Yetki devri

Cevap: Anayasanın 123. Maddesinde yönetimin *"kuruluş ve görevleri ile bir bütün"* olduğu hükmü yer almaktadır.
A'dır.

ÖNEMLİ

Yönetsel sistemimizde yönetimin bütünlüğü hiyerarşik ve idari vesayet denetimi ile sağlanır.

Kaymakamlık Aralık 2011

19.

I. Danıştay Başkanlık Kurulunun, daireler arasında iş dağılımını belirlemesi
II. TBMM Başkanının, TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdürüne uyarma cezası vermesi
III. Danıştayın, bir kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi hakkında düşüncesini bildirmesi

Yukarıdaki işlemlerden hangileri idari fonksiyon kapsamındadır?

A) Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız I ve II
D) Yalnız I ve III E) I, II ve III

Cevap: İdari fonksiyonun kapsamına giren ve girmeyen işlemlere ilişkin temel kriterler şöyledir:

- Yasama organı idari fonksiyona dâhil işlemler (büro, ihale, personel gibi) yapabilir.
- İdari organlar ise ancak yasama-benzeri işlemler (tüzük, yönetmelik gibi) yapabilirler.
- Yargı organları idari fonksiyona dâhil işlemler (büro, kalem, personel, zabıt ve kâtip işleri gibi) yapabilir.
- İdari organlar ise ancak yargı-benzeri işlemler (disiplin, kolluk gibi) yapabilirler.
- Yürütme organının idari fonksiyona dâhil olmayan işlemleri de (dış politika, hükümetin kurulması gibi) bulunabilir.

Bu çerçevede:

- Danıştay Başkanlık Kurulunun, daireler arasında iş dağılımını belirlemesi: yargı organlarının idari fonksiyona,
- TBMM Başkanının, TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdürüne uyarma cezası vermesi: yasama organının idari fonksiyona,
- Danıştayın, bir kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi hakkında düşüncesini bildirmesi: yargı organının idari fonksiyonuna dahil işlemlerindendir.

E'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

20. Aşağıdakilerden hangisi "kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak" üzere yönetmelik çıkarma yetkisine sahip değildir?

A) M Vakıf Üniversitesi
B) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
C) Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
D) Karayolları Genel Müdürlüğü
E) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

Cevap: Anayasa'nın 124. Maddesine göre yönetmelikleri:

- Başbakanlık,
- Bakanlıklar ve
- Kamu tüzelkişileri

çıkarabilirler.

Bu çerçevede Başbakanlığa bağlı devlet tüzel kişiliği içinde yer alan MİT Müsteşarlığı, kamu tüzel kişiliği olmamasından ötürü yönetmelik çıkaramaz.

E'dir.

ÖNEMLİ

Kamu tüzel kişiliği olan tek müsteşarlığın Savunma Sanayi Müsteşarlığı olduğu unutulmamalıdır.

Kaymakamlık Aralık 2011

21.

I. Tüzük çıkarma yetkisi Bakanlar Kuruluna aittir.
II. Tüzük çıkarılmadan önce Danıştay incelemesinden geçirilir.
III. Metninde ayrı bir yürürlük tarihi gösterilmeyen tüzükler Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler.

Tüzükler ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B)I ve II C)I ve III
D) II ve III E)I, II ve III

Cevap: Anayasanın tüzükleri düzenleyen 115. Maddesi uyarınca, Cumhurbaşkanınca imzalanır ve kanunlar gibi yayımlanır.

Kanun, kanun metninde ne zaman yürürlüğe gireceğine dair hüküm yoksa, yayımlarından itibaren 45 gün sonra yürürlüğe girer. Dolayısıyla tüzükler de aynen kanunlar gibi, tüzük metninde ne zaman yürürlüğe gireceği belirtilmişse o tarihte, belirtilmemişse Resmi Gazete'de yayımlanmalarını izleyen günden itibaren 45 gün sonra yürürlüğe girerler.
B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

22. 1982 Anayasası'na göre, yönetmelik ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başbakanlık yönetmelik çıkarabilir.
B) Kamu tüzel kişileri yönetmelik çıkarabilir.
C) Kamu tüzel kişilerinin çıkardığı tüm yönetmelikler Resmî Gazete'de yayımlanmak zorundadır.
D) Bakanlıklar yönetmelik çıkarabilir.
E) Yönetmelikler kanun ve tüzüklere aykırı olmamak şartıyla çıkarılabilir.

Cevap: 1961 Anayasası tüm yönetmeliklerin Resmi Gazete'de yayımlanmasını zorunlu tutmuşken, 1982 Anayasasına göre, kanunda belirtilenlerin dışındaki yönetmeliklerin Resmi Gazete'de yayımlanma şartı aranmamıştır. 24 Mayıs 1984 tarih ve 3011 sayılı *Resmî Gazetede Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanuna* göre[2]:

[2] Resmi Gazete, 01.06.1984, Sayı: 18418.

a) Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin işbirliğine, yetki ve görev alanlarına ait hükümleri düzenleyen,
b) Kamu personeline ait genel hükümleri kapsayan,
c) Kamuyu ilgilendiren,

Yönetmelikler, Resmi Gazete'de yayımlanır.

Burada kamuyu ilgilendirme ya da kamu personeline ait genel hükümleri kapsama gibi maddelerin içeriği ya da sınırı konusunda ortaya çıkan belirsizlik ya da duraksamalarda, bir yönetmeliğin bu kapsama girip girmediğine karar verme yetkisi **Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü**'ne verilmiştir.
C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011
Kaymakamlık Ocak 2011

23. 1982 Anayasası'na göre, yargı yolu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kural olarak idarenin her türlü işlemine karşı yargı yolu açıktır.
B) Milletlerarası tahkime her konuda gidilebilir.
C) İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.
D) İdari eylem niteliğinde yargı kararı verilemez.
E) İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

Cevap: Anayasanın "Yargı Yolu" başlıklı 125. Maddesi uyarınca milletlerarası tahkime her konuda değil ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.

İlgili maddede geçen diğer önemli hükümler şunlardır:

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.

Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların millî veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir.

Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler ile Yüksek Askerî Şûranın kararları yargı denetimi dışındadır. Ancak, Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.

İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2011

24. Osmanlı İmparatorluğunun son döneminde yönetimde merkeziyetçiliğin azaltılarak adem-i merkeziyetçiliğin vurgulanması, bürokrasinin gücünün sınırlandırılması ve yolsuzluğun önlenmesi temalarını sıkça vurgulayan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Marko Paşa B) Yusuf Akçura C) Abdullah Cevdet
D) Ziya Gökalp E) Prens Sabahattin

Cevap: Teşebbüs-i Şahsi ve Adem-i Merkeziyet Cemiyeti'ni kurucusu ve İttihat Terakki'ye muhalif Ahrar Fırkası'nın destekçilerinden olan Prens Sabahattin, liberal ideoloji çerçevesinde merkeziyetçiliğin azaltılması (adem-i merkeziyet) ve bürokrasinin gücünün sınırlanmasını, siyasal ve ekonomik özgürlüklerin artıp yolsuzluğun azaltılması için kaçınılmaz çözümler olarak görmüştür.

E'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2011

25.

I. Bilgi edinme hakkı
II. İdari işlemde başvuru yollarının gösterilmesi
III. İdari işlemin gerekçeli olması

Yukarıdaki idari usul ilkelerinden hangileri Anayasa'da düzenlenmemiştir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: Anayasanın "Siyasi Haklar ve Ödevler" bölümünün 74. Maddesine, 2010 Anayasa değişikliği ile "bilgi edinme hakkı" girmiştir.

Yine Anayasanın "Kişinin Hakları ve Ödevleri" bölümünün 40. Maddesine ise 2001 değişikliği ile "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü getirilmiştir.

İdari işlemin gerekçeli olmasına ilişkin Anayasa'da bir düzenleme yer almamaktadır.

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2011

26. Aşağıdakilerden hangisi idarenin takdir yetkisini kullanırken her hâlde dikkat etmesi gereken hususlardan biri değildir?

A) Kamu yararı ve hizmet gerekleri
B) Eşitlik ilkesi
C) Takdir yetkisinin gerekçeli kullanımı
D) Dirlik ve esenlik
E) Takdir yetkisinin dayanağı düzenlemedeki sınırlar

Cevap: İdarenin takdir yetkisi, idarenin keyfi, sorumsuz ya da sınırsız davranması anlamına gelmez. Takdir yetkisi kullanılırken dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Hukuk devletinin temel ilke ve prensipleri
- Kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekleri
- Makul, meşru ve gerçeğe uygun gerekçeler
- Kanunun öngördüğü usul ve sınırlamalar

"Dirlik ve esenlik" takdir yetkisinin değil kolluk faaliyetlerinin amaçlarındandır.

D'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

27. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdaki işlemlerden hangisi yargı denetimi dışındadır?

A) Hâkimler ve Savcılar Kurulunun tayin kararları
B) Adalet Bakanlığının memur kadrosundaki personeli tayin kararları
C) Yükseköğretim Kurulunun idari işlemleri
D) Başbakanlık yönetmelikleri
E) Tüzükler

Cevap: Anayasanın 159. Maddesine göre, HSK'nın meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz. Dolayısıyla bir hâkim ya da savcıyı meslekten çıkarma kararı hariç diğer tüm kararlarına karşı yasama kısıntısı vardır.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

28. 1982 Anayasası'na göre, disiplin cezaları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Uyarma cezaları yargı denetimi dışındadır.
B) Kınama cezaları yargı denetimi dışındadır.
C) Uyarma cezaları yargı denetimi dışında bırakılamaz.
D) Disiplin kararlarının yargı denetimini, Uyuşmazlık Mahkemesi yapar.
E) Disiplin kararları yargı denetimi dışındadır.

Cevap: 2010 Anayasa değişikliğinden önce memurlara verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu kapalıyken, yani yasama kısıntısı varken, söz konusu değişiklikle tüm disiplin işlemlerine karşı yargı yolu açılmıştır.
C'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

29. Tüzükler ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 1982 Anayasası'nda düzenlenen tek düzenleyici işlem türüdür.
B) Tüzük çıkarma yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.
C) Danıştay incelemesinden geçirilmeden tüzük çıkarılamaz.
D) Tüzükler Cumhurbaşkanı tarafından imzalanır.
E) Tüzükler kanunlar gibi yayımlanır.

Cevap: 1982 Anayasasında idarenin düzenleyici işlemlerinden sadece tüzük olmayıp yönetmelikler de yer almaktadır.
A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

30.

I. Başbakanlık
II. Bakanlar Kurulu
III. Bakanlıklar

Yukarıdakilerden hangilerinin yönetmelik çıkarabileceği Anayasa'da açıkça ifade edilmemiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Cevap: Anayasa yönetmelik çıkarma yetkisini açıkça Başbakanlık, Bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerine vermiştir. Anayasada açıkça sayılmamakla birlikte, kendi görev alanlarını ilgilendiren konularda birkaç bakanlık beraber ya da Bakanlar Kurulu da yönetmelik çıkartabilmektedir. Bakanlar Kurulu, bakanlıklar arası işbirliğini gerektiren ya da hükümetim genel siyasetine ilişkin konularda yönetmelik çıkartabilmektedir.
B'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

31.

I. İçişleri Bakanlığı – Köy
II. Başbakanlık – Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
III. Türkiye Barolar Birliği – Ankara Barosu

Yukarıdaki idarelerden hangileri arasında Anayasa'nın 127. maddesinde düzenlendiği biçimiyle idari vesayet ilişkisi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Anayasanın 127. Maddesinde merkezi idarenin 4 amaçla sadece "mahalli idareler" (iöi, belediye ve köy) üzerinde idari vesayette bulunacağı öngörülmüş, vesayetin içerik, usul, kapsam ve sürelerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

Ancak, Anayasa'da yer almamakla birlikte, "idarenin bütünlüğü" ilkesi gereğince, merkezi idarenin diğer kamu tüzel kişiliğine sahip hizmetsel (işlevsel) yerinden yönetim kurumları üzerinde de vesayet yetkisinin uygulanacağı kabul edilir.

Bu çerçevede birinci öncüldeki İçişleri Bakanlığı ile köy arasındaki denetim ilişkisi Anayasa'da öngörülen vesayet denetimiyken, ikinci öncüldeki denetim merkezi idarenin bir kamu tüzel kişisi üzerindeki denetimidir.

Ayrıca uygulamada yönetsel vesayet yetkisi, kamu tüzel kişiliğine sahip bir yerinden yönetim kuruluşunun diğer bir kamu tüzel kişiliğine vesayet denetiminde bulunmasını kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Bu bağlamda üçüncü öncüldeki Türkiye Barolar Birliği ile Ankara Barosu arasındaki denetim, yani kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının merkez yönetimleriyle ayrı kamu tüzel kişiliklere sahip il örgütleri arasındaki hukuki ilişkileri de vesayet denetimi olarak kabul edilir.
D'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

32.

I. Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanlığı
II. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
III. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Yukarıdaki idarelerden hangileri yönetmelik çıkaramaz?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Cevap: Kamu tüzelkişiliğini temsile yetkili makamlar yönetmelik çıkarabilirler. Bu bağlamda üniversitenin kamu tüzelkişiliğini rektörlük temsil eder, dolayısıyla rektörlükler yönetmelik çıkarabilirler. Üniversite rektörlüğünün alt birimi olan dekanlıkların kamu tüzelkişiliğini temsil yetkisi, dolayısıyla yönetmelik çıkarma yetkisi yoktur.

Ülkemizde sadece Gebze ve İzmir'de bulunan Yüksek Teknoloji Enstitülerinin üniversiteler gibi kamu tüzelkişiliği vardır. Ülkemizde dokuz adet düzenleyici denetleyici kurumdan biri olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun da kamu tüzelkişiliği bulunmaktadır. Binaenaleyh bu iki kurum da yönetmelik çıkarabilir.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

33. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisinin idaresi yetki genişliği esasına dayanır?

A) Köy B) Belediye C) İl
D) İlçe E) Bucak

Cevap: 1982 Anayasası'nın 126. Maddesine göre, "İllerin idaresi yetki genişliği ilkesine dayanır." Anayasa'ya göre, yetki genişliği münhasıran (yalnızca) il idaresine tanınmış olup, bölge dâhil başka bir idare için yetki genişliği öngörülmemiştir.

Buna göre taşrada yetki genişliğini kullanan tek yönetsel makam validir.

C'dir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Kaymakamlık 2010

34. Aşağıdakilerden hangisinin çıkarılmasından önce Danıştay incelemesinden geçirilmesi zorunludur?

A) Kanun hükmünde kararname
B) Tüzük
C) Yönetmelik
D) Bakanlar Kurulu kararnamesi
E) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

Cevap: Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanan tüzük tasarısının en önemli temel şekil şartı Danıştay incelemesinden geçirilmesidir. Kuşkusuz, tüm idari işlemlerin en önemli şekil şartı olan "yazılı olma" şartı, tüzükler için de geçerlidir.
B'dir.

ÖNEMLİ

Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanıp gönderilen tüzük tasarısını Danıştay'ın 1. İdari Dairesi en geç 2 ay içinde inceleyerek Bakanlar Kurulu'na gönderir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Kaymakamlık 2010

35. Aşağıdakilerden hangisinin yönetmelik çıkarma yetkisi yoktur?

A) Ankara Emniyet Müdürlüğü
B) Çankaya Üniversitesi
C) Yükseköğretim Kurulu
D) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
E) İzmir Büyükşehir Belediyesi

Cevap: İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir Genel Müdürlük olan, dolayısıyla devlet tüzelkişiliği olan emniyet müdürlüklerinin yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmamaktadır.
A'dır.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

36.

I. İlgili belediye, yapı kullanma izni talep eden mal sahibinin başvurusunu en geç 30 gün içinde sonuçlandırmalıdır.

II. Yapı ruhsatiyesi alan kişinin, yapıya başlama süresi ruhsat tarihinden itibaren en geç 1 yıldır.

III. İlgili belediye ruhsat ve eklerini inceleyerek eksik ve yanlış bulunmuyorsa yapı sahibine başvurusundan itibaren en geç 30 gün içinde yapı ruhsatiyesi vermelidir.

İmar Kanunu'na göre, yapı ruhsatiyesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız III
D) I ve II E)I ve III

Cevap: İmar Kanunu'na göre, yapıya başlama müddeti ruhsat tarihinden itibaren iki yıldır. Bu müddet zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da her ne sebeple olursa olsun, başlama müddetiyle birlikte beş yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsat hükümsüz sayılır.

Belediyeler veya valiliklerce ruhsatlarda evraklarda eksiklik bulunmaması durumunda müracaat tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde yapı ruhsatiyesi verilir.

Belediyeler, valilikler mal sahiplerinin müracaatlarını en geç 30 gün içinde neticelendirmek mecburiyetindedir. Aksi halde bu müddetin sonunda yapının tamamının veya biten kısmının kullanılmasına izin verilmiş sayılır. (Zımni Kabul)
E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

37. Karar almaya ilişkin yetkilerin tamamının hiyerarşik anlamda idarenin başında bulunan kişilere tanınmasına ne ad verilir?

A) Adem-i temerküz
B) Silsile-i meratip
C) Vesayet yetkisi
D) Kamu kudretinin tek elliği ilkesi
E) Merkeziyetçilik

Cevap: Yönetsel olarak bütün yetki ve sorumluluğun, kamu otoritesinin hiyerarşik yapının en üstünde toplandığı idari yapılanmaya merkeziyetçilik denir.

"Adem-i temerküz" ve "silsile-i meratib" frenkçe kökenli sırasıyla "dekonsantrasyon" (yetki genişliği) ve "hiyerarşi" kavramlarının karşılığıdır.
E'dir.

Sayıştay 2011

38. İdarenin, düzenleme yetkisine dayanarak yaptığı genel, soyut, sürekli ve kişilik dışı işlemlere genel olarak ne ad verilir?

A) Yönetmelik
B) Genelge
C) Genel emir
D) Norm
E) Genel düzenleyici işlem

Cevap: İdarenin düzenleme yetkisine dayanarak yaptığı yönetmelik, özelge, yönerge, genelge, genel emir, sirküler, tamim, tebliğ vb. gibi genel, soyut, objektif, sürekli uygulanan, tükenmeyen ve kişilik dışı kural-işlem yani norm niteliğindeki işlemlerine "genel düzenleyici işlem" denir.
E'dir.

TODAİE 2011

39. Aşağıdakilerden hangisi Resmî Gazete'de yayımlanmaz?

A) Kanunlar
B) Anayasa değişiklikleri
C) Yönetmelikler
D) Kamu Görevlileri Etik Kurulunun etik ihlali kararları
E) Üst düzey görevlere yapılan atamalar

Cevap: Daha önce, Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından yapılan inceleme sonucu kamu görevlisinin etik dışı işlem ve eylemi kesin olarak saptanmışsa, bu durum Başbakanlık tarafından Resmî Gazete'de yayınlanıyordu. Bu hüküm Anayasa Mahkemesi'nin 4/2/2010 tarihli ve E.: 2007/98, K.:2010/33 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Ancak Kamu Görevlileri Etik Kurulu, 5176 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca kamuda etik kültürünü yerleştirmek görev ve yetkisi çerçevesinde, Kurul tarafından verilen etik ihlal kararlarını kamu görevlilerine rehberlik etmek amacıyla, *kişi ve kurumlar karartılarak*, resmi internet sayfasında yayınlama kararı almıştır.
D'dir.

KPSS Hukuk 2010
Kaymakamlık 2010

40.

I. Vali
II. Kaymakam
III. İl idare şube başkanı
IV. Bucak müdürü

Yukarıdakilerden hangileri yetki genişliği ilkesi uyarınca merkezî idare adına merkeze danışmadan karar alabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

Cevap: Taşrada yetki genişliğini kullanan tek yönetsel makam validir. Bu bağlamda, Türkiye'de yetki genişliği kullanan 81 ilin 81 valisidir. Kaymakamın, vali yardımcısının, merkez valisinin, il idare şube başkanı ya da bucak müdürünün yetki genişliğinin olmadığına dikkat edilmelidir.

Yetki genişliğine tabi yetkilerde, merkezi yönetim, doğrudan karar alma yetkisini kaybetmekle beraber, hiyerarşik yapının sonucu, yetki genişliğini kullanan makamın (valinin) kararlarını etkileyici emir ve direktif vererek, hiyerarşik denetleme yetkisini elinde tutar.

A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2010

41. 1982 Anayasası'na göre, amiri tarafından kendisine konusu suç teşkil eden bir emir verilen kamu görevlisinin durumuna ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez.
B) Emrin konusu suç teşkil etse de ilgili kamu görevlisi bu emri derhâl yerine getirmelidir.
C) İlgili kamu görevlisi, emrin konusunun suç teşkil ettiğini emri veren amire bildirir. Şayet amir emrinde yazılı olarak ısrar ederse konusu suç teşkil eden emir yerine getirilir.
D) Anayasa, ilgili kamu görevlisine konusu suç teşkil eden emri yerine getirip getirmeme konusunda takdir yetkisi tanımıştır.
E) Konusu suç teşkil eden emri yerine getiren kamu görevlisi bu nedenle sorumlu olmaz, sorumluluk emri veren amire aittir.

Cevap: Anayasanın Yürütme bölümünün "İdare" alt başlığında düzenlenen "kanunsuz emir", astın üstün emrini yerine getirmesinin anayasal istisnasıdır. Ast, üstün verdiği kanuna aykırı emrini yazılı olarak tekrarlaması durumunda yerine getirir. Ancak, ast, üstünün vereceği konusu suç teşkil eden emri, yazılı olarak tekrarlansa bile, hiçbir biçimde yerine getirmez. Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2010

42. Aşağıdaki idari birimlerden hangisi üzerinde merkezî idarenin vesayet denetimi söz konusu olamaz?

A) Belediye meclisi
B) Büyükşehir belediye başkanı
C) Köy muhtarı
D) İl encümeni
E) Kaymakam

Cevap: İdari vesayet, kural olarak devlet tüzel kişiliği altında yer alan merkezi idarenin kamu tüzel kişiliği olan kamu kurumları üzerindeki denetimidir. Bu bağlamda ilk dört seçenekteki kamu tüzelkişiliği bulunan kurum ve kuruluşların üzerinde vesayet denetimi varken, devlet tüzelkişiliği içinde hükümetin memuru olan kaymakam üzerinde hiyerarşik denetim vardır.
E'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2010

43. Tek bir kamu tüzel kişisinin kendi içinde bütünlüğünü sağlamaya yönelik hukuksal araç aşağıdakilerden hangisidir?

A) İdari vesayet B) Yetki devri C) İmza devri
D) Hiyerarşi E) Yetki paralelliği

Cevap: İdarenin bütünlüğü, kural olarak, farklı tüzelkişilikler arasında vesayet, bir tüzel kişiliğin kendi içinde ise hiyerarşik denetim ile sağlanır.
D'dir.

Kaymakamlık 2010

44. I. Orta İlçesi – Sancar Köyü
II. Türkiye Barolar Birliği – İzmir Barosu
III. Ulaştırma Bakanlığı – TCDD Genel Müdürlüğü

Yukarıdaki idarelerden hangileri arasında Anayasa'nın 127. maddesinde düzenlenen kapsamda bir idari vesayet ilişkisi yoktur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Cevap: Anayasanın 127. Maddesine göre, devlet tüzel kişiliği altında yer alan merkezi yönetim, vesayet yetkisini, farklı kamu tüzel kişiliklerine sahip yerel yönetim kuruluşları (il özel idaresi, belediye ve köy) üzerinde yasayla belirlenen esas ve yöntemler çerçevesinde şu 4 amaçla kullanır:

1. mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi
2. kamu görevlerinde birliğin sağlanması,
3. toplum yararının korunması ve

yerel gereksinimlerin gereği gibi karşılanması.

Bu çerçevede, Anayasada sadece "mahalli idareler" (iöi, belediye ve köy) üzerinde idari vesayet denetimi öngörülmüştür.

Ancak, Anayasa'da yer almamakla birlikte, "idarenin bütünlüğü" ilkesi gereğince, merkezi idarenin diğer kamu tüzel kişiliğine sahip hizmetsel (işlevsel) yerinden yönetim kurumları üzerinde de vesayet yetkisinin uygulanacağı kabul edilir.

Bu çerçevede birinci öncüldeki devlet tüzelkişiliğinde yer alan Orta İlçesi ile kamu tüzel kişiliği olan anayasal bir mahalli idare birimi olan köy (Sancar Köyü) arasındaki denetim ilişkisi Anayasa'da öngörülen vesayet denetimidir.

Üçüncü öncüldeki denetim merkezi idarenin (Ulaştırma Bakanlığı'nın), bir kamu tüzel kişiliği olan KİT (TCDD Genel Müdürlüğü) üzerinde Anayasa'da kapsamda yer almayan bir denetimidir.

Yine yönetsel vesayet yetkisi, kamu tüzel kişiliğine sahip bir yerinden yönetim kuruluşunun diğer bir kamu tüzel kişiliğine vesayet denetiminde bulunmasını kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Bu bağlamda üçüncü öncüldeki Türkiye Barolar Birliği ile İzmir Barosu arasındaki denetim, yani kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının merkez yönetimleriyle ayrı kamu tüzel kişiliklere sahip il örgütleri arasındaki hukuki ilişkileri de vesayet denetimi olarak kabul edilir.

E'dir.

Kaymakamlık 2010

45. Aşağıdaki idarelerden hangileri arasında hiyerarşi ilişkisi yoktur?

A) Maliye Bakanlığı – Gelir İdaresi Başkanlığı
B) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı – Türkiye İş Kurumu
C) Başbakanlık – Türkiye İstatistik Kurumu
D) Başbakanlık – Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
E) Başbakanlık – Dış Ticaret Müsteşarlığı

Cevap: Aynı tüzel kişiliğin kendi içinde hiyerarşik, farklı tüzel kişilikler arasında vesayet denetimi bulunur. Bu çerçevede diğer dört seçenekte yer alan idarelerin tamamı devlet tüzel kişiliği içinde yer aldığından aralarında hiyerarşik denetim mevcuttur.

Oysa kamu tüzel kişiliği olan Türkiye İş Kurumu üzerinde, devlet tüzel kişiliğini temsil eden yani merkezi idaredeki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın vesayet denetimi vardır.

B'dir.

Kaymakamlık 2010

46. I. Adalet Bakanlığı Müsteşarı
II. Türkiye Barolar Birliği Başkanı
III. Rekabet Kurulu Başkanı

Adalet Bakanı, yukarıdakilerden hangilerine emir ve talimat veremez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Kamu tüzel kişiliği idari, mali ve hukuki açıdan bir kamu otoritesinin özerkliğini, bağımsızlığını ve serbestliğini içerir. Dolayısıyla bir kamu tüzel kişisi üzerinde emir ve talimat içeren hiyerarşik denetim uygulanamaz. Bu bağlamda Adalet Bakanı ile kamu tüzel kişiliğe sahip Türkiye Barolar Birliği ile Rekabet Kurulu arasında emir talimat içeren hiyerarşi ilişkisi olamaz.

D'dir.

Kaymakamlık 2010

47. Aşağıdaki idarelerden hangileri arasında idari vesayet ilişkisi vardır?

A) İçişleri Bakanlığı – Jandarma Genel Komutanlığı
B) Ulaştırma Bakanlığı – Denizcilik Müsteşarlığı
C) Çevre ve Orman Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü
D) Bayındırlık ve İskân Bakanlığı – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
E) Başbakanlık – Diyanet İşleri Başkanlığı

Cevap: Aynı tüzel kişiliğin kendi içinde hiyerarşik, farklı tüzel kişilikler arasında vesayet denetimi bulunur. Bu çerçevede diğer dört seçenekte yer alan idarelerin tamamı devlet tüzel kişiliği içinde yer aldığından aralarında hiyerarşik denetim mevcuttur.

Oysa kamu tüzel kişiliği olan Orman Genel Müdürlüğü üzerinde, devlet tüzel kişiliğini temsil eden yani merkezi idaredeki Çevre ve Orman Bakanlığı'nın vesayet denetimi vardır.

C'dir.

Kaymakamlık 2010

48. Başbakanlık teşkilatıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başbakanlığın bağlı kuruluşlarından bir kısmının ayrı bir kamu tüzel kişiliği vardır.
B) Başbakanlığın ilgili kuruluşlarından bir kısmının ayrı bir kamu tüzel kişiliği yoktur.
C) Başbakanlığın ilişkili kuruluşlarının tümünün ayrı bir kamu tüzel kişiliği vardır.
D) Başbakanlığın ana hizmet birimlerinden hiçbirinin ayrı bir kamu tüzel kişiliği yoktur.
E) Başbakanlığın danışma ve denetim birimlerinden hiçbirinin ayrı bir kamu tüzel kişiliği yoktur.

Cevap: Kural olarak bütün ilgili kurumlar kamu tüzel kişiliğine sahipken, bütün kamu tüzel kişileri ilgili değildir. Yani kamu tüzel kişiliği olan bazı kurumların Başbakanlık ya da başka bakanlıklara bağlı olması mümkündür. Başbakanlık ya da hizmet bakanlıklarının tüm ana hizmet, danışma-denetim ve yardımcı birimleri devlet tüzel kişiliği içinde olduğuna da dikkat edilmelidir.

B'dir.

Kaymakamlık 2010

49.

I. Demokratik ilkelere daha uygun bir yönetim biçimi olması
II. Kırtasiyecilik ve bürokrasiyi azaltan bir yönetim biçimi olması
III. Partizan uygulamaların önüne geçen bir yönetim biçimi olması
IV. Hizmetlerin yerel ihtiyaçlara daha uygun biçimde görülmesini sağlayan bir yönetim biçimi olması
V. Bölgeler arasındaki eşitsizlikleri gidermeyi amaçlayan bir yönetim biçimi olması

Yukarıdakilerden hangileri yerel yönetimlerin yararları arasında yer almaz?

A) Yalnız V B) II ve III C) III ve V
D) I, II ve III E) III, IV ve V

Cevap: Yerel yönetimlerin yarar ve sakıncaları şöyle sıralanabilir:

Yerinden Yönetimin Yararları

✓ Yerel ihtiyaç ve taleplere uygun ve daha duyarlı yanıtların üretilmesini sağlar.
✓ Kamu hizmetlerinde yerel sorunlara etkili ve hızlı çözümlerin bulunmasını sağlar.
✓ Yerel yöneticilerin daha duyarlı olmasını sağlar.
✓ Yerel demokrasinin yerleşmesini ve halkın yönetimi sahiplenmesini sağlar.
✓ Bürokrasi ve kırtasiyeciliği azaltır.
✓ Merkezdeki güçlü siyasilerin kayırmacı ve popülist kararlarını engeller.

Yerinden Yönetimin Sakıncaları

✓ Ulusal birlik ve bütünlüğün bozulmasına neden olabilir.
✓ Bölgesel eşitsizlik ve dengesizliklere yol açabilir.
✓ Yerel düzeyde yetkin ve deneyimli teknik eleman ve uzman bulma zorluğu yaşanır.
✓ Mali kaynakların bulunması ve kullanılmasında ülke çapında dengesizlik ve eşitsizlikler doğar.
✓ Hizmetler ülke çapında aynı standartlarda (yeknesak) sunulamaz.
✓ Mali denetimin yapılmasında zorluklar vardır.
✓ Yerel yöneticilerin kayırmacılığına ve partizan uygulamalara yol açabilir.
✓ C'dir.

İdari Hakimlik 2010

50.

I. Olağanüstü hâl döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararname
II. Tüzük
III. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Yukarıdakilerden hangisi "İdarenin düzenleme yetkisi, tali nitelikte bir yetkidir." ifadesiyle bağdaşmaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: Yasama organının kaynağını doğrudan Anayasa'dan aldığı yetkiye dayanarak araya başka herhangi bir yetkilendirme işlemi girmeksizin, doğrudan doğruya, aracısız, öncelikli, yani "ilk-el" olarak kanunla düzenleme yapabilme yetkisidir. Herhangi bir konuda asli yetki yasama organınındır.

İdare, kullanacağı tüm yetkilerinde kanuna dayanmak zorundadır. Yani, yürütme organının kullandığı yetkiler, yasama organının çıkardığı kanunları izlemek ve onlara dayanmak zorunda olduğu için, **ikinci-el, türev yetkilerdir.** İşte, idarenin yasama organının, kanunlarla koyduğu ilkeler, çerçeve ve sınırlar içinde, onlara aykırı olmamak şartıyla, kanunlara dayanan ve kanunları izleyen ikinci-el veya türev yetki denir.

1982 Anayasası, 1961 Anayasası'ndan farklı olarak yürütmeyi sadece görev olmaktan çıkarmış, bir görev ve yetki olarak düzenlemiştir. 1982 Anayasası'nda yürütmeye tanınmış olan işlemlerden **sıkıyönetim ve olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleri ile Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi** yürütmenin aynı zamanda yetkili olmasının iki göstergesidir. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hem genellik ilkesinin, hem de aslilik ilkesinin istisnasıdır.

D'dir.

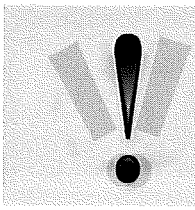
İdari Hakimlik 2010

51. Aşağıdakilerden hangisi idarenin bazı işlemlerinin yasama organı tarafından yargı denetimi dışında tutulması anlamına gelir?

A) Yasama kısıntısı
B) Hükümet tasarrufları teorisi
C) Siyasi meseleler doktrini
D) Yargı kısıntısı
E) Yasama dokunulmazlığı

Cevap: Yasama organının, Anayasa ya da kanunlarla, bazı yönetsel eylem ve işlemleri yargı denetiminden muaf tutmasına, yargıya başvurma yolunu kapatmasına, yargının yargılama yetkisini kısıtlamasına yasama kısıntısı denir.

A'dır.

2010 Anayasa değişikliği ile HSK'nın sadece meslekten çıkarma kararlarına karşı yargı yolu açılmış ve kararlara karşı açılan iptal davalarının ilk derece mahkemesi olarak **DANIŞTAY'da** görüleceği hükme bağlanmıştır[3].

ÖNEMLİ

Günümüzde, Anayasada yasama kısıntısıyla kararlarına karşı yargı yolunun kapalı olduğu/kapatılabileceği belirtilen idari kuruluş ve kararlar şunlardır[4]:

- Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler (125/2),
- Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri (125/2),
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları (meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar hariç) (159/10),
- Silahlı Kuvvetleri mensuplarına verilen disiplin cezaları (129/4)
- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları (53/4)
- Yüksek Hakem Kurulu kararları (54/4)
- Tahkim Kurulu kararları (59/2)

---

3 11.12.2010 tarih ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 33/5. Maddesi.

4 13.05.2010 tarihinde yapılan ve 12.09.2010 günü yapılan referandumla yürürlüğe giren Anayasa değişikliğinden önce memurlara verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı kanun ile yargı yolunun kapatılabileceği hükmü yer alıyordu. Söz konusu değişiklikle **artık uyarma ve kınama cezalarına karşı da yargı yolu açılmıştır**.

İDARİ TEŞKİLAT

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

52. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediye meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla kullanır.

B) İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur.

C) Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

D) Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir.

E) Gensoru önergesi, mecliste katılanların salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez

Cevap: Belediye Kanunu'na göre, belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini şu beş yolla kullanır:

1) faaliyet raporunu değerlendirme,
2) denetim komisyonu,
3) soru,
4) genel görüşme ve
5) gensoru

1. Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.

2. İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluştu-

rur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur. Komisyon, çalışmasını 45 işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar. Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

3. Meclis üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

4. Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir. Yetersizlik kararı, Danıştayca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

5. Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve 3 tam gün geçmedikçe görüşülemez. Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir. Yetersizlik kararı, Danıştayca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.
E'dir.

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

53. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediye başkanının sona ermesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Belediye başkanlığı, istifa hâlinde, belediye meclisinin istifayı katılanların salt çoğunluğuyla kabulüyle düşer.

B) Belediye başkanının, mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi durumunda Danıştay kararıyla düşer.

C) Belediye başkanının, seçilme yeterliğini kaybetmesi durumunda Danıştay kararıyla düşer.

D) Belediye başkanının, görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya engellilik durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi durumunda Danıştay kararıyla düşer.

E) Belediye başkanının, belediye meclisinin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması durumunda Danıştay kararıyla düşer.

Cevap: Belediye Kanunu'nda, belediye başkanlığının sona ermesi halleri şöyle düzenlenmiştir:

Belediye başkanlığı, ölüm ve istifa hâllerinde kendiliğinden sona erer.

Belediye başkanının;

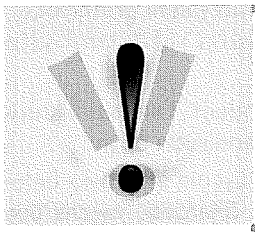
a) Mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi,

b) Seçilme yeterliğini kaybetmesi,

c) Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya engellilik durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi, (1)

d) Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması,

Hâllerinden birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.

TBMM'de, bir milletvekilinin istifa etmesinden dolayı TBMM üyeliğinin düşmesinde, TBMM'nin basit (katılanların) salt çoğunluğunun oyu yeterliyken; Belediye Kanunu'na göre, belediye başkanının istifa halinde başkanlığının kendiliğinden sona erdiğine dikkat edilmelidir.

A'dır.

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

54. Kamu iktisadi teşebbüslerine ilişkin aşağıdaki tanımlardan hangisi yanlıştır?

A) Kamu iktisadi teşebbüsü, iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşunun ortak adıdır.

B) Sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüslerine İktisadi devlet teşekkülü denir.

C) Sermayesinin tamamı Devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüslerine kamu iktisadi kuruluşu denir.

D) Sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup, ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğuna müessese denir.

E) İktisadi devlet teşekküllerinin veya kamu iktisadi kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde onuna, en çok yüzde ellisine sahip bulundukları anonim şirketlere iştirak denir.

Cevap: 1984 yılında çıkarılan 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde kamu iktisadi teşebbüslerine ilişkin temel kavram ve tanımlar şöyle sıralanabilir:

Kamu iktisadi teşebbüsü (Teşebbüs): iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşunun ortak adıdır.

İktisadi devlet teşekkülü (Teşekkül): sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Kamu iktisadi kuruluşu (Kuruluş): sermayesinin tamamı Devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Müessese: sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup, ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğudur.

Bağlı ortaklık: sermayesinin yüzde %50'sinden fazlası iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir.

İştirak: iktisadi devlet teşekküllerinin veya kamu iktisadi kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde %15'ine, en çok yüzde %50'sine sahip bulundukları anonim şirketlerdir.

İşletme: müesseselerin ve bağlı ortaklıkların mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimleridir.

E'dir.

KPSS-Hukuk 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

55. Merkezi idareye yardımcı kuruluşlar kapsamında aşağıdakilerden hangisi Danıştay'ın idari görevlerinden biri değildir?

A) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri hakkında görüş bildirmek
B) Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını incelemek
C) Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında görüş bildirmek
D) İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan gönderilen uyuşmazlıkları hakkında düşüncesini bildirmek
E) Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının bu sıfatı kaybetmelerine karar vermek

Cevap: İdari İşlere İlişkin İdari Uyuşmazlıklara bakan İdari Dairenin Görevleri:

a) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve tekliflerini,
b) Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını,
c) Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini,

d) İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan gönderilen uyuşmazlıkları,
e) Kanunlarında Danıştay'dan alınacağı yazılı bulunan düşüncelere ilişkin istekleri,
f) Danıştay'ca istişari mahiyette incelenmek ve düşüncesini bildirmek için Devlet Başkanlığı veya Başbakanlıktan gönderilecek işleri,
g) 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30. maddesinin uygulanmasından çıkan uyuşmazlıkları,
h) İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatı gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştay'a verilen işleri,
ı) Belediye Kanunu ile Danıştay'a verilip idari davaya konu olmayan işleri,
i) Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri,

İnceler ve gereğine göre karara bağlar veya düşüncesini bildirir.

ÖNEMLİ	*Danıştay'ın, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesinde yer alan "Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının bu sıfatı kaybetmelerine karar vermek" görevi, Danıştay'ın ilk derece yargı yeri sıfatıyla 8. Dava Dairesi tarafından yerine getirilen idari değil **yargısal** görevi olduğuna çok dikkat edilmelidir.*

E'dir.

KPSS-Kamu Yönetimi 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

56. Aşağıdakilerden hangisi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun ekli III sayılı cetvelde düzenlenen ilişkili statüdeki düzenleyici ve denetleyici kurumlardan biri değildir?

A) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
B) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
C) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
D) Kişisel Verileri Koruma Kurumu
E) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Cevap: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun ekli III sayılı cetvelde düzenlenen ilişkili statüdeki düzenleyici ve denetleyici kurumlar şunlardır:
1- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
2- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
3- Sermaye Piyasası Kurulu
4- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
5- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

6- Kamu İhale Kurumu
7- Rekabet Kurumu
8- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
9- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
10. Kişisel Verileri Koruma Kurumu

ÖNEMLİ

Kamu tüzel kişiliği olan ve 2012 yılında kurulup 2016 yılında yeniden düzenlenen TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU BAŞKANLIĞI, düzenleyici denetleyici bir kurum (BİO) olmamasına rağmen, kurucu kanununda ve Başbakanlık Devlet Teşkilatı şemasında BAŞBAKANLIKLA İLİŞKİLİ KURUM statüsünde yer almadığına çok dikkat edilmelidir.

A'dır.

KPSS-Kamu Yönetimi 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

57. Aşağıdakilerden hangisi 5393 sayılı Belediye Kanununda belediyelere verilen görevlerden biri değildir?

A) Coğrafi ve kent bilgi sistemleri
B) Kültür, sanat, turizm, tanıtım, gençlik ve spor
C) Kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak
D) Mabetlerin yapımı, bakımı, onarımı
E) Özel okul binaları ve devlet üniversitelerinin inşaatı ile bakım ve onarımı

Cevap: 2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu "yetki" (ultra vires) ve "genel yetki" ilkesini benimsemiştir. Yani belediyelerin, mevzuatın yasaklamadığı ya da başka bir idari organa bırakmadığı yerel müşterek hizmetleri yürütebilmeleri mümkündür.
Belediyenin görevleri şöyle sıralanabilir:
- Kentsel altyapı: İmar, su, kanalizasyon ve ulaşım,
- Coğrafi ve kent bilgi sistemleri,
- Çevre, çevre sağlığı, temizlik ve katı atık,
- Zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans,
- Şehir içi trafik,
- Defin ve mezarlıklar,
- Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar,
- Konut,
- Kültür, sanat, turizm, tanıtım, gençlik ve spor,
- Orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Belediye Kanunun 75. maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.),

- Sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma,
- Ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi,
- Büyükşehir belediyeleri ile NÜFUSU 100.000'in ÜZERİNDEKİ BELEDİYELER, KADINLAR VE ÇOCUKLAR İÇİN KONUKEVLERİ AÇMAK ZORUNDADIR. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler,
- Devlete ait okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir;
- Sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;
- Mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir;
- Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.
- Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.

ÖNEMLİ	***Belediyelerin özel okul binaları ve devlet üniversitelerinin değil "Devlete ait okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılamak" görevidir.*** ***Ayrıca belediyelerin profesyonel değil, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlamanın görevi olduğuna da dikkat edilmelidir.***

E'dir.

KPSS-Kamu Yönetimi 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

58. İl özel idaresinin organlarından biri olan il encümeniyle ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) İl Encümeni vali dâhil toplam 11 üyeden oluşur.
B) İl encümeni, il özel idaresinin "karar", "danışma" ve "yürütme" organıdır.
C) Valinin katılamadığı encümen toplantısına genel sekreter başkanlık eder.
D) İl encümeninde çekimser oy kullanılamaz.
E) Encümen, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile haftada en az bir kere toplanır.

Cevap: 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı Kanun öncesi valinin başkanlığında, il genel meclisinin kendi üyelerinden her yıl seçeceği 5 üye ile, valinin biri mali hizmetler amiri olmak üzere, birim amirlerinden seçeceği 5 üye olmak üzere toplam 11 kişiden oluşan il encümeni, ilgili mevzuat değişikliği uyarınca artık valinin başkanlığında, genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği 3 üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği 2 üyeden olmak üzere toplam (1+1+3+2) 7 üyeden oluşur.

Valinin katılamadığı encümen toplantısına genel sekreter başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak, ilgili birim amirleri vali tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir.

İl encümeni, il özel idaresinin "karar", "danışma" ve "yürütme" organıdır. Encümenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) **Stratejik plân** ve yıllık çalışma programı ile **bütçe ve kesin hesabı inceleyip** il genel meclisine görüş bildirmek.
b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.
c) Öngörülmeyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.
d) Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.
e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.
f) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beş milyar Türk Lirasına kadar olan ihtilafların sulhen halline karar vermek.
g) Taşınmaz mal satımına, trampa edilmesine ve tahsisine ilişkin kararları uygulamak, süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.
h) Belediye sınırları dışındaki umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.
i) Vali tarafından havale edilen konularda görüş bildirmek.

ÖNEMLİ

İl özel idaresi tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek görevinin il encümenine değil, il genel meclisine ait olduğuna dikkat edilmelidir.

Encümen Toplantısı

Encümen, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile haftada en az bir kere toplanır. Başkan acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir.

Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz. Encümenin ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu fıkra hükümleri geçerlidir[5].

Encümen gündemi vali tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri gündem maddesi teklif edebilir.

Encümen, gündemindeki konuları en geç bir hafta içinde görüşüp karara bağlar.

Alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.

A'dır.

[5] "Encümenin ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu fıkra hükümleri geçerlidir." cümlesi 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı kanun ile eklenmiştir.

KPSS-Kamu Yönetimi 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

59. Belediyelerin bütçeleriyle ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) Belediye bütçe yılı, devlet mali yılı ile aynıdır.

B) Belediye Başkanı stratejik plana göre hazırladığı bütçeyi, Eylül ayından önce encümene sunar.

C) Konsolide edilmesi için bütçe, önce İçişleri Bakanlığı'na, oradan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, merkezi yönetim bütçe tasarısına eklenmek üzere Maliye Bakanlığı'na gönderilir.

D) Encümen, başkanın sunduğu bütçeyi inceleyerek kasım ayından önce Meclise sunar.

E) İçişleri Bakanlığı'nın Meclis bütçesi üzerindeki vesayet denetimi yapar.

Cevap: Belediyenin stratejik plânına ve performans programına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen 2 yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir.

Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir.

Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır.

Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur.

Belediye Başkanı stratejik plana göre hazırladığı bütçeyi, Eylül ayından önce encümene sunar. Konsolide edilmesi için bütçe, önce İçişleri Bakanlığı'na, oradan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, merkezi yönetim bütçe tasarısına eklenmek üzere Maliye Bakanlığı'na gönderilir. Encümen, başkanın sunduğu bütçeyi inceleyerek kasım ayından önce Meclise sunar.

Meclis bütçe tasarısını yılbaşından önce aynen veya bütçe denkliğini bozmamak koşuluyla değiştirerek kabul eder. Meclisin kabul ettiği bütçe, mali yılbaşından itibaren yürürlüğe girer.

Yeni Belediye Kanunu ile, daha önce var olan İçişleri Bakanlığı'nın Meclis bütçesi üzerindeki vesayet denetimi kaldırılmıştır. Artık belediye bütçesi de diğer belediye Meclisi kararlarının kesinleşmesi için uygulanan aynı hükümlere tabidir.

E'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

60. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasasında "İdare" başlığı altında düzenlenen kurumlardan birisi değildir?

A) Köy
B) Radyo ve Televizyon Kuruluşları
C) Kamuyla İlişkili Haber Ajansları
D) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
E) Genelkurmay Başkanlığı

Cevap: 1982 Anayasasında "Yürütme" bölümünde "İdare" alt başlığı altında düzenlenen kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:

- İl (Merkezi İdare)
- İl Özel İdaresi, Belediye, Köy (Mahallî İdareler)
- Devlet ve Vakıf Üniversiteleri (Yükseköğretim Kurumları)
- YÖK (Yükseköğretim Üst Kuruluşları)
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)
- Radyo ve Televizyon Kuruluşları
- Kamuyla İlişkili Haber Ajansları
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları
- Diyanet İşleri Başkanlığı

1982 Anayasasında "Yürütme" bölümünde "Cumhurbaşkanlığı" alt başlığı altında düzenlenen kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:

- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
- Devlet Denetleme Kurulu

1982 Anayasasında "Yürütme" bölümünde "Bakanlar Kurulu" alt başlığı altında düzenlenen kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:

- Genelkurmay Başkanlığı
- Milli Güvenlik Kurulu

1982 Anayasasında:

- HSK'nın "Yargı" Bölümünde,
- 2010 yılında Anayasaya giren Kamu Denetçiliği Kurumu'nun "Siyasal Hak ve Ödevler" Bölümünde,
- Yine 2010 yılında Anayasaya giren Ekonomik ve Sosyal Konsey'in "Ekonomik Hükümler" Bölümünde düzenlendiğine dikkat edilmelidir.

Keza, aşağıdaki çok kritik önemi haiz ve sınavlarda çokça ve sıkça yanıtlarda kullanılan kurumların Anayasada yer almadığına çok dikkat edilmelidir:

- ÖSYM / Üniversitelerarası Kurul
- Kamu İhale Kurumu / BDDK / SPK
- Merkez Bankası / Ziraat Bankası
- MİT / Emniyet Genel Müdürlüğü

E'dir.

KPSS 2015 (Uyarlama)

61. İl ya da ilçenin kurulması, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir ile bağlanması hangisinin kararıyla olur?

A) TBMM
B) Bakanlar Kurulu
C) İçişleri Bakanı
D) Bakanlar Kurulu-Başbakan-Cumhurbaşkanı
E) Başbakan-Cumhurbaşkanı

Cevap: Gerek ilin gerekse ilçenin kurulması, kaldırılması, sınırlarının değiştirilmesi KANUNLA gerçekleştirilir. Dolayısıyla karar makamı yasama organı olan TBMM'dir.

Ancak, ilçelerin komşu il ile olan sınırlarının düzenlenmesinin, İçişleri Bakanlığı'nın hazırlayacağı Müşterek Kararname ile olacağı unutulmamalıdır.

A'dır.

KPSS 2015 (Uyarlama)

62. 1982 Anayasası çerçevesinde aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden birisi değildir?

A) Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunmak.
B) Gerekli gördüğü hallerde Bakanlar Kurulu'na başkanlık etmek veya Bakanlar Kurulu'nu başkanlığı altında toplantıya çağırmak.
C) Genelkurmay Başkanı'nı atamak.
D) Yargıtay üyelerini seçmek.
E) Yükseköğretim Kurulu üyelerini ve rektörleri seçmek.

Cevap: Yargıtay üyelerinin tamamını, Cumhurbaşkanı değil Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) seçmektedir. Cumhurbaşkanının Yargıtay ile ilgili görevi Yargıtay Genel Kurulu'nun belirleyeceği 5'er aday arasından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını, diğer 5'er aday arasından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı vekilini seçmektir.

ÖNEMLİ	**→ YÖK'ün 21 üyesinin tamamını:** ➢ 7'sini doğrudan ➢ 7'sini Bakanlar Kurulu'nun her boş yer için göstereceği üç kat aday arasından ➢ 7'sini Üniversitelerarası Kurul'un her boş yer için göstereceği üç kat aday arasından **Cumhurbaşkanı'nın seçtiğine;** **→ Rektörleri Cumhurbaşkanının seçtiğine,** **→ Dekanları ise rektörün göstereceği üçer aday arasından Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK'ün) seçtiğine** dikkat edilmelidir.

D'dir.

KPSS 2015 (Uyarlama)

63. Aşağıdakilerden hangisi 5393 sayılı Belediye Kanununda öngörülen belediye meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından birisi değildir?

A) Faaliyet raporunu değerlendirme
B) Soru
C) Genel görüşme
D) Gensoru
E) Meclis soruşturması

Cevap:

ÖNEMLİ

Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini:
- faaliyet raporunu değerlendirme,
- denetim komisyonu,
- soru,
- genel görüşme ve
- gensoru

yollarıyla kullanır.

Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.

Meclis üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

ÖNEMLİ

Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait **faaliyet raporundaki açıklamalar**, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla **yeterli görülmezse**, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

ÖNEMLİ

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte **Danıştay'a gönderir.**
Yetersizlik kararı, **Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.**

Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez.

Gensoru önergesinin karara bağlanmasında, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla güvensizlik oyu verirse, oylamayı ve görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

TBMM'nin Bakanlar Kurulunu denetleme yollarından olan "meclis soruşturması" Belediye Kanununda öngörülen belediye meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından birisi değildir.

E'dir.

KPSS 2015 (Uyarlama)

64. Aşağıdakilerden hangisi Büyükşehir kapsamındaki sadece ilçe belediyelerince yürütülen hizmetlerden birisidir?

A) Katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak
B) Birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek
C) Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek
D) Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek
E) Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek

Cevap: Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak ya da Sıhhî işyerlerini, 2. ve 3. sınıf gayrisıhhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek sadece Büyükşehir kapsamındaki ilçe belediyelerince yürütülen hizmetlerdir.

ÖNEMLİ

Büyükşehir belediyeleri aşağıdaki görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebileceği ya da birlikte yapabileceklerine dikkat edilmelidir:

- **Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek,**
- **Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek,**

	➢ **Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek,** ➢ **Temizlik hizmetleri,** ➢ **Adres ve numaralandırma**

Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuarlar kurmak ve işletmek görevi sadece büyükşehir belediyesine aittir.
A'dır.

KPSS 2015 (Uyarlama)

65. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasasının Yürütme bölümünün İdare başlığı altında düzenlenen madde kenar başlıklarından biri değildir?

A) Devlet Denetleme Kurulu
B) Yükseköğretim kurumları
C) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
D) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
E) Diyanet İşleri Başkanlığı

Cevap: Anayasa'nın Cumhuriyetin Temel Organları başlıklı Üçüncü Kısmın İkinci Bölümünde Yürütme ana başlığının altında 123 ila 137. Maddeleri arasında "İdare" alt başlığında düzenlenen kurum ve hükümler şöyledir:

İdare (Madde 123-137)

a. İdarenin Esasları
   aa. İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği
   ab. Yönetmelikler
b. Yargı Yolu
c. İdarenin Kuruluşu
   ca. Merkezi İdare
   cb. Mahalli İdareler
d. Kamu Hizmeti Görevlileri (memurlar ve diğer kamu görevlileri)
e. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşlar
f. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (21.06.2005 değişikliği ile eklendi), Radyo ve Televizyon Kuruluşları ve Kamuyla İlişkili Haber Ajansları

g. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
h. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
i. Diyanet İşleri Başkanlığı
j. Kanunsuz emir

1982 Anayasasının yeniliklerinden olan Devlet Denetleme Kurulu Yürütme ana başlığında, ancak "İdare" değil "Cumhurbaşkanı" alt başlığında düzenlenmektedir.
A'dır.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

66. Valinin statüsü, görev ve yetkileriyle ile ilgili yanlış olan ifade hangisidir?

A) Yetki genişliğinin tek sahibidir.
B) İlde devleti, hükümeti, bakanlıkları ve bağlı ve ilgili kuruluşları temsil eder.
C) İlde savcıdan dava açılmasını isteme yetkisi yoktur.
D) Genel emir çıkaramaz.
E) İlde teşkilatı veya görevli memuru bulunmayan işlerin yürütülmesini, bu işlerin görülmesiyle yakın ilgisi bulunan her hangi bir idare şube veya daire başkanından isteyebilir.

Cevap: 1949 yılındaki 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre, valiler kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının verdiği yetkiyi kullanmak ve bunların yüklediği ödevleri yerine getirmek için genel emirler çıkarabilir ve bunları ilan ederler. Genel emir yetkisi çıkarma yetkisi münhasıran valiye aittir.
D'dir.

KPSS Hukuk 2013

67. 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etme yetkisi aşağıdakilerden hangisine tanınmıştır?

A) Belediye başkanı B) Belediye meclisi C) Belediye encümeni
D) Kaymakam E) Vali

Cevap: 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, "belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etme" yetkisi belediye başkanına verilmiştir.

"Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi 30 yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar verme" yetkisinin belediye meclisine ait olduğuna dikkat edilmelidir.
A'dır.

ÖNEMLİ

Belediyelerin Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olmak üzere 3 organı vardır. Bunlardan, belediye başkanı yürütme, diğer ikisi görüşme, karar ve müzakere organlarıdır.
Sınava giren aday arkadaşlarımın, bu tür sorularda:
"karar vermek / kabul etmek / üye seçmek / ücret tarifesini belirlemek / onaylamak" ile biten yetkilerin Meclise,
"görüş bildirmek / aktarma yapmak / uygulamak / ceza vermek / açılış-kapanış saatlerini belirlemek / küçük çaplı ya da mali miktarlı konularda karar vermek" ile biten yetkilerin Encümene,
"idare etmek / tayin etmek / tahsil etmek / denetlemek / önlem almak / kullanmak / atmak / sözleşme yapmak / meclise sunmak" ile biten yetkilerin Belediye Başkanına ait olacağına dikkat edilmelidir.

ÖNEMLİ

Ancak, yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili KAMULAŞTIRMA KARARLARINI ALMAK ve UYGULAMAK yetkisinin Meclis değil ENCÜMENE aittir.

KPSS Hukuk 2013

68. Mahallî idareler ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.
B) Bakanlar Kurulunun izni ile aralarında birlik kurabilirler.
C) Merkezî idare tarafından üzerlerinde idari vesayet denetimi uygulanır.
D) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, özel bütçeye tabi idareler arasında yer alırlar.
E) Karar organları seçimle işbaşına gelir.

Cevap: Mahalli idareler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, iki sayılı cetvelde yer alan "özel bütçeye tabi idareler" arasında değil, sayılı dört cetvelde yer almayan "mahalli idareler" bütçesinde yer alır.

Sayıştay'ın denetlediği kamu kurum ve kuruluşları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun sonunda yer alan dört adet cetvelde tadadi olarak (liste usulü ile) sıralanmaktadır.
D'dir.

ÖNEMLİ

Buna göre, Sayıştay denetimine tabi idareler şöyle sınıflanmaktadır:

1 Sayılı Cetvel: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri

2 Sayılı Cetvel: Özel bütçeli idareler

A. Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri

B. Özel bütçeli diğer idareler

3 Sayılı Cetvel: Düzenleyici ve denetleyici kurumlar

4 Sayılı Cetvel: Sosyal Güvenlik Kurumları

ve Cetvellerde yer almamakla beraber mahalli idareler

KPSS Kamu Yönetimi 2013

69. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Cumhurbaşkanı'nın yürütmeyle ilgili görevleri arasında yer almaz?

A) Başbakan'ı atamak ve istifasını kabul etmek
B) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
C) Millî Güvenli Kurulunu toplantıya çağırmak
D) Genelkurmay Başkanı'nı atamak
E) Gerektiğinde TBMM'yi toplantıya çağırmak

Cevap: Cumhurbaşkanının Anayasada sayılan yürütme ile ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

1) Başbakanı atamak ve başbakanın istifasını kabul etmek,
2) Başbakanın teklifi üzerine bakanları atamak ve bakanların görevlerine son vermek,
3) Gerekli gördüğü hallerde Bakanlar Kurulu'na başkanlık etmek veya Bakanlar Kurulu'nu başkanlığı altında toplantıya çağırmak,
4) Yabancı devletlere Türk devletinin temsilcilerini göndermek, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilen yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek,
5) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak,
6) Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanlığını temsil etmek,
7) Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kullanılmasına karar vermek,
8) Genelkurmay Başkanı'nı atamak,
9) Milli Güvenlik Kurulu'nu toplantıya çağırmak,
10) Milli Güvenlik Kurulu'na başkanlık etmek,
11) Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu kararıyla sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilan etmek ve kanun hükmünde kararname çıkarmak,
12) Kararnameleri imzalamak,

13) Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile belirli kişilerin cezalarını hafiflet-mek veya kaldırmak,
14) Devlet Denetleme Kurulu üyelerini ve başkanını atamak,
15) Devlet Denetleme Kurulu'na inceleme, araştırma ve denetleme yaptırmak,
16) Yükseköğretim Kurulu üyelerini seçmek,
17) Üniversite rektörlerini seçmek.

E'dir.

ÖNEMLİ

Mesleki sınavlarda, zaman zaman Cumhurbaşkanının aşağıdaki görevleri karışık biçimde verilerek hangisinin yasama ya da yürütmeye ilişkin görevi olduğu ölçülmektedir. Bu tür sorularda şu ölçüt yardımcı olabilir: Cumhurbaşkanının görevlerinden içinde "kanun" ya da "TBMM" geçenler yasama; yargı organlarının üyelerini ataması yargı, geri kalanlar yürütme ile ilgili görevleridir. Ancak bu ölçüte tek uymayan durum olan, Yürütme başlığındaki "6" numaralı Türk Silahlı Kuvvetleri'nin başkomutanlığını temsil etmesi görevine dikkat edilmelidir.

KPSS Kamu Yönetimi 2013

70. Aşağıdakilerden hangisi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından biri değildir?

A) Türk Kızılayı
B) Türkiye Barolar Birliği
C) Ankara Sanayi Odası
D) Minibüsçüler Odası
E) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Cevap: İlk defa 1961 Anayasası ile düzenlenen ve 1982 Anayasası'nın 135. Maddesine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının Ülkemizde en yaygın örgütlenenleri kuruluşları ve vesayet denetimine tabi olduğu bakanlıklar)kurumlar şunlardır:

1. Türk Tabipleri Birliği (1953)→ Sağlık Bakanlığı
2. Türk Diş Hekimleri Birliği (1985)→ Sağlık Bakanlığı
3. Türk Eczacıları Birliği (1956)→ Sağlık Bakanlığı
4. Türk Veteriner Hekimleri Birliği (1954)→ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
5. Türkiye Barolar Birliği (1969)→ Adalet Bakanlığı
6. Türkiye Noterler Birliği→ Adalet Bakanlığı
7. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (1954)→Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
8. Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (1990)→ Maliye Bakanlığı

9. Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği (1950)→ Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
10. Türk Esnaf ve Küçük Sanatkârları Konfederasyonu→ Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
11. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği→ Hazine Müsteşarlığı
12. Türkiye Ziraat Odaları Birliği→ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
13. Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği→ Sermaye Piyasası Kurulu
14. Türkiye Katılım Bankaları Birliği→ BDDK
15. Türkiye Bankalar Birliği→ BDDK
16. Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğü→ Gıda ve Tarım Hayvancılık Bakanlığı

A'dır.

Kızılay'ın, sendikaların, YARSAV vb. gibi vakıfların, TÜSİAD vb. gibi derneklerin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olmadığına dikkat edilmelidir.

KPSS Kamu Yönetimi 2013

71. 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun'da, yürütülen işlevin niteliği temel alınarak bakanlıkların ana hizmet, danışma-denetim ve yardımcı birimler şeklinde örgütleneceği öngörülmüştür.

Buna göre, aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Yardımcı birim - İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
B) Danışma ve denetim birimi - Teftiş Kurulu Başkanlığı
C) Yardımcı birim - Personel Dairesi Başkanlığı
D) Danışma ve denetim birimi – Eğitim Dairesi Başkanlığı
E) Danışma ve denetim birimi - Hukuk Müşavirliği

Cevap: 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun'a göre, bakanlıkların danışma-denetim ve yardımcı birimleri şöyle düzenlenmiştir:

Danışma ve Denetim Birimleri	Yardımcı Birimler
a) Teftiş Kurulu Başkanlığı b) Hukuk Müşavirliği c) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	a) Personel Genel Müdürlüğü veya Dairesi Başkanlığı, b) Eğitim Dairesi Başkanlığı, c) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, d) Özel Kalem Müdürlüğü

Bu çerçevede, Eğitim Dairesi Başkanlığı danışma ve denetim değil, yardımcı birimler arasındadır.

D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2013

72. Osmanlı Devleti'yle birlikte ele alındığında bir idari birim olarak "kaza", Türk Kamu Yönetimi'ne hangi yılda girmiştir?

A) 1299 B) 1842 C) 1876
D) 1921 E) 1924

Cevap: Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat döneminde taşra idaresinde yapılan yenilikler çerçevesinde köy ile sancak arasında "kaza" idaresi oluşturulmuş, mülki amir olarak da başına kaza müdürü atanmıştır.
B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2013
Kaymakamlık Aralık 2011

73. Aşağıdakilerden hangisi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun getirdiği yenilikler arasında yer almaz?

A) Belediyelerin, Bakanlar Kurulu izniyle birlik kurabilmesi
B) Belediye kurulmasını asgari 5.000 nüfus ölçütüne dayandırması
C) Kurulu bir belediyeye 5.000 metreden kısa mesafede yeni bir belediye kurulamayacağını öngörmesi
D) Belediye meclisinin her ay toplanması
E) Herkesin, ikamet ettiği beldenin hemşehrisi sayılması

Cevap: 5393 sayılı Belediye Kanunu 2005 yılında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Oysa yerel yönetimlerin, BAKANLAR KURULU'nun kararıyla, belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurabilmesi 1982 Anayasanın ilk halinde 127. Maddesiyle öngörülmüştür.

Ayrıca yine 2005 yılında kabul edilen ancak daha önce kabul edilip yürürlüğe giren 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda, birliğin, "birlik tüzüğünün kesinleşmesinden sonra Bakanlar Kurulunun izni ile kurulup tüzel kişilik kazanacağı" belirtilmişti.
A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2013

74. Aşağıdakilerden hangisi, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan gelirlerden biri değildir?

A) Emlak vergisi
B) Motorlu taşıtlar vergisi
C) Yangın sigorta vergisi
D) Kaynak suları harcı
E) Tellallık harcı

Cevap: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan gelirler türlerine göre şöyle sıralanabilir:

Belediye Vergileri:

İlan ve Reklam Vergisi
Eğlence Vergisi
Haberleşme Vergisi
Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi
Yangın Sigortası Vergisi
Çevre Temizlik Vergisi

Belediye Harçları:

İşgal Harcı
Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı
Kaynak Suları Harcı
Tellallık Harcı
Hayvan Kesimi, Muayene ve Denetleme Harcı
Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı
Bina İnşaat Harcı
Kayıt ve Suret Harcı
İmar ile İlgili Harçlar (Parselasyon Harcı, İfraz ve Tevhit Harcına, Plan ve Proje Tasdik Harcı, Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına, Yapı Kullanma İzni Harcı)
İşyeri Açma İzni Harcı
Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcı
Sağlık Belgesi Harcı
Esnaf Muaflığı Belgesi Harcı

Motorlu taşıtlar vergisi ise, 1963 tarih ve 197 sayılı Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanunu'nda düzenlenmektedir.

Ayrıca belediyenin gelirlerinden biri olmakla birlikte emlak vergisi de 1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nda düzenlenmektedir.

B'dir.

Kaymakamlık 2012
Kaymakamlık Aralık 2011

75. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasası'nda yer alan idarelerden biri değildir?

A) Yükseköğretim Kurulu
B) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
C) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
D) Diyanet İşleri Başkanlığı
E) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı

Cevap:

ÖNEMLİ

Anayasa'da düzenlenen idari kamu kurum ve kuruluşları şöyle sıralanabilir:
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
Devlet Denetleme Kurulu
Genelkurmay Başkanlığı
Milli Güvenlik Kurulu
İl (Merkezi İdare)
İl Özel İdaresi, Belediye, Köy (Mahallî İdareler)
Devlet ve Vakıf Üniversiteleri (Yükseköğretim Kurumları)
YÖK (Yükseköğretim Üst Kuruluşları)
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2005)
Radyo ve Televizyon Kuruluşları
Kamuyla İlişkili Haber Ajansları
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları
Diyanet İşleri Başkanlığı
Kamu Denetçiliği Kurumu (Siyasal Hak ve Ödevler Bölümünde düzenlenmiştir.) (2010)
Hâkimler ve Savcılar Kurulu (Yargı bölümünde düzenlenmiştir.)
Ekonomik ve Sosyal Konsey (Ekonomik ve Mali Hükümler bölümünde düzenlenmiştir.) (2010)

E'dir.

Kaymakamlık 2012

76. İlçe idare kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Altı üyeden oluşan bir kuruldur.
B) Yazı işleri müdürü kurulun üyesidir.
C) Kararlarını oy çokluğu ile alır.
D) Kaymakamın başkanlığında toplanır.
E) Her ayın ilk haftası toplanır.

Cevap: İlçe idare kurulu, Kaymakama yardımcı olmak üzere kaymakamın başkanlığında şu birimlerden oluşur:

1. Yazı İşleri Müdürü (eski ismiyle Tahrirat Katibi),
2. Mal Müdürü,
3. Toplum Sağlığı Merkezi Başkanı (eski ismiyle Hükümet Hekimi)
4. Milli Eğitim Müdürü (eski ismiyle Milli Eğitim Memuru)
5. İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü (eski isimleriyle tarım memuru ve veteriner)

İdare kurullarının kazai, idari ve istişari görüşmeleri sayılan üyelerin yarısından bir fazlası hazır olmadıkça yapılamaz.

Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çokluk sayılır.

İdare kurulu üyelerinden teşkilat noksanı veya tayin edilmemek ve vekili bulunmamak gibi sebeplerle bir veya ikisi noksan olursa bunlar mürettep üye ve belli heyet nisabında hesaba katılmaz.

İlçe idare kurullarının toplanma zamanıyla ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

E'dir.

Kaymakamlık 2012

77. Vali yardımcılarının atanma şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) İçişleri Bakanı'nın kararı ile
B) İçişleri Bakanı'nın teklifi, Başbakan'ın kararı ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile
C) Başbakan'ın teklifi ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile
D) İçişleri ve Adalet Bakanlarının teklifi ve Başbakan'ın onayı ile
E) Valinin teklifi, İçişleri Bakanı'nın kararı ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile

Cevap: İllerde, valilerin tayin ve tespit ettiği işlerde yardımcılığını ve valinin bulunmadığı zamanlarda vekilliğini yapmak üzere güvenceli meslek memurluğu olan vali muavinleri (yardımcıları) bulunur. Valiliğin yazı işlerinin düzenlenmesinden de vali muavini sorumludur. Vali muavini, en az altı yıl kaymakamlıkta bulunmuş ve bu hizmetin iki yılını doğuda geçirmiş olanlardan **müşterek kararname** (İçişleri Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının imzasıyla) ile tayin edilir.

B'dir.

Kaymakamlık 2012

78. Aşağıdakilerden hangisi, il idare kurulunda yer almaz?

A) Yazı işleri müdürü
B) Hukuk işleri müdürü
C) Defterdar
D) Millî eğitim il müdürü
E) Sağlık il müdürü

Cevap: Valiye danışmanlık yapan ve yardımcı olan İl İdare Kurulu, Vali veya Vali Muavini başkanlığında aşağıda sayılan altı idare amiri ile toplanır:

1. Hukuk İşleri Müdürü
2. Defterdar
3. İl Milli Eğitim Müdürü
4. İl Sağlık Müdürü
5. Çevre ve Şehircilik İl Müdürü (eski ismiyle İl Bayındırlık Müdürü)
6. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü (eski isimleriyle İl Tarım ve İl Veteriner Müdürleri)

Oysa Yazı İşleri Müdürü (eski ismiyle Tahrirat Kâtibi), ilçe idare kurulunun üyesidir.

A'dır.

Kaymakamlık 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Kaymakamlık Aralık 2011

79. Mahallî idarelerin aşağıda verilen organlarından hangisi, sadece seçilmiş üyelerden oluşur?

A) Köy ihtiyar meclisi
B) Belediye encümeni
C) Büyükşehir belediye encümeni
D) İl encümeni
E) Belediye meclisi

Cevap:

- Köy ihtiyar meclisi, imam ve öğretmenden oluşan doğal üyeler ve basit çoğunluk sistemine göre 5 yıl için seçilmiş üyelerden oluşur.
- Belediye encümeni, il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından 1 yıl için gizli oyla seçeceği 3 üye ve belediye başkanının, biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere, birim amirlerinden atayacağı 3 üye olmak üzere 7 kişiden (1+3+3=7), diğer belediyelerde, 2 meclisin seçtiği, 2 de başkanın atadığı 5 kişiden (1+2+2=5) oluşur.

- Büyükşehir Belediye Encümeni, Büyükşehir belediye başkanının başkanlığında, Büyükşehir belediye meclisinin kendi üyeleri arasından gizli oyla seçeceği 5 üye ile, biri atanmış Büyükşehir belediyesi genel sekreteri, diğeri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından atayacağı 5 üye olmak üzere (1+5+5) 11 üyeden oluşur.
- İl encümeni valinin başkanlığında, atanmış genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından atayacağı iki üyeden oluşur (1+1+3+2=7).
- Belediye Meclisinin üyelerinin tamamı, seçimden en az 6 ay önceden itibaren o beldede oturan 25 yaşını doldurmuş kişiler arasından, belde sakinlerince, nisbi temsil sistemine göre 5 yıl için seçilir.

E'dir.

Kaymakamlık 2012

80. 1982 Anayasası'na göre, mahallî idareler ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulmuştur.
B) Her biri kamu tüzel kişiliğine sahiptir.
C) Yürütme organları seçimle iş başına gelir.
D) Mahallî idare seçimleri 5 yılda bir yapılır.
E) Seçilmiş organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri yargı kararı ile olur.

Cevap: 1982 Anayasası'nın 127. Maddesine göre mahallî idareler; il, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Dolayısıyla karar organı olan meclislerin seçimle iş başına gelmesi zorunluyken, yürütme organlarının (vali, belediye başkanı gibi) seçimle iş başına gelmesi anayasal olarak şart değildir.

C'dir.

Kaymakamlık 2012

81. Belediyeler aşağıdaki hizmetlerden hangisini "imtiyaz" yoluyla devredemez?

A) Atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlama hizmeti
B) Toplu taşıma yapma hizmeti
C) Katı atıkların toplanması hizmeti
D) Otobüs terminali kurma hizmeti
E) Kaynak sularını işletme hizmeti

Cevap: Belediyeler, sadece aşağıda belirtilen üç hizmeti Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi 49 yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir:

1) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek.
2) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.
3) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

D'dir.

Kaymakamlık 2012

82. Belediye meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından hangileri, belediye başkanlığının sona ermesi ile sonuçlanabilir?

A) Soru – genel görüşme
B) Faaliyet raporunu değerlendirme – gensoru
C) Genel görüşme – gensoru
D) Soru – gensoru
E) Faaliyet raporunu değerlendirme – genel görüşme

Cevap: Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini:

- faaliyet raporunu değerlendirme,
- denetim komisyonu,
- soru,
- genel görüşme ve
- gensoru

yollarıyla kullanır.

Faaliyet raporunu değerlendirme çerçevesinde, belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan

tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir. Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştay'a gönderir. Yetersizlik kararı, Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

Keza, belediye meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez. Gensoru önergesinin karara bağlanmasında, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla güvensizlik oyu verirse, belediye başkanlığı sona erer. Oylamayı ve görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

B'dir.

Kaymakamlık 2012

83. Belediye meclisinin feshi aşamasında karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini aşağıdakilerden hangisi talep edebilir?

A) Bakanlar Kurulu
B) İçişleri Bakanlığı
C) Mahallin en büyük mülki idare amiri
D) Yüksek Seçim Kurulu
E) Belediye başkanı

Cevap: Belediye meclisi;

a) Kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğratırsa,
b) Belediyeye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa,

İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildirim ile birlikte, karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, bu hususu en geç bir ay içinde karara bağlar. Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar.

ÖNEMLİ

İçişleri Bakanlığının bildirimi üzerine Danıştay'ın kararı ile feshedilir.

B'dir.

Kaymakamlık 2012

84. Seçilme yeterliliğini kaybeden büyükşehir belediye başkanının başkanlık sıfatını kaybetmesi aşağıda yer alan hangi merciin kararı ile olur?

A) Vali
B) İçişleri Bakanı
C) Bakanlar Kurulu
D) İdare mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: Kanundaki hükümler saklı kalmak şartıyla, büyükşehir belediye meclisinin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılan büyükşehir ve ilçe belediye başkanlarının görevlerine, Danıştay'ın 8. Dairesinin kararıyla son verilir.
E'dir.

Kaymakamlık 2012

85.

I. Polis
II. İl encümeni
III. Kaymakam
IV. Vali

İl genel meclisi tarafından alınan ve usulüne uygun olarak ilan edilen karara aykırı davrandığı gerekçesiyle lokanta sahibine yönelik olarak 5 gün iş yeri kapatma kararı verme yetkisi yukarıdakilerden hangilerine aittir?

A) Yalnız II
B) Yalnız IV
D) I, II ve III
C) I ve III
E) II, III ve IV

Cevap: Gerek il encümeni, gerekse belediye encümeninin kanunda sayılan görev ve yetkilerinden biri kanunlarda öngörülen cezaları vermek olarak sayılmaktadır.
A'dır.

Kaymakamlık 2012

86. Belediye hizmetleri ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.
B) Hizmetler, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur.
C) Hizmetlerin sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.
D) İçişleri Bakanlığının kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.
E) Bazı hizmetlerin görülmesi imtiyaz yoluyla devredilebilir.

Cevap: Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar verme yetkisi İçişleri Bakanlığı değil belediye meclisine aittir.
D'dir.

Kaymakamlık 2012

87. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'na göre, yeniden köy kurulmasında veya yerinin değiştirilmesinde aşağıdakilerden hangisi görüş bildirmez?

A) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
B) Sağlık Bakanlığı
C) İl idare kurulu
D) İl genel meclisi
E) Vali

Cevap: 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2. Maddesinin "b" ve "d" bentlerine göre, yeniden köy kurulmasında veya yerinin değiştirilmesinde vali dışında diğer idari birim ve makamların görüşünün (mütalaasının) alınması gereklidir.

Bu arada bir köyün veya bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanmasının İçişleri Bakanlığının kararı ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile olacağı da unutulmamalıdır.
E'dir.

Kaymakamlık 2012

88. Görevi terk nedeniyle belediye başkanlığının sona ermesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Görevin mazeretsiz ve kesintisiz olarak terk edilmesi gerekir.
B) Görevin yirmi günden fazla süreyle terk edilmesi gerekir.
C) Görevi terkin Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespiti gerekir.
D) İçişleri Bakanlığının Danıştay'a başvurması gerekir.
E) Danıştay Sekizinci Dairesi tarafından karar verilmesi gerekir.

Cevap: Belediye başkanının mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi durumunda İçişleri Bakanlığı'nın başvurusu üzerine Danıştay Sekizinci Dairesi kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.
C'dir.

Kaymakamlık 2012

89. Cumhuriyet Bayramı'nda, ilde yapılacak resmî törenlere başkanlık yapma ve tebrikleri kabul etme yetkisi kime aittir?

A) Belediye başkanı
B) Vali
C) Garnizon komutanı
D) Cumhuriyet savcısı
E) İl Genel Meclisi Başkanı

Cevap: Cumhuriyet Bayramı'nda, yapılacak resmî törenlere başkanlık yapma ve tebrikleri kabul etme yetkisi ilde valiye ilçede kaymakama aittir.
B'dir.

Kaymakamlık 2012

90. 3046 sayılı Kanun'un 21/A maddesine göre, bakan yardımcılarının normal görev süresi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) 1 yıldır.
B) 2 yıldır.
C) 3 yıldır.
D) Altmış beş yaşına kadardır.
E) Hükümetin görev süresi kadardır.

Cevap: 3046 sayılı Kanun'a 2011 yılında getirilen yenilikle bakan yardımcılığı getirilmiştir. Bakana (Millî Savunma Bakanı dâhil) bağlı olarak Bakana ve Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesinde Bakana yardımcı olmak üzere Bakan Yardımcısı atanabilir. Bakan Yardımcıları bu görevlerin yerine getirilmesinden Bakana karşı sorumludur.

Bakan Yardımcıları Hükümetin görev süresiyle sınırlı olarak görev yapar; Hükümetin görevi sona erdiğinde, Bakan Yardımcılarının görevi de sona erer. Bakan Yardımcıları gerektiğinde Hükümetin görev süresi dolmadan da görevden alınabilir.

Bakan Yardımcılarına en yüksek Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılan ödemelerin %150'si oranında aynı usul ve esaslar çerçevesinde aylık ücret ödenir.

E'dir.

Kaymakamlık 2012

91. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre, Baş denetçinin görev süresi kural olarak kaç yıldır?

A) 2 B) 3 C) 4
D) 5 E) 6

Cevap: Gerek 1982 Anayasasının "Siyasi Hak ve Ödevler" bölümünün 74. Maddesine 2010 yılında referandum sonucu yapılan eklemeyle, gerekse 2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre, Baş denetçinin görev süresi dört yıldır.

C'dir.

Kaymakamlık 2012

92. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi, Kamu Denetçiliği Kurumunun görev alanı dışında yer almaz?

A) Cumhurbaşkanı'nın tek başına yaptığı işlemler
B) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler
C) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler
D) Bakanlar Kurulu kararları
E) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri

Cevap: 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre, Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

Ancak;

a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler,
b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,
c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,
ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri,

Kurumun görev alanı dışındadır.

D'dir.

Kaymakamlık 2012

93. Aşağıdakilerden hangisi, Başbakanlık Merkez Teşkilatının ana hizmet birimleri arasında yer almaz?

A) İnsan Hakları Başkanlığı
B) Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
C) Dış İlişkiler Başkanlığı
D) Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü
E) Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı

Cevap: Başbakanlık merkez teşkilatının ana hizmet birimleri şunlardır:

- Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü,
- Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü,
- Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü,
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü,
- Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü,

- Dış İlişkiler Başkanlığı,
- İdareyi Geliştirme Başkanlığı,
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Başkanlığı.

2012 yılında yürürlüğe giren 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu ile daha önce Başbakanlık merkez teşkilatının ana hizmet birimlerinden olan İnsan Hakları Başkanlığı kaldırılmıştır.
A'dır.

Adli Hâkimlik 2012

94. İl İdaresi Kanunu'na göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Mülki idare amirliği sınıfından vali olarak atanacaklarda, birinci sınıfa yükselmiş ve bu niteliğini kaybetmemiş olma şartı aranır.
B) Kaymakam, adalet dairelerinde görülmekte olan işlerin geciktiğini haber aldığı vakit gecikme sebeplerini cumhuriyet savcılığından sorabilir.
C) Bucak müdürü, bucakta en büyük hükümet memuru ve temsilcisidir.
D) İl ve ilçe kurulması, kaldırılması ve bir ilçenin başka bir ile bağlanması kanunla olur.
E) Kaymakam, ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir.

Cevap: Vali ya da Kaymakamın, adalet dairelerinde görülmekte olan işlerin geciktiğini haber aldığı vakit gecikme sebeplerini cumhuriyet savcılığından sorma yetkisi bulunmamaktadır.
B'dir.

Adli Hâkimlik 2012

95.

I. Bakanlıklarda her kademedeki kamu görevlisi, yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir.
II. Bakanlar da yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir.
III. Bakanlıklarda usulüne uygun yapılan yetki devri, yetkiyi devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.
IV. Yetki devrinin sınırlarının yazılı olarak açıkça belirtilmesi şarttır.

Bakanlıkların kuruluş ve görev esasları hakkında 3046 sayılı Kanun'a göre, yetki devri ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) III ve IV E) II, III ve IV

Cevap: 3046 sayılı Kanunun 38. Maddesine göre, Bakan, müsteşar ve her kademedeki bakanlık ve kuruluş yöneticileri, gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak yetki devri yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

Dolayısıyla yetki devrinin bakanlıktaki tüm kamu görevlileri kapsamadığına, sadece yönetici düzeyindeki kamu görevlilerini kapsadığına dikkat edilmelidir.
A'dır.

Adli Hâkimlik 2012

96. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Cumhurbaşkanının resen imzaladığı kararlar ve emirler aleyhine yargı mercilerine başvurulamaz.
B) Cumhurbaşkanının karşı imza kuralına göre yaptığı işlemlerden kaynaklanan sorumluluk Başbakan ve ilgili bakana aittir.
C) Cumhurbaşkanı, vatana ihanetten dolayı TBMM üye tam sayısının en az üçte birinin teklifi üzerine, üye tam sayısının en az dörtte üçünün vereceği karar ile suçlanır.
D) Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulur.
E) TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanına vekillik ettiği sürede Cumhurbaşkanına ait yetkilerden sadece Anayasa'da izin verilenleri kullanabilir.

Cevap: "Vekil asil gibidir" kuralı gereğince, TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanına vekillik ettiği sürede Cumhurbaşkanına ait yetkilerin tamamını kullanabilir. Bu konuda herhangi bir istisna ya da sınırlama bulunmamaktadır.
E'dir.

İdari Hâkimlik 2012

97. Aşağıdaki idarelerden hangisi, kamu tüzel kişiliğine sahiptir?

A) Sağlık Bakanlığı
B) Emniyet Genel Müdürlüğü
C) Genelkurmay Başkanlığı
D) Diyanet İşleri Başkanlığı
E) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Cevap: Kamu tüzel kişiliği sorusu sıklıkla sorulduğu için aşağıdaki tablodan bu konunun sürekli çalışılıp tekrar edilmesi adaylar için son derece önem arz etmektedir. En çok sorulan kurum ve kuruluşların altının çizildiğine dikkat edilmelidir.

Devlet Tüzel Kişiliği/Kamu Tüzel Kişiliği

Devlet Tüzel Kişiliği	Kamu Tüzel Kişiliği

- Yasama Organı (TBMM)
- Yargı Organları (Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi, Yüksek Seçim Kurulu, Sayıştay; Adli ve İdari yargıların ilk derece mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemesi)
- Cumhurbaşkanlığı
  - Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
  - Devlet Denetleme Kurulu
- Bakanlar Kurulu
- Başbakanlık
- Bakanlıklar (21 Hizmet Bakanlığı)
- Bakanlıkların Taşra ve Yurtdışı teşkilatları
- Müsteşarlıklar
  - MİT Müsteşarlığı
  - Hazine Müsteşarlığı
  - Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı
(Kamu tüzel kişiliği olan tek müsteşarlık Savunma Sanayi Müsteşarlığıdır.)
- Milli Güvenlik Kurulu
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu
- Genelkurmay Başkanlığı
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Kamu Görevlileri Etik Kurulu
- Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Türkiye İstatistik Kurumu
- Devlet Personel Başkanlığı
- Gelir İdaresi Başkanlığı
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
	- İl Özel İdaresi
	- Belediye
	- Büyükşehir Belediyesi
	- Köy
	- Mahalli İdare Birlikleri
	- Üniversiteler (Devlet+Vakıf) (Fakültelerin kamu tüzel kişiliği yoktur.)
	- TRT
	- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
	- Atatürk Araştırma Merkezi
	- Atatürk Kültür Merkezi
	- Türk Dil Kurumu
	- Türk Tarih Kurumu
	- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (Barolar, Odalar, Meslek Birlikleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu gibi.)
	- YÖK (Tüzel kişiliği kanunla verilmiştir. Üniversitelerarası Kurul'un tüzel kişiliği yoktur.)
	- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
	- TODAİE
	- Savunma Sanayi Müsteşarlığı
	- TAEK (Türkiye Atom Enerji Kurumu)
	- TSE (Türk Standartları Enstitüsü)
	- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü (KHK ile kurulmuştur.)
	- TÜBİTAK
	- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
	- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
	- RTÜK (2005 yılında anayasal bir statü kazanmasına rağmen, tüzel kişiliği 1994 tarihli kurucu kanunu ile verilmiştir.)
	- Bağımsız İdari Otoriteler (SPK, EPDK, BDDK, TAPDK, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Rekabet Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Kişisel Vergileri Koruma Kurumu)

- Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
- Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- Sahil Güvenlik Komutanlığı
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
- Merkezi İdarenin Taşra Teşkilatları
  - İl ve il müdürlükleri
  - İlçe ve ilçe müdürlükleri

- TMSF
- TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) (KHK ile kurulmuştur.)
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi (KHK ile kurulmuştur.)
- Sosyal Güvenlik Kurumu
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
- Kamu İktisadi Teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri, Bağlı Ortaklıklar) (BK kararı ile kurulurlar.)
- Bölge Kalkınma Ajansları
- OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu)
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- BİT'ler (Belediye İktisadi Teşebbüsleri) (İGDAŞ A.Ş., BELTUR A.Ş., İSPARK A.Ş., İGDAŞ A.Ş., HAMİDİYE A.Ş., HALK EKMEK A.Ş., İSFALT A.Ş. vb.)
- Basın İlan Kurumu
- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü
- TOKİ (Toplu Konut İdaresi)
- TCDD
- TPAO
- Ziraat Bankası
- Halk Bankası
- Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR)
- DMO
- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK)
- THY
- Türkiye Denizcilik Kurumu
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ)
- Türkiye Adalet Akademisi
- Spor Genel Müdürlüğü
- Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- Türk Akreditasyon Kurumu
- Türk Patent Enstitüsü
- Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkan-lığı (TİKA)
- Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu
- Meslekî Yeterlilik Kurumu
- **Orman Genel Müdürlüğü** (Sonradan kamu tüzel kişiliği kazanmıştır.)
- **Karayolları Genel Müdürlüğü** (25.06.2010 tarih ve 6001 sayılı Kanun ile tekrar kamu tüzel kişiliği kazanmıştır.)
- **Kamu Denetçiliği Kurumu** (2010 Anayasa değişikliği ile gelmiştir.)

	- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (2010'da kuruldu) - Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (2010'da kuruldu) - Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (2011'de kuruldu) - Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (2011'de kuruldu) - Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (2011'de kuruldu) - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (2011'de kamu tüzel kişiliği kazandı) - Türkiye Su Enstitüsü (2011'de kuruldu) - Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu (2011'de kuruldu) - Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (2012'de kuruldu, 2016'da yeniden düzenlendi) - Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (2014) - Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (15.08.2016 tarih ve 674 sayılı OHAL KHK'sı ile kurulmuştur.)

E'dir.

İdari Hâkimlik 2012

98. Aşağıdakilerden hangisi, 5018 sayılı Kanun'da düzenlenen bütçe türlerinden biri değildir?

A) Genel bütçe
B) Katma bütçe
C) Özel bütçe
D) Sosyal güvenlik kurumu bütçesi
E) Özerk bütçe

Cevap: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile eski 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununda yer alan "katma (mülhak) bütçe" türü kaldırılmıştır. 5018 sayılı Kanunda düzenlenen bütçe türleri şunlardır:

1. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri
2. Özel bütçeli idareler
   A. Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri
   B. Özel bütçeli diğer idareler
3. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
4. Sosyal Güvenlik Kurumları

B'dir.

İdari Hâkimlik GK 2012

99. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Cumhurbaşkanının karşı imza kuralına göre yapacağı işlemlerden biri değildir?

A) Bakanları atamak ve görevine son vermek
B) Devlet Denetleme Kurulunun üyelerini ve başkanını atamak
C) Genelkurmay Başkanını atamak
D) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak
E) Bakanlar Kuruluna başkanlık ederek olağanüstü hâl veya sıkıyönetim ilan etmek

Cevap: Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı, dolayısıyla yargı denetiminden muaf olan bazı işlemler şunlardır:

- Yüksek yargı organlarına üye seçmek (Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi)
- HSK'ya 4 üye seçmek
- Devlet Denetleme Kurulu başkan ve üyelerini atamak
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesini düzenlemek
- Kanunları Meclise geri göndermek
- Anayasa Mahkemesine kanunlar için iptal davası açmak
- Anayasa değişikliğini halkoyuna sunmak
- Başbakanı atamak ve istifasını kabul etmek
- Bakanlar Kurulunu toplantıya çağırmak ve Bakanlar Kurulu'na başkanlık etmek

- Koşullar oluştuğunda TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
- Üniversite rektörlerini atamak

 ÖNEMLİ	**Cumhurbaşkanı:** **1. Yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek,** **2. Milletlerarası antlaşmaları onaylamak,** **3. Genelkurmay Başkanını (Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine) atamak,** **4. Olağanüstü hâl veya sıkıyönetim ilan etmek,** **5. Bakanları atamak ve görevlerine son vermek** **yetkilerini tek başına değil, karşı-imza kuralıyla uygular. Bunların ilk dördünü Bakanlar Kuruluyla beraber, beşincisini başbakanla birlikte yapar.**

B'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

100. I. Vali
II. İl Genel Meclisi
III. İl İdare Kurulu
IV. İl Encümeni

Yukarıdaki il organlarından hangileri, sadece merkezden yönetimin taşra teşkilatı biriminin organıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) III ve IV E) I, II ve IV

Cevap: İl genel yönetimi vali, il idare kurulu ve il müdürleri olmak üzere üç birimden oluşur. Vali hem il genel, hem de il özel idaresinin başındayken, İl genel meclisi ve il encümeni sadece il özel idaresinin birimlerindendir.
B'dir.

İdari Hâkimlik GK 2012

101. I. Vali
II. Büyükşehir belediye başkanı
III. Büyükşehir ilçe belediye başkanları
IV. İlk kademe belediyeleri belediye başkanları
Yukarıdakilerden hangileri büyükşehir belediye meclisinde doğal üye değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve IV
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: Büyükşehir belediye meclisi, doğal üyeler olan büyükşehir belediye başkanı ve büyükşehir içindeki diğer ilçe belediyelerinin başkanları ile ilçe belediye meclisi üyelerinin 1/5'inden oluşur. Vali yerel yönetimlerden sadece il özel idaresinin başı olup büyükşehir belediye meclisine üyeliği bulunmamaktadır.

Ayrıca ilk kademe belediyeleri 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı yeni On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulmasına İlişkin Kanun ile tamamen kaldırılmıştır.

C'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik GK Ekim 2012

102. Millî Güvenlik Kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Adalet Bakanı kurul üyesidir.
B) İki ayda bir toplanır.
C) Cumhurbaşkanı katılamadığı zaman Başbakan, Kurula başkanlık eder.
D) MGK Genel Sekreteri toplantılara katılır fakat oy kullanamaz.
E) Kurul toplantılarına üyeler dışında kimse çağrılamaz.

Cevap: Gündemin özelliğine göre, Milli Güvenlik Kurulu toplantılarına Milli Eğitim Bakanı, Avrupa Birliği Bakanı gibi Kurul üyesi olmayan diğer ilgili bakanlar ya da Emniyet Genel Müdürü, MİT Müsteşarı, Kamu Düzeni Güvenliği Müsteşarı gibi diğer kişiler çağrılıp görüşleri alınabilir. Bu dışarıdan katılan kişilerin hatta daimi toplantılara katılan MGK Genel Sekreteri'nin oy ve imza atma hakkı olmadığı unutulmamalıdır.

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik GK Ekim 2012

103. 1982 Anayasası'na göre, Devlet Denetleme Kurulu Başkanı ve üyelerinin atanmaları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Başkanı Cumhurbaşkanı tarafından, üyeleri TBMM Genel Kurulu tarafından atanır.
B) Başkanı TBMM Genel Kurulu tarafından, üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanır.
C) Başkanı ve üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanır.
D) Başkanı ve üyeleri TBMM Genel Kurulu tarafından atanır.
E) Başkanı Bakanlar Kurulu tarafından, üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

Cevap: Devlet Denetleme Kurulu, tamamı Cumhurbaşkanı tarafından 6 yıl için seçilen, yüksek öğrenim mezunu Devlet hizmetinde başarı ile çalışmış ve temayüz etmiş olan tecrübeli kimseler arasından 9 üyeden oluşur. İki yılda bir Kurul üyelerinden üçte biri yenilenir. Devlet Denetleme Kurulu Başkanını da, üyeler arasından yine Cumhurbaşkanı seçer.
C'dir.

Sayıştay GK 2012

104. 1982 Anayasası'na göre, herhangi bir sebeple boşalan bakanlığa en geç kaç gün içinde atama yapılır?

A) 7 B) 8 C) 10
D) 15 E) 30

Cevap: Anayasaya göre herhangi bir sebeple boşalan bakanlığa en geç 15 gün içinde atama yapılır.
D'dir.

KPSS Hukuk 2012

105. Merkezî yönetim taşra teşkilatı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İl ve ilçe kanunla kurulur.
B) İl yönetimi Anayasa'da öngörülmüştür.
C) İlçe yönetimi Anayasa'da öngörülmüştür.
D) İl ve ilçe adlarının değiştirilmesi kanunla olur.
E) Bir ilçenin başka bir "il"e bağlanması kanunla olur.

Cevap: Anayasa taşra örgütü birimlerinden yalnız illere yer vermekte; ilçe, bucak ve bölge teşkilatları ise kanunlarda geçmektedir.
C'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

106. Aşağıdakilerden hangisinin, devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir kamu tüzel kişiliği vardır?

A) İl genel idaresi
B) İlçe idaresi
C) Bucak
D) Köy
E) Bakanlar Kurulu

Cevap: Anayasanın 127. Maddesine göre mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Bu çerçevede diğer seçeneklerde yer alan idari birimler merkezi genel idare, yani devlet tüzel kişiliği içinde yer alırken köyün kamu tüzelkişililiği bizzat Anayasa ile düzenlenmektedir.

D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

107. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediye sınırlarının kesinleşme süreci aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Belediye meclisinin kararı, kaymakamın görüşü, valinin onayı
B) Belediye başkanının kararı, valinin görüşü, İçişleri Bakanının onayı
C) Valinin kararı, kaymakamın görüşü, İçişleri Bakanının onayı
D) Belediye meclisinin kararı, belediye başkanının görüşü, kaymakamın onayı
E) Valinin kararı, belediye meclisinin görüşü, Başbakanın onayı

Cevap: Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir. Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça 5 yıl süre ile değiştirilemez.

A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2012
Kaymakamlık Aralık 2011

108. Mahallî idarelerin, belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla kendi aralarında birlik kurmaları, 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisinin iznine tabidir?

A) Cumhurbaşkanı
B) Başbakan
C) Bakanlar Kurulu
D) İçişleri Bakanı
E) Vali

Cevap: 1982 Anayasası'nın 127. Maddesinin son fıkrası uyarınca, mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir.

Dolayısıyla mahalli idare birlikleri Bakanlar Kurulu'nun izniyle kurulur.

Keza, 2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda da, mahalli idare birliğinin, "birlik tüzüğünün kesinleşmesinden sonra Bakanlar Kurulunun izni ile kurulup tüzel kişilik kazanacağı" belirtilmiştir.

C'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

109. Mahalle muhtarlığıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Mahalle muhtarlığının kamu tüzel kişiliği yoktur.
B) Mahalle muhtarlığı, genel yönetimin yetki alanı içinde olan konularda çalışır.
C) Mahalle muhtarlığının kendi bütçesi ve personeli vardır.
D) Mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti, mahallede oturan seçmenlerce seçilerek oluşturulur.
E) Mahalle muhtarlığı, kentlerde belediye yönetim alanında varlık gösteren bir semt örgütlenmesidir.

Cevap: Sadece belediyeler içinde bulunan (köylerde olmayan), dolayısıyla bir yerel yönetim birimi olmayan "*sui generis*" (nevi şahsına münhasır, kendine özgü) bir idari birim olan mahalle yönetimi, merkezi yönetimin yetki alanı içinde olan konularda hizmet sunan bir semt örgütlenmesidir.

1944 yılında çıkan bir kanunla düzenlenen mahalle yönetiminin kamu tüzelkişilikleri yoktur. Dolayısıyla köy muhtarlıklarının tersine idari, mali ve hukuki özerkliği olmayan mahalle muhtarlıklarının kendine özgü personel ve bütçeleri yoktur.

C'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

110. Aşağıdakilerden hangisinin seçimle işbaşına gelmesi, doğrudan 1982 Anayasası'nın emridir?

A) İl genel meclisi
B) Büyükşehir belediye başkanı
C) Belediye başkanı
D) Belediye encümeni
E) Muhtar

Cevap: Anayasa mahalli idarelerinin karar organlarının kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulacağını şart koşmaktadır. Dolayısıyla başında oldukları mahalli idari birimlerin başı, kamu tüzel kişiliklerinin temsilcisi ve yürütme organı olan belediye başkanı ve muhtar ile, danışma organı olan belediye encümeninin seçimle iş başına gelmesi Anayasanın doğrudan bir emri değildir.
A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

111. Aşağıdakilerden hangisi, bir komuta birimidir?

A) Maliye Bakanlığı İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı
B) Millî Eğitim Bakanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı
C) Kalkınma Bakanlığı Hukuk Müşavirliği
D) Ekonomi Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı
E) İçişleri Bakanlığı Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü

Cevap: Başbakanlık ve bakanlıkların teşkilatlarında gerek danışma ve denetim birimleri olarak düzenlenen:

- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Hukuk Müşavirliği
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Yardımcı birimler olarak düzenlenen:

- Personel Genel Müdürlüğü veya Dairesi Başkanlığı,
- Eğitim Dairesi Başkanlığı,
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
- Özel Kalem Müdürlüğü

gibi birimler, doğrudan bulundukları kurumların asli hizmetlerini sunan komuta birimleri olmayıp kurmay birimler olarak geçmektedir.

Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı'nın kuruluş gayesi olan asli hizmetleri sunan komuta birimlerindendir. Komuta birimlerinin genelde "Genel Müdürlük" biçiminde örgütlendiklerine dikkat edilmelidir.
E'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

112. Aşağıdaki yazışma süreçlerinden hangisi, örgütlenme ilkelerine uygun değildir?

A) Vali → İl özel idare genel sekreteri → İl özel idare sağlık işleri daire başkanı
B) Genel müdür → Daire başkanı → Şube müdürü
C) Vali → Büyükşehir belediye başkanı → Kaymakam
D) Vali→ İl millî eğitim müdürü → Lise müdürü
E) Rektör → Dekan → Bölüm başkanı

Cevap: Büyükşehir belediye başkanı kamu tüzel kişiliği olan belediyenin başı ve kamu tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Dolayısıyla diğer seçeneklerde yer alan birim idarecileri devlet tüzel kişiliği içinde hiyerarşik emir-komuta zinciri içerisinde yer almaktayken, vali ile büyükşehir belediye başkanı arasında böyle bir ilişki olmayıp vesayet ilişkisi bulunmaktadır.
C'dir.

KPSS GK 2012

113. 1982 Anayasası'na göre, Bakanlar Kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanır.
B) Bakanların, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanması zorunlu değildir.
C) Bakanlıkların kurulması ve kaldırılması kanunla düzenlenir.
D) Bakanlar Kurulu tüzük çıkarabilir.
E) Bakanların görevine doğrudan doğruya Başbakanca son verilebilir.

Cevap: Bakanların görevlerine, Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca son verilir. Bu durum 1982 Anayasası'nın bir yeniliğidir.
E'dir.

KPSS GK 2012

114. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanlığına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri içinden veya dışından aday gösterilebilmesi için en az kaç milletvekilinin yazılı teklifi gerekir?

A) 10 B) 20 C) 25 D) 30 E) 55

Cevap: 2007 Anayasa değişikliği ile, Cumhurbaşkanlığına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri içinden veya Meclis dışından aday gösterilebilmesi 20 milletvekilinin yazılı teklifi ile mümkündür.

2007 değişikliği öncesinde milletvekilleri kendileri Cumhurbaşkanlığı seçiminde kendilerini aday olarak gösterebiliyorlardı. Artık milletvekillerinin kendilerinin aday olma usulü kaldırılmıştır.

Yine daha önce dışarıdan aday gösterilmesi için 110 milletvekilinin yazılı teklifi gerekiyordu.

Ancak hem eski hem yeni seçim usulünde, TBMM dışından gösterilecek adayların, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olmaları hükmü ortaklaşa aranmaktadır.

B'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

115. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanı seçimi usulü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Görev süresinin dolması sebebiyle seçim yapılması hâlinde, sürenin dolmasından önceki 60 gün içinde seçim tamamlanır.

B) Genel oyla yapılacak seçimin ilk oylamasında geçerli oyların salt çoğunluğu aranır.

C) İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin seçilme yeterliliğini kaybetmesi hâlinde ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır.

D) Cumhurbaşkanlığı için tek aday olması hâlinde seçim bir turda tamamlanır.

E) Cumhurbaşkanı göreve başlayıncaya kadar, görev süresi dolan Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cevap: Cumhurbaşkanı seçimi usulünde 2007 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile, genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

Yani Cumhurbaşkanlığı için tek aday olması halinde bile, mezkur aday ilk turda geçerli oyların salt çoğunluğunu alamazsa, oylamayı izleyen ikinci Pazar tekrar seçim yapılması zorunludur. Tek adayın kalması halinde, bu Pazar günü yapılan seçim referandum şeklinde olur. Adayın cumhurbaşkanı seçilmesi için olumlu oyların olumsuzlardan fazla olması, yani geçerli oyların çoğunluğunu alması şarttır.

D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

116. 1982 Anayasası'na göre, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bu meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz.
B) Bu meslek kuruluşlarının organlarının seçiminde siyasi partiler aday gösteremez.
C) Bu meslek kuruluşları, faaliyetten menedilemez.
D) Bu meslek kuruluşlarının organları, kendi üyeleri tarafından yargı gözetimi altında gizli oyla seçilir.
E) Bu meslek kuruluşlarının kamu tüzel kişilikleri vardır.

Cevap: İlk defa 1961 Anayasası ile düzenlenen, kanunla kurulan ve kamu tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,1982 Anayasası'nın 135. Maddesine göre amaçları dışında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının sorumlu organlarının görevine, kanunun belirlediği merciin veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtirilir.

1995 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, meslek kuruluşlarını veya üst kuruluşlarını faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, 24 saat içerisinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını 48 saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.
C'dir.

İcra Müdürlüğü GK 2012

117. Aşağıdakilerden hangisi, Anayasa'nın 118. maddesi ile düzenlenen Millî Güvenlik Kurulu üyelerinden biri değildir?

A) Genelkurmay Başkanı
B) Deniz Kuvvetleri Komutanı
C) Dışişleri Bakanı
D) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı
E) Başbakan yardımcıları

Cevap: İlk kez 1961 Anayasasında düzenlenen Milli Güvenlik Kurulu, 1982 Anayasası'nın 118. Maddesinde 2001 yılında yapılan Anayasa değişikliği sonrasında Cumhurbaşkanı başkanlığında, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Başbakan Yardımcıları, Adalet, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Hava, Deniz, Kara Kuvvetleri Komutanları ve Jandarma Genel Komutanından oluşur.

Daha önce belirtildiği üzere, MİT Müsteşarı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı gibi ilgili kişiler ve bakanlar Milli Güvenlik Kurulu toplantılarına çağrılıp görüşleri alınabilir.
D'dir.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. GK 2012

118. Aşağıdakilerden hangisi, Başbakanın görevinin sona erme hâllerinden biri değildir?

A) İstifa
B) Milletvekilliği sıfatının sona ermesi
C) Yüce Divana sevk edilmesi
D) Cumhurbaşkanınca görevden alınması
E) Cumhurbaşkanlığına seçilmesi

Cevap: Başbakanın Cumhurbaşkanınca görevden alınmasına ilişkin hiçbir anayasal, yasal ya da hukuki bir durum, düzenleme, istisna bulunmamaktadır.
D'dir.

TODAİE 2012

119. Aşağıdakilerden hangisi, yerinden yönetim kuruluşu değildir?

A) Beştepe Köyü
B) Aydın Belediyesi
C) Van İl Özel İdaresi
D) İskenderun Kaymakamlığı
E) Ankara Büyükşehir Belediyesi

Cevap: Kaymakamlık merkezi idarenin taşra teşkilatından olup, kamu tüzel kişiliğini haiz il özel idaresi, belediye ya da köyler anayasal yerinden yönetim kuruluşlarındandır.
D'dir.

TODAİE 2012

120. Türkiye'de siyasi müsteşarlık, ilk olarak hangi yıl uygulanmıştır?

A) 1937 B) 1946 C) 1950
D) 1961 E) 1983

Cevap: Türkiye'de, Trabzon Milletvekili Hasan Saka tarafından hazırlanan 3115 sayılı "Devlet Dairelerinin Vekâletlere Tefriki ve Siyasi Müsteşarlıklar Teşkili Hakkındaki Kanuna" istinaden 8 Şubat 1937 tarihinden itibaren 8 aylık bir süre için milletvekillerinin siyasi deneyim ve birikimlerinden de bürokratik yapıda yararlanabilmek amacıyla siyasi müsteşarlık uygulanmaya konmuştur. İsmet İnönü'nün Başbakanlığının son döneminde uygulanmaya başlanan siyasi müsteşarlık uygulanmasına, Celal Bayar'ın başbakanlığı döneminde son verilmiştir.
A'dır.

TODAİE 2012

121. Aşağıdakilerden hangisi, düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında yer almaz?

A) Sermaye Piyasası Kurulu
B) Rekabet Kurumu
C) Kamu İhale Kurumu
D) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
E) Özelleştirme Yüksek Kurulu

Cevap: Düzenleyici ve denetleyici kurumlar (Bağımsız İdari Otoriteler), statüleri ve seçimleri aşağıdaki tabloda en geniş kapsamıyla bulunabilir[6]:

Kurum Adı Kuruluş Yılı	Statüsü	Hükümetle İlişkisi	Üye Sayısı	Görev Süresi (yıl)	Üyelerin Yeniden Atanması	Atama Makamı	Seçilmeleri/Aday Gösteren Makamlar
Sermaye Piyasası Kurulu[7] 1981	Kamu tüzel kişisi, idari ve mali özerkliğe sahip, bağımsızlığı vurguluyor	Başbakanlığın ilişkili kuruluşu	7	5	Mümkün	Bakanlar Kurulu	Yükseköğrenim sonrası mali piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları, bankacılık veya finans alanında veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında en az on yıl deneyim sahibi olan veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az on yıl öğretim üyeliği yapan kişiler arasından
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 1994	Kamu tüzel kişisi, özerk ve tarafsız	Kurulun hükümet ile ilişkisi Başbakan tarafından yürütülür	9	6	Mümkün	TBMM	-İktidar partisi/partileri (5) -Muhalefet partileri (4)
Rekabet Kurumu 1994	Kamu tüzel kişisi, idari Mali Özerkliğe sahip, bağımsızlığı vurgulamıyor	Gümrük ve Ticaret Bakanlığının ilişkili kuruluşu	7	6	Mümkün	Bakanlar Kurulu	- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (3) - Kalkınma Bakanlığı (1) - TOBB (1) - Yargıtay (1) - Danıştay (1)
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 1999	Kamu tüzel kişisi mali özerkliğe sahip	Başbakanlığın ilişkili kurumu	7	6	Mümkün	Bakanlar Kurulu	-İlgili bakan
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2000	Kamu tüzel kişisi, idari, mali özerkliğe sahip bağımsızlığı vurgulanıyor	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının ilişkili kuruluşu	5	5	Mümkün	Bakanlar Kurulu	Ulaştırma Bakanlığı (3) –Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TOBB (1) - Telekomünikasyon sektörü (1)
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2001	Kamu tüzel kişisi, idari Mali Özerkliğe sahip	Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığının ilişkili kuruluşu	7	6	Mümkün	Bakanlar Kurulu	
~~Şeker Kurumu 2001~~	~~Kamu tüzel kişisi~~	~~Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilişkili kuruluşu~~	~~7~~	~~5~~	~~Görev süreleri temsil ettikleri kurumdaki görevlerine bağlı~~	~~Bakanlar Kurulu~~	~~Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (1)Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (1) Ekonomi Bakanlığı (1) - Kamu şeker şirketi (1) -Pancar Kooperatifleri Üst Birliği (1) -Özel seker şirketleri (2)~~

[6] Seriye Sezen (2003). **Türk Kamu Yönetiminde Kurullar, Geleneksel Yapılanmadan Kopuş**, TODAİE, Ankara, ss. 208-210

[7] 6/12/2012 tarih ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile yeniden düzenlenmiştir.

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu 2002	Kamu tüzel kişisi, idari ve mali özerkliğe sahip	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilişkili kuruluşu	7	5	Mümkün	Bakan-lar Kurulu	-Maliye Bakanlığı (1) -Sağlık Bakanlığı (1) –Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (1) -Türkiye Ziraat Odaları Birliği (1) -Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Başbakan Yardımcısı (1) –Ekonomi Bakanlığı (1) -TEKEL Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu devlet bakanı (1)
Kamu İhale Kurumu[8] 2002	Kamu tüzel kişisi, idari ve mali özerkliğe sahip, bağımsızlığı vurgulanıyor	Maliye Bakanlığının ilişkili kuruluşu	9	4	Mümkün	Bakan-lar Kurulu	Kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl hizmeti bulunan, kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında fiilen en az dört yıl çalışarak ulusal veya uluslararası ihale mevzuatı açısından kanıtlanmış niteliğe ve deneyime sahip olan, geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dâhil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmayanlar arasından Maliye Bakanlığı'nın teklifi üzerine
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartla-rı Kurumu 2011	Kamu tüzel kişiliğini haiz ve idari özerkliğe sahip	**Maliye Bakanlığının ilişkili kurumu**	9	5	Bir defalığına tekrar atanabilirler	Bakan-lar Kurulu	-Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (2) -Maliye Bakanlığı (2) -Hazine Müste-şarlığı (1) -Sermaye Piyasası Kurulu (1) -Bankacılık Düzenleme ve Denet-leme Kurumunun (1) -Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (1) -Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (1)
Kişisel Verileri Koruma Kurumu[9] 2016	Kamu tüzel kişiliğini haiz ve idari ve mali özerkliğe sahip	Başbakanlığın ilişkili kurumu	9	4	Mümkün	TBMM CB BK	Kurulun: 5 üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2 üyesi Cumhurbaşkanı, 2 üyesi Bakanlar Kurulu tarafından seçilir.

E'dir.

[8] 24/10/2011 tarih ve 661 sayılı KHK 57. Maddesiyle yeniden düzenlenmiştir.

[9] 24/03/2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 30. maddesi ile düzenlenmiştir.

TODAİE 2012

122. Aşağıdakilerden hangisi, halkın doğrudan seçtiği kişilerden biri değildir?

A) Köy Muhtarı
B) İl Genel Meclisi Üyesi
C) Belediye Meclisi Üyesi
D) Büyükşehir Belediyesi Meclisi Üyesi
E) Cumhurbaşkanı

Cevap: Büyükşehir belediyelerinin karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, ilçe belediye meclisi üyelerinin 1/5'inden oluşur. Büyükşehir belediye başkanı büyükşehir belediye meclisinin başkanı olup, büyükşehir içindeki diğer belediyelerin başkanları, büyükşehir belediye meclisinin doğal üyesidir.

Dolayısıyla büyükşehir belediye meclisi üyesi doğrudan halk tarafından değil bir anlamda iki dereceli olarak seçilir.

D'dir.

TODAİE 2012

123. Ekonomik ve Sosyal Konsey hangi yıldan itibaren anayasal bir yapı hâlini almıştır?

A) 1961 B) 1982 C) 2007
D) 2010 E) 2011

Cevap: Ekonomik ve Sosyal Konsey, ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında hükümete istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla 2010 değişikliği ile Anayasa'nın "Ekonomik Hükümler" kısmının 166. Maddesine eklenmiştir.

D'dir.

TODAİE 2012

124. Aşağıdakilerden hangisi, büyükşehir belediye başkanının görevlerinden biri değildir?

A) Büyükşehir belediyesinin gelir, alacak, hak ve menfaatlerini izlemek ve tahsil etmek
B) Bütçeyi uygulamak
C) Belediye personelini atamak
D) Belediye ve bağlı kuruluşları denetlemek
E) Büyükşehir nazım imar planını yapmak

Cevap: Büyükşehir Belediye Kanununa göre, çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte NAZIM İMAR PLÂNINI YAPMAK, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak büyükşehir belediye başkanının değil büyükşehir belediye meclisinin görevidir.

E'dir.

TODAİE 2012

125. Aşağıdakilerden hangisi, belediye meclisinin görevleri arasında yer almaz?

A) Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek
B) Belediye başkanı ile encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak
C) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek
D) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına karar vermek
E) Meydan, cadde, sokak, park ve benzeri yerlere ad vermek

Cevap: 5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Belediye teşkilâtının **en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare** etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.
b) Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
c) Belediyeyi Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.
d) **Meclise ve encümene başkanlık** etmek.
e) Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.
g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
h) Meclis ve encümen kararlarını uygulamak.
i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek.
j) Belediye personelini atamak.
k) **Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek.**
l) Şartsız bağışları kabul etmek.
m) Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.
n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, özürlülere yönelik hizmetleri yürütmek ve özürlüler merkezini oluşturmak.
o) Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak.
p) Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

A'dır.

TODAİE 2012

126. Türk kamu yönetiminde merkez teşkilatıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başbakan, bakanlıkların en üst amiridir.
B) Bakanlıklar kanunla kurulur.
C) Başbakan gerekli gördüğü hâllerde devlet bakanı görevlendirebilir.
D) Bakanlıklarda, bakana karşı sorumlu bakan yardımcısı atanabilir.
E) Bakanlar Kurulu Sekreterliği, Başbakanlık Merkez Teşkilatı içinde yer alır.

Cevap: Daha önce hizmet bakanlığı ve devlet bakanlığı olmak üzere 2 tür bakanlık varken, 03.06.2011 tarih 643 sayılı KHK ile "devlet bakanlığı" müessesi kaldırılmıştır.

174 sayılı Bakanlıkların Kuruluşu Hakkında Kanun'da 03.06.2011 tarih 643 Sayılı KHK ile yapılan değişiklikle kaldırılan ve sayıları en fazla 20 olabilen "devlet bakanları", idari işlemle (başbakanın teklifi cumhurbaşkanının onayı) atanıyorlardı. Devlet Bakanları, Başbakan Yardımcısı olarak da görevlendirilebiliyorlardı. "Bakanlığı olmayan bakan" da denilen devlet bakanının temel görevleri, Başbakana yardım etmek ve Başbakan tarafından verilecek görevleri yerine getirmek, Bakanlar Kurulunda koordinasyonu sağlamak, özel önem ve öncelik taşıyan konularda tecrübe ve bilgilerinden istifade edilmekti. Uygulamada Başbakana bağlı kuruluşların sorumluluğunu üstlenen devlet bakanlarının hizmet bakanları gibi kamusal hizmetleri yürütmekle yükümlü olmamalarından dolayı, sadece siyasal görev ve makamları vardı.

Artık, 2011 tarih 643 sayılı KHK ile artık kaldırıldığı için başbakanın devlet bakanı görevlendirme yetkisi kalmamıştır.

C'dir.

TODAİE 2012

127. Aşağıdakilerden hangisi, köy tüzel kişiliğinin genel karar organı olan köy derneğini oluşturur?

A) Köy muhtarı ve köy imamı
B) Köy muhtarı, köy imamı ve köy okulunun müdürü
C) Köy muhtarı ve köy okulunun müdürü
D) Köy muhtarı ve köy korucusu
E) Köydeki tüm seçmenler

Cevap: Doğrudan demokrasinin uygulanabileceği tek yerinden yönetim birimi olan köy derneği, köyde ikamet eden seçmenlerden oluşur. Köy derneği, 5 yılda bir muhtar ve ihtiyar heyetini seçer, köyün isteğe bağlı işlerini zorunlu hale çevirir ve köy imamını seçer.

E'dir.

TODAİE 2012

128. I. Vali
II. İl genel meclisi
III. İl encümeni
IV. İl idare kurulu

Yukarıdakilerden hangileri, il özel idaresinin organları arasında yer alır?

A) I ve IV B) II ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: İl Özel İdaresi'nin organları, İl Genel Meclisi, İl Encümeni ve Vali'dir. C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

129. 1982 Anayasası'na göre, kamu denetçiliğiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kamu denetçisine başvurma hakkı yalnızca vatandaşlara tanınmış bir haktır.
B) Kamu Denetçiliği Kurumu, TBMM Başkanlığına bağlıdır.
C) Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.
D) Kamu Başdenetçisi TBMM tarafından gizli oyla 4 yıl için seçilir.
E) Başdenetçi seçiminde ilk iki oylamada üye tam sayısının üçte ikisi, üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır.

Cevap: 1982 Anayasa'nın "Siyasal Haklar" bölümünün 74. Maddesine 2010 yılındaki değişiklik ile eklenen Kamu Denetçiliği Kurumu'na sadece vatandaşlar değil "herkes", yani idareye ilişkin şikayet ve itirazı olan yabancılar da başvurabilir. Anayasa'da 66-74. Maddeler arasında düzenlenen siyasal haklardan ilk 7 tanesi sadece vatandaşlara tanınmışken, 73 (vergi ödevi) ve 74. Maddesinde (dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçine başvurma hakkı) düzenlenenler herkese tanınmıştır. A'dır.

Kaymakamlık Aralık 2011

130. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden biri değildir?

A) Millî Güvenlik Kuruluna başkanlık etmek
B) Başbakanın teklifi üzerine bir bakanı görevden almak
C) Üniversite rektörlerini seçmek
D) Danıştay Başkanı ve Başsavcısını seçmek
E) Genelkurmay Başkanını atamak

Cevap: Cumhurbaşkanı sadece Danıştay üyelerinin dörtte birini seçer. Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler.
D'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

131.

I. Hukuk Fakültesi Dekanlığı
II. Orta İlçesi Kaymakamlığı
III. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

Yukarıdaki idarelerden hangileri yönetmelik çıkartabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: I numaralı öncüldeki dekanlık üniversite kamu tüzel kişiliğinin bir alt birimi olup kamu tüzel kişiliğini temsil yetkisi olmadığı için ve II numaralı öncüllerdeki kaymakamlık da devlet tüzel kişiliğinin bir parçası olduğu için yönetmelik çıkaramaz.

Anayasa kamu tüzel kişilerinin yönetmelik çıkarabileceğini düzenlemektedir. Binaenaleyh, kamu tüzel kişiliği olan ÖSYM'nin yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmaktadır.
C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

132.

I. Kaymakamlar, müşterek kararname ile atanırlar.
II. Kaymakamlar, ilçelerde hükûmeti ve Devleti temsil ederler.
III. Kaymakamlar, ilçelerde güvenliğin sağlanması için ilçedeki askerî birliklere de emir verebilirler.
IV. Kaymakamlar, valilerden farklı olarak "genel emir" çıkaramazlar.

Kaymakamlar ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) I ve IV E) I, II ve IV

Cevap: Vali devletin, hükümetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisi iken, ilçe yönetiminin başı olan kaymakam, yalnızca hükümetin temsilcisidir. Dolayısıyla vali gibi devlet tüzel kişiliğini temsil etmez.

Kaymakamın kolluk kuvvetleri ile bastırılamayacak olağanüstü ve ani olayların cereyan etmesi halinde en yakın askeri birlik komutanından yardım isteme ya da ilçedeki askerî birliklere emir verebilme yetkisi yoktur.

D'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

133. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangileri arasında hiyerarşi ilişkisi yoktur?

A) Dekan – Öğretim üyesi
B) Dekan – Fakülte sekreteri
C) Rektör – Dekan
D) YÖK Başkanı – Rektör
E) YÖK Başkanı – YÖK Genel Sekreteri

Cevap: Aynı kamu tüzel kişilik içinde yer alan diğer dört seçenekte yer alan birimler arasında hiyerarşik ilişkisi varken, farklı kamu tüzel kişilikleri olan YÖK ile Rektörlük arasında vesayet ilişkisi bulunmaktadır.

D'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

134.

I. Yetki genişliğinden yararlanma
II. Cumhuriyet savcısı ile birlikte hükümlü ve tutukluların sağlık şartlarını gözetim ve denetimi altında bulundurma yetkisi
III. Yabancı ülke konsoloslukları ile ilişki kurma yetkisi

Yukarıdakilerden hangileri kaymakamlara tanınmış görev ve yetkilerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Yetki genişliği sadece valilere tanınmıştır. Keza vali yabancı ülke konsoloslukları ile ilişki kurabilirken yabancı ülke konsoloslukları ve komşu devletlerin sınır makamları ile ilişkide bulunma yetkisi yoktur.

Ancak kaymakamın Cumhuriyet savcısı ile birlikte hükümlü ve tutukluların sağlık şartlarını gözetim ve denetimi altında bulundurma yetkisi bulunmaktadır.

B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

135. Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Devlet Denetleme Kurulunun denetimine tabi değildir.
B) Genelkurmay Başkanı, görev ve yetkilerinden dolayı Millî Savunma Bakanına karşı sorumludur.
C) Genelkurmay Başkanı, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanır.
D) Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarının kendilerine has bir tüzel kişilikleri yoktur.
E) Genelkurmay Başkanı, TSK'deki tüm diğer komutanların hiyerarşik amiridir.

Cevap: Genelkurmay Başkanlığı, Başbakanlığa ya da Milli Savunma Bakanlığına bağlı ya da ilgili kuruluşlardan olmayıp, görev ve yetkilerinden dolayı doğrudan Başbakana karşı sorumlu olan bir kuruluştur.

B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

136.

I. Ankara Ticaret Odası
II. Yüksek Seçim Kurulu
III. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

Yukarıdakilerden hangileri Devlet Denetleme Kurulunun denetimine tabi değildir?

A) Yalnız II B)I ve II C) I ve III
D) II ve III E)I, II ve III

Cevap: Silahlı Kuvvetler ve yargı organları ile iştirakler Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

ÖNEMLİ

Bu bağlamda Devlet Denetleme Kurulu MİT Müsteşarlığını, Emniyet Genel Müdürlüğünü, Baroları, belediyeleri, YÖK ve üniversiteleri denetleyebilirken; mahkemeleri, Türk Silahlı Kuvvetlerini, Kuvvet Komutanlıklarını denetleyemez.

A'dır.

Kaymakamlık Aralık 2011

137.

I. Türk Silahlı Kuvvetleri
II. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
III. Türkiye Barolar Birliği

Yukarıdaki kuruluşlardan hangilerinin denetiminde Sayıştayın herhangi bir görevi ve yetkisi bulunmamaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C)Yalnız III
D) I ve II E)II ve III

Cevap: Sayıştay, kamu tüzel kişiliği olsa da barolar, odalar gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel (vakıf) üniversitelerini denetleyememektedir.

ÖNEMLİ

ŞU AN İÇİN KAMU TÜZELKİŞİLİĞİ OLDUĞU HALDE SAYIŞTAY'IN DENETİMİNE TABİ OLMAYAN İDARELER ŞUNLARDIR:

1) **Vakıf Üniversiteleri**
2) **Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları**
3) **Köy**

	Dolayısıyla bir takım gizlilik gerektiren istisnalar hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, yüksek yargı organları, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık teşkilatı, MİT, bölge kalkınma ajansları veya idareleri dâhil tüm kamu kurum ve kuruluşları mali olarak Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT 16/01/2016 Yeniliği	Anayasa Mahkemesi 4/12/2014 tarihli ve E:2013/114, K:2014/184 sayılı Kararı ile İŞTİRAKLERİN SAYIŞTAY TARAFINDAN DENETLENEMEYECEĞİNE İLİŞKİN SAYIŞTAY KANUNU'NUN 4. MADDESİNİN İLGİLİ HÜKÜMLERİNİ İPTAL ETMİŞ, karar Resmi Gazete'de yayımlandığı 16/7/2015 tarihinden başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmış ve nihayet **16/01/2016 TARİHİNDEN İTİBAREN SAYIŞTAY İŞTİRAKLERİ DE DENETLEMEYE BAŞLAMIŞTIR.**

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT 14/01/2016 Yeniliği	Anayasa Mahkemesi'nin yukarıdaki kararının yürürlüğe gireceği tarihten 2 gün önce 14/01/2016 tarihinde Sayıştay Kanunu'nun 4. Maddesine şu fıkra eklenmiştir: "(a) ve (b) bentleri kapsamına giren şirketlerden doğrudan veya dolaylı olarak **KAMU PAYI %50'DEN AZ OLUP İLGİLİ MEVZUATI UYARINCA BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLAN; ŞİRKETLER, BUNLARIN İŞTİRAKLERİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARININ DENETİMİ**, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve Sayıştay'a gönderilecek olan **BAĞIMSIZ DENETİM RAPORLARI ESAS ALINARAK YAPILIR**. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan **bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar."** **DOLAYISIYLA SAYIŞTAY İŞTİRAKLERİ, BUNLARIN KENDİLERİNİN HAZIRLAYIP SAYIŞTAY'A GÖNDERECEKLERİ BAĞIMSIZ DENETİM RAPORLARINI ESAS ALARAK YAPACAKTIR.**

C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

138. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi başkentteki yardımcı kurullardan biri değildir?

A) Danıştay
B) Sayıştay
C) Millî Güvenlik Kurulu
D) Devlet Planlama Teşkilatı
E) Ekonomik ve Sosyal Konsey

Cevap: Başkentteki yardımcı kurullara Danıştay, Sayıştay, Milli Güvenlik Kurulu, Yüksek Askeri Şura, Milli Eğitim Şurası, Sağlık Şurası, Yüksek Planlama Kurulu, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu ve 2010 referandumu ile Anayasaya giren Ekonomik ve Sosyal Konsey verilebilir.
D'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

139.

I. Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşünce bildirmek
II. Tüzük tasarılarını incelemek
III. Kamu hizmeti ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşünce bildirmek
IV. Öğretim elemanları hakkında verilen soruşturma izinlerine ilişkin yapılan itirazları karara bağlamak

Yukarıdakilerden hangileri Danıştayın, 1982 Anayasası'nda belirtilen idari görevlerinden değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) I ve IV E) III ve IV

Cevap: 1982 Anayasası'na göre Danıştay'ın idari görevleri şunlardır:

- Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşünce bildirmek,
- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek,
- Tüzük tasarılarını incelemek,
- İdarî uyuşmazlıkları çözmek
- Kanunla gösterilen diğer işleri yapmak

C'dir.

İDARİ İŞLEMLER

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

140. Aşağıdakilerden hangisi idari işlemin şekil unsuruyla ilgili anayasal bir zorunluluktur?

A) İşlemin gerekçesini belirtme
B) İşlemin hazırlık aşamalarını belirtme
C) İşlemin icrailiğini belirtme
D) İşlemin unsurları açısından hukukuluğa uygunluğunu belirtme
E) İşleme karşı hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtme

Cevap: 17 Ekim 2001 yılında 4709 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu ile Anayasanın 40. Maddesinde yapılan değişiklikle: "DEVLETE, İŞLEMLERİNDE, İLGİLİ KİŞİLERİN HANGİ KANUN YOLLARI VE MERCİLERE BAŞVURACAĞINI VE SÜRELERİNİ BELİRTMEK ZORUNLULUĞU" getirilmiştir.

Binaenaleyh, özellikle müeyyide içeren işlemlerde, idari ve yargısal başvuru yollarının ve sürelerinin belirtilmemesi, anayasal bir şekil şartının ihlali anlamına geleceği için, işlemin asli şekil ve usul kurallarına aykırı olması hasebiyle hukuken sakat olması sonucunu doğuracaktır.

E'dir.

GUY 27 Kasım 2015 (Uyarlama)

141. Aşağıdakilerden hangisi karma işlem olarak kabul edilir?

A) Bakanlar Kurulu kararı
B) İçişleri Bakanının kararı
C) Başbakanın kararı
D) Müşterek kararname
E) İl Genel Meclisi kararı

Cevap: Karma işlem, birden fazla makam ya da organın, aynı yönde, aynı konuda ve aynı amaca yönelik olarak iradelerini belirli bir sıra takip ederek açıklamalarına dayanan işlemlerdir. Müşterek kararnameler karma işlemdir.

Birden fazla iradenin kanunen öngörülmüş sıraya uygun bir araya gelmesi şarttır, aksi takdirde işlem şekil açısından hukuka aykırı olur. Mesela müşterek (Üçlü = Ortak) kararname, ilgili bakan, başbakan ve cumhurbaşkanı sırasını takip etmelidir. Önce başbakanın imzaladığı müşterek kararname hukuken sakattır.

Kaymakam, vali yardımcısı, bakan yardımcısı, müsteşar ya da il müdürleri atamaları müşterek kararname ile gerçekleştiği için karma işlemlerdir.

D'dir.

KPSS 2015 (Uyarlama)

142. Yasama, yürütme ya da yargı organlarının birbirlerinin alanına giren konularda veya görevlerde işlem yapmaları durumundaki hukuka aykırılığa ne ad verilir?

A) Yetki Gaspı
B) Fonksiyon Gaspı
C) Yetki Tecavüzü
D) Görev Tecavüzü
E) Yetki Saptırması

Cevap: İdari makamların hiçbir biçimde yürütme organının görev alanına girmeyen, yasama ya da yargı organının görev alanına giren bir konuda kendilerini görevli sayarak işlem tesis etmelerine görev ya da fonksiyon gaspı denir. Fonksiyon gaspında idarenin işlemi idari fonksiyonun dışında, yasama ya da yargı fonksiyonu kapsamında bir tasarruftur.

İdarenin bu şekilde, hiçbir biçimde yürütme göreviyle ilgili olmayan işlemlerinin hukuki durumu fonksiyon gaspı olarak değerlendirilir ve yetki gaspı gibi yoklukla maluldür (keen lemyekündür), yani yok hükmündedir.

Örneğin İçişleri Bakanının yargı organının (Yüksek Seçim Kurulu) görevi kapsamında olan belediye başkanının seçilme yeterliliğinin olmadığı gerekçesiyle görevine son verme işlemi ya da seçilip görev yapan bir belediye başkanını görevini kötüye kullandığı gerekçesiyle yine yargının (Danıştayın) görevini gasp ederek görevini sonlandırması, evlendirme memurunun boşama işlemi yapması görev gaspına örnektir.

Bakanlar Kurulu'nun daha önce kanunla düzenlenmemiş bir alanda ilk defa olarak tüzük ya da yönetmelik çıkararak düzenleme yapması da idarenin yasama organının (TBMM) yasama işlevini (kanun yapma) gaspına örnek oluşturur.
B'dir.

Kaymakamlık 2012
Kaymakamlık 2007

143. Aşağıdakilerden hangisi, idarenin iptal davasına konu olabilecek icrai bir işlemidir?

A) Memur (A) hakkında hazırlanan disiplin soruşturması raporu
B) Büyükşehir belediyesi başkanının bir kamu görevlisi ile ilgili İçişleri Bakanına yaptığı genel sekreterlik kadrosuna atanma teklifi
C) Köy sınırlarının değiştirilmesinin uygun olmadığına dair il genel meclis kararı
D) Yürütülen disiplin soruşturması sebebiyle memurun görevden uzaklaştırılması işlemi
E) Başbakanlığın talebi üzerine Danıştay Birinci Dairesinin bir konu hakkında görüş bildiren işlemi

Cevap: İdarenin tek taraflı iradesiyle oluşturduğu işlemler, yeni bir hukuki durum yaratma, mevcut bir hukuki durumu değiştirme ya da ortadan kaldırma biçiminde hukuki sonuçlar doğurur.

Ancak idarenin tüm işlemleri icrai nitelikte değildir. İdarenin bazı işlemleri etkili ve yürütülebilir değildir, hukuk düzeninde değişikliğe yol açmazlar. Mesela, tavsiye niteliğinde olan Milli Güvenlik Kurulu kararları ya da disiplin soruşturması sürecinde soruşturmacının hazırlık işlemleri veya hazırladığı rapor, idarenin çalışanına yönelik tavsiye kararları icrai nitelikte değildir.
İdarenin icrai ve etkili olmayan, hukuk âleminde değişiklik meydana getirmeyen etkisiz kararlarına şunlar örnek gösterilebilir[10]:

- İdarenin kişileri bağlamayan, onlara öneri ve görüşünü açıklayan, atama teklif eden kararlar, mesela bir memuru emekliye davet etmesi gibi görüş belirten ve öneride bulunan kararları,
- İlçe kurulmasında veya iki ilçe arasında sınır değiştirilmesine ilişkin İl İdare Kurulu kararı ya da köy sınırlarının değiştirilmesinin uygun olmadığına dair il genel meclis kararı gibi asıl kararın alınmasına yardımcı olan, ancak danışma kararlarından farklı olarak yasada alınması zorunlu olan danışma kararları,

---

[10] A. Şeref Gözübüyük, **Yönetsel Yargı**, 25. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, Ağustos 2006, s. 157-160.

- İcrai nitelikteki nihai kararın oluşumuna katkı sağlayan idari mütalaalar, müfettiş raporları, disiplin soruşturması raporu, teftiş heyeti raporları gibi hazırlık çalışmaları,
- İdarenin kurum içi yapısı ve işleyişiyle ilgili sirküler, direktif, tebliğ, yönerge, tamim benzeri kararları ya da tedbirleri,
- Yeni bir hukuki öge taşımayan, sadece yönetsel bir kararın uygulamasını sağlayan uygulama kararları,
- Danıştay Birinci İdari Dairesinin idari nitelikteki görüş, inceleme ve kararları.

Memurun disiplin soruşturmasının selameti açısından görevden uzaklaştırılması kararı maddi ve hukuki anlamda etkili, geçici de olsa yeni bir hukuki bir durum oluşturan kesin ve yürütülmesi zorunlu icrai bir karar olması nedeniyle iptal davasına konu bir işlemdir.

ÖNEMLİ	**Yani bir idari işlemin icrai olması, o işlemin maddi anlamda uygulanabilir, yürütülebilir, etkili bir işlem olması ve hukuk düzenini etkileyen sonuçlar doğurmasıdır. İdari işlemin icrailiği, o işlem hakkında idari yargı da iptal davası açabilmenin de ön koşuludur. Kural olarak, icrai nitelikte olmayan, yani hukuku âleminde değişiklik yaratmayan ya da uygulanabilir olmayan işlemler iptal davasına konu olmazlar.**

D'dir.

Kaymakamlık 2012

144. Aşağıdakilerden hangisi, idari işlemlerin yazılı olması kuralının yasal istisnasıdır?

A) İvedi kararlar
B) Gizli işlemler
C) Devletin yüksek menfaatine ilişkin işlemler
D) Zımni ret işlemleri
E) Yabancılara ilişkin işlemler

Cevap: Zımni (Üstü Örtülü / Varsayılan / İhmali) işlem, idarenin talep üzerine veya kendiliğinden bir işlemde bulunması gerekirken, belirli süre zarfında idarenin bu işlemi gerçekleştirmemesi, hareketsiz kalması (inaction), susması, yanıtını ihmal etmesi şeklinde yazısız da olsa bir irade beyanı olarak değerlendirildiği işlem türüdür.
D'dir.

Adli Hâkimlik 2012
İdari Hâkimlik 2012
Adli Hâkimlik Aralık 2011

145. Aşağıdakilerden hangisi, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nda ismen sayılan istisnalardan biri değildir?

A) Devlet sırrına ilişkin bilgi ve belgeler
B) Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi ve belgeler
C) Kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin bilgi ve belgeler
D) İdari soruşturmaya ilişkin bilgi ve belgeler
E) Ticari sırlara ilişkin bilgi ve belgeler

Cevap: Aşağıdaki konular bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır:

- Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler
- Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler
- İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler
- İdarî soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler
- Adlî soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler
- Özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler
- Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler
- Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler
- Fikir ve sanat eserleri
- Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi uygulamalarına ilişkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler
- Kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler
- Tavsiye ve mütalaa talepleri
- Gizliliği kaldırılan bilgi veya belgeler

C'dir.

İdari Hâkimlik 2012

146. "Usul saptırması" idari işlemin hangi unsuru bakımından hukuka aykırılık olarak değerlendirilir?

A) Yetki B) Şekil C) Konu
D) Amaç E) Sebep

Cevap: Yönetsel işlemlerle varılmak istenen nihai ve vazgeçilmez, değişmez, genel ve tek amaç kamu yararının (*amme menfaatinin*) sağlanmasıdır. Kamu yararı tüm idari işlemlerin genel amacıdır. Her idari işlemin, genel amaç olan kamu yararının sağlanmasında bir katkı ve araç olarak ulaşmak istediği somut ve özel durumlar ise idari işlemin özel amacını oluşturur.

Normalde idari işlemin şekil unsuruyla ilgili olan ve bir idari işlem için belirlenmiş olan usulün başka bir amaçla farklı bir işlem için kullanılmasına "usul (yöntem) saptırması denmektedir.

Usul (yöntem) saptırması, belirli özel bir amaca ulaşmak için öngörülmüş bir usulün farklı bir amaçla kullanılmasını anlattığı için amaç ögesiyle ilgili bir sakatlık olarak yetki saptırmasının bir türü olarak kabul edilmektedir.
D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

147. I. Kaldırma
II. Geri alma
III. İptal
IV. Düzeltme
V. Değiştirme

Yukarıdakilerden hangileri, idari işlem üzerinde geçmişe etkili olacak şekilde sonuç doğurur?

A) I, II ve III B) I, III ve IV C) I, IV ve V
D) II, III ve IV E) II, IV ve V

Cevap: İdari işlemlerdeki sakatlıklara uygulanacak hükümsüz kılma müeyyidesinin bir aracı olan "geri alma" idarenin hukuka aykırı bozuk işlemini geçmişe yönelik olarak doğurduğu bütün sonuç ve etkilerini giderecek surette ortadan kaldırmasıdır.

"Kaldırma (ilga)", idarenin hukuka uygun veya aykırı bir işlemini, tesis edeceği başka bir işlemle geleceğe yönelik olarak yürürlükten kaldırılmasıdır. Kaldırma işlemiyle ortadan kalkan işlemin, geri alınan işlemin aksine, kaldırıldığı tarihe kadar doğurduğu sonuç ve etkiler geçerliliğini sürdürür.

"Değiştirme", idari işlemlerin yeni gelişmelere uyum sağlamak için ve kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekli kıldığı durumlarda geleceğe yönelik olarak yeniden tesis edilmesidir.

İdari işlemi oluşturan iradenin metne yanlış olarak geçmesi üzerine yapılan işleme "düzeltme" denir[11]. Düzeltme işleminde idari işlemin içeriğine ve doğuracağı sonuçlara dokunulmaksızın yanlış hükümleri yerine doğruları konur. Düzeltme işlemi hem geçmişe, hem de geleceğe yöneliktir. Bu açıdan, geçmişe yönelik tesis edilen geri alma, geleceğe yönelik kaldırma (ilga) işlemlerinin hükümlerine tabidir[12].

Süresi içinde iptal davası açılıp da "iptal" edilen idari işlemler, yapıldıkları tarihten itibaren doğurdukları tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar ve hiç doğmamış gibi olurlar. Yani, iptal kararı geçmişe yönelik ve etkilidir.

D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

148. İmar Kanunu m. 30'a göre, ilgilinin müracaatından sonra 30 gün içinde idarenin cevap vermemesi hâlinde yapı kullanma izninin verilmiş sayılması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Zımni ret işlemidir.
B) Zımni kabul işlemidir.
C) Fiilî durumdur.
D) Fiilî yoldur.
E) Yasama kısıntısıdır.

Cevap: 3194 sayılı İmar Kanunu'nun yapı kullanma iznini düzenleyen 30. Maddesine göre, yapıların tamamen veya kısmen kullanılabilmesi için belediye ve valilikten izin alınması mecburidir. Belediyeler, valilikler mal sahiplerinin müracaatlarını en geç 30 GÜN içinde neticelendirmek mecburiyetindedir. Aksi halde bu müddetin sonunda yapının tamamının veya biten kısmının kullanılmasına izin verilmiş sayılır. Yani burada zımni kabul vardır ve süresi 30 gündür.

B'dir.

---

11 Gözübüyük-Tan, **a.g.e.**, s. 437.
12 Günday, **a.g.e.**, s. 95.

Kaymakamlık Aralık 2011

149. Kamu görevlisine, savunması alınmaksızın doğrudan disiplin cezası verilmesi durumunda, aşağıdaki idari işlem unsurlarının hangisi yönünde sakatlık söz konusu olur?

A) Yetki B) Şekil C) Sebep
D) Konu E) Maksat

Cevap: İdari yaptırım ve idari disiplin cezalarıyla ilgili işlemlerde ilgilinin savunmasının ve itirazlarının (çelişme usulü) alınması idari işlemin şekil şartlarındandır ve anayasal olarak zorunludur.

Örneğin Anayasanın 129. Maddesinin İkinci Fıkrasında memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemeyeceği hükme bağlanmaktadır. Yine Devlet Memurları Kanunu'nun 130. Maddesinde de devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemeyeceği düzenlenmektedir.

B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

150.

I. Fiilî memur
II. Vekâlet
III. Yetki saptırması

Yukarıdaki kavramlardan hangileri, idari işlemin yetki unsuru ile ilgilidir?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E)I, II ve III

Cevap: "Fiili memur", kamu görevlisi sıfatı taşımayan bir kişinin yaptığı işlemlerin üçüncü kişilerin mağdur olmaması için, belli durum ve koşullarda, yetkili kamu görevlisinin yapmış olduğu işlemler gibi geçerli kabul edilmesidir. yetki ve görevlerin yerine getirilmesini içerir. Yani yetki unsuruyla ilgili bir kavramdır.

Kamu hizmetlerinin ve idari işlevin sürekli olması ilkesinin bir sonucu olan "vekalet", bir kamusal makamın fiili veya hukuki bir nedenden dolayı, geçici veya sürekli olarak boşalması durumunda, geçici olarak kanunen o makama atanabilecek ya da o görevi üstlenebilecek bir kişi tarafından görevin gerektirdiği yetki ve görevlerin yerine getirilmesini içerir. Dolayısıyla vekalet de yetki unsuruyla ilgilidir.

Yönetsel işlemin kamu yararı dışında siyasal, kişisel, ideolojik, dinsel, felsefi, üçüncü kişilerin korunması ve benzeri başka bir amaç için tesis edilmesi "yetki saptırması" olarak adlandırılır. Dolayısıyla yetki saptırması, isminde "yetki" geçse de yetki değil, amaç unsuru yönünden hukuka aykırılık hallerinden biridir ve işlemin hukuken sakat bir işlem olduğunu ifade eder.

B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

151.

I. İcrailik
II. Süreklilik
III. Tek yanlılık
IV. Hukuka uygunluk karinesinden yararlanma
V. Resmî Gazete'de ilan edilme

Yukarıdaki niteliklerden hangileri sadece düzenleyici idari işlemler açısından geçerlidir?

A) Yalnız II B) II ve V C)III ve V
D)I, II ve III E) I, III ve IV

Cevap: İdarenin bireysel ya da birel işlemleri (kararları), idarenin belirli ve özel (spesifik) bir kişi, durum ya da olaya özgü irade beyanlarıdır. Bireysel işlemlerde, idare soyut normları belli bir kişi, olay ya da duruma somut olarak uygulanmasını sağlar, somut hukuksal bir statü yaratır, ya da var olan statüyü tespit eder, değiştirir ya da kaldırır.

İdarenin düzenleyici işlemleri, idarenin genel, soyut, objektif, kişilik-dışı, sürekli ve bir defa uygulanmakla tükenmeyen, yani kural-işlem niteliğindeki hukuki tasarruflarıdır. Dolayısıyla "süreklilik", yani tükenmeme, geçici olmama sadece düzenleyici işlemlere özgüdür.
A'dır.

Kaymakamlık Aralık 2011

152.

I. Vergi Usul Kanunu
II. İdari Yargılama Usulü Kanunu
III. Kamulaştırma Kanunu

Yukarıdaki kanunlardan hangileri özel idari usul kanunlarındandır?

A)Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız III
D)I ve II E)I ve III

Cevap: I ve III numaralı öncüllerdeki kanunlar, vergi ya da kamulaştırma gibi spesifik idari işlemlerin nasıl yapılacağını gösteren özel idari usul kanunlarıyken, İdari Yargılama Usulü Kanunu, ismi üstünde idari değil bir yargılama usulü kanunudur.
E'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

153. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca yapmış olduğu bilgi edinme başvurusu reddedilen başvuru sahibi, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren hangi süre içerisinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edebilir?

A) 7 gün B)10 gün C)15 gün
D)30 gün E)60 gün

Cevap: Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edebilir.

Kurul, bu konudaki kararını 30 İŞ GÜNÜ içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi 15 İŞ GÜNÜ içinde vermekle yükümlüdürler.

Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur.

C'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2011
KPSS Kamu Yönetimi 2009
Kaymakamlık 2009

154.

I. Yetki gaspı
II. Fonksiyon gaspı
III. Yetki tecavüzü

Yetki unsuru bakımından yukarıdaki sakatlık hâllerinden hangileri idari işlemin "yok hükmünde" sayılmasını gerektirir?

A)Yalnız I B)Yalnız II C)I ve II
D)I ve III E)I, II ve III

Cevap: İdare hukukunda hangi sakatlıkların anlaşılması kolay, açıkve ağır biçimde hukuka aykırılık teşkil ettikleri, yani sakat hukuki işlemler bile sayılmayıp hiç doğmamış ve oluşmamış yok hükmünde işlemler oldukları hakkında objektif ve kesin ölçütler bulunmamakla beraber, doktrin ve içtihatlarda aşağıdaki işlemlerin yoklukla malul (keenlemyekün) işlemler oldukları kabul edilmektedir[13]:

- **Fonksiyon gaspına** (idarenin yasama ya da yargının görev alanına giren konuda işlem tesis etmesine) **dayanan işlemler**. Başbakanın bir bakanının yasama dokunulmazlığını kaldırması ya da belediye başkanının boşanma kararı vermesi işlemleri gibi.

[13] Günday, **a.g.e.**, s.90-91; Ender Ethem Atay, **İdare Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2006, s. 411-413.

- **Yetki gaspına** (idare adına irade beyanında bulunamayacak, idareye tamamen yabancı bir kişinin işlem tesis etmesine) **dayanan işlemler.** Kaymakamlık sınavını kazanamamış bir kişinin kaymakamlık makamını hile ile işgal edip imzaladığı işlemler.
- **Ağır, açık ve bariz olmak şartıyla yetki tecavüzüne** (idare adına irade açıklama yetkisi olan bir kamu görevlisinin kendi konusuna girmeyen bir hususta işlem tesis etmesine) dayanan işlemler. Bir bakanlığın başka bir bakanlıkta çalışan bir memuru emekliye sevk etme işlemi gibi.

Ancak sadece "yetki tecavüzü" olarak nitelendirilen sakatlıklar, ya da "yetki saptırması", yok hükmünde olmayıp hukuka aykırı işlemler olarak kabul edilir.
C'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011
İdari Hakimlik 2011

155.

I. İdareye tamamen yabancı bir kimse tarafından yapılan işlem, yetki gaspı sebebiyle hukuka aykırı olacaktır.
II. Yetki tecavüzü her durum ve derecede yokluk yaptırımına sebep olur.
III. Üst kademedeki bir idari makamın, alt kademedeki bir idari makam yerine geçerek onun görevine giren bir konuda idari karar alması halinde işlem yetki unsuru açısından hukuka aykırı olacaktır.
IV. İmza devrinde karar alması yetkisi, imza devri yapan makamdan ayrılmakta ve kendisine imza devri yapılan makama geçmektedir.

Yetki kuralları ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) I, III ve IV

Cevap: Yetki tecavüzü yukarıdaki soruda açıklandığı üzere her halükarda değil, sadece "ağır, açık ve bariz" olması koşuluyla yokluk yaptırımıyla maluldür.
İmza devriyle ilgili önemli hususlar şunlardır:

- İmza devri kişiye yapıldığı için, imzayı devreden ya da devralan kişi görevden ayrılırsa imza devri geçerliliğini yitirir, devir kendiliğinden sona erer.
- İmza devrinde karar alması yetkisi, imza devri yapan makamdan ayrılmaz. İmza devri yapan makam karar alma yetkisini kullanmaya devam eder.
- İmza devrinde, sorumluluk imzayı devreden makama aittir. İmza yetkisinin devri, yetkiyi devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz. İşlemin, imzayı devralan makamca imzalanması durumunda, işlem imzayı devreden makamın işlemi sayılır, dolayısıyla işlemin hiyerarşik gücü her zaman imzayı devreden makamın hiyerarşik gücünü gösterir. Örneğin, müsteşar yardımcısının imza devri yoluyla imzalayarak tesis ettiği işlemler müsteşarın işlemi sayılır.

- İmza yetkisini devralan kişi, kanun ya da imzayı devreden makam açıkça yasaklamadığı sürece imza yetkisini bir başkasına devredebilir (alt-devir).
- İmzayı devreden makam, koşulsuz olarak her zaman devrettiği imza yetkisini kullanabilir.

B'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

156. Geri alma işlemi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Geri alma, idari yargı tarafından verilen iptal kararının etki ve sonuçlarını doğurur.
B) Geri alma ve işlemi sadece geleceğe yönelik olarak ortadan kaldırır.
C) Hukuka aykırı olan yararlandırıcı işlem her zaman geri alınabilir.
D) Vesayet makamı olan bir idare, denetimi altındaki diğer bir idarenin işlemini geri alabilir.
E) Geri alma, dava konusu edilen idari işlemler açısından mümkündür.

Cevap: İdarenin hukuka aykırı ve sakat olan, dolayısıyla askıda geçerliliğe sahip idari işlemini yapıldığı andan itibaren doğurduğu bütün hüküm ve sonuçlarıyla yine kendi tesis edeceği başka bir karşıt (tersine) işlemle hukuk düzeninden kaldırmasıdır.

Geri alma, idari yargı tarafından verilen iptal kararı gibi geçmişe yönelik ve etkili olan geri alma işlemiyle, sakat ve hukuka aykırı idari işlem, tesis edildiği andan başlayarak doğurduğu bütün sonuçlarıyla hukuk dünyasından silinmiş olur.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

157.

I. Bakanlar Kurulu kararlarının tümü düzenleyici işlem niteliğindedir.
II. Bakanlar Kurulu kararlarının tümü kolektif işlem niteliğindedir.
III. Kanun hükmünde kararnameler dışında Bakanlar Kurulu tarafından alınan tüm kararlara karşı idari yargı yolu açıktır.

Bakanlar Kurulu kararlarıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Bakanlar Kurulunun düzenleyici (tüzük, yönetmelik vb.) olmayan vali, büyükelçi, BİO üyesi atama gibi bireysel nitelikte idari kararları da bulunmaktadır.

Kolektif (kurul) işlem, birden çok makamın ya da görevlinin aynı amaca yönelik olarak aynı anda ve aynı yönde iradelerini açıklamasıyla oluşan işlemlerdir. Dolayısıyla Bakanlar Kurulunun tüm kararları kolektif işlem niteliğindedir.

Kanun hükmünde kararnameler dışında Bakanlar Kurulu tarafından alınan tüm kararlara karşı idari yargı yolu açıktır. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Kanun hükmünde kararnamelere karşı da yargı yolu açıktır, ancak bunlara karşı Anayasa Mahkemesi'ne gidilebilir.

D'dir.

İdari Hâkimlik 2011

158.

I. Yazılı yargılama
II. Gerekçe ilkesi
III. Başvuru yollarının gösterilmesi

Yukarıdakilerden hangileri "idari usul" ilkesidir?

A)Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D)I ve II E)II ve III

Cevap: Yazılı ya da dosya üzerinden yargılama idari değil, idari yargılama usulünün temel ilkelerindendir. Gerekçe ilkesi ile başvuru yollarının gösterilmesi idari usul ilkesi olup idari işlemin şekil unsuruyla ilgilidir.

E'dir.

KPSS Hukuk 2010

159. Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan bir yönetmelik aşağıdaki idari işlem türlerinden hangisine dâhildir?

A) Basit şart işlem
B) Kolektif öznel işlem
C) Karma düzenleyici işlem
D) Karma öznel işlem
E) Kolektif düzenleyici işlem

Cevap: Kolektif (kurul) işlem, birden çok makamın ya da görevlinin aynı amaca yönelik olarak aynı anda ve aynı yönde iradelerini açıklamasıyla oluşan işlemlerdir. Kurulların görüşme ve toplantı yaparak hukuksal sonuç doğuracak nitelikte aldığı kararlar bu işlemlerin örneğidir. Kurulların toplantı yer ve zamanı, toplanma ve karar alma yeter sayıları kurulların niteliğine göre değişir ve kanunla belirlenir. Bakanlar Kurulu kararları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararları, Belediye veya İl Genel Meclisi kararları gibi.
E'dir.

Kaymakamlık 2010

160. Disiplin kurulu tarafından verilen bir disiplin cezasının hukuksal niteliğiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Birel işlemdir.
B) İnşai işlemdir.
C) İcrai işlemdir.
D) Kolektif işlemdir.
E) İç düzen işlemidir.

Cevap: Disiplin kurulu tarafından verilen bir disiplin cezası hukuksal niteliği itibariyle:

- Belli bir kişiye özgü, somut ve öznel nitelikte olduğu için "birel" işlemdir.
- Yeni bir durum oluşturduğu ve kişiyi yeni bir duruma maruz bıraktığı için "inşai" (yapıcı/kurucu) işlemdir.
- Uygulanabilen, etkili ve yürütülebilir nitelikte olduğu için "icrai" niteliktedir.
- Birden çok kişinin aynı anda ve yönde bir araya gelmesiyle alındığı için "kolektif" işlemdir.

Ancak bu herkes için, sürekli, genel, soyut, objektif olarak uygulanabilecek düzenleyici nitelikte değildir, yani "iç düzen" işlemi değildir.
E'dir.

Kaymakamlık 2010

161.

I. 3194 sayılı İmar Kanunu
II. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu
III. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu

Yukarıdaki kanunlardan hangilerinde zımni kabul kararına ilişkin düzenleme vardır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Cevap: 3194 sayılı İmar Kanuna göre Yapı tamamen bittiği takdirde tamamının, kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığı takdirde bu kısımlarının kullanılabilmesi için inşaat ruhsatını veren belediye, valilik bürolarından; ruhsata tabi olmayan yapıların tamamen veya kısmen kullanılabilmesi için ise ilgili belediye ve valilikten izin alınması mecburidir. Mal sahibinin müracaatı üzerine, yapının ruhsat ve eklerine uygun olduğu ve kullanılmasında fen bakımından mahzur görülmediğinin tespiti gerekir.

Belediyeler, valilikler mal sahiplerinin müracaatlarını en geç 30 gün içinde neticelendirmek mecburiyetindedir. Aksi halde bu müddetin sonunda yapının tamamının veya biten kısmının kullanılmasına izin verilmiş sayılır. Bu "zımni kabul" düzenlemesidir.

A'dır.

Kaymakamlık 2010

162.

I. Fonksiyon gaspı
II. Yetki saptırması
III. Yetki gaspı

Yukarıdaki sakatlık hâllerinden hangileri idari işlemin yetki unsuruyla ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Cevap: Fonksiyon gaspı ve yetki gaspı idari işlemin "yetki" unsuruyla, yetki saptırması ise "amaç" unsuruyla ilgilidir.

D'dir.

Kaymakamlık 2010

163.

I. Yetki
II. Konu
III. Amaç

İdari işlemlerin yukarıda belirtilen unsurlarından hangilerinde takdir yetkisi kullanılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

Cevap: İdare hukukunda görev ve yetki, şekil ve amaç unsurları "kamu düzeni" ile ilgili olup, hem takdir yetkisine tabi değildir hem de idari yargı mercilerince re'sen ya da talep üzerine davanın her aşamasında göz önünde bulundurulabilir.

Oysa geri kalan "sebep" ve "konu" unsurları, duruma göre geniş ya da dar da olsa takdir yetkisine tabidir.

E'dir.

Kaymakamlık 2010

164. Kaymakam ataması hangi tür idari işlemdir?

A) Basit işlem
B) Kolektif işlem
C) Karma işlem
D) İki yanlı işlem
E) Düzenleyici işlem

Cevap: Karma (birleşmiş / zincirleme / mürekkep) işlem, birden fazla makam ya da organın, aynı yönde, aynı konuda ve aynı amaca yönelik olarak iradelerini belirli bir sıra takip ederek açıklamalarına dayanan işlemlerdir. Müşterek kararnameler, diploma işlemi gibi.

Kaymakam, vali yardımcısı, bakan yardımcısı, müsteşar ya da il müdürleri atamaları müşterek kararname ile gerçekleştiği için karma işlemlerdir.

C'dir.

KPSS Hukuk 2009

165. M Belediyesi, belediye sınırları içerisindeki arsasında apartman inşa etmek isteyen A'nın imar ruhsatı almak için yaptığı başvuruyu reddetmiştir. A, başvurusunun Belediye Başkanı ile arasındaki kişisel düşmanlık nedeniyle reddedildiğini ileri sürmektedir.

A'nın iddiasına göre anılan ret işlemi hangi unsuru yönünden hukuka aykırıdır?

A) Yetki B) Şekil C)Sebep
D) Maksat E) Konu

Cevap: Yönetsel işlemin kamu yararı dışında siyasal, kişisel, ideolojik, dinsel, felsefi, üçüncü kişilerin korunması ve benzeri başka bir amaç için tesis edilmesi yetki saptırması olarak adlandırılır. Yetki saptırması maksat (amaç) unsuru yönünden hukuka aykırılık hallerinden biridir ve işlemin hukuken sakat bir işlem olduğunu ifade eder.
D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2009

166. İdari işlemlerin kaldırılmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) İdari işlemin kaldırılması ile geri alınmasının sonuçları aynıdır.
B) İdari işlemin kaldırılması geçmişe etkili olarak sonuç doğurur.
C) Hukuka aykırı idari işlemler yanında hukuka uygun işlemlerin de kaldırılması mümkündür.
D) Bir idari işlem, ancak o işleme karşı dava açma süresi içerisinde kaldırılabilir.
E) Bir idari işlem yalnız o işlemi tesis eden idari merciin üst makamı tarafından kaldırılabilir.

Cevap: Yetki ve şekilde paralellik ilkesi uyarınca işlemi hangi makam hangi şekil ve usul şartlarıyla tesis etmişse, aynı makam aynı şekil ve usul şartlarına uygun olarak kaldırır.

Geri almadan farklı olarak idare, yalnız hukuka aykırı işlemlerini değil hukuka uygun işlemlerini de kaldırabilir. Kanuni idare ilkesinin bir sonucu olarak, hukuka aykırı düzenleyici ve hak yaratıcı olmayan bireysel işlemlerini kaldırması idarenin yükümlülüğüdür.
C'dir.

ÖNEMLİ

İdarenin hukuka uygun veya aykırı bir işlemini, tesis edeceği başka bir işlemle geleceğe yönelik olarak yürürlükten kaldırılmasıdır. Kaldırma işlemiyle ortadan kalkan işlemin, geri alınan işlemin aksine, kaldırıldığı tarihe kadar doğurduğu sonuç ve etkiler geçerliliğini sürdürür. Yani, kaldırılan işlem geçmişe yönelik değişikliğe uğramadan sonuçlarını korurken kaldırıldığı tarihten sonrası için hükümsüz kılınmaktadır.

Kaymakamlık 2009

167. İtfaiye ekiplerinin ulaşmasının zaman alacağı gerekçesiyle, yeni başlayan orman yangınını kendi imkânlarıyla söndüren kişinin bu eyleminin idarenin eylemi olarak kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) Vekâlet
B) Yetki devri
C) Cari işlerin yürütülmesi
D) Fiili memur
E) Yetkilerin paralelliği

Cevap: Fiili memur, kamu görevlisi sıfatı taşımayan bir kişinin yaptığı işlemlerin üçüncü kişilerin mağdur olmaması için, belli durum ve koşullarda, yetkili kamu görevlisinin yapmış olduğu işlemler gibi geçerli kabul edilmesidir.

Olağanüstü ve acil durumlarda, kamu görevlisi olmayan, dolayısıyla kamusal yetki ve görevleri olmayan üçüncü kişiler, gönüllü olarak kendiliklerinden bazı zorunlu ve yerine getirilmesi kamu düzeni için vazgeçilemez olan zaruri hizmetleri yerine getirebilirler. Söz konusu durumlarda ve özel koşullarda, idareye yabancı üçüncü kişilerin yaptıkları işlemler de, fiili memur teorisi uyarınca geçerli sayılmaktadır. Savaş, orman yangını ya da deprem gibi durumlarda aksayan ve yerine getirilmesi elzem olan kamu hizmetlerini gönüllü olarak yerine getiren kişilerin işlemleri gibi.

D'dir.

Kaymakamlık 2009

168. B Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olan A aynı fakültede öğretim üyesi olan C'ye uyarma cezası vermiştir. C, A'nın bu cezayı vermesinin gerçek nedeninin aralarındaki kişisel husumet olduğunu ileri sürmektedir.
Bu durumda C'nin iddiasına göre, verilen uyarma cezasındaki hukuka aykırılık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yetki saptırması
B) Yetki tecavüzü
C) Yetki gaspı
D) Yetki ihlali
E) Fonksiyon gaspı

Cevap: Yönetsel işlemin kamu yararı dışında siyasal, kişisel, ideolojik, dinsel, felsefi, üçüncü kişilerin korunması ve benzeri başka bir amaç için tesis edilmesi yetki saptırması olarak adlandırılır. Yetki saptırması amaç unsuru yönünden hukuka aykırılık hallerinden biridir ve işlemin hukuken sakat bir işlem olduğunu ifade eder.

Dolayısıyla olayda A'nın ceza verme nedeni kamu yararına matuf olmayıp C ile kişisel husumetinden kaynaklandığı iddia edildiğine göre, yani burada yetkinin kamu yararı dışından farklı bir amaçla kullanılmasından dolayı yetki saptırması vardır.

A'dır.

Kaymakamlık 2009
Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009
Sayıştay 2008
KPSS Hukuk 2006

169. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 11. maddesine göre, "Nüfusu 2000'inaltına düşen belediyeler, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile köye dönüştürülür."
Buna göre, anılan maddede öngörülen köye dönüştürme işlemi aşağıdaki işlem türlerinden hangisine örnek teşkil eder?

A) Basit işlem
B) Kolektif işlem
C) Karma işlem
D) Belirleyici işlem
E) Düzenleyici işlem

Cevap: Müşterek kararnameler Bakan, Başbakan ve Cumhurbaşkanının iradelerinin belli bir sırayla bir araya gelmesiyle oluşan idari işlemlerdir. Bu bir karma işlem türüdür. Çünkü karma işlemde birden fazla makam ya da organın, aynı yönde, aynı konuda ve aynı amaca yönelik olarak iradelerini belirli bir sıra takip ederek açıklamalarına dayanan işlemlerdir.

C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

170. Memurun idareyi yanlış bilgilendirmesi üzerine yapılan yanlış terfi sonucu memura yapılan fazla ödemeler idare tarafından hangi süre içinde geri istenebilir?

A) Her zaman
B) Makul süre içinde
C) 5 yıl içinde
D) 30 gün içinde
E) İptal davası açma süresi olan 60 gün içinde

Cevap: Kanuni bir düzenleme olmamakla birlikte, yargısal içtihatlar ve doktrindeki görüşlere göre aşağıdaki idari işlemler süre sınırı olmaksızın her zaman geri alınabilirler[14]:

- Yok hükmünde olan işlemler.
- Hile, aldatma ve gerçek dışı beyan sonucu yapılan işlemler.
- İdarenin açık hatası ve ilgilinin kusuru sonucu yapılan işlemler

Burada idarenin yanlış bilgilendirilmesi, yani aldatma, hile ve gerçek dışı beyan sonucu yapılan bir işlem vardır. Dolayısıyla bu çerçevede yapılan fazla ödemeler herhangi bir süreye tabi olmaksızın her zaman geri alınabilir.

ÖNEMLİ

- **Yararlandırıcı ve yükümlendirici işlemler. Yararlandırıcı ve hak yaratıcı sakat işlemler dava açma süresi içinde, ilgilisine yükümlülük getiren veya negatif işlemler (ruhsat talebinin reddi, yurt dışına çıkma talebinin reddi işlemleri gibi) her zaman geri alınabilir.**

A'dır.

[14] Odyakmaz, Kaymak, Ercan, **a.g.e.**, s. 330-331; Kalabalık, **a.g.e.**, s. 160, 170-171; Günday, **a.g.e.**, s. 93.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009

171. İdarenin, işlemlerini başka bir aracıya gerek kalmaksızın kendisinin uygulayabilmesi idari işlemin hangi özelliğini gösterir?

A) İcrai olma
B) Tek yanlı olma
C) Kamu gücü içerme
D) Resen icra edilebilirlik
E) Hukuka uygunluk karinesine sahip olma

Cevap: İdarenin, işlemlerini başka bir aracıya gerek kalmaksızın kendisinin uygulayabilmesi idari işlemin "resen (kendiliğinden) icra edilebilirliğinin" göstergesidir.

Resen icranın iki türü vardır:

a. İdari işlemlerin İdare Tarafından Cebir Olmadan Re'sen İcrası

İdare kimi işlemlerini kamu gücü ve kuvvetine dayanmadan, yani cebir uygulamadan kendisi yerine getirir. İdare kamu hizmetlerinin çoğunu kendiliğinden yerine getirir. Emeklilik yaşına gelmiş memura kendiliğinden emeklilik işlemi uygular. Memuruna verdiği aylıktan kesme cezasını bir sonraki ay kendiliğinden uygular. Ya da kamu mallarından yararlanma konusunda verdiği ruhsat ya da inşaat ruhsatının kullanımı gibi hak doğuran işlemlerinde, bu ruhsatların kullanılmasına engel olmamak gibi[15] kimi işlemlerini kuvvete başvurmadan kendiliğinden icra eder.

b. İdari işlemlerin İdare Tarafından Cebir Yoluyla Re'sen İcrası

İdare bazı icrai işlemlerinin uygulanmasını yine kendisi, ama bu kez kuvvet kullanarak, cebir yoluyla sağlar. İdarenin işlemlerinin kendisinin zorla yerine getirebilmesinin en önemli ve vazgeçilmez koşulu, cebren icra yetkisinin ve bu yetkiyi nerede ve hangi usul ve esaslar çerçevesinde kullanacağının kanunda açıkça belirlenmiş olmasıdır. Her an idarenin hukuken yapamayacağı tasarruflarını anlatan fiili yol (haksız fiil) esaslarının oluşma riskini taşıyan cebri icra yolunun sınır ve şartlarının kanunla sıkı sıkıya belirlenmesi hukuk devletinin doğal gereğidir.

D'dir.

---

[15] Giritli-Bilgen-Akgüner, **a.g.e.**, s. 889.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009

172. Memura savunma alınmadan disiplin cezası verilmesi idari işlemin hangi unsuru yönünden hukuka aykırılık oluşturur?

A) Yetki B) Şekil C) Sebep
D) Konu E) Amaç

Cevap: İdarenin kanunun öngördüğü haller ve koşullar dışında işlemin muhataplarının savunmasını veya görüşünü alma yükümlülüğü yoktur.

Ancak, özellikle, idari yaptırım ve idari disiplin cezalarıyla ilgili işlemlerde ilgilinin savunmasının ve itirazlarının (çelişme usulü) alınması anayasal ve yasal olarak zorunludur ve idari işlemin şekil (usul) unsurunun gereğidir.

B'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008

173. Aşağıdaki başvuruların hangisi, işlemin yazılı bildirimiyle işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur?

A) İşlemin gerekçesinin bildirilmesi istemiyle yapılan başvuru
B) İşlemi tesis eden makamın vesayet makamına yapılan başvuru
C) TBMM Dilekçe Komisyonuna yapılan başvuru
D) Yeni bir işlem yapılması istemiyle yapılan başvuru
E) Cumhurbaşkanlığına yapılan başvuru

Cevap: İYUK'un 11. Maddesine göre, ilgilisine usulüne göre tebliğ edilen bir idari işleme ilişkin dava açma süresinin durması için, başvuru idari işleme ilişkin olarak şu 4 amaçtan birinin gerçekleşmesi için yapılmalıdır:

1. Kaldırılması
2. Geri alınması
3. Değiştirilmesi
4. Yeni bir işlem yapılması

Bu dört istem dışında idari işlemin gerekçesinin bildirimine ilişkin, idareye şikâyet ve dilekler içeren, Cumhurbaşkanlığına yapılan vb. başvurular dava açma süresini durdurmaz.

D'dir.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009

174. İdari yargı yerleri tarafından verilen iptal kararları iptal edilen işlemi hangi tarihten itibaren hükümsüz hale getirir?

A) İptal davasının açıldığı tarihten itibaren
B) İptal edilen işlemin tesis edildiği tarihten itibaren
C) İptal kararının verildiği tarihten itibaren
D) İptal kararının davacıya tebliği tarihinden itibaren
E) İptal kararının davalı idareye tebliği tarihinden itibaren

Cevap: Süresi içinde iptal davası açılıp da iptal edilen idari işlemler, yapıldıkları (tesis edildikleri) tarihten itibaren doğurdukları tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar ve hiç doğmamış gibi olurlar. Yani, iptal kararı geçmişe yönelik ve etkilidir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

175. Aşağıdaki idari işlemlerden hangisi işlemi oluşturan iradelerin açıklanma biçimi yönünden diğerlerinden farklıdır?

A) Tüzük
B) Bakanlar Kurulu kararnamesi
C) Müşterek kararname
D) Belediye encümeni kararı
E) Rekabet Kurulu kararı

Cevap: Müşterek kararname "karma" işlemken, diğer dört seçenekteki işlemler birden çok makamın ya da görevlinin aynı amaca yönelik olarak aynı anda ve aynı yönde iradelerini açıklamasıyla oluşan "kolektif" işlemlerdir.
C'dir.

Adli Hakimlik Aralık 2008

176. Tavuk çiftliği sahibi A, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından çıkarılan "Kanatlı Hayvan Eti ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümlerinin iptali istemiyle açtığı davada bir yandan, konuya ilişkin yasal düzenlemelerde, anılan yönetmeliğin Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak çıkarılması öngörüldüğü hâlde Sağlık Bakanlığından görüş alınmadığını ileri sürmüş, diğer yandan yönetmelikte yer alan kimi tanımların ilgili yasal düzenlemelerin kapsamını genişleterek yasa kapsamında denetime tabi olmayan tesisleri de denetime tabi kıldığını iddia etmiştir.
Buna göre, T'nin savlarında dava konusu yönetmeliğin hangi unsurlarının hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir?

A) Yetki ve şekil
B) Yetki ve konu
C) Şekil ve sebep
D) Şekil ve konu
E) Sebep ve konu

Cevap: Mevzu bahis yönetmeliğin çıkarılmasında Sağlık Bakanlığının görüşünün alınması bir "şekil (usul)" şartıdır. Bu çerçevede bir şekil sakatlığı mevcuttur. Üstelik yönetmelik içerik (konu/mevzu) olarak da yasal sınırlar dışına çıkmış, denetime tabi olmayan tesislerin de denetlenebileceği hükmünü getirmiştir. Yani işlemin bu durumda konu olarak da hukuka aykırılığı iddia edilmektedir.
D'dir.

İdari Hakimlik 2008

177. İdari işlemin geri alınması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Hiyerarşik üst astın yaptığı hukuka aykırı işlemleri geri alabilir.
B) İdare sadece hukuka aykırı işlemlerini geri alabilir.
C) Bir idari işlemi yapmaya yetkili kılınmış olan makam, kanunda aksi öngörülmedikçe ve yasal koşulları oluşmuşsa o işlemi geri almaya da yetkilidir.
D) Geri alınan idari işlem geri alındığı tarihten itibaren ortadan kalkar.
E) Kanunda aksi öngörülmedikçe, bir idari işlemin yapılmasında uyulan şekil ve usul kurallarına o işlemin geri alınmasında da uyulur.

Cevap: Geri alma, idarenin hukuka aykırı ve sakat olan, dolayısıyla askıda geçerliliğe sahip idari işlemini yapıldığı andan itibaren doğurduğu bütün hüküm ve sonuçlarıyla yine kendi tesis edeceği başka bir karşıt (tersine) işlemle hukuk düzeninden kaldırmasıdır.

İptal kararı gibi geçmişe yönelik ve etkili olan geri alma işlemiyle, sakat ve hukuka aykırı idari işlem, geri alındığı tarihten itibaren değil, tesis edildiği andan başlayarak doğurduğu bütün sonuçlarıyla hukuk dünyasından silinmiş olur.

ÖNEMLİ

Ayrıca şu noktaya dikkate edilmelidir:
Geri alma, işlemi tesis edildiği tarihten itibaren doğurduğu tüm sonuçlarla birlikte ortadan kaldırırken (geçmişe yönelikken); kaldırma, işlemi kaldırıldığı tarihten sonrası için hükümsüz hale getirir (geleceğe yöneliktir).

D'dir.

Kaymakamlık 2007

178. Rekabet Kurulu tarafından A şirketine para cezası verilmesine ilişkin işlem ne tür bir idari işlemdir?

A) Kolektif işlem
B) Karma işlem
C) Basit işlem
D) Zincir işlem
E) Müşterek işlem

Cevap: Kolektif (kurul) işlem, birden çok makamın ya da görevlinin aynı amaca yönelik olarak aynı anda ve aynı yönde iradelerini açıklamasıyla oluşan işlemlerdir. Kurulların görüşme ve toplantı yaparak hukuksal sonuç doğuracak nitelikteki aldığı kararlar bu işlemlerin örneğidir. Dolayısıyla rekabet Kurulu kararları kolektif işlem türüdür.
A'dır.

Kaymakamlık 2007

179. İdarenin bir yetkisinin belli bir yönde kullanılmasının yasada açık ve emredici bir biçimde düzenlenmesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Takdir yetkisi
B) Yetki devri
C) Bağlı yetki
D) İmza devri
E) Yetkide paralellik

Cevap: Kanun koyucu bazı durumlarda idari işlemin dayanacağı hukuki ya da fiili durumu açıkça tanımlayıp sınırlamıştır. Bu durumda idarenin kullanacağı yetki "bağlı yetki"dir. Kanun sarih olarak idarenin hangi durumlarda hangi işlemi tesis etmesi gerektiğini yoruma ve idarenin takdirine yer bırakmayarak emredici biçimde belirlemiştir.
C'dir.

Kaymakamlık 2007

180. A, hakkında idari davaya konu olabilecek bir işlem yapılması istemiyle idareye başvurmuş; ancak herhangi bir yanıt alamamıştır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) 60 gün sonunda yanıt alamamışsa istem yinelenmelidir.
B) 30 gün içinde yanıt alamazsa dava açma hakkı doğar.
C) 60 gün içinde yanıt alamamışsa dava açma hakkı doğar.
D) 60 gün içinde yanıt alamazsa zımni kabul ortaya çıkar.
E) Herhangi bir sonuç doğmaz; idareye hiç başvurulmamış olarak kabul edilir.

Cevap: İdarenin yerine getirmesi gereken bir işlemi hareketsiz kalarak 60 günde yerine getirmemesi ya da 60 gün içinde vermesi gereken yanıtı vermemesi o isteği reddetmesi anlamına gelir ve buna "zımni ret" denir.

Kanunla düzenlenmesinden dolayı idare hukukunda zımni ret esastır. Çünkü Anayasanın dilekçe hakkını düzenleyen 74. Maddesine göre, kamu kurumları vatandaşların dilekçe ile yazılı başvurularına yazılı olarak cevap vermekle yükümlüdürler. İdari makamların sükûtunu düzenleyen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. Maddesine göre ilgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler. 60 gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.

C'dir.

Kaymakamlık 2007

181. Sağlık Bakanlığında çalışan ve kadrosu aynı bakanlıkta bulunan bir memurun Milli Eğitim Bakanlığı tarafından resen emekli edilmesi işleminde ne tür bir hukuki sakatlık vardır?

A) Yetki gaspı
B) Yetki tecavüzü
C) Fonksiyon gaspı
D) Ağır ve bariz yetki tecavüzü
E) Ağır ve bariz yetki gaspı

Cevap: İdare adına irade açıklama yetkisi olan bir kamu görevlisinin kendi konusuna girmeyen bir hususta işlem tesis etmesine ağır, açık veya bariz yetki tecavüzü denir. Bir bakanlığın başka bir bakanlıkta çalışan bir memuru emekliye sevk etme işlemi ağır ve bariz yetki tecavüzüdür ve bu hukuka aykırılık yok hükmündedir.

D'dir.

Adli Hakimlik Alan Bilgisi 2007

182. Aşağıdakilerden hangisi idarenin düzenleyici işlemlerinden biri değildir?

A) Belediye tarafından yapılan ihale şartnamesi
B) Belediye tarafından yapılacak bir kamulaştırma öncesinde alınan kamu yararı kararı
C) Belediye tarafından yapılan nâzım imar planı
D) Vali tarafından çıkarılan ve ildeki kesimlik hayvan satış yerlerinin belirlenmesine ilişkin genel emir
E) Vali tarafından çıkarılan ve il merkezindeki okul servislerinin güzergâhını belirten genel emir

Cevap: İdarenin düzenleyici işlemleri, idarenin genel, soyut, objektif, kişilik-dışı, sürekli ve bir defa uygulanmakla tükenmeyen, yani kural-işlem niteliğindeki hukuki tasarruflarıdır. Tüzük, yönetmelik, genel emir, yönerge, genelge, şartname, özelge, tamim, tebliğ, sirküler vb. hep düzenleyici işlem örnekleridir.

İdarenin bireysel ya da birel işlemleri ise, idarenin belirli ve özel (spesifik) bir kişi, durum ya da olaya özgü irade beyanlarıdır. Bireysel işlemlerde, idare soyut normları ya da idari düzenleyici işlemleri belli bir kişi, olay ya da duruma somut olarak uygulanmasını sağlar, somut hukuksal bir statü yaratır, ya da var olan statüyü tespit eder, değiştirir ya da kaldırır. Bir kişiye disiplin cezası verilmesi, vergi tahakkuk etmesi, kamu yararı kararı alınması ya da diploma verilmesi gibi. İşte idarenin bu tür birel ya da bireysel nitelikteki işlemlerine idare hukukunda "idari karar" denir.
B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2006

183. Bir idari merci veya kamu görevlisi, idare adına irade açıklamaya ve dolayısıyla işlem tesis etmeye yetkili olmakla beraber, başka bir idari merci veya kamu görevlisinin görev alanına giren bir konuda karar almış ise ne tür bir hukuka aykırılık ortaya çıkar?

A) Yetki tecavüzü
B) Görev gaspı
C) Yetki gaspı
D) Yetki saptırması
E) Yetkide paralellik

Cevap: Bir idari makam başka bir idari makamın görev alanına giren bir konuda işlem yapmışsa bu yetki tecavüzü oluşturur.

Burada, işlemi yapan makam ya da kişinin idare adına irade açıklama ve işlem yapma yetkisi vardır, ancak yaptığı işlem kendine kanunla verilmiş görevlerden değildir. Yani, idari makam ya da görevli, yaptığı işlem konusunda yetkili kılınmamıştır.

Konu yönünden yetkisizlik bağlamında, yetki tecavüzünün ortaya çıkabileceği durumlar şunlardır[16]:

1) Üstün ast yerine karar alması
2) Astın üst yerine karar alması
3) Aynı hiyerarşik statüdeki benzer kuruluşlar arasında
4) Aynı kuruluşun organları arasında
5) Birden çok kuruluşun yetkili olması durumunda

A'dır.

[16] Gözübüyük, **İdari Yargı**, s. 208-210.

Kaymakamlık 2006

184. Aşağıdakilerden hangisi konu yönünden yetkisizlik halidir?

A) İdare adına irade açıklamaya yetkili olmayan bir kamu görevlisinin idari işlem yapması
B) İdareye tamamen yabancı bir kişinin idare adına işlem yapması
C) Kaymakamın görevine giren bir konuda valinin işlem yapması
D) Belediye meclisinin bir başka belde sınırları içinde bulunan alanlar için imar planı yapması
E) Disiplin cezaları için öngörülen zamanaşımı süresi geçtikten sonra disiplin cezası verilmesi

Cevap: Soruda:

- "A" ve "B" seçeneği "kişi" yönünden yetkisizlik haline (fonksiyon gaspı)
- "C" seçeneği "konu" yönünden yetkisizlik haline (yetki tecavüzü, ikame yasağı bakımından),
- "D" seçeneği "yer" yönünden yetkisizlik haline (yer yönünden yetki tecavüzü),
- "E" seçeneği "zaman" yönünden yetkisizlik haline (zaman yönünden yetki tecavüzü)

örnektir.
C'dir.

Kaymakamlık 2006
Kamu İhale Kurumu 2006

185. İdari işlemlerin şekil kurallarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İdari işlemler kural olarak yazılı şekle tabidir.
B) İdare, bir başvuru karşısında sessiz kalmak suretiyle de işlem tesis edebilir.
C) İdari işlemlerin gerekçeli olması mutlak bir zorunluluktur.
D) İstisnai hallerde idari işlemler sözlü olarak da yapılabilir.
E) Bir idari işlemin yapılmasında uyulması gereken şekil kurallarına, kanunda aksi öngörülmedikçe o idari işlemin geri alınması, kaldırılması ya da değiştirilmesinde de uyulmalıdır.

Cevap: Her idari işlemin dayandığı hukuki veya maddi bir dayanak veya sebep bulunur. İdarenin işlemlerinde gerekçelerini belirtme yükümlülüğü yoktur. Ancak, işleme karşı idari yargıda dava açılması durumunda, idarenin işleminin meşru, yasal ve rasyonel gerekçesini yargı merciine bildirmesi gerekir.

Özellikle takdir yetkisinin olduğu durumlarda idarenin meşru ve idari işlevin amacıyla uygun rasyonel gerekçesini bildirmesi önem kazanır.
C'dir.

İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2006

186. Aşağıdakilerden hangisinin genel idari kolluk alanında düzenleyici işlemler yapma yetkisi yoktur?

A) Bakanlar Kurulu
B) Vali
C) Belediye meclisi
D) İçişleri Bakanı
E) Belediye başkanı

Cevap: Genel idari kolluk alanında seçeneklerde geçen idari makamların yapacağı düzenleyeceği işlemler şöyle sıralanabilir:
Bakanlar Kurulu → tüzük ve yönetmelik
Vali → genel emir
Belediye meclisi → yönetmelik
İçişleri Bakanlığı → yönetmelik
Belediye başkanı kolluk alanında ancak bireysel işlemler yapmaya yetkilidir.
E'dir.

Adli Hâkimlik Alan Bilgisi 2006

187. Aşağıdakilerden hangisi karma idari işlemlerden biridir?

A) Öğrenci disiplin yönetmelikleri
B) Bakanlık müsteşarı ataması
C) Maliye Bakanlığı özelgeleri
D) Müfettiş raporları
E) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği atamaları

Cevap: "A" seçeneğindeki idari işlem "kolektif", "C", "D" ve "E" seçeneğindeki idari işlemler ise "basit" işlem türüne örnektir.

Müsteşar ataması müşterek kararname ile olduğu için karma idari düzenleyici işlemlerdendir.
B'dir.

KPSS Hukuk 2005

188. İdari işlemin geri alınması ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bir idari işlem yapmaya yetkili kılınmış olan merci, kanunda aksi öngörülmedikçe o işlemi geri almaya da yetkilidir.
B) Hiyerarşik üstün de astın işlemlerini geri alma yetkisi vardır.
C) İdarece geri alınan işlem yapıldığı andan itibaren hükümsüz hale gelir.
D) İdare, ancak ilgilinin başvurusu üzerine idari işlemi geri alabilir.
E) Hukuka uygun idari işlemlerin geri alınması mümkün değildir.

Cevap: Sakat bir idari işlemin iptali idari yargı yeri tarafından, geri alınması ise bizzat işlemi tesis eden idare tarafından yapılır. İdare işlemini hukuka bağlı idare anlayışı gereğince kendiliğinden veya itiraz üzerine farkına varınca geri alır. Bu durumda, idarenin işlemini geri alması yükümlülüğüdür.
D'dir.

KPSS Hukuk 2005

189. Milli Eğitim Bakanlığının kömür madenlerindeki çalışma koşullarına ilişkin çıkaracağı bir yönetmelikteki sakatlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Biçim sakatlığı
B) Yetki saptırması
C) Açık bir yetki tecavüzü
D) Fonksiyon gaspı
E) Usul sakatlığı

Cevap: Kömür madenlerindeki çalışma koşullarına ilişkin yönetmeliği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çıkarabilir. Bunu Milli Eğitim Bakanlığı'nın çıkarması "kişi" yönünden yetkisizlik halini oluşturur ki, bu "açık" bir yetki tecavüzüdür. Açık yetki tecavüzünün müeyyidesi ise yokluktur.
C'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2004

190. Aşağıdakilerden hangisi idari işlemlerin geçmişe etkili olarak yapılmaması kuralının istisnalarından biridir?

A) İdarenin takdir yetkisine dayanarak karar alması
B) İdarenin düzenleyici işlemleri
C) Değiştirme kararı
D) Kaldırma kararı
E) Geri alma kararı

Cevap: Geri alma işlemi geçmişe yönelik ve etkilidir (*makabline şamildir*). Bu anlamda idari işlemlerin geriye yürümemesinin istisnasıdır. İdari işlemin konusu, geriye gidilerek, yapıldığı andan itibaren doğurduğu tüm sonuçlarla beraber hukuk dünyasından silinmesidir.
E'dir.

İDARİ SÖZLEŞMELER

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

191. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediyenin imtiyaz verme yetkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Belediye, su, toplu taşıma ve katı atık toplamaya ilişkin hizmetleri imtiyaz yoluyla devredebilir.
B) Danıştay'ın görüşü alınır.
C) İçişleri Bakanının kararı gereklidir.
D) Süresi en fazla 49 yıldır.
E) İmtiyaz verme yetkisi belediye encümenine aittir.

Cevap: Belediye Kanunu'na göre, belediye aşağıdaki üç hizmeti Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi 49 yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir:

1) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek.

2) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek. (Toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya kanundaki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.)

3) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

 ÖNEMLİ	Belediye Kanunu'nda "belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek" yetkileri, belediye encümenine ya da belediye başkanına değil, belediyenin karar organı olan **belediye meclisine** tanınmış bir yetkidir.

E'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

192. Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmelerinde geçerli olan imtiyazcının mali dengesinin korunmasının araçlarından olan "faith du prince" kuramı, kamu hizmetlerine egemen olan hangi ilkenin sonucudur?

A) Süreklilik ilkesi
B) Uyarlanma ilkesi
C) Eşitlik ilkesi
D) Devamlılık ilkesi
E) Meccanilik ilkesi

Cevap: "Fait du Prince" ilkesi ya da kuramı, kamu hizmeti imtiyazını imtiyazcıya devreden idarenin, hizmetin ifası sırasında alacağı tek taraflı alacağı bir karar ya da yapacağı değişiklikle kamu hizmetinin yerine getirilmesini zorlaştırması ve imtiyazcının mali olarak zararına yol açması durumunda, sebep olduğu zararı ya da maliyeti tazmin etme yükümlülüğünü ifade eder.

Binaenaleyh, "fait du prince" kuramı, kamu hizmetinin ilkelerinden olan, kamu hizmetlerinin değişen koşullara uyarlanması ve değişebilmesini anlatan "uyarlanma (değişkenlik) ilkesinin" bir sonucudur.
B'dir.

Kaymakamlık 2012
KPSS Kamu Yönetimi 2006

193. Bir özel hukuk kişisinin idare ile yaptığı bir sözleşme uyarınca, kamu idaresine ödeyeceği maktu bir ücret veya sunduğu hizmetten götürü veya orantılı kazanç elde etmek suretiyle bir kamu hizmetini kendi kâr ve zararına işletmesi usulü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İltizam usulü
B) Yap-işlet-devret usulü
C) Kamu imtiyaz sözleşmesi usulü
D) Müşterek emanet usulü
E) Emanet usulü

Cevap: Kamu hizmetinin götürü veya orantılı bir kazanç, bedel ya da maktu ücret karşılığında özel kişilere gördürülmesini Mali İltizam Sözleşmeleri, öngörür. Osmanlı zamanında ayni bir vergi türü "aşar" vergisinin tahsilinde mültezimler tarafından tahsilinin dayanağı olan mali iltizam sözleşmeleri, bugün deniz kıyıları ile göllerde ve hazinenin dalyanlardan yararlanılması amacıyla yapılmaktadır.
A'dır.

Kaymakamlık 2012

194. Aşağıdakilerden hangisi, idari sözleşmelerin ölçütlerinden biridir?

A) Taraflarından birinin anonim şirket olması
B) Konu bakımından sınırlamaya tabi olmaması
C) Mutlaka kanunla düzenlenmesi
D) İdareye, üstün bazı yetkiler tanınması
E) Danıştay'ın düşüncesinin alınması

Cevap: Eğer bir sözleşme kanun tarafından nitelenmemişse; her şeyden önce o sözleşmenin idari sözleşme sayılabilmesi için taraflardan en az birinin kamu tüzel kişisi (idare) olması gerekmektedir. Fakat taraflardan en az birinin idare olması bir sözleşmeyi idari sözleşme saymak için yetmez. Kimi ölçütlere başvurmak gerekir[17].

- Sözleşme Taraflarından Biri İdaredir. İdari sözleşmelerde taraflardan en az biri idaredir. Diğer tarafta ise başka bir idare veya özel hukuk kişisi vardır.
- İdari Sözleşmenin Kamu Hizmetinin Yürütülmesi veya Yürütülmesine Katkıda Bulunmak Amacıyla Yapılır: Bir sözleşmenin idari sözleşme sayılması, kamu hizmetiyle aralarında bir ilişkinin bulunmasına bağlıdır. Amacının kamu yararı olması gerekir.
- Sözleşme ile İdareye Bazı Üstünlük ve Ayrıcalıkların Tanınır.

İdareye özel hukuk sözleşmelerindekileri aşan bazı üstünlük ve ayrıcalıkların tanınmış olması da o sözleşmelerin idari sözleşme olmasını sağlar. İdare kamu yararı dolayısıyla tek yanlı iradesiyle sözleşme ilişkisini etkileyebilir ve karşı taraf hakkında işlem yapabilir. Örneğin, idare idari sözleşmelerde tek yanlı fesih, tek yanlı değiştirme, ceza verme, işletmeye el koyma gibi yetkilerle donatılabilir.

D'dir.

[17] Halil Kalabalık, **İdare Hukuku Dersleri**, Değişim Yayınları, 2004, Sakarya, s.189.

Kaymakamlık 2012

195. Belediyeler aşağıdaki hizmetlerden hangisini "imtiyaz" yoluyla devredemez?

A) Atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlama hizmeti
B) Toplu taşıma yapma hizmeti
C) Katı atıkların toplanması hizmeti
D) Otobüs terminali kurma hizmeti
E) Kaynak sularını işletme hizmeti

Cevap: Belediye, aşağıda belirtilen hizmetleri Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi 49 yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir

a) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek.

b) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.

c) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

Toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.

D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2002
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2001
Kaymakamlık 2000

196.

I. Sözleşmenin mali dengesinin korunmasını istemek
II. Taraf iradeleri dışı gerçekleşen öngörülmez olaylar nedeniyle imtiyazcı olağanüstü bir zarara uğrarsa, idareden akdin yürütülmesini sağlayacak maddi destek talep etmek
III. Kamu hizmetinin gerektirdiği taşınmazların kamulaştırılmasını yapmak
IV. Yürütülen kamu hizmeti ile ilgili hizmetten yararlananlardan alınacak ücretleri serbestçe belirlemek

Yukarıdakilerden hangileri imtiyaz sözleşmesinde, imtiyazcının kullanabileceği yetki ve ayrıcalıklardan değildir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I, II ve IV E) II, III ve IV

Cevap: Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesini imzalayarak bir kamu hizmetini ifayı taahhüt eden Türk Anonim Şirketinin de (imtiyazcının) birtakım hak ve yükümlülükleri vardır. İmtiyazcının hak ve yükümlülükleri şöyle sıralanabilir[18]:

- İmtiyazcı sözleşmeyle üstlendiği kamu hizmetini bizzat kendisi, tam olarak, zamanında, değişen koşullara uyum sağlayarak yürütmek zorundadır. İmtiyazcı hizmeti başkasına (taşerona) devredemez.
- İmtiyazcı, idarenin süreklilik ve düzenlilik ilkesine göre gerçekleştireceği gözetim ve denetime katlanmak, yine değişkenlik ilkesi uyarınca yapacağı tek yanlı değişikliklere uymak zorundadır.
- İmtiyazcı kamu hizmetinin gerektirdiği taşınmazların kamulaştırılmasını kendisi yapamaz. Ancak idareden hizmetin gerekli kıldığı kamulaştırmaları yapmasını talep edebilir.
- İmtiyazcı hizmetin ifası sırasında tarafların iradeleri dışında mücbir nedenlerden kaynaklanan ve imtiyazcının mahvına neden olabilecek gelişmeler karşısında, "öngörülemezlik (emprovizyon) kuramı" çerçevesinde idareden sözleşmenin yeni koşullara uydurulmasını ve zararının geçici olarak tazminini isteyebilir.
- İmtiyazcı, sunduğu hizmetten yararlananlardan, imtiyaz şartnamesinde öngörülen oran ve miktarda ücret alabilir. Ancak, yürütülen kamu hizmeti ile ilgili hizmetten yararlananlardan alınacak ücretleri kendisi serbestçe belirleyemez.
- İmtiyazcı, idarenin tek yanlı yaptığı değişikliklerden göreceği zararın karşılanmasını, mali dengenin korunması çerçevesinde "faithduprince" (fedüprens) ilkesinin gereği olarak talep edebilir.

C'dir.

[18] Kalabalık, **a.g.e.**, 270-271.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

Aşağıdaki 5 soruyu aşağıdaki olaya göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Konya Büyükşehir Belediyesi, Otogar-Mevlâna Kültür Merkezi güzergâhında metro yapım işi ve işletilmesini, usulüne uygun yaptığı sözleşme ile yabancı ortaklı KONMET AŞ'ye vermiştir.

197.

I. En az 5 ilçe veya ilk kademe belediyesini kapsar.
II. Müşterek kararname ile kurulur.
III. Şu anda ancak son nüfus sayımına göre nüfusu 750 binden fazla olan bir şehir, büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir.
IV. En fazla üç belediye başkan yardımcısı bulunabilir.

Büyükşehir belediyesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

Cevap: Toplam nüfusu 750.000'den fazla olan illerin il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir.

Belediyeler müşterek kararname ile, oysa büyükşehir belediyesi kanunla kurulur.

12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı yeni On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulmasına İlişkin Kanun'a göre Büyükşehir belediyelerinin sınırları artık ilin mülki sınırları kabul edildiği için, bir ilin büyükşehir olabilmesi için büyükşehir sınırları içinde en az üç ilçe belediyesinin bulunma şartı kaldırılmıştır.

B'dir.

198. Belediye ile KONMET AŞ arasında yapılan sözleşme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yap-İşlet-Devret sözleşmesi
B) Müşterek emanet sözleşmesi
C) İmtiyaz sözleşmesi
D) İstisna sözleşmesi
E) Bayındırlık hizmet sözleşmesi

Cevap: Belediye ile KONMET AŞ arasında yapılan Otogar-Mevlâna Kültür Merkezi güzergâhında metro yapım işi ve işletilmesi sözleşmesi olması hasebiyle, Belediye Kanunu'ndaki "toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerinin kurulması ve işletilmesi" sözleşmesi kapsamında kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi örneğidir.

C'dir.

199. Böyle bir işin yapılmasına yetki verme konusunda aşağıdaki organlardan hangisi yetkilidir?

A) Büyükşehir belediye meclisi
B) Büyükşehir belediye encümeni
C) Büyükşehir belediye başkanı
D) Büyükşehir belediye sekreteri
E) İçişleri Bakanı

Cevap: 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. Maddesine göre imtiyaz sözleşmesi yapılmasına Belediye Meclisi karar verebilir.
A'dır.

200. Konya Büyükşehir Belediyesi ile KONMET AŞ arasında yapılan sözleşme ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşmeye KONMET AŞ'nin gerektiğinde kamulaştırma yapabileceğine dair hüküm konulabilir.
B) Uyuşmazlıklar adli yargıda giderilir.
C) Milletlerarası tahkim öngörülebilir.
D) Sözleşme ile KONMET AŞ'ye tek taraflı fesih yetkisi tanınabilir.
E) Sözleşmede, uyuşmazlıkların hangi yargı yerinde görüleceğini taraftar serbestçe belirleyebilir.

Cevap: Anayasanın 125. Maddesinin 1999 yılında eklenen 2. Fıkrasına göre, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir. Bu çerçevede, yabancılık unsuru taşıyan kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tamamının veya bir kısmının milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi için yapılan anlaşmaya milletlerarası tahkim anlaşması denir.

Dolayısıyla KONMET AŞ'nin yabancı ortaklı olması nedeniyle milletlerarası tahkime başvurulması mümkündür.
C'dir.

201. Konya Büyükşehir Belediyesi ile KONMET AŞ arasında yapılan sözleşmede Danıştay'ın yetkisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme yapılmadan önce Danıştay incelemesinden geçirilmelidir.
B) Danıştay'ın onaması ile yürürlüğe girer.
C) Hiçbir şekilde Danıştay denetimine tabi değildir.
D) Danıştay'ın sadece yargısal denetimine tabidir.
E) Danıştay, sözleşme ile ilgili düşüncesini iki ay içinde bildirmekle görevlidir.

Cevap: 1982 Anayasasında 1999 yılında yapılan değişiklikle, Danıştay'ın inceleme görevi "kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek" biçiminde değiştirilmiştir. Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmelerini hakkında görüş bildirmek görevi Danıştay'ın idari dairesi olan Birinci Dairesi'nin görevidir.
E'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

202.

I. Tahkim koşulu öngörülmeyen imtiyaz sözleşmelerinden doğacak uyuşmazlıklarda ilk derece sıfatı ile Danıştay görevlidir.
II. Bir imtiyaz sözleşmesine ilişkin milli hakem kararlarının temyiz mercii Danıştay'dır.
III. Bir Türk şirketinin yabancı ortakla oluşturduğu konsorsiyumla imzalanan imtiyaz sözleşmesinden doğacak uyuşmazlıklar için milletlerarası tahkim yolu öngörülebilir.

İmtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesinde, Danıştay'ın ilk derece mahkeme sıfatıyla tahkim yolu öngörülmeyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlayacağı hükme bağlanmaktadır. Yani, tahkim yolu öngörülmeyen imtiyaz sözleşmelerinde, taraflar arası çıkacak uyuşmazlıkların çözüm merci idari yargıdır (Danıştay'dır).

İmtiyaz sözleşmesine tahkim kaydı konması halinde, milli hakem kurulunun kararlarına karşı idari yargıya (Danıştay'a) değil, adli yargıya dava açılabilir.

Sözleşmeye taraf kurulu veya kurulacak şirket ortaklarından en az birinin yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı hükümlerine göre yabancı menşeli olması veya sözleşmenin uygulanabilmesi için yurt dışı kaynaklı sermaye veya kredi veya teminat sözleşmelerinin akdedilmesinin gerekli olması hallerinden birinde yabancılık unsuru ortaya çıkar. İşte bu çerçevede, bir Türk şirketinin yabancı ortakla oluşturduğu konsorsiyumla imzalanan imtiyaz sözleşmesinden doğacak uyuşmazlıklar için milletlerarası tahkim yolu öngörülebilir.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2010
Adli Hâkimlik Nisan 2005
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2001

203.

I. Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi
II. Kamu ihale sözleşmeleri
III. 3996 sayılı Kanun'a göre akdedilen Yap-İşlet-Devret sözleşmeleri

Yukarıdakilerden hangileri idari sözleşme niteliğinde değildir?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Klasik idari sözleşmeler şöyle sıralanabilir:
1. Mali iltizam sözleşmeleri
2. Kamu borçlanma (istikraz) sözleşmeleri
3. Yeraltı ve yerüstü servetlerin işletilmesine ilişkin sözleşmeler
4. Orman işletme sözleşmeleri
5. İdari hizmet sözleşmesi
6. Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmeleri

İdarenin özel hukuk sözleşmeleri ise şöyle örneklendirilebilir:
1. Yap-İşlet-Devret sözleşmeleri
2. Kamu ihale sözleşmeler
3. Bayındırlık işi sözleşmeleri
4. Elektrik, su, doğalgaza ilişkin abonman sözleşmeleri
5. Kamu emlakinin kiralanmasına ilişkin sözleşmeler

ÖNEMLİ	**2006 yılında 4283 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, yap-işlet sözleşmeleri özel hukuk hükümlerine tâbi kılınmıştır. Yani, yap-işlet sözleşmeleri de yap-işlet-devret sözleşmeleri gibi artık özel hukuk sözleşmesi kabul edilmektedir.**

D'dir.

Kaymakamlık 2008

204. İmtiyaz sözleşmeleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İmtiyaz sözleşmelerinde sözleşmenin tarafı olan idareye bazı üstün yetki ve ayrıcalıklar tanınmıştır.
B) İmtiyaz sözleşmeleri hakkında Danıştay'ın düşüncesinin alınması zorunludur.
C) Tahkim şartı içeren imtiyaz sözleşmeleri idari sözleşme niteliğinde olmayıp özel hukuk sözleşmeleridir.
D) İmtiyaz sözleşmeleri aracılığıyla bir hizmetin özel kişilere gördürülmesi yönteminin uygulandığı alanlardan biri telekomünikasyon hizmetleridir.
E) Tahkim şartı öngörülmeyen imtiyaz sözleşmelerinde sözleşmenin tarafları arasında doğan uyuşmazlıkların çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

Cevap: Normalde idare hukukuna tabi idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar idari yargıda, özel hukuka tabi idarenin sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar adli yargıda çözülür.

Ancak tahkim kaydı öngörülen imtiyaz sözleşmelerine ilişkin uyuşmazlıkların çözümü her ne kadar adli yargıda görülse de, bu imtiyaz sözleşmelerinin idari nitelikte olmalarına engel oluşturmamaktadır

C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

205. Aşağıdakilerden hangisi kamu hizmetlerine egemen olan uyarlama ilkesinin idari sözleşmeler alanındaki görünümlerinden biridir?

A) İdari sözleşmelerde sözleşmenin tarafı olan idarenin sözleşmede tek yanlı değişiklik yapma yetkisi
B) İdari sözleşmelerde sözleşmenin tarafı olan idarenin yaptırım uygulama yetkisi
C) İmtiyaz sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklarda tahkim yoluna başvurulabilmesi
D) Kamu ihale sözleşmelerinin zorunlu hâllerde ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilmesi
E) İmtiyaz sözleşmelerinde sözleşmenin tarafı olan özel kişi lehine kamulaştırma yapılabilmesi

Cevap: "Faithduprince" (fedüprens) ilkesi ya da kuramı, kamu hizmeti imtiyazını imtiyazcıya devreden idarenin, hizmetin ifası sırasında alacağı tek taraflı alacağı bir karar ya da yapacağı değişiklikle kamu hizmetinin yerine getirilmesini zorlaştırması ve imtiyazcının mali olarak zararına yol açması durumunda, sebep olduğu zararı ya da maliyeti tazmin etme yükümlülüğünü ifade eder.

Aslında "faithduprince" kuramı, kamu hizmetinin ilkelerinden olan, kamu hizmetlerinin değişen koşullara uyarlanması ve değişebilmesini anlatan "değişkenlik (uyarlanma) ilkesinin" bir sonucudur.
A'dır.

Adli Hâkimlik Mart 2008
KPSS Kamu Yönetimi 2001
Kaymakamlık 1999

206. Bir kamu hizmetinin, idarenin özel bir kişi ile yapacağı sözleşme uyarınca, masrafları, kâr ve zararı özel kişiye ait olmak üzere, özel bir kişice kurulması ve işletilmesi veya sadece işletilmesi usulü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İltizam usulü
B) Ruhsat usulü
C) İmtiyaz usulü
D) Emanet usulü
E) Müşterek emanet usulü

Cevap: Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmeleri, hizmetten yararlananlardan alınacak ücret veya bedel karşılığında masrafları, kârı ve zararı tamamen kendisine ait olmak üzere özel kişi tarafından bir kamu hizmetinin işletilmesini veya kurulup belli süre işletilmesini öngören idari sözleşmelerdir.

İlk kez 10 Haziran 1326 (1910) tarihli Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun (Kamu Yararına İlişkin Ayrıcalıklar Hakkında Yasa) ile uygulanmaya başlayan kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi usulü 1924, 1961 ve 1982 Anayasalarının üçünde de düzenlenmiştir. 1924 Anayasasına göre Bakanlar Kurulu tarafından yapılacak imtiyaz sözleşmesi TBMM'nin onayıyla yürürlüğe giriyordu. 1961 Anayasası ve 1982 Anayasasının ilk halinde TBMM onaylaması yerine Danıştay'ın incelemesi zorunlu tutulmuştur. 1999 yılında Danıştay'ın inceleme görevi "düşüncesini bildirme" olarak değiştirilmiştir.
C'dir.

Adli Hâkimlik Alan Bilgisi Kasım 2007
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi 2004
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2002

207. Aşağıda yer alan kamu hizmetlerinin özel kişilere gördürülme usullerinden hangisi, ilk kez 13.08.1999 tarih ve 4446 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklik ile öngörülmüştür?

A) Kamu hizmetlerinin Yap-İşlet usulüyle gördürülmesi
B) Kamu hizmetlerinin imtiyaz usulüyle gördürülmesi
C) Kamu hizmetlerinin ruhsat usulüyle gördürülmesi
D) Kamu hizmetlerinin özel hukuk sözleşmeleriyle gördürülmesi
E) Kamu hizmetlerinin Yap-İşlet-Devret usulüyle gördürülmesi

Cevap: 1982 Anayasası'nın *Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler* kısmındaki "Devletleştirme ve Özelleştirme" başlıklı 46. Maddesine 13.08.1999 tarih ve 4446 sayılı Kanun ile şu ibareler eklenmiştir:

Devlet, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişileri tarafından yürütülen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel hukuk sözleşmeleri ile gerçek veya tüzelkişilere yaptırılabileceği veya devredilebileceği kanunla belirlenir.

D'dir.

Sayıştay GK Ekim 2007
KPSS Hukuk 2001

208. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleriyle ilgili düşünce bildirmekle görevlidir?

A) Yargıtay
B) Sayıştay
C) Danıştay
D) Uyuşmazlık mahkemesi
E) Anayasa Mahkemesi

Cevap: Danıştay'ın Birinci Dairesi, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmekle görevlidir. 1982 Anayasasının ilk halinde bu görev incelemeyken, 1999 yılında yapılan değişiklikle, "düşüncesini bildirmekle" biçiminde değiştirilmiştir.

C'dir.

Adli Hakimlik Alan Bilgisi 2006

209. Hazine bonosu çıkartmak ve satmak aşağıdaki işlemlerden hangisini kurar?

A) Mali iltizam sözleşmesi
B) Genel nitelikte idari işlem
C) İdarenin özel hukuk sözleşmesi
D) Banka kredisi işlemi
E) Kamu istikraz sözleşmesi

Cevap: Devletin veya diğer kamu tüzel kişisinin, özel kişilerden; tahvil, hazine bonosu gibi isimlerle çıkartmış olduğu senetlerle belli bir miktar ödünç para alması konusunda yapmış olduğu sözleşmelere kamu istikraz (borçlanma) sözleşmesi denir.

Kamu borçlanmaları ile özel borçlanmalar arasında çeşitli farklar vardır. Bunlar[19];

- Kamu borçları mutlaka kanunla ya da kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak yapılır.
- Kamu borçlanmaları kamu yararı gözetilerek ve kamu hizmetinin yürütülmesi için söz konusudur.
- Kamu borçlarında geri ödeme süreleri özel borçlara göre daha uzundur.
- Kamu borçlarında idareye kamu gücünden yararlanılarak üstün yetki ve ayrıcalıklar tanınmaktadır.
- Borçlanma ilişkisini kuran senetlere haciz edilmemek veya para yerine geçmek gibi üstünlük ve ayrıcalıklar tanınmaktadır.

E'dir.

ÖNEMLİ

Ülkemizde Devlet adına iç borçlanma yetkisi Hazine Müsteşarlığı'na aittir.

[19] Kalabalık, **a.g.e.**, s.192.

Kaymakamlık 2004
Kaymakamlık 2000

210. Aşağıdakilerden hangisi kamu hizmetlerine egemen olan süreklilik ilkesiyle doğrudan bağlantılıdır?

A) Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmelerinde idareye tanınan sözleşmeyi tek yanlı olarak değiştirebilme yetkisi
B) Yasama organının kamu görevlilerinin statülerini serbestçe değiştirebilme yetkisi
C) İdarenin kamu hizmetlerini yürütürken nesnel davranma yükümlülüğü
D) İdarenin takdir yetkisi çerçevesinde kamu hizmetlerinin düzenini değiştirebilme yetkisi
E) Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmelerinde geçerli olan emprevizyon (öngörülmezlik) kuramı

Cevap: Öngörülemezlik ilkesi, idarenin bilinçli tercihinin bir sonucu olan "faithdup-rince" ilkesinden farklı olarak, idarenin ve imtiyazcının iradesi dışında gelişen ve tarafların önleyemeyeceği şekilde gelişen sebeplerden kaynaklanır. Deprem, savaş, doğal afetler ya da büyük ekonomik krizler gibi mücbir nedenlerden dolayı tedbir alınsa da öngörülemeyen, önlenemeyen ve karşı konulamayan durumlardan kaynaklanan imtiyazcının mahvına yol açacak zararı idare tarafından tazmin edilir.

Öngörülemezlik ilkesi, kamu hizmetinin devamlı ve düzenli yürütülmesini ifade eden "kamu hizmetlerinin sürekliliği ilkesi"nin bir sonucudur.

E'dir.

KPSS Hukuk 2003

211. Belediye adına kamu hizmeti imtiyazı verme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Başbakana
B) Belediye başkanına
C) Belediye meclisine
D) Valiye
E) İçişleri Bakanına

Cevap: 5393 sayılı Belediye Kanunun 15. Maddesine göre imtiyaz sözleşmesi yapılmasına Belediye Meclisi karar verebilir.

C'dir.

ÖNEMLİ

İmtiyaz sözleşmesinde Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi 49 yılı geçmemek üzere yapılacağı unutulmamalıdır.

Kaymakamlık 2000

212. Devlet adına kamu hizmeti imtiyazı verme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Bakanlar Kuruluna
B) TBMM'ye
C) İlgili bakana
D) Başbakana
E) Cumhurbaşkanına

Cevap:

ÖNEMLİ

Kamu imtiyazı verme yetkisi, Devlet adına BAKANLAR KURULUNA, belediye adına BELEDİYE MECLİSİNE aittir. Örneğin telekomünikasyon hizmetlerinde TÜRK AŞ'lere Bakanlar Kurulu imtiyaz sözleşmesiyle imtiyaz verir.

A'dır.

İHALELER

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

213. Aşağıdakilerden hangisi Kamu İhale Kanunu kapsamındaki ihalelerden biri değildir?

A) Kamu Bankasının yeni şubesi için bina yaptırması
B) TCDD idaresinin tren garlarını restore etmesi
C) Sosyal Güvenlik Kurumu'nun yeni bilgisayar alması
D) Devlet üniversitesinin özel güvenlik hizmeti alması
E) Belediyenin mülkiyetindeki iş hanını kiraya vermesi

Cevap: İlk dört seçenekteki idarelerin ihaleleri harcama içerdiği için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabiyken; "E" seçeneğinde yer alan "belediyenin mülkiyetindeki iş hanını kiraya vermesi" gelir getirme niteliğinde olması hasebiyle 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabidir.
E'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

214. Aşağıdakilerden hangisi 4737 sayılı Kamu İhale Kanununa göre belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar ihaleye katılmaktan yasaklama kararı verileceği durumlardan biri değildir?

A) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.
B) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.
C) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.
D) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek.
E) Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmamak.

Cevap: 4737 sayılı Kamu İhale Kanununa göre, ihalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek.

e) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler ya da ihaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişilerden olmak.

Yukarıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir.

Oysa "E" seçeneğindeki üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir.

E'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

215. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre, isteklilerden ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinden alınacak geçici teminat oranı ile taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle alınacak kesin teminatın oranı sırasıyla hangisidir?

A) %1 - %3 B) %2 - %3 C) %3 - %3
D) %3 - %5 E) %3 - %6

Cevap: 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre, isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü oranında geçici teminat alınır. Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır. Tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında kesin teminat, ihale bedelinin % 6'sından az olamaz.

E'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

216. Kamu İhale Kanunu çerçevesindeki usullerden biri olan "pazarlık" usulüyle yanlış olan ifade hangisidir?

A) Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması durumunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

B) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

C) Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

D) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması durumunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

E) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi durumunda pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

Cevap: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 21. Maddesine göre aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:

a) Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.

b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

c) Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

d) İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması.

e) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi.

f) İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.

Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması ya da ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi durumlarında pazarlık usulü değil doğrudan temin usulü uygulanmaktadır.

D'dir.

Adli Hâkimlik 2012

217. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre pazarlık usulü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Pazarlık usulü ile yapılacak işler kanunda gösterilmiştir.
B) Pazarlık usulü ile yapılacak ihalelerde, geçici teminat alıp almamakta idareler serbesttir.
C) Pazarlık usulü ile yapılacak ihaleler için ilan yapıp yapmamakta idareler serbesttir.
D) Pazarlık usulü ile yapılan ihaleler ita amirince iptal edilemez.
E) Pazarlığın ne suretle yapıldığı ve ne gibi tekliflerde bulunulduğu pazarlık kararında belirtilir.

Cevap: 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun pazarlık usulünü düzenleyen 50 ve 51. Maddelerine göre, pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde teklif alınması belli bir şekle bağlı değildir. İhaleler, komisyon tarafından işin nitelik ve gereğine göre bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır.

Pazarlık usulü ile yapılacak işler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51. Maddesinde 16 bent halinde teker teker tadat edilmiş, ayrıca bu kapsamdaki ihaleler için ilan zorunluluğu getirilmemiştir.

Pazarlığın ne suretle yapıldığı ve ne gibi tekliflerde bulunulduğu ve üzerine ihale yapılanların neden dolayı tercih edildiği pazarlık kararında gösterilir.

Kanunda yazılı işler için şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, geçici teminat alınması ve sözleşme yapılması zorunlu değildir.

Pazarlık usulü ile yapılacak ihaleler için idareler, ilan yapıp yapmamakta serbesttirler.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre, ihale kararları, karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde idarelerin ita amirince onaylanır veya iptal edilir. Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerin, ita amirince iptal edilemeyeceğine dair bir istisna veya düzenleme bulunmamaktadır.

D'dir.

İdari Hâkimlik 2012

İZLEYEN BEŞ SORUYU AŞAĞIDAKİ OLAYA GÖRE BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

A üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi Nano Tıp Ünitesi yapım işi için belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale ye çıkmış, ön yeterlik ilanı ve dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine uyan sekiz inşaat firması teklif vermeye davet edilmiştir. İhaleye davet edilen firmalardan yalnız ikisinin teklif vermesi üzerine ihale, ihale yetkilisince iptal edilmiştir.

218. Ön yeterlik dokümanı olan ve yeterlik koşullarını taşımadığı için ihaleye davet edilmeyen F firmasının davet edilmeme işlemine karşı başvuracağı yollar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) İhale iptal edildiği için herhangi bir başvuru yolu söz konusu değildir.
B) Davet edilmeme nedenlerinin kendine bildirildiği tarihten itibaren 10 gün içinde idareye şikâyet başvurusunda bulunmalıdır.
C) İhalenin iptali üzerine 10 gün içinde Kamu İhale Kurumuna itirazen şikâyette bulunmalıdır.
D) İhalenin iptali üzerine önce idareye başvurup başvurudan sonuç alamazsa, 15 gün içinde Kamu İhale Kurumuna itirazen şikâyette bulunmalıdır.
E) İhalenin iptali üzerine doğrudan idari yargıda iptal davası açmalıdır.

Cevap: Soruda verilen olayda A üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi Nano Tıp Ünitesi yapım işi vardır. Kanunda belirtilen idarelerin mal ve hizmet alımı, yapım (inşaat), kiralama, taşıma işleri gibi devlet hazinesinden gider (harcama) yapılmasını gerektiren işlerin ihalelerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uygulanmaktadır.
KİK Md. 54 uyarınca, ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, KİK'te belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazen şikâyet başvurusunda bulunabilirler.

Şikayet ve itirazen şikayet başvuruları, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yollarıdır.

Bu çerçevede, şikâyet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır.

Dolayısıyla ön yeterlik dokümanı olan ve yeterlik koşullarını taşımadığı için ihaleye davet edilmeyen F firmasının davet edilmeme işlemine karşı, davet edilmeme nedenlerinin kendine bildirildiği tarihten itibaren 10 gün içinde idareye şikâyet başvurusunda bulunmalıdır.
B'dir.

219. İhaleye teklif veren Y firması, ihalenin iptali üzerine aşağıdaki hukuk yollarından hangisine başvurmalıdır?

A) İdareye şikâyet
B) Kamu İhale Kurumuna itirazen şikâyet
C) Adli yargıda tazminat davası
D) İdari yargıda işlemin iptali için iptal davası
E) İdari yargıda uğranılan zarar için tam yargı davası

Cevap: İhale sürecinde, ihale sözleşmesinin imzalanmasından önceki her türlü idarenin işlemi, idarenin karşı tarafın rızası olmadan tek taraflı üstünlüğü ile yapıldığı için, bu aşamada ortaya çıkan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür ve çözülür. İhalenin iptali idari bir işlem olduğu için bundan doğan uyuşmazlıklara karşı idari yargıda iptal davası açılacaktır.
D'dir.

220. Uzmanlık ve ileri teknoloji gerektiren Nano Tıp Ünitesi yapım işi ihalesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Açık ihale usulü ile yapılabilir.
B) Yaklaşık maliyet, kanunla belirlenen miktarın üstünde değilse açık teklif usulü ile yapılmalıdır.
C) Yaklaşık maliyet ne olursa olsun belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılabilir.
D) Kapalı teklif usulü ile yapılabilir.
E) İşin önemine binaen doğrudan temin usulü ile yapılmalıdır.

Cevap: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre, yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşan yapım işi ihaleleri belli istekliler arasında ihale usulüne göre yaptırılabilir. Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

Bu çerçevede, Nano Tıp Ünitesi yapım işi uzmanlık ve ileri teknoloji gerektirdiği için, yaklaşık maliyet ne olursa olsun belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılabilir.
C'dir.

221. Ön yeterlik değerlendirmesinde isteklilerden aşağıdaki bilgi ve belgelerden hangisi istenemez?

A) Bankalardan temin edilecek, isteklinin mali durumu ile ilgili belgeler
B) İsteklinin ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler
C) Son yirmi yıl içinde yapım işleri ile ilgili kabulü yapılan işlere ilişkin deneyim belgesi
D) İsteklinin işi yerine getirecek sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına ilişkin belgeler
E) İşin yerine getirilmesi için gerekli görülen teçhizat ve ekipmana ilişkin belgeler

Cevap: Belli istekliler arasında ihale usulünde, ihaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir:

a) Ekonomik ve malî yeterliğin belirlenmesi için;

1) Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile ilgili belgeler,
2) İsteklinin, ilgili mevzuatı uyarınca yayınlanması zorunlu olan bilançosu veya bilançosunun gerekli görülen bölümleri, yoksa bunlara eşdeğer belgeleri,
3) İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu veya ihale konusu iş ile ilgili taahhüdü altındaki ve bitirdiği iş miktarını gösteren belgeler.

b) Mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için;

1) İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler,
2) İstekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak;
   a) Son 15 yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleriyle ilgili deneyimi gösteren belgeler,
   b) Son 15 yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işlerinde sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında denetlenen ya da yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,
   c) Devam eden yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde; ilk sözleşme bedelinin tamamlanması şartıyla, son 15 yıl içinde gerçekleşme oranı toplam sözleşme bedelinin en az % 80'ine ulaşan ve kusursuz olarak gerçekleştirilen, denetlenen veya yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,
   d) Son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgeler,
   e) Devredilen işlerde sözleşme bedelinin en az % 80'inin tamamlanması şartıyla, son 15 yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleri ve son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarıyla ilgili deneyimi gösteren belgeler.
3) İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler,
4) İsteklinin organizasyon yapısına ve ihale konusu işi yerine getirmek için yeterli sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına veya çalıştıracağına ilişkin bilgi ve/veya belgeler,

5) İhale konusu hizmet veya yapım işlerinde isteklinin yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki niteliklerini gösteren belgeler,
6) İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler,
7) İstekliye doğrudan bağlı olsun veya olmasın, kalite kontrolden sorumlu olan ilgili teknik personel veya teknik kuruluşlara ilişkin belgeler,
8) İhale konusu işin ihale dokümanında belirtilen standartlara uygunluğunu gösteren, uluslar arası kurallara uygun şekilde akredite edilmiş kalite kontrol kuruluşları tarafından verilen sertifikalar,
9) İdarenin talebi halinde doğruluğu teyit edilmek üzere, tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğrafları.

C'dir.

222. Belli istekliler arasında teklif usulü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması hâlinde ihale iptal edilir.
B) Teklif veren istekli sayısının üçten az olması hâlinde ihale iptal edilir.
C) Teklif vermeye davet edilmeyenlere davet edilmeme gerekçelerinin yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.
D) Adayların ön yeterlik değerlendirmesinin yapılması zorunludur.
E) Teklif veren sayısının az olması nedeniyle ihale iptal edilmişse söz konusu ihale açık ihale usulü ile yinelenir.

Cevap: Belli istekliler arasında teklif usulü çerçevesinde; Kamu İhale Kanunu'nun 10. Maddesine uygun olarak belirlenen ve ön yeterlik dokümanı ile ön yeterlik ilânında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre adayların ön yeterlik değerlendirmesi yapılır. Belirtilen asgari yeterlik koşullarını sağlayamayanlar yeterli kabul edilmez.

Teklif vermeye davet edilmeyenlere davet edilmeme gerekçeleri yazılı olarak bildirilir. İşin niteliğine göre rekabeti engellemeyecek şekilde mevzuata uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanı ile davet mektubunda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre tekliflerin değerlendirmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde **ihale iptal edilir**.

Teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi durumunda, ihale dokümanı gözden geçirilerek varsa hatalar ve eksiklikler giderilmek suretiyle, **ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılabilir.**

E'dir.

Sayıştay 2012
Kaymakamlık 2009
Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yardımcılığı 2009
Kamu İhale Kurumu Uzman Yardımcılığı 2009
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi Kasım 2007
Kamu İhale Kurumu
2006 Kaymakamlık 2004

223. Aşağıdakilerden hangisi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen usullerden biri değildir?

A) Açık ihale usulü
B) Belli istekliler arasında ihale usulü
C) Pazarlık usulü
D) Kapalı teklif usulü
E) Tasarım yarışmaları

Cevap: KİK'e göre, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:
a) Açık ihale usulü.
b) Belli istekliler arasında ihale usulü.
c) Pazarlık usulü.
d) Doğrudan temin (alım usulü).
e) Tasarım yarışmaları (alım usulü).
D'dir.

Kaymakamlık 2011
Kaymakamlık Aralık 2011
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Kaymakamlık 2000

224. Aşağıdakilerden hangisi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda ihale sürecinde uygulanacak ilkeler arasında sayılmamaktadır?

A) Saydamlık
B) Rekabet
C) Eşit muamele
D) En ucuz maliyet
E) Kamuoyu denetimi

Cevap: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda ihale sürecinde uygulanacak ilkeler şunlardır:
a. Aleniyet (Açıklık, Saydamlık) İlkesi (Devlet İhale Kanunu'nda da yer alır.)
b. Rekabet İlkesi (Devlet İhale Kanunu'nda da yer alır.)
c. Sözleşmecide Belli Bir Yeterliliğin Aranması İlkesi (Devlet İhale Kanunu'nda da yer alır.)

d. Eşit Muamele İlkesi
e. Gizlilik İlkesi
f. Ödeneği Olmayan Bir İş İçin İhaleye Çıkılmaması İlkesi
g. Mal Alımı, Hizmet Alımı ve Yapım İşleri İçin Ayrı İhale Düzenlenmesi İlkesi
h. Kamuoyu Denetimi
i. Eşik Değerlerin Altında Kalmak Amacıyla İhalelerin Kısımlara Bölünerek İhale Edilmemesi İlkesi
j. Çevresel Etki Değerlendirme Olumlu Belgesi Alınması İlkesi

Kamu İhale Kanunu'nda "en ucuz maliyet" ya da "süreklilik" gibi ilkelerin yer almadığına dikkat edilmelidir.

D'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011
Sayıştay 2011

225. Aşağıdaki ihale usullerinden hangisi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun öngördüğü usullerden biri değildir?

A) Kapalı teklif usulü
B) Açık teklif usulü
C) Pazarlık usulü
D) Yarışma usulü
E) Doğrudan temin usulü

Cevap: Devlet İhale Kanunu'nun 35 ila 52. maddeleri arasında düzenlenen ihale usulleri şunlardır:

a) Kapalı teklif usulü,
b) Belli istekliler arasında kapalı teklif usulü,
c) Açık teklif usulü,
d) Pazarlık usulü,
e) Yarışma usulü.

ÖNEMLİ

Doğrudan temin, açık ihale, açık artırma, serbest rekabet veya pazarlık usulü 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen ihale usullerinden biridir.

E'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

226.

I. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen idari itiraz yolları dava açılmadan önce yapılabilen ihtiyari nitelikte başvuru yoludur.

II. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre itirazen şikâyet başvurularında Kamu İhale Kurulu gerekli görülen hâllerde tarafların ve ilgililerin dinlenilmesine karar verebilir.

III. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre şikâyette bulunulabilmesi için henüz sözleşmenin imzalanmamış olması gerekir.

IV. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Kurum, itirazen şikâyete ilişkin nihai kararını, itirazen şikâyet başvuru dilekçesinin kayıtlara alındığı tarihi izleyen 30 gün içinde vermek zorundadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda düzenlenen itiraz yolu ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) II ve III B) III ve IV C) I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen "itiraz" ve "itirazen şikayet" olarak öngörülen idari itiraz yolları henüz sözleşme imzalanmadan ve de dava açılmadan önce ihtiyari değil tüketilmesi zorunlu nitelikteki başvuru yollarıdır.

KİK'in 20/11/2008-5812/23 Md. ile değişik 56. Maddesine göre, idareye şikayet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından yukarıdaki idareye şikayet başvurusunda belirtilen hallerde ve sürede, sözleşme imzalanmadan önce itirazen şikayet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikâyet ve itirazen şikâyet üzerine alınanlar itirazen şikâyete konu edilebilir ve bu kararlara karşı 5 gün içinde doğrudan Kamu İhale Kurumu'na itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir. Kurul tarafından gerekli görülen hallerde tarafların ve ilgililerin dinlenmesine karar verilir. Bu durumda, Kurul tarafından tespit edilen tarihte taraflar ve ilgililer dinlenir.

ÖNEMLİ

Kamu İhale Kurumu, itirazen şikâyete ilişkin nihai kararını, incelenen ihaleye ilişkin gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının kayıtlara alındığı tarihi izleyen 20 gün içinde vermek zorundadır.

A'dır.

Kaymakamlık Aralık 2011

227. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda, ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırdığı tespit edilenler hakkında en az kaç yıl süre ile kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan men kararı verilebileceği öngörülmüştür?

A) 1 yıl B) 2 yıl C) 3 yıl
D) 4 yıl E) 5 yıl

Cevap: İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.

e) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.

Yukarıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, kanunda istisna edilenler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir.

Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verilir.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

228. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre, bu Kanun kapsamında açık ihale ile yapılan bir işe ilişkin olarak ihaleyi yapan idareye yapılacak şikayet, şikayete konu durumun farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihten itibaren en geç kaç gün içinde yapılmalıdır?

A) 5 B) 7 C) 10
D) 15 E) 30

Cevap: KİK'in 20/11/2008-5812/22 md. ile değişik 55. Maddesine göre, şikayet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır.
C'dir.

Sayıştay 2011

229. Kamu İhale Kurumuna yapılan "İtirazen şikâyet" başvurusu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenebilir?

A) Bu başvuru 10 gün içinde doğrudan kuruma yapılır.
B) Bu başvuru, sözleşmenin imzalanmasından önce veya sonra her aşamada yapılabilir.
C) Başvuru üzerine kurum tarafından verilen bütün kararlar, taraflara karar tarihini izleyen 5 iş günü içinde tebliğ edilir.
D) Kurum, nihai kararını başvuruyu izleyen 30 gün içinde verir.
E) Kurumun verdiği kararlardan hangilerinin Resmî Gazete'de yayımlattırılacağı, kurum tarafından belirlenir.

Cevap: İdareye şikâyet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından yukarıdaki idareye şikâyet başvurusunda belirtilen hallerde ve sürede, sözleşme imzalanmadan önce itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikâyet ve itirazen şikâyet üzerine alınanlar itirazen şikâyete konu edilebilir ve bu kararlara karşı 5 gün içinde doğrudan Kamu İhale Kurumu'na başvuruda bulunulabilir.

Kamu İhale Kurumu, itirazen şikâyete ilişkin nihai kararını, incelenen ihaleye ilişkin gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının kayıtlara alındığı tarihi izleyen 20 gün içinde vermek zorundadır.

Kurul tarafından verilen bütün kararlar, karar tarihini izleyen 5 iş günü içinde taraflara tebligata çıkarılır ve tebligata çıkarıldığı tarihi izleyen 5 gün içinde Kurumun internet sayfasında yayınlanır.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2010

230. Aşağıdakilerden hangisi 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'da öngörülen ihale usullerinden biri değildir?

A) Kapalı teklif
B) Pazarlık
C) Açık artırma
D) Belli istekliler arasında kapalı teklif
E) Tasarım yarışmaları

Cevap: 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a göre ihaleler:
✓ kapalı teklif,
✓ pazarlık,
✓ açık artırma,
✓ belli istekliler arasında kapalı teklif

usulleri ile yapılır.
E'dir.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yardımcılığı 2009

231. Aşağıdakilerden hangisi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi işlerden biri değildir?

A) Ulaştırma Bakanlığının mülkiyetindeki bir taşınmazı kiralaması
B) Ulaştırma Bakanlığının makam aracı satın alması
C) Ulaştırma Bakanlığının düzenlediği bir bilimsel toplantıya katılan yabancı konuklar için tercüme hizmeti satın alması
D) Ulaştırma Bakanlığının gereksinim duyduğu ek hizmet binasını yaptırması
E) Ulaştırma Bakanlığının hizmet için gereksinim duyduğu bilgisayarları satın alması

Cevap: Devlet İhale Kanunu, kanunda belirtilen idarelerin devlet hazinesine gelir getiren işlerin (kazanımların) ihalelerinde uygulanmaktadır: Mal ve hizmet satımı, taşınmazı kiraya verme, trampa, mülkiyetten gayri ayni hak tesisi işleri gibi.

Kamu İhale Kanunu ise, yine kanunda belirtilen idarelerin devlet hazinesinden gider (harcama) yapılmasını gerektiren işlerin ihalelerinde uygulanmaktadır: Mal ve hizmet satın alınması, yapım, kiralama, taşıma işleri gibi.

Dolayısıyla Kamu İhale Kanunu, "Ulaştırma Bakanlığının mülkiyetindeki bir taşınmazı kiralaması" idarenin gelir getiren işerinden olması hasebiyle Kamu İhale Kanunu'na değil Devlet İhale Kanunu'na tabidir.
A'dır.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yardımcılığı 2009
KPSS Hukuk 2004
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi 2004

232. Aşağıdakilerden hangisi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kuruluşlardan biri değildir?

A) Köy
B) Belediye
C) İl özel idaresi
D) Sağlık Bakanlığı
E) Sosyal Güvenlik Kurumu

Cevap: Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülür:

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri (Devlet tüzel kişiliği içinde, yani merkezi/genel idare içinde yer alan idareler. Bakanlıklar gibi)
- Özel bütçeli idareler
- İl özel idareleri
- Belediyeler
- Yukarıdaki idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler
- Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri
- Sosyal güvenlik kuruluşları
- Fonlar
- Özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar
- Yukarıda belirtilen idarelerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler
- 4603 sayılı Kanun kapsamındaki kamu bankalarının yapım ihaleleri

A'dır.

ÖNEMLİ

Dolayısıyla:

- **Köy idaresinin,**
- **Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının,**
- **Vakıf üniversitelerinin,**
- **Yapım (inşaat) işleri hariç kamu bankalarının,**
- **TMSF ve el koyduğu bankaların**

ne Devlet İhale Kanunu ne de Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmadığına dikkat edilmelidir.

KPSS Kamu Yönetimi 2008

233. Kamu ihaleleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bir kamu malının satımına ilişkin ihale ilanı, tek başına iptal davasına konu edilebilir bir işlem değildir.
B) İdari şartnameler düzenleyici işlem niteliğindedir.
C) Yeni Kamu İhale Kanunu önceki Devlet İhale Kanunu'nu tamamen yürürlükten kaldırmamıştır.
D) Kamu ihale sözleşmeleri idari sözleşme niteliğinde değildir.
E) Kamu İhale Kurulu kamu mallarının satımına ilişkin ihalelerde denetim yetkileri kullanamaz.

Cevap: İhale kanunları uyarınca yapılan alım-satım, trampa, kiralama, taşıma ve bayındırlık gibi mal ve hizmet teminini içeren sözleşmelerde, sözleşmenin yapılmasına kadar idare tarafından yapılan idari işlemler idari yargının, ihale sözleşmesinin imzalanması aşamasından sonraki uygulama aşamasındaki uyuşmazlıklar adli yargının görev alanına girer.

Bu çerçevede Devlet İhale Kanunu çerçevesinde, bir kamu malının satımına ilişkin ihale ilanı, idari yargıda tek başına iptal davasına konu edilebilir.
A'dır.

Kaymakamlık 2008

234. Aşağıdakilerden hangisi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi tutulduğu hâlde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabi değildir?

A) Ankara Büyükşehir Belediyesi
B) T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
C) Ankara Üniversitesi
D) Yükseköğretim Kurulu
E) Emniyet Genel Müdürlüğü

Cevap: TCDD, THY, ÇAYKUR, DMO, TİGEM, BOTAŞ, MKEK (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu) vb gibi kamu iktisadi teşebbüsleri giderlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi tutulduğu hâlde, gelirlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabi değillerdir.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2008

235. I. ASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılan "Ön Ödemeli Elektronik Kartlı Su Sayacı Sistemi Alımı" ihalesi
II. T.C. Ziraat Bankası tarafından yapılan "Yangın Algılama Sistemi Alımı" ihalesi
III. Konak Belediyesi tarafından yapılan "Güzelyalı Kültür ve Sanat Merkezi Proje Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı" ihalesi
IV. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından yapılan "Bilgisayar Sarf Malzemesi Alımı" ihalesi

Yukarıdaki ihalelerden hangileri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun kapsamına girmez?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II
D) I ve III E) II ve IV

Cevap: Köy idaresi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, vakıf üniversiteleri, yapım (inşaat) işleri hariç kamu bankaları gider gerektiren işler de olsa Kamu İhale Kanunu (KİK) hükümlerine tabi değillerdir. Bu bağlamda Ziraat Bankası ve TOBB ihaleleri KİK kapsamında değildir.

Belediyeler ve bünyesinde yer alan iktisadi teşebbüsler olan ASKİ gibi kuruluşlar tüm gelirlerinde Devlet İhale Kanunu'na, tüm giderlerinde de Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabidirler.
E'dir.

Kaymakamlık 2006

236. Kamu ihalelerine ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisine 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaz?

A) Artık gereksinim duyulmayan taşınır bir malın satımı
B) Kiralama
C) Hizmet alımı
D) Trampa
E) Mülkiyetten başka ayni hak tesisi

Cevap: Diğer dört seçenekte yer alan işler gelir gerektiren işlerdir ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabidir.

Hizmet alımı gider (harcama) gerektiren bir iş olması hasebiyle 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na değil,4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabidir.
C'dir.

İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2003

237. Kamu ihaleleriyle ilgili aşağıdaki ilkelerden hangisi ilk kez 4734 sayılı Kamu İhale Kanunuyla getirilmiştir?

A) Rekabet ilkesi
B) Gizlilik ilkesi
C) Açıklık ilkesi
D) İsteklilerde belli bir teknik ve mali yeterliliğinin aranması ilkesi
E) İşin en uygun bedele ihale edilmesi ilkesi

Cevap: İdarenin ihaleden önce yaklaşık tahmini (muhammen) maliyet ve bedeli belirleyip bunu açıklamamasıdır. Bu ilke KİK'in 9. Maddesinde şöyle düzenlenmektedir: Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.
B'dir.

ÖNEMLİ

Gizlilik ilkesi ilk kez 4734 sayılı Kamu İhale Kanunuyla Kamu ihalelerine getirilen bir ilkedir.

B'dir.

KAMU HİZMETİ

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

238. Aşağıdakilerden hangisi bir kamu hizmetinin, o hizmeti üstlenen kamu idaresi ya da kamu tüzel kişisi tarafından bizzat yürütülmesi usulüdür?

A) Emanet usulü
B) Müşterek emanet usulü
C) İmtiyaz usulü
D) İltizam usulü
E) Ruhsat usulü

Cevap: Emanet usulü, bir kamu hizmetinin, o hizmeti üstlenen kamu tüzel kişisi tarafından bizzat yürütülmesi usulüdür. Örneğin, merkezi kamu hizmetlerinden milli savunma (Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca), adalet hizmetleri (Adalet Bakanlığınca), güvenlik (İçişleri Bakanlınca), ilk ve ortaöğrenim (Milli Eğitim Bakanlığınca), sağlık hizmetleri (Sağlık Bakanlığınca) vs. emanet usulüyle işletilir. İdari kamu hizmetleri çoğunlukla emanet usulüyle işletilir.

Yine, yerel yönetimler bağlamında, bir Belediyenin belediye sınırları içindeki sokaklarda kendi araçları ve personeliyle kar temizleme faaliyeti yürütmesi emanet usulüne örnek teşkil eder.

A'dır.

KPSS 2015 (Uyarlama)

239. Kamu hizmetleriyle ilgili yanlış olan seçenek hangisidir?

A) Bir faaliyetin kamu hizmeti sayılmasında asli yetki yasama organına aittir.
B) Kamu hizmetleri sadece idare tarafından yürütülür.
C) Kamu hizmetlerinin finansmanı vergilerle karşılanır.
D) Kamu hizmetleri kamu yararı amacıyla yürütülür.
E) Kamu hizmetlerine egemen olan ilkelerden birisi de meccaniliktir.

Cevap: Kamu hizmetlerinin sadece ve doğrudan doğruya kamu kuruluşlarınca yürütülmesi zorunlu değildir. Kamu hizmetleri idare tarafından veya idarenin yakın gözetimi ve denetimi altında idari sözleşmeler yoluyla özel girişim tarafından da yürütülebilir.

ÖNEMLİ

Ayrıca kamu hizmetlerinin sadece kamu hukuku ve idare hukuku kurallarına göre yürütülmesi kamu hizmetinin bir özelliği değildir.

Kamu hizmetlerinin özel hukuk sözleşmeleriyle gördürülmesi usulü ilk kez 13.08.1999 tarih ve 4446 sayılı kanun ile Anayasada yapılan değişiklik ile öngörülmüştür.

ÖNEMLİ

Kamu hizmetlerine egemen olan genel ilkeler ise şunlardır:

- **Süreklilik (Devamlılık, Düzenlilik) İlkesi**
- **Değişebilirlik (Uyarlanma, Revizyon) İlkesi**
- **Eşitlik (Nesnellik) İlkesi**
- **Tarafsızlık İlkesi**
- **Laiklik İlkesi**
- **Meccanilik (Bedelsizlik, Ücretsizlik) İlkesi**

B'dir.

Kaymakamlık 2012
KPSS Kamu Yönetimi 2006

240. Bir özel hukuk kişisinin idare ile yaptığı bir sözleşme uyarınca, kamu idaresine ödeyeceği maktu bir ücret veya sunduğu hizmetten götürü veya orantılı kazanç elde etmek suretiyle bir kamu hizmetini kendi kâr ve zararına işletmesi usulü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İltizam usulü
B) Yap-işlet-devret usulü
C) Kamu imtiyaz sözleşmesi usulü
D) Müşterek emanet usulü
E) Emanet usulü

Cevap: İdare iltizamı veren, iltizamı alan özel kişi ise mültezim olarak adlandırılır. İdare, kamu hizmeti için gerekli tesisleri kendisi kurar[20].

Mültezim, hizmeti işletme yetkisini idareye ödeyeceği belli bir bedel karşılığında alır. Aynı zamanda hizmetten yararlananlardan da bir ücret alır. Bu iki ücret arasındaki fark mültezime aittir.

İdarece kurulmuş bulunan bir hizmetin önceden kararlaştırılan götürü, orantılı bir bedel veya maktu bir ücret karşılığında özel bir kişi tarafından yürütülmesine iltizam usulü denir.

A'dır.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

241. Elektronik haberleşme alanında faaliyet gösteren bir özel şirketin, idareden aldığı izne dayalı olarak kamu hizmeti vermesi, kamu hizmetinin yürütülmesi usullerinden hangisiyle adlandırılır?

A) Müşterek emanet usulü
B) Ruhsat usulü
C) İltizam usulü
D) Yap-işlet usulü
E) Emanet usulü

Cevap: Ruhsat Usulünde, idare tarafından özel kişiye bir kamu hizmetinin yürütülmesi izni tek taraflı bir idari işlem aracılığıyla verilir. Ruhsat usulünde idare ile karşı taraf arasında bir sözleşme yapılmaz. İdare, ruhsat sahibi üzerinde geniş denetim yetkisine sahiptir[21].

B'dir.

[20] Giritli vd., **a.g.e.**,s. 864.
[21] Kalabalık, **a.g.e.**, s. 267.

Kaymakamlık Ocak 2011
Kamu İhale Kurumu Uzman Yrd. 2009

242.

I. İmtiyaz
II. Yap-İşlet-Devret
III. Ruhsat
IV. İltizam

Yukarıdaki kamu hizmetlerinin özel kişilere gördürülmesi yöntemlerinden hangilerinde idare ile özel kişi arasında sözleşme ilişkisi kurulmaz?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve III E) II, III ve IV

Cevap: Klasik idari sözleşme türleri şunlardır:
1. Mali İltizam Sözleşmeleri
2. Kamu Borçlanma (İstikraz) Sözleşmeleri
3. Yeraltı ve Yerüstü Servetlerin İşletilmesine İlişkin Sözleşmeler
4. Orman İşletme Sözleşmeleri
5. İdari Hizmet Sözleşmesi
6. Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri

Ruhsat usulünde ise idare ile karşı taraf arasında bir sözleşme yapılmaz. İdare tek taraflı olarak bir kamu hizmetinin yürütülmesini özel kişiye devreder.
A'dır.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

243.

I. Müşterek Emanet
II. İmtiyaz
III. Ruhsat
IV. Emanet

Yukarıdaki kamu hizmetinin görülüş usullerinden hangileri, idare ile özel hukuk kişisi arasında idari sözleşme yapılmasını gerektirir?

A) Yalnız III B) I ve II C) II ve IV
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: Emanet usulü, bir kamu hizmetinin, o hizmeti üstlenen kamu tüzel kişisi tarafından bizzat yürütülmesi usulüdür. Önceki soruda geçtiği üzere ruhsatta da idare ile özel hukuk kişisi arasında sözleşme olmadan idare özel kişiye tek taraflı izin verir.
B'dir.

TODAİE 2011
Kamu İhale Kurumu 2006

244. Aşağıdakilerden hangisi kamu hizmetinin genel ilkelerinden biri değildir?

A) Devamlılık B) Bedelsizlik C) Değişmezlik
D) Eşitlik E) Tarafsızlık

Cevap: Kamu hizmetlerine egemen olan genel ilkeler şunlardır:

- Süreklilik (Devamlılık, Düzenlilik) İlkesi
- Değişebilirlik (Uyarlanma, Revizyon) İlkesi
- Eşitlik (Nesnellik) İlkesi
- Tarafsızlık İlkesi
- Laiklik İlkesi
- Meccanilik (Bedelsizlik, Ücretsizlik) İlkesi

"Değişmezlik" kamu hizmetlerinin temel ilkelerinden değildir.
C'dir.

KPSS Hukuk 2010
Kaymakamlık 2006
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2005

245. Aşağıdaki kamu hizmetinin görülme usullerinden hangisi ile bir kamu hizmetinin özel kişiye gördürülmesi mümkün değildir?

A) İmtiyaz
B) İltizam
C) Ruhsat
D) Emanet
E) Müşterek emanet

Cevap: Emanet usulü, bir kamu hizmetinin, o hizmeti yürütmek üzere kurulan kamu tüzel kişisi tarafından bizzat yürütülmesi usulüdür. Örneğin, merkezi kamu hizmetlerinden milli savunma (Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca), adalet hizmetleri (Adalet Bakanlığınca), güvenlik (İçişleri Bakanlığınca), ilk ve ortaöğrenim (Milli Eğitim Bakanlığınca), sağlık hizmetleri (Sağlık Bakanlığınca) vs. emanet usulleriyle işletilir. İdari kamu hizmetleri çoğunlukla emanet usulüyle işletilir.

Yine, belediyesinin belediye sınırları içindeki sokaklarda kendi araçları ve personeliyle kar temizleme faaliyeti yürütmesi emanet usulüne örnek teşkil eder.
D'dir.

KPSS- Hukuk 2010

246. Aşağıdakilerden hangisi kamu hizmetlerinin özel kişilere gördürülmesi yöntemleri arasında yer almaz?

A) İmtiyaz yöntemi
B) Kamu ihalesi yöntemi
C) İltizam yöntemi
D) Müşterek emanet yöntemi
E) Ruhsat yöntemi

Cevap: Kamu ihalesi usulünde bir kamu hizmetinin yürütülmesi özel kişilere verilmez. İdare kamu hizmetini bizzat yürütmeye devam eder. Sadece hizmeti yürütme esnasındaki ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri (güvenlik, temizlik, ulaşım vb gibi) ihale usulüyle temin eder.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

247. Sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadi teşebbüslerine ne ad verilir?

A) Kamu İktisadi Kuruluşu
B) İktisadi Devlet Teşekkülü
C) Müessese
D) Bağlı Ortaklık
E) İştirak

Cevap: İDT'ler, sermayesinin tamamı devlete ait olup, ekonomik alanda, serbest piyasa koşulları, rekabet ve ticaret esaslarına göre (kâr ilkesine göre) etkinlikte bulunan kamu iktisadi teşebbüsleridir. Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulurlar.
B'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008 KPSS
Kamu Yönetimi 2001

248. Bir kamu hizmetinin, idarenin özel bir kişi ile yapacağı sözleşme uyarınca, masrafları, kâr ve zararı özel kişiye ait olmak üzere, özel bir kişice kurulması ve işletilmesi veya sadece işletilmesi usulü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İltizam usulü
B) Ruhsat usulü
C) İmtiyaz usulü
D) Emanet usulü
E) Müşterek emanet usulü

Cevap: İmtiyaz usulü, idarenin özel kişi ile idare hukuku kuralları çerçevesinde yaptığı idari sözleşme uyarınca belli bir kamu hizmetinin masrafları, kâr ve zararı özel kişiye ait olmak üzere özel bir kişi tarafından kurulması veya işletilmesi usulüdür.

Kamu tüzel kişisine imtiyazı veren, imtiyazı alan özel kişiye de imtiyaz sahibi veya imtiyazcı denir. İmtiyazı veren ile imtiyazcı arasındaki sözleşmeye " imtiyaz sözleşmesi" denir.

Devlet adına imtiyaz verme yetkisi 10 Haziran 1326 (1910) tarihli Menafii Umumiye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun ile Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

İmtiyazcı, kamu hizmetini hizmetten yararlananlardan aldığı bedel karşılığında yürütür. İmtiyazcı kendi kârı için hizmeti yürütür.

C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

249. Aşağıdakilerden hangisi 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'da öngörülen özelleştirme yöntemleri arasında yer almaz?

A) Kiralama
B) Satış
C) Mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi
D) İşletme hakkının devredilmesi
E) Yap-İşlet-Devret modeli

Cevap: 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'da öngörülen özelleştirme yöntemleri şunlardır:

a) Satış
b) Kiralama;
c) İşletme hakkının verilmesi
d) Mülkiyetin gayrı ayni hakların tesisi
e) Gelir Ortaklığı modeli ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar

İşin gereğine göre yukarıda belirtilen özelleştirme yöntemlerinden hangilerinin uygulanacağına Özelleştirme Yüksek Kurulunca karar verilir.

E'dir.

İdari Hakimlik 2008

250. 1982 Anayasası'na göre, özelleştirme ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) 1982 Anayasası'nda özelleştirmeye ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.
B) Özelleştirmeye ilişkin düzenleme, ilk kez 1999 yılında 1982 Anayasası'nda yapılan bir değişiklikle açıkça anayasal sistemimize girmiş ve Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usullerin kanunla gösterileceği hükmü getirilmiştir.
C) 1982 Anayasası'nın ilk şeklinde özelleştirmeye ilişkin kapsamlı bir düzenleme yer almış, ancak bu düzenleme 1999 yılında Anayasa'dan çıkarılmıştır.
D) 1982 Anayasası'nın ilk şeklinde özelleştirme yer almış, fakat daha sonra Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir.
E) 1982 Anayasası'nda özelleştirmeye ilişkin esaslar Anayasa'nın Siyasi Haklar ve Ödevler Bölümünde düzenlenmiştir.

Cevap: 1982 Anayasası'nın Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler bölümünün 46. Maddesindeki "Devletleştirme" madde kenar başlığı, 1999 yılında yapılan bir değişiklikle "Devleştirme ve Özelleştirme" olmuş ve şu fıkra eklenmiştir: Devletin, kamu iktisadî teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir.
B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2006
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi 2004
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2003
İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2002
Kaymakamlık 2001

251. Aşağıdakilerden hangisi kamu hizmetinin özelliklerinden biri değildir?

A) Kanuna dayanması
B) İdare tarafından veya idarenin yakın gözetimi ve denetimi altında özel girişim tarafından yürütülmesi
C) Sadece kamu hukuku ve idare hukuku kurallarına göre yürütülmesi
D) Finansmanının vergilerle karşılanması
E) Yürütülmesinde kamu yararı gözetilmesi

Cevap: İlk kez 13.08.1999 tarih ve 4446 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklik ile kamu hizmetlerinin özel hukuk sözleşmeleriyle özel kişilere gördürülme usulü benimsenmiştir. Dolayısıyla kamu hizmetleri artık sadece kamu ve idare hukuku kurallarıyla değil, "yap-işlet" ya da "yap-işlet-devret" gibi özel hukuk sözleşmeleriyle gördürülmeye başlanmıştır.
C'dir.

KPSS Hukuk 2005
Kaymakamlık 2004
Kaymakamlık 2001
Kaymakamlık 2000

252. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü faaliyet konusu açısından hangi tür kamu kurumları arasında yer alır?

A) İktisadi kamu kurumlan
B) Sosyal kamu kurumları
C) Kamu iktisadi teşebbüsleri
D) İdari kamu kurumlan
E) Bilimsel teknik kültürel kamu kurumlan

Cevap: İdari kamu kurumları, bayındırlık, sulama, spor, ormanların bakımı gibi genel yönetim kuralları ile yürütülmesi güç hizmetlerin, rasyonel, verimli ve etkin görülebilmesi için, merkezi yönetim dışında, ayrı bir tüzel kişilik biçiminde örgütlenmesiyle ortaya çıkan kurumlardır.

Örnekler: Vakıflar Genel Müdürlüğü, Spor Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü gibi.
D'dir.

Kaymakamlık 2000
Kaymakamlık 1999

253. Bir kamu hizmetinin kurulmasında asli yetki aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Yasama organına
B) Bakanlar Kuruluna
C) Cumhurbaşkanına
D) Kamu kurumlarına

Cevap: A'dır.

ÖNEMLİ

Bir faaliyetin kamu hizmeti durumuna getirilmesine veya devam eden bir özel faaliyetin kamu hizmeti olmasına yasama organı karar verir. Yani kural olarak kamu hizmetleri kanunla kurulur ve yetkide ve usulde paralellik ilkesinin bir sonucu olarak kanunla kaldırılırlar.

Yasama organı kamu hizmeti kurmada takdir yetkisine sahiptir.

Adli Hâkimlik Alan Bilgisi Kasım 1998

254. *"Müşterek emanet usulü"* **sözleşmesinin tanımı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**

A) Bir kamu hizmetinin bir kamu tüzelkişisine, kendi örgüt, araç, gereç, personel ve malvarlığı ile gördürülmesi,
B) Bir kamu hizmetinin, hizmetle ilgili idarenin özel hukuk tüzelkişisi ile yaptığı sözleşmeye göre yürütülmesi,
C) Bir kamu hizmetinin kâr ve zararı idareye ait olmak üzere, özel bir kişiye gördürülmesi,
D) Bir kamu hizmetinin özel hukuk kişilerine verilen ruhsat ile yürütülmesi,
E) Bir kamu hizmetinin önceden kararlaştırılan bedelle özel bir kişiye gördürülmesi.

Cevap: Günümüzde artık örneği kalmamış olan müşterek emanet usulünde, kamu hizmeti özel bir kişi tarafından yürütülür. İdare, kamu hizmetinin gereksinimlerini karşılar. Kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesinden farklı olarak hizmetin sunulması sırasındaki hasar veya zarar bedeli de idareye aittir. Ancak önceden imzalanan sözleşme uyarınca sunulan kamu hizmeti sonucu bir gelir elde edilmişse bu gelir idare ile işletmeci arasında paylaştırılır.
C'dir.

KAMULAŞTIRMA

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)
Kaymakamlık 2006
KPSS Hukuk 2003
Kaymakamlık 2000

255. Aşağıdakilerden hangisi, idarenin sadece olağanüstü dönemlerde kullanabileceği bir yetkidir?

A) Yaptırım uygulama yetkisi
B) Kamulaştırma yetkisi
C) Kamu alacaklarını tahsil yetkisi
D) Düzenleme yetkisi
E) İstimval yetkisi

Cevap: İstimval, satın alma, devletleştirme, geçici işgal gibi olağan dönemlerde kullanılan yetkilerden de, olağanüstü dönemlere ait olması ile ayrılır.

İstimval işleminden çıkabilecek uyuşmazlıklara idari yargıda idare mahkemeleri bakarken; bedele ait uyuşmazlıkların görüm yeri adli yargıdır (Asliye Hukuk mahkemesi).

ÖNEMLİ

- **İstimval, idarenin SADECE OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA, yasal dayanak olması koşuluyla, özel mülkiyette bulunan TAŞINIR (MENKUL) MALLARA karşılığını ödemek koşuluyla el atmasıdır.**
- **Kamulaştırma ile karşılaştıracak olursak, kamulaştırma yetkisi, olağan durumlarda ve taşınmazlarda kullanılmasına karşılık; istimval yetkisini idare, sadece olağanüstü dönemlerde ve taşınır mallar üzerinde kullanabilmektedir.**

Seferberlik veya savaş durumunda, kamu düzeninin ciddi şekilde bozulduğu zamanlarda veya bu gibi nedenlerden dolayı olağanüstü halin ilanı durumunda istimval yetkisi kullanılabilir.

E'dir.

Kaymakamlık 2012

256. Kamulaştırma ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) İrtifak hakları kamulaştırmaya konu olabilir.
B) Kamulaştırma sürecinde satın alma usulünün öncelikle uygulanması esastır.
C) Büyük enerji ve sulama projeleri ile ilgili yapılacak kamulaştırmalarda kamu yararı kararı alınmaz.
D) Kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda iptal davası açma süresi 30 gündür.
E) Bir başka kamu tüzel kişisine ait malın kamulaştırılması mümkün değildir.

Cevap: 1982 Anayasası'nın Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler bölümünün 46. Maddesine göre, Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkilidir.

Bu Anayasa hükmü üzerinden hareket edecek olursak, "kamulaştırma" ancak kamu yararının gerektirdiği hallerde olur. Hiçbir durum ve şartta kamu yararının bulunmadığı hallerde kamulaştırmadan söz edilemez.

C'dir.

Kaymakamlık 2012
Kaymakamlık 2009

257. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi, kamu yararı kararı verecek mercilerden biri değildir?

A) Belediye encümeni
B) İl genel meclisi
C) Köy ihtiyar meclisi
D) İl idare kurulu
E) Bakanlar Kurulu

Cevap: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre, kamu yararı kararı verecek merciler şunlardır:

a) Kamu idareleri ve kamu tüzelkişileri;
   1. Bakanlar Kurulunca kabul olunan büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla taksitlendirmeyle yapılacak kamulaştırmalarda ilgili bakanlık,
   2. Köy yararına kamulaştırmalarda köy ihtiyar kurulu,
   3. Belediye yararına kamulaştırmalarda belediye encümeni,
   4. İl özel idaresi yararına kamulaştırmalarda il encümeni,
   5. Devlet yararına kamulaştırmalarda il idare kurulu,
   6. Yükseköğretim Kurulu yararına kamulaştırmalarda Yükseköğretim Kurulu,
   7. Üniversite, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu yararına kamulaştırmalarda yönetim kurulları,
   8. Aynı ilçe sınırları içinde birden çok köy ve belediye yararına kamulaştırmalarda ilçe idare kurulu,
   9. Bir il sınırları içindeki birden çok ilçeye bağlı köyler ve belediyeler yararına kamulaştırmalarda il idare kurulu,
   10. Ayrı illere bağlı birden çok kamu tüzelkişileri yararına kamulaştırmalarda Bakanlar Kurulu,
   11. Birden çok il sınırları içindeki Devlet yararına kamulaştırmalarda Bakanlar Kurulu

b) Kamu kurumları yararına kamulaştırmalarda yönetim kurulu veya idare meclisi, bunların olmaması halinde yetkili idare organları,

c) Gerçek kişiler yararına kamulaştırmalarda bu kişilerin, özel hukuk tüzelkişileri yararına kamulaştırmalarda ise; yönetim kurulları veya idare meclislerinin, yoksa yetkili yönetim organlarının başvuruları üzerine gördükleri hizmet bakımından denetimine bağlı oldukları köy, belediye, özel idare veya bakanlık.

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

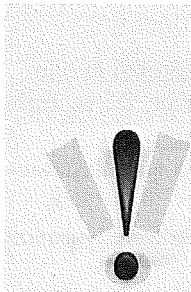
258. Hukuka uygun kamulaştırmasız el atma olarak da bilinen ortaklık payı uygulamasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İbadet yeri inşa etmek için yapılabilir.
B) İlgili arsa veya arazinin en fazla % 40'ına el konabilir.
C) 3194 sayılı İmar Kanunu'yla düzenlenmiştir.
D) Uygulama için kamulaştırma kararı alınması gerekmez.
E) El konan kısmın bedeli, uygulamayı yapan idarece ödenir.

Cevap: Hukuka uygun kamulaştırmasız el atma ÇERÇEVESİNDE, imar sınırları içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın, birbirleri ile yol fazlaları ile kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve resen tescil işlemlerini yaptırmaya **belediyeler** yetkilidir. Eğer bu yerler belediye ve mücavir alan dışında ise bu yetkiler **valilikçe** kullanılır.

Bu uygulama, İmar Kanunu'nun 18. maddesine dayanılarak yapılmaktadır. Dolayısıyla yasal bir dayanağı vardır. Böylelikle belediyeler, kamulaştırma yapmadan da mülk sahibi olabilmektedirler.

E'dir.

Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtımı sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "**düzenleme ortaklık payı**"(DOP) olarak düşürülebilir. YANİ, EL KONAN KISMIN BEDELİ, UYGULAMAYI YAPAN İDARECE ÖDENMEZ.
Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin **%40'ını geçemez.** (bu oran 2003 yılına kadar % 35 idi).

ÖNEMLİ

- **Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerlerin ihtiyacı olan şu aşağıdaki umumi hizmetlerden başka amaçlarla kullanılamaz:**
  - **Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları,**
  - **yol,**
  - **meydan,**
  - **park,**

- **otopark,**
- **çocuk bahçesi,**
- **yeşil saha,**
- **ibadet yeri ve**
- **karakol**

Kaymakamlık Aralık 2011

259. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun, "bir idareye ait taşınmaz malın diğer idareye devri"ni düzenleyen hükmü çerçevesinde Danıştay 1. Dairesine intikal eden anlaşmazlığın, 2942 sayılı Kanun uyarınca, anılan Daire tarafından, hangi süre içerisinde karara bağlanması gerekir?

A) 15 gün B) 1 ay C) 2 ay
D) 3 ay E) 6 ay

Cevap: Kamu tüzelkişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakları diğer bir kamu tüzelkişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamaz.

Bir idareye ait taşınmaz malın diğer idareye devri"ni düzenleyen hükmü çerçevesinde; taşınmaz mala, kaynak veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idare, yukarıda anlatılan "satın alma usulü" hükümleri uyarınca bedeli tespit eder. Bu bedel esas alınarak ödeyeceği bedeli de belirterek mal sahibi idareye yazılı olarak başvurur.

Mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya 60 gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlık, alıcı idarenin başvurusu üzerine DANIŞTAY'IN 1. İDARİ DAİRESİNCE incelenerek 2 AY içinde kesin karara bağlanır.

C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011
Kaymakamlık Ocak 2011

260. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre, mal sahibinin geri alma hakkı, doğmasından itibaren ne kadar süre içinde kullanılmazsa düşer?

A) 1 ay B) 3 ay C) 6 ay
D) 1 yıl E) 5 yıl

Cevap: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre, Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl içinde, kamulaştırmayı yapan idarece veya anlaşma yoluyla devir veya tahsis yapılan idarece; kamulaştırma ve devir amacına uygun hiç bir işlem veya tesisat yapılmaz veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilmeyerek taşınmaz mal olduğu gibi bırakılırsa, mal sahibi veya mirasçıları kamulaştırma bedelini aldıkları günden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte ödeyerek, taşınmaz malını geri alabilir.

Ancak kamulaştırılan malın sahibinin geri alma hakkı, bu hakkın doğmasından itibaren en geç 1 yıl içinde kullanılmadığı takdirde düşer.
D'dir.

Kaymakamlık 2010

261. Devletleştirmeyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kamu gücüne dayanan cebri bir işlemdir.
B) Yalnızca özel mülkiyetteki taşınmazlar devletleştirme işlemine konu olabilir.
C) Devletleştirme karşılığında bedel ödenir.
D) Devletleştirme ancak kanunla yapılabilir.
E) Devletleştirme işleminin yargısal denetimi Anayasa Mahkemesi tarafından yapılır.

Cevap: 1982 Anayasasının 47. Maddesine göre:

Özel mülkiyetteki taşınmazlar devletleştirmenin değil kamulaştırma işleminin konusudur.
B'dir.

- ***Devletleştirme:***
- ***Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde kanunla cebren devletleştirilebilir. Devleştirme işlemine karşı Anayasa Mahkemesine başvurulabilir.***

- ***Devletleştirme gerçek karşılığı üzerinden yapılır ve bedel ödenir. Gerçek karşılığın hesaplanma tarzı ve usulleri kanunla düzenlenir.***

İdari Hâkimlik 2010

262. 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca yapılan arazi ve arsa düzenlemesi sonucunda, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüz ölçümlerinin en çok yüzde kaçı kadar düzenleme ortaklık payı alınabilir?

A) 25 B) 30 C) 35
D) 40 E) 45

Cevap: Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin %40'ını geçemez.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2010

263. Taşınmazı kamulaştırılan malikin geri alma hakkını kullanabilmesi için, idarenin kamulaştırılan taşınmazı kaç yıl boyunca kamulaştırma amacı veya herhangi bir kamu yararı amacına tahsis etmemiş olması gerekir?

A) 1 B) 2 C) 3
D) 4 E) 5

Cevap: Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren beş yıl içinde, kamulaştırmayı yapan idarece veya anlaşma yoluyla devir veya tahsis yapılan idarece; kamulaştırma ve devir amacına uygun hiç bir işlem veya tesisat yapılmaz veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilmeyerek taşınmaz mal olduğu gibi bırakılırsa, mal sahibi veya mirasçıları kamulaştırma bedelini aldıkları günden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte ödeyerek, taşınmaz malını geri alabilir.
E'dir.

İdari Hâkimlik 2010

264. İl idare kurulları tarafından verilen "kamu yararı kararları" aşağıdakilerden hangisi onamasına tabidir?

A) Kaymakam
B) Vali
C) İçişleri Bakanı
D) Başbakan
E) Bakanlar Kurulu

Cevap: Kamu yararı kararı;
a) Köy ihtiyar kurulları ve belediye encümenleri kararları, ilçelerde kaymakamın, il merkezlerinde valinin,
b) İlçe idare kurulları, il daimi encümenleri ve il idare kurulları kararları, valinin,
c) Üniversite yönetim kurulu kararları, rektörün,
d) Yükseköğretim Kurulu kararları, Kurul başkanının,
e) Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu yönetim kurulu kararları, genel müdürün,
f) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulu kararları, Yüksek Kurum Başkanının,
g) Kamu kurumları yönetim kurulu veya idare meclisleri veya yetkili idare organları kararları, denetimine bağlı oldukları bakanın,
h) Gerçek kişiler veya özel hukuk tüzelkişileri yararına; köy, belediye veya özel idarece verilen kararlar, valinin,

Onayı ile tamamlanır.
B'dir.

ÖNEMLİ

Bakanlıklar veya Bakanlar Kurulu tarafından verilen kamu yararı kararlarının ayrıca onaylanması gerekmez.

İdari Hâkimlik 2010
Kaymakamlık 2009
Adli Hâkimlik Aralık 2009
Adli Hâkimlik Kasım 2007
Kaymakamlık 2006
İdari Hâkimlik 2005
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2001

265. Bir kamu tüzel kişisi ya da kuruluşu, bir başka kamu tüzel kişisi ya da kuruluşunun mülkiyetindeki bir taşınmaza gereksinim duyduğunda, ödeyeceği bedeli de belirtmek suretiyle taşınmaz mal maliki, kamu tüzel kişisi ya da kamu kuruluşuna başvurur.

Taşınmaz malı isteyen kamu tüzel kişisi ya da kuruluşunun bu istemi reddedildiğinde, gereksinim duyduğu taşınmazın kendisine devrini sağlanabilmesi için başvuracağı merci aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay
B) Taşınmaz malın bulunduğu yerdeki asliye hukuk mahkemesi
C) Taşınmaz malın bulunduğu yerdeki idare mahkemesi
D) Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü
E) Başbakanlık

Cevap: Mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya 60 gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlık, alıcı idarenin başvurusu üzerine DANIŞTAY'IN BİRİNCİ İDARİ DAİRESİNCE incelenerek İKİ AY içinde kesin karara bağlanır.
A'dır.

Adli Hâkimlik 2010
Kaymakamlık 2009
Kaymakamlık 2002

266. Bir gerçek kişi lehine köy tüzel kişiliği tarafından alınan kamu yararı kararı hangi makamın onamasına tabidir?

A) Kaymakam
B) Vali
C) İçişleri Bakanı
D) Belediye başkanı
E) Başbakan

Cevap: Özel kişiler lehine kamulaştırmada, kanunda açıkça belirtilmiş yasal dayanağın olması koşuluyla, kamulaştırma devlet tarafından yapılır, kamulaştırma bedeli özel kişi tarafından ödenir, kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti özel kişiye geçer. Yani, ancak özel kanunlarda açık bir hükmün olması halinde özel kişiler lehine kamulaştırma yapabilmenin olanağı vardır.

ÖNEMLİ

İl özel idaresi, belediye ve köy idarelerinin gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri lehine yaptığı tüm kamulaştırmalar 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunun 6. Maddesinin" h" bendi uyarınca VALİNİN ONAMASINA tabidir.

B'dir.

Kaymakamlık 2009

267. Aşağıdakilerden hangisi 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre, "Trampa Yolu ile Kamulaştırma" yoluna gidilebilmesi koşullarından biri değildir?

A) Kamulaştırılacak malın malikinin rızası
B) Trampa yolu ile idare tarafından özel kişiye verilecek malın kamu hizmetine tahsis edilmiş bir mal olmaması
C) Trampaya konu yapılacak mal bedelleri arasındaki farkın taraflarca nakit olarak karşılanması
D) İdarenin vereceği taşınmaz malın değerinin kamulaştırma bedelinin yüzde yüz yirmisini aşmaması
E) Kamulaştırmanın "Trampa Yolu" ile yapılmasının bir zorunluluk hâlinden kaynaklanması

Cevap: Mal sahibinin kabul etmesi (rızası) halinde, kamulaştırma bedeli yerine, idarenin kamu hizmetine tahsis edilmemiş olan taşınmaz mallarından, bu bedeli kısmen veya tamamen karşılayacak miktarı verilebilir. Yani kamulaştırma için malikin rızası şart olup hiçbir zaman zorunluluktan trampa olamaz.

Kamulaştırma bedeli yerine verilecek taşınmaz malın değeri, idarenin ihale komisyonunca, yoksa bu amaçla kuracağı bir komisyonca tespit edilir. Taşınmaz mal bedelleri arasındaki fark taraflarca nakit olarak karşılanır.

E'dir.

ÖNEMLİ

Ancak idarenin vereceği taşınmaz malın değeri, kamulaştırma bedelinin yüzde yüz yirmisini (%120) aşamaz.

Kaymakamlık 2009

268. İdarenin, kişilerin temel hak ve özgürlüklerine ve özellikle mülkiyet hakkına hiçbir yasal dayanağı olmaksızın yaptığı ağır müdahaleye ne ad verilir?

A) Fiili yol
B) Fuzuli işgal
C) İstimval
D) Usul saptırması
E) Hizmet kusuru

Cevap: İdarenin, tamamıyla kanunsuz bir biçimde hiçbir hukuki dayanağı olmaksızın taşınmaz bir mala zorla el atıp müdahale etmesine ya da açık tecavüzüne "fiili yol" veya "haksız fiil" denir.

Fiili yol ile ilgili uyuşmazlıkların görüm yeri adli yargı olduğundan, özel mülkiyetine idare tarafından böyle bir müdahalenin olması durumunda malik, adli yargıda "men-i müdahale davası" açar.

A'dır.

Kaymakamlık 2009
Adli Hâkimlik Mart 2009
Kaymakamlık 2008
Adli Hâkimlik Mart 2008
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Adli Hâkimlik Kasım 2007
Adli Hâkimlik 2006
İdari Hâkimlik 2003
İdari Hâkimlik 2002

269. İdare, kamulaştırma kararı aldıktan sonra ve kamulaştırma bedelinin tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili için yerel asliye hukuk mahkemesine başvurmadan önce aşağıdakilerden hangisini yapmak zorundadır?

A) Kamulaştırılacak taşınmaz malın sınırlarını ve cinsini gösterir ölçekli plan ve krokisini yaptırmak
B) Kamulaştırılacak taşınmaz malın maliki ya da zilyedini belirlemek
C) Kamu yararı kararını almak
D) Satın alma usulünü denemek
E) Kamulaştırma bedeli için yeterli ödeneği temin etmek

Cevap: Dolayısıyla kamulaştırma yapacak idare, kamulaştırma kararı aldıktan sonra ve kamulaştırma bedelinin tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili için yerel asliye hukuk mahkemesine başvurmadan önce 2001 yılında 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na 24.04.2001 tarih ve 4650 sayılı Kanun ile yapılan eklemeyle satın alma usulünü deneyecektir.

D'dir.

ÖNEMLİ

- **Kamulaştırma sürecinin temel aşamaları şunlardır:**
  - ✓ **Kamulaştırma bedeli için yeterli ödeneğin temin edilmesi (2001 değişikliği)**
  - ✓ **Kamu yararı kararının alınması**
  - ✓ **Kamu yararı kararının onaylanması**
  - ✓ **Kamulaştırılacak olan taşınmazın belirlenmesi**
  - ✓ **Kamulaştırma kararının alınması**
  - ✓ **Satın alma usulünün uygulanması (2001 değişikliği)**
  - ✓ **Kamulaştırma bedelinin tespiti için idare tarafından yerel asliye hukuk mahkemesine "bedel tespit" davası açılması (2001 değişikliği)**
  - ✓ **Taşınmaz malın mahkeme kararıyla idare adına tescili (2001 değişikliği)**

Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
Kaymakamlık 2004
Adli Hâkimlik 2003

270. Aşağıdakilerden hangisi 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik yapan 24.04.2001 tarih ve 4650 sayılı Kanun ile getirilmiş bir yenilik değildir?

A) Kamulaştırma bedeli için yeterli ödeneğin temin edilmesi zorunluluğu
B) Kamulaştırma kararı alındıktan sonra öncelikle satın alma usulünün denenmesi zorunluluğu
C) Kamulaştırma bedelinin mahkemece belirlenmesi
D) Kamulaştırılan taşınmaz malın mülkiyetinin mahkemece verilen tescil kararı ile idareye geçmesi
E) Özel kanunlarda açık bir hükmün bulunması hâlinde özel kişiler lehine kamulaştırma yapılması olanağı

Cevap: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik yapan 24.04.2001 tarih ve 4650 sayılı Kanun ile getirilmiş bir yenilikler şöyle sıralanabilir:

- Kamulaştırma bedeli için yeterli ödeneğin temin edilmesi (2001 değişikliği)
- Satın alma usulünün uygulanması (2001 değişikliği)
- Kamulaştırma bedelinin tespiti için idare tarafından yerel asliye hukuk mahkemesine "bedel tespit" davası açılması (2001 değişikliği)
- Taşınmaz malın mahkeme kararıyla idare adına tescili (2001 değişikliği)

Özel kanunlarda açık bir hükmün bulunması hâlinde özel kişiler lehine kamulaştırma yapılması olanağı 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun ilk kabul edildiği 1983 yılından itibaren mevcuttur.
E'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008

271. Aşağıdaki kanunların hangisinde özel bir idari dava açma süresi öngörülmüştür?

A) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
B) 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu
C) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
D) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
E) 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

Cevap: Kamulaştırmanın satın alma usulü ile yapılamaması halinde idare, topladığı bilgi ve belgelerle, yaptırmış olduğu bedel tespiti ve bu hususlaki diğer bilgi ve belgeleri bir dilekçeye ekleyerek 30 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yer ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE müracaat eder ve taşınmaz malın kamulaştırma bedelinin tespitiyle, bu bedelin, peşin veya taksitle ödenmesi karşılığında, idare adına tesciline karar verilmesini ister.
B'dir.

ÖNEMLİ	**Asliye Hukuk Mahkemesinin bildirimiyle malikin taşınmaz üzerindeki devir ve ferağ gibi hukuki tasarruf hakları kalkar.** **Malikin, mahkemenin bildirimini almasıyla TAŞINMAZIN BULUNDUĞU YER İDARİ MAHKEMESİNE kamulaştırma işlemine karşı, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen genel dava açma süresi olan 60 gün değil, 30 GÜN içinde iptal davası açma süresi başlar. Buradaki 30 gün, Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen idari yargıda özel bir dava açma süresidir.**

Sayıştay 2008
Kaymakamlık 2007

272. 1982 Anayasası'na göre, kamulaştırmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kamulaştırmayı devlet ve diğer kamu tüzel kişileri yapabilir.
B) Kamulaştırma kamu yararının gerektirdiği hâllerde yapılabilir.
C) Turizm amacıyla kamulaştırma yapılabilir.
D) Kamulaştırma bedeli hiçbir koşulda takside bağlanamaz, bu bedelin mutlaka peşin olarak ödenmesi gerekir.
E) Yeni ormanların yetiştirilmesi amacıyla kamulaştırma yapılabilir.

Cevap: 1982 Anayasa'sının 46. maddesine göre, kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak 1982 Anayasası ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen taksitle ödemeye tabi kamulaştırmalar şunlardır:

1. Tarım reformunun uygulanması,
2. Bakanlar Kurulunca kabul olunan, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi,
3. Yeni ormanların yetiştirilmesi,
4. Kıyıların korunması ve
5. Turizm

amacıyla kamulaştırılan toprakların bedelleri taksitle ödenir.
D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2007
Adli Hâkimlik 2004
KPSS Hukuk 2002
KPSS Hukuk 2001
Kaymakamlık 2001
Kaymakamlık 2000

273. 1982 Anayasası'na göre, kamulaştırma bedelinin taksitle ödenebilmesinin mümkün görüldüğü hallerde taksitlendirme süresi <u>en fazla</u> kaç yıl olabilir?

A) 1 B) 3 C) 5
D) 6 E) 10

Cevap: Taksitlendirmeye tabi kamulaştırmalarda, bir gerçek veya özel hukuk tüzelkişisine ödenecek kamulaştırma bedelinin o yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilen miktarı, nakden ve peşin olarak ödenir. Bu miktar, kamulaştırma bedelinin altıda birinden az olamaz.

ÖNEMLİ

Bu miktarın üstünde olan kamulaştırma bedelleri, peşin ödeme miktarından az olmamak ve en fazla 5 yıl içinde kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faiz haddiyle birlikte ödenmek üzere eşit taksitlere bağlanır.

ÖNEMLİ

Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleten küçük çiftçiye ait olanlarının bedeli, her halde peşin ödenir.

Taksitlendirmelerde ve herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulanır.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2006

274. Özel kişiler lehine kamulaştırma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Özel kişiler lehine kamulaştırma yapılabilmesi için özel kanunlarda açık bir hüküm bulunması zorunludur.
B) Kamu hizmeti imtiyazcıları lehine kamulaştırma yapılabilir.
C) Petrol hakkı sahipleri lehine de kamulaştırma yapılabilir.
D) Özel kişiler lehine kamulaştırma yapılmasına ilişkin işlemin idari yargı yerinde iptali istenemez.
E) Lehine kamulaştırma yapılabilecek özel kişiler söz konusu olduğunda, bu özel kişilerin bizzat kendilerinin kamulaştırma yapma yetkisi yoktur.

Cevap: Özel kişiler lehine yapılan kamulaştırmalar için de, yasama kısıntısı öngörülmediği için hukuk devletinin kaçınılmaz şartı olarak idari yargıda dava açılabilir.
D'dir.

Adli Hâkimlik Alan Bilgisi 2002

275. İstanbul'da bulunan bir taşınmaz mal Yükseköğretim Kurumu tarafından kamulaştırıldığında, kamulaştırma işleminin iptali istemiyle açılacak dava aşağıdaki yargı yerlerinden hangisi tarafından karara bağlanır?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) İstanbul İdare Mahkemesi
C) Danıştay
D) Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi
E) İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi

Cevap: Kamulaştırmaya konu taşınmaz malın maliki tarafından, mahkemece yapılan tebligat gününden, kendilerine tebligat yapı ile yapılamayanlara tebligat yerine geçmek üzere mahkemece gazete an ilan tarihinden itibaren 30 GÜN içinde, kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda iptal ve maddi hatalara karşı da adli yargıda düzeltim davası açılabilir.

Malik, kamulaştırma işlemine karşı açacağı iptal davasını, taşınmazın bulunduğu yerdeki yetkili idare mahkemesine açmalıdır. Bu durumda İstanbul'da bulunan taşınmaz mal Yükseköğretim Kurumu tarafından kamulaştırıldığına göre, kamulaştırma işleminin iptali istemiyle açılacak dava gayrimenkulün bulunduğu il olan İstanbul İdare Mahkemesi tarafından karara bağlanır.

B'dir.

KOLLUK HİZMETİ

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

276. İdari kollukla ilgili yanlış olan ifade hangisidir?

A) İdari kolluk, idari makamların emri altında faaliyette bulunur.

B) İdarî kolluk makamları tüzük, yönetmelik, genel emir, genelge gibi düzenleyici işlemler yapabilir.

C) İdarî kolluk faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözümlenir.

D) İdarî kolluk, devlet ve mahalli idareler adına ifa edilir.

E) Cumhuriyet Savcısı işledikleri suçlardan dolayı idari kolluk görevlilerini doğrudan soruşturabilir.

Cevap: İdari kolluk görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçların kovuşturması 4483 sayılı Memurların ve Diğer Kamu Görevlilerin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılırken; adli kolluk görevlilerinin, görevleri dolayısıyla işledikleri suçlar ise doğrudan Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturulur.

İdari kolluk ve adli kolluğun özellikleri ve farklılıkları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

İdari Kolluk	Adli Kolluk
İdarî makamların emrinde faaliyet gösterir.	Adlî makamların emrinde Faaliyet gösterir.
İdarî kolluk faaliyetleri, İdare hukukuna tabidir.	Adlî kolluk faaliyetleri ceza hukukuna tabidir.
İdarî kolluk faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözümlenir.	Adlî kolluk faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklar adli yargıda çözümlenir.
İdarî kolluk faaliyetlerini gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlarda 4483 sayılı Memurlar ve diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre kovuşturulurlar.	Adlî kolluk faaliyetleri gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlarda doğrudan Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturulur. Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre takibat yapılır.
İdarî kolluk her yerde bulunur.	Adlî kolluk tam teşekküllü karakolların bulunduğu yerlerde oluşturulur. Karakol istenilen düzeyde teşkilatlanmaya sahip değilse, personelin bir kısmı veya hepsi bu görevde çalışır.
Önleyici nitelikte faaliyet gösterir.	Bastırıcı nitelikte faaliyet gösterir.
İdarî kolluk, devlet, ve mahalli idareler (il özel idaresi, belediye ve köy) hatta kamu tüzel kişileri adına ifa edilir.	Adlî kolluk, sadece devlet tüzel kişiliği kapsamında ifa edilir.
İdarî kolluk tüzük, yönetmelik, genel emir, genelge gibi düzenleyici işlemler yapabilir.	Adlî kolluk düzenleyici işlemler yapamaz, sadece kolluk işlem ve faaliyetlerinde bulunabilir.
İdarî kolluk, idari makamların emrindedir. Cumhuriyet Savcısı idarî kolluğa emir ve talimat veremez.	Adlî kolluk, Cumhuriyet Savcıları ve Sulh Hâkimlerinin emrindedir. Ancak adli soruşturma ve adli işlerin dışında idari makamların emrindedir.

E'dir.

KPSS Hukuk 2013

277. Aşağıdakilerden hangisi, idari kolluğun görev alanı içine girmez?

A) Kara yolu üzerinde trafik denetimi yapmak
B) Kuduz hastalığı görülen bir yerleşim yerini karantinaya almak
C) Ölümlü trafik kazası sonrası gerekli işlemleri yapmak
D) Ormandan kaçak ağaç kesilmesini önlemek için denetim yapmak
E) Maç öncesi stadyuma girenlerin üstlerini aramak

Cevap: Adli kolluk suç işlenip kamu düzeni bozulduktan sonra, işlenen suçu ve suç delillerini ortaya çıkarma, suçu işleyenleri yakalayıp adli makamlara teslim etmeye yönelik faaliyetlerdir. Yani adli kolluk suç işlendiğinde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle adli kolluğa "suç kolluğu" da denilmektedir. Adli kolluk, kamu düzenini bozan eylemleri bastırmaya, cezalandırmaya yönelik reaktif bir faaliyettir.

İdari kolluk ise kamu düzenini korumak amacıyla, kamu düzeni bozulmadan önce pro-aktif olarak gerekli tedbirleri alma faaliyetidir. Suç işlenmesinden önce olduğundan, İdari kolluğa "önleyici kolluk" da denilmektedir.

Bu çerçeve A, B, D ve E seçeneğinde yer alan faaliyetler suç işlenmesini önlemek için engelleyici ve tedbir niteliğindeki idari kolluk faaliyetleriyken, C seçeneğindeki ölümlü trafik kazası sonrası yapılan işlemler suç işlendikten sonra yapılan adli kolluk faaliyetlerindendir.

C'dir.

Sayıştay 2012

278. Aşağıdakilerden hangisi, adli kolluk görevi içinde yer alır?

A) Kara yolu üzerinde trafik denetimi yapılması
B) Stadyuma girişte üst araması yapılması
C) Rahatsız edici gürültünün sonlandırılması
D) Hız limitine uymayan sürücüye trafik cezası verilmesi
E) Ölümlü trafik kazasından sonra kolluk tarafından yapılması gerekli işlemlerin yapılması

Cevap: Önceki soruda açıklandığı üzere ölümlü trafik kazası sonucunda kolluk makamları tarafından yapılan işlemler kamu düzeni bozulduktan sonra, işlenen suçu ve suç delillerini ortaya çıkarma çerçevesinde adli kolluğun görev alanı kapsamındadır. Diğer seçeneklerdeki kolluk faaliyetleriyse kamu düzenini korumak amacıyla, kamu düzeni bozulmadan önce pro-aktif olarak gerekli tedbirleri almaya yönelik "önleyici kolluk" faaliyetleridir.

E'dir.

KPSS GK 2012

279. Aşağıdakilerden hangisinin bozulması, kamu düzeninin ihlali anlamına gelmez?

A) Genel inanç B) Esenlik C) Genel sağlık
D) Genel ahlak E) Güvenlik

Cevap: Kamu düzeninin yaygın kabul gören dört unsuru vardır:
- Güvenlik
- Dirlik ve esenlik
- Genel sağlık
- Genel ahlak

Bunların sağlanması ve devamı aynı zamanda kolluk faaliyetlerinin amaçlarıdır.
A'dır.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Adli Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2002
İdari Hâkimlik 2001

280. Adli kolluk ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Adli kolluktan doğan uyuşmazlıklar, adli yargıda çözümlenir.
B) Adli kolluk görevlileri, işledikleri suçlar bakımından doğrudan cumhuriyet savcıları tarafından kovuşturulur.
C) Adli kolluk, esas itibarıyla Adalet Bakanlığına bağlı olarak görev yapar.
D) Polis ve jandarma aynı zamanda adli kolluk görevi ifa eder.
E) Adli kolluk, kamu düzeni bozulduğunda devreye girer.

Cevap: Adli kolluğun özellikleri şöyle sıralanabilir:
- Adlî makamların emrinde faaliyet gösterir.
- Adlî kolluk faaliyetleri ceza hukukuna tabidir.
- Adlî kolluk faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklar adli yargıda çözümlenir.
- Adlî kolluk faaliyetleri gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlarda doğrudan Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturulur.
- Adlî kolluk kadroları tam teşekküllü karakolların bulunduğu yerlerde oluşturulur. Karakol istenilen düzeyde teşkilatlanmaya sahip değilse, personelin bir kısmı veya hepsi bu görevde çalışır.
- Bastırıcı nitelikte faaliyet gösterir, ancak kamu düzeni bozulduktan veya kanunların suç saydığı eylemlerin işlenmesinden sonra devreye girer.
- Polis ve jandarma aynı zamanda adli kolluk görevi ifa eder.
- Adlî kolluk, sadece devlet tüzel kişisi adına ifa edilir.

- Adlî kolluk düzenleyici işlemler yapamaz, maddi fiiller ve bireysel işlemler yapabilir.
- Adlî kolluk, Adalet Bakanlığının değil Cumhuriyet Savcıları ve Sulh Hâkimlerinin emrindedir. Ancak adli soruşturma ve adli işlerin dışında idari makamların emrindedir.

C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

281.

I. Adli kolluğun görevi, kamu düzeninin bozulması durumunda suç faillerini ve delilleri araştırıp bulmak ve adli makamlara teslim etmektir.

II. Adli kolluk faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklar adli yargıda görülür.

III. Adli kolluk görevlileri, görevleri dolayısıyla işledikleri suçlar bakımından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a tabidir.

IV. Adli kolluk, adli makamların emri altında faaliyet gösterir.

Adli kolluk ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) II, III ve IV

Cevap: Adlî kolluk faaliyetleri gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlardan dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a tabi olmayıp doğrudan Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturulur. Takibatları Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre yapılır.

B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

282. Aşağıdaki makamlardan hangisi genel idari kolluk makamlarından biri değildir?

A) Başbakan B) İçişleri Bakanı C) Vali
D) Kaymakam E) Bakanlar Kurulu

Cevap: Merkezi idari kolluk makamları şunlardır:
1) Bakanlar Kurulu (tüzük ve yönetmelik çıkarır),
2) İçişleri Bakanı (yönetmelik çıkarır),
3) Valiler (genel emir çıkarır),
4) Kaymakamlar (zabıta alanında düzenleyici işlemler yapar).

Merkezi idari kolluk amirleri ise şunlardır:
1) İçişleri Bakanı,
2) Vali,
3) Kaymakam.

Yukarıda sayılan üç görevli hem kolluk makamı hem de kolluk amiri olup, yine bu üç görevli bireysel kolluk işlemleri de yapabilirler.
Başbakanın bir kolluk makamı veya amiri olmadığına çok dikkat edilmeli-dir.
A'dır.

ÖNEMLİ

Başbakanın, MİT Müsteşarının veya Emniyet Genel Müdürünün genel idari kolluk makamı ya da amiri olmadıklarına dikkat edilmelidir.

Kaymakamlık Ocak 2011
KPSS Kamu Yönetimi 2003

283. Kolluk yetkilerinin kamu düzeni dışında bir başka amacı gerçekleştirmek için kullanılması durumda ortaya çıkan hukuka aykırılık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Görev gaspı
B) Yetki gaspı
C) Fonksiyon gaspı
D) Yetki saptırması
E) Ağır ve bariz yetki tecavüzü

Cevap: İdari işlem veya faaliyetlerin kamu yararı dışında siyasi, kişisel, husumet, ideolojik vb. farklı bir nedenle yapılmasına yetki saptırması denmektedir. Bu çerçevede, kolluk yetkilerinin kamu yararı kavramının bir parçası olan kamu düzeni dışında bir başka amacı gerçekleştirmek için kullanılması da yetki saptırmasıdır.
D'dir.

KPSS Hukuk 2011

284.

I. Polis
II. Jandarma
III. Belediye zabıtası
IV. Orman muhafaza müdürü

Yukarıdaki kamu görevlilerinden hangileri genel idari kolluk görevlisidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve IV

Cevap: Polis ve jandarma genel idari kolluk görevlisiyken, belediye zabıtası mahalli idare kolluğu, orman muhafaza memuru ise özel hizmet kolluğu makamı ve görevlisidir.

Bu soruda genel idari kolluğu, merkezi idare kolluğu makamında almak ve değerlendirmek gerekmektedir.
C'dir.

Sayıştay 2011

285.

I. Polis
II. Jandarma
III. Belediye zabıtası
IV. Köy korucusu

Yukarıdaki kolluk görevlilerinden hangileri genel idari kolluk olarak görev yapmaz?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) II ve III
D) III ve IV E) II, III ve IV

Cevap: Bir önceki soruda olduğu gibi bu soruda da genel idari kolluk, merkezi idare kolluk olarak değerlendirilmelidir. Belediye zabıtası ile köy korucuları mahalli idare kolluk görevlileridir.
D'dir.

KPSS GK 2010

286. Kamu düzeninin sağlamaya yönelik idari faaliyete ne ad verilir?

A) Kolluk
B) Fiilî memur
C) İdari yaptırım
D) Disiplin cezası
E) Düzenleyici işlem

Cevap: Kolluk faaliyetleri, kamu gücünü haiz kamu otoriteleri tarafından, kamu düzeninin sağlanması ve bu düzenin devamı maksadıyla gerçekleştirilen kamu özgürlüklerini sınırlayıcı tüm faaliyetlerdir.

İdare hukukunda "kolluk" kavramı maddi anlamda kamu düzeninin sağlanması, korunması ve sürdürülmesini amaçlayan "idari etkinlikleri" ifade ederken organik anlamda da bu faaliyetleri yürüten görevleri içermektedir. Jandarma tarafından kara yolu üzerinde kimlik kontrolü yapılması ya da vali tarafından il sınırları içerisindeki eğlence yerlerinin kapanış saatlerini düzenleyen genel emir çıkarılması kolluk faaliyetlerinin klasik örnekleridir.
A'dır.

Adli Hâkimlik 2010

287.

I. Özel güvenlik görevlileri
II. Orman muhafaza memurları
III. Gümrük kontrolörleri
IV. Köy koruculari

Yukarıdakilerden hangileri kolluk personeli sayılabilir?

A) Yalnız IV B) II ve IV C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: Öncüllerde geçen tüm görevliler kolluk personeli olarak kabul edilmektedir. E'dir.

Kaymakamlık 2009
Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Sınavı Mart 2008
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi Kasım 2007
Kaymakamlık 2006
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2000

288. Aşağıdakilerden hangisi idari kolluğun görevlerinden biri değildir?

A) Konut dokunulmazlığının sağlanması
B) Salgın hastalıkların önlenmesi
C) Her bir bireyin hastalıklardan arındırılması ve kurtarılması
D) Bireylerin toz, gürültü, duman ve pislik gibi düzensizliklerden uzak tutulması
E) Binaların yanma ve yıkılmasına karşı önlemlerin alınması

Cevap: Bireylerin teker teker hastalıklardan arındırılıp iyileştirilmesi kolluk değil idari bir faaliyet olan sağlık hizmetinin temel amacıdır.

Her ne kadar kamu düzeninin unsurlarında ve kolluk faaliyetlerinin amaçlarında "genel sağlık" ibaresi olsa da, "genel sağlık" ya da "kamu sağlığı" tek tek bireylerin sağlığı, kolluk faaliyetleri çerçevesinde değil, devlet ve özel sektör tarafından sunulan sağlık hizmeti çerçevesinde ele alınmaktadır. Kamu sağlığı unsuru, toplumun bir bütün olarak yaygın ve bulaşıcı hastalıklardan korumak amacıyla kolluk faaliyetlerinde bulunulması anlamına gelmektedir. Bu amaçla suların, yiyecek içecek maddelerinin sağlık kurallarına uygun olarak üretilip üretilmediğinin denetlenmesi kamu sağlığı korumak amacıyla yapılan kolluk faaliyetleridir.
C'dir.

Kamu İhale Kurumu Uzman Yrd. 2009

289. Aşağıdakilerden hangisi idari kolluğun özelliklerinden biri değildir?

A) İdari kolluk makamlarının eylem ve işlemleri daima tek yanlıdır.
B) İdari kolluk faaliyetinin amacı genel olarak kamu yararını sağlamak değil, kamu düzenini korumaktır.
C) İdari kolluk makamları görevi kötüye kullanma suçlamasıyla amirlerinden soruşturma iznine ihtiyaç olmaksızın doğrudan ceza soruşturmasına tabi tutulabilir.
D) İdari kolluk yetkisinin özel kişilere devredilmesi mümkün değildir.
E) İdari kolluğun eylem ve işlemleri, kamu gücü ayrıcalıklarına dayanır.

Cevap: Adlî kolluk faaliyetleri gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlarda doğrudan Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturulurken, idarî kolluk faaliyetlerini gerçekleştiren görevliler, görevlerinden dolayı işledikleri suçlarda 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre kovuşturulurlar. Yani idari kolluk makamları görevi kötüye kullanma suçlamasıyla ancak soruşturma izni vermeye yetkili amirlerinden soruşturma izni alındıktan sonra ceza soruşturmasına tabi tutulabilir.
C'dir.

Kaymakamlık 2008

290. Aşağıdakilerden hangisi idarenin kolluk işlemleri türlerinden biridir?

A) İltizam B) Müşterek emanet C) İzin (ruhsat)
D) İmtiyaz E) Emanet

Cevap: Kamu düzeninin korunması için kolluk makamları bazı faaliyetlerin yapılabilmesi için öngörülen kolluk usulleri ve işlemleri şunlardır:
1. Serbestlik usulü
2. Bildirim usulü
3. İzin (ruhsat) usulü

C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

291.

I. Kanuna aykırı bir gösteri yapanların Cumhuriyet savcılığına sevk edilmesi
II. Jandarma tarafından kara yolu üzerinde kimlik kontrolü yapılması
III. Vali tarafından il sınırları içerisindeki eğlence yerlerinin kapanış saatlerini düzenleyen genel emir çıkarılması

Yukarıdakilerden hangileri genel idari kolluk faaliyeti içerisinde yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: I numaralı öncüldeki işlem cezai anlamda suç oluştuktan sonra yürütüldüğü yani "bastırıcı" olduğu için adli kolluğun; II ve III numaralı öncüldeki eylem ve işlemler ise suçun oluşmasını ve ortaya çıkmasını engellemek yani "önleyici" olduğu için idari kolluğun faaliyetidir.
D'dir.

İdari Hâkimlik Alan Bilgisi 2006

292. Aşağıdakilerden hangisinin genel idari kolluk alanında düzenleyici işlemler yapma yetkisi yoktur?

A) Bakanlar Kurulu
B) Vali
C) Belediye Meclisi
D) İçişleri Bakanı
E) Belediye başkanı

Cevap: Birer kolluk makamı olan:
Bakanlar Kurulu > tüzük
Vali >genel emir
Belediye Meclisi >yönetmelik
İçişleri Bakanı >yönetmelik
Biçiminde düzenleyici işlemler çıkarabilmektedirler.
Belediye başkanı kolluk makamı olmakla birlikte düzenleyici işlem çıkaramamakta, ancak bireysel işlemler tesis edebilmektedir.
E'dir.

Sayıştay Alan Bilgisi 2006 (GÜNCELLENMİŞ)

293. Aşağıdakilerden hangisi genel idari yargının görev alanı içindedir?

A) Seçimlerle ilgili uyuşmazlıklar
B) Kısmi kamulaştırmadan kaynaklanan uyuşmazlıklar
C) Jandarma Genel Komutanlığının kolluk alanındaki faaliyetine ilişkin uyuşmazlıklar
D) İdarede yer alan sayman hesaplarının yargılanmasından doğan uyuşmazlıklar
E) İdari ve askeri yargı yerleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıkları

Cevap: A seçeneğindeki uyuşmazlıklar Yüksek Seçim Kurulu'nun,
B seçeneğindeki uyuşmazlıklar Asliye Hukuk Mahkemesi'nin,
D seçeneğindeki uyuşmazlıklar Sayıştay'ın,
E seçeneğindeki uyuşmazlıklar Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı içindedir.

C seçeneğinde yer alan Jandarma Genel Komutanlığının kolluk alanındaki faaliyetine ilişkin uyuşmazlıklar idari yargının görev alanı içindedir.

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halkoylamasının kabulüyle aynı gün yürürlüğe giren değişiklikler kapsamında Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin kalkması hasebiyle, jandarmanın askeri hizmetlerine ilişkin uyuşmazlıklar eskiden Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde görülmekteyken, şimdi askeri ya da kolluk olsun tüm görev ve yetkilerine ilişkin uyuşmazlıklar artık sivil idari yargıda çözülmeye başlamıştır.

ÖNEMLİ

25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararname ile:

Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA BAĞLI emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların verdiği görevleri yerine getiren SİLAHLI GENEL KOLLUK KUVVETİ olduğuna çok dikkat edilmelidir.

Ancak jandarmanın askeri görevleri de hala devam etmektedir. Çünkü, 25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararname ile Jandarmanın teşkilat, görev yetkilerine ilişkin getirilen önemli yenilikler kapsamında Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri şunlardır:

a) MÜLKİ görevleri;

- Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak,

	- kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, - ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak, - aşağıdaki (b) ve (c) bentlerinde belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak. **b) ADLİ görevleri;** İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek. **c) ASKERİ görevleri;** Kanunlarla verilen **askeri hizmetleri** yerine getirmek.

C'dir.

Kaymakamlık 2004

294. Aşağıdakilerden hangisinin idari kolluk yetkisi yoktur?

A) Bakanlar Kurulu
B) Belediye Başkanı
C) Vali
D) Kaymakam
E) Mahalle muhtarı

Cevap: Köy muhtarı mahalli idari kolluk makamı olarak kolluk yetkilerini kullanabilirken, mahalle muhtarının böyle bir özelliği ve yetkisi bulunmamaktadır.
E'dir.

Kaymakamlık 2004

295. Aşağıdakilerden hangisi il özel idareleri ve belediyelerin ortak özelliklerinden biri değildir?

A) Kamu tüzel kişiliklerinin olması
B) Kendilerine özgü bütçelerinin olması
C) Merkezi idarenin vesayet denetimine tabi olmaları
D) Kolluk yetkilerinin olması
E) Mahalli idare olmaları

Cevap: Belediyelerin kolluk makamları (belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümeni), personeli (zabıta) ve dolayısıyla yetkilerini haizken, il özel idarelerinin kolluk makam ve yetkileri bulunmamaktadır.
D'dir.

Kaymakamlık 2002

296. Aşağıdakilerden hangisi bir özel kolluk makamıdır?

A) Orman Genel Müdürlüğü
B) Vali
C) Bakanlar Kurulu
D) Kaymakam
E) İçişleri Bakanı

Cevap: Özel idari kolluk sadece belirli alanlarda kolluk faaliyetleri yürüttüklerinden özel kolluk makamları, söz konusu kamu hizmetlerini yürütmekle görevli müdürlük ya da başkanlıklardır. Kolluk amiri de faaliyeti yürütmekle görevli olan kurum, kuruluş veya teşkilatın başı olan makam, müdür ya da başkandır. Orman Genel Müdürü, TCDD Genel Müdürü, Gelir İdaresi Başkanı vb. gibi.
A'dır.

MALİ SORUMLULUK

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

297. İdarenin mali sorumluluğuyla ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) İdare kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

B) İdarenin mali sorumluluğu içtihatlarla doğmuştur.

C) Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.

D) Mücbir nedenler idarenin kusurlu ve kusursuz sorumluluğunu kaldırır.

E) Beklenmeyen durumlar idarenin kusurlu ve kusursuz sorumluluğunu kaldırır.

Cevap: Mücbir sebep idarenin etkinlik ve işlemleri dışında gerçekleşmekteyken; "beklenmeyen durum" idarenin faaliyetleri esnasında ve kapsamında vuku bulan, ancak önceden tahmin edilemeyen, önlenemeyen ya da rutinden farklı olağandışı ve sıra dışı olarak beklenmeyen bir biçimde ortaya çıkan olaylardır.

Örneğin; idarenin kullanmış olduğu aracın, ne kadar önlem alınsa da bilinmeyen sebepten tekeri patlayabilir ve ya kaza yapabilir. İşte bu nokta da bütün önlemler alınmasına rağmen olay gerçekleştiği için kusur yoktur. Dolayısıyla idarenin sorumluluğu kusurlu değil, kusursuz sorumluluk olarak devam etmektedir. Oysa mücbir sebep idarenin hem kusurlu hem de kusursuz sorumluluğunu kaldırır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

298. İdarenin kusursuz sorumluluğunda illiyet bağının aranmadığı durum hangisidir?

A) Sosyal Risk İlkesi
B) Kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi
C) Tehlikeli etkinlik veya meslek ilkesi
D) Tehlikeli araç gereç ilkesi
E) Fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesi

Cevap: İdarenin mali sorumluluğu çerçevesinde, kamu düzenini bozmaya ve hatta anayasal düzeni yıkmaya yönelik terör olayları sırasında zarar görenlerin bu zararlarının da idarece tazmin edilmesini sağlamak amacıyla Danıştay içtihatları ile oluşturulmuş bir ilke olan sosyal risk ya da diğer adıyla "toplumsal tehlike" ilkesi; İdarenin eylemi ile uğranılan zarar arasında illiyet (neden-sonuç) bağı olmadığı halde kusursuz sorumluluğun olduğu tek durumdur.
A'dır.

Kaymakamlık 2012
KPSS Kamu Yönetimi 2008
Kaymakamlık 2002

299. Aşağıdakilerden hangisi sadece idare hukukuna has bir kavramdır?

A) Kusur sorumluluğu
B) Haksız fiil
C) Kusursuz sorumluluk
D) Tehlike ilkesi
E) Sosyal risk ilkesi

Cevap: "Sosyal risk" ya da "toplumsal tehlike" ilkesi, kamu düzenini bozmaya ve hatta anayasal düzeni yıkmaya yönelik terör olayları sırasında zarar görenlerin bu zararlarının da idarece tazmin edilmesini sağlamak amacıyla Danıştay içtihatları ile oluşturulmuş sadece idare hukukuna özgü bir ilkedir.
E'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

300.

I. Hizmet kusuru
II. Mesleki risk
III. Sosyal risk

Yukarıdaki hâllerden hangilerinde yargı yerleri, idari davranış ile zarar arasında nedensellik bağı bulunmasa dahi idarenin mali sorumluluğunun söz konusu olabileceğini kabul etmektedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: İdarenin eylemi ile uğranılan zarar arasında neden-sonuç ilişkisi (illiyet rabıtası ya da nedensellik bağı) olmadığı halde kusursuz sorumluluğun olduğu tek durum, sosyal risk (toplumsal tehlike) ilkesidir.

Örneğin, bir terör olayında ya da bölücü bir eylem sırasında, zarar gören bireyin olayın oluşumunda herhangi bir katkısının olmaması, bir toplumsal olayın tahrikçisi ya da faili olmaması şartıyla, zarar görmüş kişinin zararı hususunda idare sosyal riske dayalı olarak sorumludur.

C'dir.

Kaymakamlık 2004

301. Aşağıdakilerden hangisi idarenin kusursuz sorumluluğunun özelliklerinden biri değildir?

A) Kusursuz sorumluluğun uygulama alanının 1961 Anayasasından sonra büyük ölçüde genişlemesi
B) Kusursuz sorumluluğun, daha çok idarenin tehlike taşıyan faaliyetleri konusunda ortaya çıkması
C) Kusursuz sorumlulukta idarenin davranışı ile uğranılan zarar arasında nedensellik bağının kanıtlanması
D) Kamu hukukunda kusursuz sorumluluğun esas itibariyle, hasar ve kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkelerine dayandırılması
E) Kusursuz sorumlulukta idarenin sorumlu tutulabilmesi için tutum ve davranışının hukuka aykırı olması

Cevap: Kusursuz sorumluluğun en belirgin özelliği (alamet-i farikası), idarenin eylem, işlem, tutum ya da davranışlarının yanlış, eksik, hatalı ya da hukuka aykırı olmadan kişilerin maddi, mali, bedensel ya da manevi zararına neden olmasıdır. İdare işlem ve eylemlerini tam, usulünce ve gereğince yerine getirdiği halde kişilerin mesleğin niteliğinden ya da özel durumlarından dolayı bunlardan zarar görmesi durumunda kusursuz sorumluluk ortaya çıkmaktadır.

E'dir.

Adli Hâkimlik Kasım 2005

Takip eden iki soruyu aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.
Tavuk üreticisi T'nin çiftliğinde, il sağlık müdürlüğü görevlilerince kuş gribi virüsü tespit edilmiş, bunun üzerine valilik tarafından çiftlikteki tavukların itlaf edilmesine karar verilmiştir.

302. Buna göre valiliğin kararı aşağıdaki kamusal faaliyetlerden hangisinin konusuna girer?

A) Sosyal kamu hizmeti
B) İktisadi kamu hizmeti
C) İdari kamu hizmeti
D) Kolluk faaliyeti
E) Teknik kamu hizmeti

Cevap: Valilik tarafından kuş gribi virüsü tespit edilmesi nedeniyle çiftlikteki tavukların itlaf edilmesi bir idari kolluk faaliyetidir. Kamu düzeninin unsurlarından ve amaçlarından biri de "genel sağlığın" korunması, bulaşıcı ve salgın hastalıkların yayılmasını engellemek için gerekli önlem ve tedbirlerin alınmasıdır. Bu bağlamda "genel sağlığın korunması" bağlamında "tavukların itlaf edilme" kararı tipik bir kolluk faaliyetidir. D'dir.

303. Buna göre, çiftlikteki tüm tavukların itlaf edilen T, açmayı düşündüğü davada, idarenin aşağıdaki sorumluluk ilkelerinden hanginse dayanabilir?

A) İdarenin kusur sorumluluğu
B) Kamu külfetleri karşısında eşitlik
C) İdari hizmetin kötü yürütülmesi
D) İdari hizmetin gereği gibi yürütülmemesi
E) İdari hizmetin geç yürütülmesi

Cevap: "Kamu külfetleri karşısında eşitlik" (nesafet, hakkaniyet, fedakârlığın denkleştirilmesi), idarenin hiçbir kusuru, tehlikeli bir faaliyeti veya araç kullanması söz konusu olmaksızın, kişilerin bazılarının diğerlerine nazaran özel ve olağandışı bir zarara uğramış olması halinde bu zararın tazmin edilmesidir.

Kamu külfetleri karşısında eşitlik aslında bir şeyin menfaatinden faydalananın, o şeyin külfetlerine de katlanması görüşüne dayanmaktadır.

İl sağlık müdürlüğü görevlilerince kuş gribi virüsü tespit edilmesi üzerine valilik tarafından çiftlikteki tavukların itlaf edilmesinde kümes hayvanlarının itlaf edilmesinden ötürü zarara uğrayan kişilerin gördüğü zarar, fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesinin gereği olarak idare tarafından tazmin edilmektedir. Çünkü orada üretilen hizmetten toplumun geneli menfaat sağlarken bazı kesimler özel olarak zarara uğramaktadır. *"Mazarrat menfaat mukabelesindedir"* (bir şeyin yararına mazhar olan

onun zararına da katlanır) ilkesi gereğince, zarara uğrayanların zararı, toplumun gördüğü genel yarara karşılık olmak üzere idarece tazmin edilir.

Yani dikkat edilirse genel bir yarar söz konusu iken özel bir zararın varlığında kamu külfeti ilkesi ile idari sorumluluk gerekli görülmektedir.

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2008

304. Aşağıdakilerin hangisinde idarenin kusursuz sorumluluğu yoktur?

A) Kolluk kuvvetlerince gözetim altında tutulan bir kimsenin tutulduğu yerdeki diğer bir şüpheli tarafından yaralanması

B) Yol genişletme çalışması nedeniyle trafiğe kapatılan yerdeki bir akaryakıt istasyonunun bir ay iş yapamaması

C) Terörün yoğun olduğu bir bölgede önceden herhangi bir tehdit olmayan bir köydeki bazı evlerin teröristlerce yakılması

D) Petrol boru hattındaki doğal nedenlerle oluşan bir sızıntının bir kimsenin meyve bahçesine zarar vermesi

E) Yol yapımı esnasında patlatılan dinamit nedeniyle yakınlardaki bir çiftlikte bazı hayvanların telef olması

Cevap: A seçeneği dışındaki diğer seçeneklerde idarenin kusursuz sorumluluğu vardır. Bu seçeneklerdeki kusursuz sorumluluk B ve E seçeneklerinde "kamu külfetleri karşısında eşitlik", C seçeneğinde "sosyal risk", D seçeneğindekiyse "tehlike (hasar, risk)" ilkelerine dayanmaktadır. E seçeneğindeki kusursuz sorumluluğun "tehlike (hasar, risk)" ilkesine dayanması da mümkündür.

Oysa A seçeneğindeki sorumlulukta, idare alması gereken tedbirleri almamaktadır. Yani hizmetin "kötü işlemesi" ya da gereği gibi işlememesi söz konusudur. Dolayısıyla ortaya çıkan zarardan (yaralanma olayından) idare kusurlu olarak sorumludur.

A'dır.

Kaymakamlık 2008

305. Aşağıdakilerden hangisi idarenin kusura dayanmayan mali sorumluluğuna göre tazmin edilebilir zararlar arasında yer almaz?

A) İdarenin niteliği gereği tehlikeli bir aracı kullanarak verdiği zarar
B) Doğalgaz iletim hattındaki bir sızıntı nedeniyle oluşan zarar
C) İdare tarafından yürütülen bir hizmetin geç işlemesi nedeniyle uğranılan zarar
D) Terör eylemlerinin yoğun olduğu bir bölgede kamu düzenini bozmaya yönelik terör olayları dolayısıyla uğranılan zarar
E) Tüm toplumun yararlanacağı bir hizmet dolayısıyla belirli bir kişinin katlanmak zorunda kaldığı zarar

Cevap: C seçeneği dışındaki diğer seçeneklerde idarenin kusursuz sorumluluğu vardır. Bu seçeneklerdeki kusursuz sorumluluk A ve B seçeneklerinde "tehlike (hasar, risk)", D seçeneğinde "sosyal risk", E seçeneğinde "kamu külfetleri karşısında eşitlik" ilkelerine dayanmaktadır. E seçeneğindeki kusursuz sorumluluğun da "tehlike (hasar, risk)" ilkesine dayanması mümkündür.

C seçeneğinde bir hizmetin "geç işlemesi" biçiminde idarenin kusurlu sorumluluğu vardır. Çünkü idarenin yerine getirmesi gereken hizmetin niteliğine göre idareden beklenen ölçüde sürat ve çabukluğu göstermeyerek, ağır ve yavaş hareket etmesi nedeniyle bir zarara sebep olması hizmetin geç işlemesi hizmet kusurunu doğurmaktadır[22].
C'dir.

KPSS Hukuk 2009
Kaymakamlık 1999

306. I. İdare kamu görevlilerinin görevlerine ilişkin kusurlu davranışlarından doğan zararı tazmin etmekle yükümlüdür.
II. Kamu görevlilerinin görevlerine ilişkin kusurlu davranışlarından doğan zararı tazmin eden idare, ilgili kamu görevlisine kusuru oranında rücu eder.
III. İdarenin, hizmet kusuru bulunmayan işlem ve eyleminden doğan zararı tazmin yükümlülüğü yoktur.

Buna göre, idarenin mali sorumluluğuyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: 1982 Anayasasına göre idare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür. İdarenin hizmet kusuru bulunmayan işlem ve eyleminden doğan zararlarını da "kusursuz sorumluluk" ilkesi çerçevesinde tazmin yükümlülüğü vardır.
C'dir.

---

[22] Ender Ethem Atay, (2006). **İdare Hukuku**, Ankara: Turhan Kitabevi Atay, **a.g.e.**, s. 582.

Kaymakamlık 1999

307. Kamu görevlilerinin görevlerine ilişkin işlem ve eylemlerden doğan zararlar için kime karşı dava açılabilir?

A) Sadece işlem ya da eylemi yapan görevliye karşı açılır.
B) Hem idareye hem de eylemi yapan görevliye karşı açılır.
C) İdareye karşı açılır ama idarenin görevliye rücu hakkı saklıdır.
D) İdare veya görevliden herhangi birine karşı açar bu konuda tercih hakkına sahiptir.

Cevap: Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.

Burada şu önemli ve güncel sayılabilecek hususu da hatırlatmak gerekir: 21.2.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanun (5. Yargı Paketi) değişikliği öncesi, iptal kararlarını yerine getirmeyen kamu görevlisinin tabi olduğu yaptırım, İYUK Md. 28/4'te şu şekilde hükme bağlanmıştı:

"Mahkeme kararlarının 30 gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir."

Yani eski düzenlemeye göre, kamu görevlisinin iptal kararını veya yürütmenin durdurulması kararını kasıtlı olarak uygulamaması veya geciktirerek uygulaması hem bir görev kusuru, hem de hizmet kusuruyla iç içe geçmiş kişisel kusur olarak kabul ediliyor ve bu durumda iki seçenek ortaya çıkıyordu: Ya idare aleyhine idari yargıda maddi-manevi tazminat (tam yargı) davası açılıyor ve/veya kamu görevlisi aleyhine adli yargıda tazminat davası açılıyordu.

ÖNEMLİ

GÜNCEL 21.2.2014 Tarih ve 6526 Sayılı Kanun

Ancak, 21.2.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanun (5. Yargı Paketi) değişikliği ile İYUK Md. 28/4'ün son hali aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

"Mahkeme kararlarının süresi içinde kamu görevlilerince yerine getirilmemesi hâlinde tazminat davası ancak ilgili idare aleyhine açılabilir."

Binaenaleyh, bu son düzenlemeyle mahkeme kararını yerine getirmeyen **KAMU GÖREVLİSİNİN HUKUKİ/MALİ HERHANGİ BİR SORUMLULUĞU İLERİ SÜRÜLEMEYECEKTİR**. Sadece mahkeme kararını yerine getirmeyen **idareye karşı idari yargıda tam yargı davası açılacaktır**.

Ancak idare, kamu görevlilerine karşı 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 77-82. Maddelerinde düzenlenen "sebepsiz zenginleşmeden" (haksız iktisaptan) kaynaklanan davaları da adli yargıda açabilecektir.

C'dir.

KAMU MALLARI

KPSS 2015 (Uyarlama)

308. Aşağıdakilerden hangisi sahipsiz kamu mallarından biri değildir?

A) Deniz kıyıları
B) Dağlar
C) Fundalıklar
D) Meralar
E) Meşelikler

Cevap: Sahipsiz mallar üzerinde mülkiyet hakkının kurulması mümkün olduğu halde öteden beri şahısların mülkiyetine konu olmamış ve ayrı bir tahsis işlemi olmaksızın toplumun ortak çıkar, yarar ve kullanımına doğaları gereğince sunulmuş mallardır. Aslında bu mallar üzerinde mülkiyet kurulmaya elverişlidir ama şimdiye kadar mülkiyet kurulmamıştır. Bu tür mallar herkes tarafından doğrudan kullanılır ve herkes tarafından yararlanılır. Örneğin dağlar, tepeler, kayalıklar, taşlıklar, sular, deniz kıyıları, göller, akarsular, nehirler, meşelik, çalılık, fundalıklar, taş ocakları ve tuzlar, doğal kaynaklar, madenler, petrol kaynakları vb. gibi...

Bu mallara "sahipsiz mallar" denmesine karşın gerçekte bunların bir sahibi vardır, bunlar devlet ve kamu tüzel kişileridir. Bunlar da devletin hüküm ve tasarrufu yani kamu mülkiyeti altındadır.

Yollar, meralar, yaylalar, kışlaklar, pazarlar, mezarlar, meydanlar, panayır yerleri, harman yerleri ve benzeri gibi doğası gereğince veya kadimden (çok eskiden) beri yapıla gelen ve kabul gören uygulama gereğince ya da tahsis işlemi neticesinde herkesin fiili yararlanmasına sunulan ve herkes tarafından kullanılan mallara ise orta malı denir. Dolayısıyla mera sahipsiz kamu malı değil, orta malıdır.
D'dir.

Kaymakamlık 2012

309. Aşağıdakilerden hangisi, kamu mallarından genel yararlanmanın özelliklerinden biri değildir?

A) Kamu malının tahsis amacına uygun olmalıdır.
B) Belirli bir süreye tabidir.
C) Serbestlik ilkesi geçerlidir.
D) Eşitlik ilkesine dayanır.
E) Kural olarak bir karşılık alınmaz.

Cevap: Kamu mallarının kamu tarafından genel olarak kullanılmasına ait ilkeler şöyle sıralanabilir:
1. Serbestlik ilkesi
2. Eşitlik ilkesi
3. Bedavalık (bedelsizlik, meccanilik) ilkesi
4. Amacına uygun kullanılma ilkesi

B'dir.

Adli Hâkimlik 2012
Sayıştay 2012
KPSS Kamu Yönetimi 2012
Sayıştay 2011

310. Aşağıdakilerden hangisi, kamu mallarının temel özelliklerinden biri değildir?

A) Devir ve ferağ edilememeleri
B) Üzerlerinde özel kişiler lehine sınırlı ayni hak kurulamaması
C) Tapu siciline tescil edilememeleri
D) Kamulaştırılamamaları
E) Özel yararlanmaya konu olamamaları

Cevap: Özel mallara göre daha farklı ve özel bir koruma rejimine tabi olan kamu mallarının korunmasına ilişkin hukuki esas ve usuller şöyle sıralanabilir:
- Kamu malları devir ve ferağ edilemez.
- Kamunun genel ve ortak kullanımına tahsis edilmiştir.
- Kamu malları haczedilemez.
- Kamu malları kazandırıcı zamanaşımıyla kazanılamaz.
- Üzerlerinde özel kişiler lehine sınırlı ayni hak tesis edilemez.
- Taşınmaz kamu mallarının tapuya tescil zorunluluğu yoktur.
- Taşınmaz kamu malları kamulaştırılamaz.
- Kamu malları vergi, harç, resim ve benzeri mali yükümlülüklere tabi değildir.
- Kamu mallarından doğan hukuki uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.

E'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
Adli Hâkimlik Kasım 2007
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2001

311. Devletin özel mallarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bu mallar dolayısıyla ortaya çıkan uyuşmazlıklar genellikle adli yargı yerinde çözümlenir.
B) Devlet kamu hukuku işlemleri ile de özel mal edinebilir.
C) Bu malların haczedilmeleri mümkün değildir.
D) Bu malların edinilmesindeki temel amaç idarenin gelir elde etmesidir.
E) Devlet özel mallarını istediği koşullarla istediğine kiralayabilir.

Cevap: Devlet veya kamu tüzelkişiliğinin mülkiyetinde olduğu halde kamusal mallardan farklı olarak kamunun ortak ve genel kullanımına tahsis edilmemiş, idarenin özel tasarrufunda olan devlete (hazineye) ait özel malların özellikleri şöyle sıralanabilir:

- Özel mallar özel hukuk rejimine/hükümlerine tabidir.
- İdare özel mallarını dilediği gibi satamaz ya da kiraya veremez.
- Kamunun özel malları kamu yararından çok, gelir getirme amacını taşır.
- Özel mallar dolayısıyla ortaya çıkan uyuşmazlıklar genellikle adli yargıda çözümlenir.
- Devlet kamu hukuku işlemleri ile de (kamulaştırma gibi) özel mal edinebilir.
- Devletin özel mallarının haczedilmeleri mümkün değildir.
- Özel mallar bir kamu hizmetine tahsis edilebilir (özgülenebilir).

E'dir.

Kaymakamlık 2004

312. Aşağıdaki kamu mallarından hangisi "ortak malı" sayılır?

A) Kıyılar B) Doğal kaynaklar C) Tepeler
D) Meralar E) Yeraltı sulan

Cevap: Doğası gereğince veya kadimden (çok eskiden) beri yapılagelen ve kabul gören uygulama gereğince ya da tahsis işlemi neticesinde herkesin fiili yararlanmasına sunulan ve herkes tarafından kullanılan mallara denir[23]. Kamu bu mallardan da doğrudan yararlanır ve bu bunları doğrudan kullanır. Yollar, meralar, yaylalar, kışlaklar, pazarlar, mezarlar, meydanlar, panayır yerleri, harman yerleri ve benzeri gibi. Bu bağlamda meralar "orta malı", diğer seçeneklerde yer alan mallar ise "sahipsiz mal" olarak kabul edilmektedir.
D'dir.

[23] Atay, **a.g.e.**, s. 608.

MEMURLAR

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

313. Görevden uzaklaştırmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişlerinin görevden uzaklaştırma yetkileri yoktur.

B) Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 gün içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

C) Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmayan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri en geç 3 gün içinde kaldırılır.

D) Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 2 ay devam edebilir.

E) Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce, görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenlerin, bu kararın kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Cevap: A seçeneği: Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır:

a) Atamaya yetkili amirler;

b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

c) İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

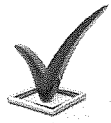
B seçeneği: Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 gün değil, 10 İŞ GÜNÜ içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

C seçeneği: Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmayan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, yukarıda sayılan görevden uzaklaştırmaya yetkili

olan aynı makamlarca (Müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili amirlerce) DERHAL kaldırılır.

D seçeneği: Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her 2 ayda bir inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

 ÖNEMLİ	E Seçeneği: Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller çerçevesinde, soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce: a) Haklarında memurluktan çıkarmadan **başka** bir disiplin cezası verilenler; b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler; c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma **genel af** ile kaldırılanlar; ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın **memurluğa engel olmayacak bir ceza** ile hükümlü olup cezası ertelenenler; Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

314. Aşağıdakilerden hangisi, istisnai memuriyetin güvenceli memuriyetle ortak olduğu koşullardan biridir?

A) Güvenceli statüye tabi olma
B) Göreve başlarken sınava tabi olma
C) Aynı atama usulüne tabi olma
D) Kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine tabi olma
E) Disiplin cezalarına tabi olma

Cevap: Vali, büyük elçi, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği memurlukları, TBMM Memurlukları, bakan yardımcıları, müşavirler, özel kalem müdürlükleri vb. gibi istisnai memuriyetler, güvenceli memurların tabi olduğu güvence, atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın görev yaparlar. Ancak istisnai memuriyetler güvenceli memuriyetlerin tabi oldukları disiplin cezalarına tabidirler.
E'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)
Kaymakamlık 17 Aralık 2016 (Uyarlama)
KPSS 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)
Kaymakamlık 2012
TODAİE 2011
ÜGYS 2011
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2001

315. Aşağıdakilerden hangisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörülen hizmet sınıflarından birisi değildir?

A) Teknik hizmetler
B) Avukatlık hizmetleri
C) Emniyet hizmetleri
D) Millî istihbarat hizmetleri
E) Askeri hizmetler

Cevap: DMK 10 hizmet sınıfı kabul etmiştir:
1. Genel İdare Hizmetleri Sınıfı. Yönetim, icra, büro vb. hizmetler.
2. Teknik Hizmetler Sınıfı. Mühendis, mimar, kimyager, jeolog, fizikçi, istatistikçi, fen memuru, tekniker, teknisyen vb.
3. Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı. Tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim, sağlık memuru, biyolog, diyetisyen, ebe, hemşire, hasta bakıcısı.
4. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı. Yükseköğretim kurumları hariç her türlü ana okul, ilköğretim ve lise öğretmenleri.

5. Avukatlık Hizmetleri Sınıfı. Avukatlık ruhsatı olan, baroya kayıtlı, kurumlarını yargı mercileri önünde temsil yetkisi olan "kamu avukatları".
6. Din Hizmetleri Sınıfı. Müftü, imam, müezzin, vaiz vb.
7. Emniyet Hizmetleri Sınıfı. Polis, komiser yardımcısı, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müfettişi, emniyet müdürü vb.
8. Jandarma Hizmetleri Sınıfı. Bu sınıf Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay ve uzman jandarmaları kapsar.[24]
9. Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı. Bu sınıf Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında bulunan subay ve astsubayları kapsar.[25]
10. Yardımcı Hizmetler Sınıfı. Yazı ve dosya dağıtan, toplayan, iş sahiplerini karşılayan, yol gösteren, temizlik, aydınlatma ve ısıtma işlerini yapan memurlar.
11. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı. Vali, kaymakamlar ve maiyet memurları (1974 yılında oluşturulan bir sınıftır).
12. Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfı. Yurtiçi ve yurtdışında istihbarat (haber toplama) görevinde çalışan memurlar (1975 yılında oluşturulması bir sınıftır).

E'dir.

ÖNEMLİ

Daha önce DMK'da 10 hizmet sınıfı bulunmaktayken, 25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile

- **Jandarma Hizmetleri Sınıfı ve**
- **Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı**

eklenmiş, böylelikle sınıf sayısı 12'ye çıkmıştır.

ÖNEMLİ

Büro, maliye, mühendislik, ulaştırma, mahalli idareler, askeri, yüksek eğitim-öğretim vb. isimleriyle hizmet sınıfları olmadığına dikkat edilmelidir.

[24] 25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (RG, 27.07.2016; No: 29783) 22. Maddesi ile düzenlenmiş ve ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

[25] 25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (RG, 27.07.2016; No: 29783) 25. Maddesi ile düzenlenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

KPSS 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)
Kaymakamlık 17 Aralık 2016 (Uyarlama)
Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

316. Memurun görevden uzaklaştırılmayla ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) Görevden uzaklaştırma, hakkında hem disiplin soruşturması hem de ceza kovuşturması açılan memur için uygulanabilir.
B) Görevden uzaklaştırmaya hem atamaya yetkili amirler, hem de bakanlık veya genel müdürlük müfettişleri yetkilidir.
C) Memurun aylığının 1/3'ü ödenmeye devam edilir.
D) Memur disiplin soruşturmasında en çok 3 ay görevinden uzaklaştırılabilir.
E) Ceza kovuşturmasında 3 aylık sürenin dolması sonucu memur için verilen görevden uzaklaştırma tedbiri iki ayda bir gözden geçirilir.

Cevap: Yapılmakta olan bir soruşturmanın her aşamasında, soruşturmanın esenlik içinde yürütülmesinin sağlanması ve kamu hizmetinin aksamaması için memurlar hakkında görevden uzaklaştırma önlemi alınır.

Görevden uzaklaştırma kararını almaya yetkili makamlar:

- Atamaya yetkili amirler,
- Bakanlık veya Genel Müdürlük müfettişleri,
- İllerde Valiler,
- İlçelerde kaymakamlardır. Ancak, İlçe İdare Şube Başkanları hakkında valinin muvafakati de şarttır.

ÖNEMLİ

Görevden uzaklaştırma ile ilgili önemli noktalar şöyle sıralanabilir:

a) Görevden uzaklaştırma, hakkında hem disiplin soruşturması hem de ceza kovuşturması açılan memur için uygulanabilir.
b) Görevden uzaklaştırmaya hem atamaya yetkili amirler, hem de bakanlık veya genel müdürlük müfettişleri yetkilidir.
c) Memurun görevi ile ilişkisi kesilir. Ancak, görevden uzaklaştırılan memurun kadrosu ile ilişiği kesilmez.
d) Görevden uzaklaştırmayı izleyen en geç 10 işgünü içinde soruşturma başlatılır.
e) Memurun yalnız aylığında 1/3'lük kısıntı olur, aylığın 2/3'ü ödenmeye devam edilir. Sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.
f) Memur en çok 3 ay görevinden uzaklaştırılabilir. (Bu süre disiplin soruşturması için geçerlidir. Ceza kovuşturmasında

	bu sürenin dolması sonucu görevden uzaklaştırma tedbiri iki ayda bir gözden geçirilir.) g) Soruşturma sonunda disiplin yönünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına gerek olmayan memur görevden uzaklaştırma kararının kaldırılması üzerine, derhal görevine iade edilir, memurun hem kademe ilerlemesi hem de derece yükselmesi yapılır ve aylığından kesilmiş olan 1/3'ler kendisine ödenir.

C'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

317. Memurlara verilen disiplin cezalarıyla ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) Uyarma ve kınama cezası alanlar 5 yıl sonra atamaya yetkili amire başvurarak cezalarının özlük dosyalarından silinmesini isteyebilirler.

B) Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar 10 yıl sonra atamaya yetkili amire başvurarak cezalarının özlük dosyalarından silinmesini isteyebilirler.

C) Aylıktan kesme cezası ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile tecziye edilenler 5 yıl boyunca daire başkanı kadrolarına, daire başkanı kadrosunun dengi ve daha üstü kadrolara, bölge ve il teşkilatlarının en üst yönetici kadrolarına, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlık ve üyeliklerine, vali ve büyükelçi kadrolarına atanamazlar.

D) Tüm disiplin cezası türlerinde, suçun işlendiği tarihten itibaren en çok 2 yıl içinde disiplin cezası verilmezse, ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

E) Disiplin cezalarına karşı itirazda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gündür. İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını vermek zorundadır.

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aylıktan kesme cezası ile tecziye edilenler 5 yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile tecziye edilenler 10 yıl boyunca daire başkanı kadrolarına, daire başkanı kadrosunun dengi ve daha üstü kadrolara, bölge ve il teşkilatlarının en üst yönetici kadrolarına, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlık ve üyeliklerine, vali ve büyükelçi kadrolarına atanamazlar.

2011 değişikliğinden önce DMK'da yer alan "Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar vali, büyükelçi, müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı ve daire başkanı görevlerine atanamazlar." İbaresi artık kanundan çıkartılmıştır.

C'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

318. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında hangi ifade yanlıştır?

A) 4483 sayılı Kanun Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

B) 4483 sayılı köy ve mahalle muhtarlarını kapsamaz.

C) Ağır suçüstü hali ve rüşvet, irtikâp, zimmet, ihalelere fesat karıştırma, ihtilas, kaçakçılık, devlete ait gizli belge ve şifreleri ifşa etmek gibi suçlar 4483 sayılı Kanun kapsamında olmayıp, bu suçlarda soruşturma izni vermeye yetkili merciin izni aranmaz, doğrudan Cumhuriyet savcıları tarafından soruşturmaya başlanır.

D) İlçe belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili makam İçişleri Bakanıdır.

E) Soruşturma izni vermeye yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dâhil en geç otuz gün içinde verir.

Cevap: 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında köy ve mahalle muhtarları da yer alıyor olup bunlar hakkında Soruşturma izni vermeye yetkili merci ilçelerde kaymakam, merkez ilçede validir.
B'dir.

KPSS 2015 (Uyarlama)

319. Kamu hizmetlerine girme, ilerleme, yükselme ve görevin sona ermesinin bilgi, görgü, yetenek ve diploma esasına dayandırılması ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanarak devlet memurlarının güvenliğe sahip kılınmasına ne ad verilir?

A) Sınıflandırma

B) Kariyer

C) Liyakat

D) Nepotizm

E) Derecelendirme

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 3. Maddesinde kanunun dayandığı üç ilkeden biri olan liyakat ya da diğer adıyla "merit" ilkesi, kamu hizmetlerine girme, ilerleme, yükselme ve görevin sona ermesinin bilgi, görgü, yetenek ve diploma esasına dayandırılması ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanarak devlet memurlarının güvenliğe sahip kılınmasına verilen isimdir. Liyakat kavramının tersi olan "nepotizm" ise, kamu hizmetlerine giriş, yükselme ve ilerlemelerde siyasal kayırmacılık çerçevesinde siyasal sadakatin, yakınlığın veya yandaşlığın esas alınmasına verilen isimdir.
C'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

320. Bir lise müdürünün hırsızlık yapması üzerine ceza kovuşturması açılmasıyla ilgili hangi ifade doğrudur?

A) Bu durumu Cumhuriyet Savcısı tarafından doğrudan soruşturulabilir.
B) Soruşturma yapmadan önce İlçe Milli Eğitim Müdüründen soruşturma izni alınmalıdır.
C) Soruşturma yapmadan önce İlçe Kaymakamından soruşturma izni alınmalıdır.
D) Soruşturma yapmadan önce Validen soruşturma izni alınmalıdır.
E) Soruşturma yapmadan önce Milli Eğitim Bakanından soruşturma izni alınmalıdır.

Cevap: Anayasa'nın 129. Maddesinin son fıkrasında şu hüküm yer almaktadır: "Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır."

Anayasanın işaret ettiği bu çerçevede, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre:

Ağır suçüstü hali ve

- Rüşvet, irtikâp, zimmet, ihlalelere fesat karıştırma, ihtilas, kaçakçılık, devlete ait gizli belge ve şifreleri ifşa etmek gibi suçlarda

Soruşturma izni vermeye yetkili merciin izni aranmaz, doğrudan Cumhuriyet savcıları tarafından soruşturmaya başlanır.

A'dır.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

321. Aday memurlukla ilgili yanlış olan ifade hangisidir?

A) Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz.
B) Aday memurluk süresinde ancak çalıştığı kurumun muvafakati ile aday memur başka bir kuruma nakli yapılabilir.
C) Adaylık süresi içinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişikleri kesilir.
D) Adaylık devresi içinde veya sonunda, sağlık nedenleri hariç yukarıda sayılan herhangi bir nedenle ilişikleri kesilenler, 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.
E) Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 54-57. Maddeleri arasındaki "Adaylık" sürecini düzenleyen hükümleri şöyle sıralanabilir:

- Memurluğa aday memur olarak girilir. Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya Kanuna göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur adayı olarak atanırlar.
- Adaylık süresi, en az 1 yıl, en çok 2 yıldır. Bu dönemde, aday memurlar, temel ve hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulur.
- Adaylık süresi içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.
- Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitim aynı kurumda yapılır. Eğitim süreleri, programları, değerlendirme esasları ve hangi kurumların sorumluluğunda yapılacağı ve diğer hususlar Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.
- Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin, disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişiği kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.
- Adaylık devresi içinde veya sonunda, sağlık nedenleri hariç yukarıda sayılan herhangi bir nedenle ilişikleri kesilenler, 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

2011 değişikliği ile adaylık süresi içinde her türlü disiplin cezası alanların memuriyetle ilişiğinin kesilmesi hükme bağlanmıştı. Bu çerçevede basit bir uyarma veya kınama cezası alan aday memurun görevi son bulmuş oluyordu.

ÖNEMLİ

Kamuoyunda Son Torba Yasa olarak bilinen 10.9.2014 tarih ve 6552 sayılı Yasa ile 657 sayılı DMK'nın 57. Maddesi şöyle değiştirilmiştir:

Adaylık süresi içinde AYLIKTAN KESME VEYA KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI CEZASI ALMIŞ OLANLARIN disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişikleri kesilir.

İlişikleri kesilenler ilgili kurumlarca derhâl Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Söz konusu değişiklik ile artık uyarma ve kınama cezası alanlar değil, sadece aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanların memuriyetle ilişiği kesilecektir.

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2013

322. Türk Personel Sistemi içinde en çok sayıda memur, hangi hizmet sınıfında yer almaktadır?

A) Yardımcı Hizmetler
B) Teknik Hizmetler
C) Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri
D) Emniyet Hizmetleri
E) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

Cevap: Türkiye'de en fazla sivil personele sahip bakanlık eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfında istihdamda bulunan Milli Eğitim Bakanlığıdır[26].
E'dir.

KPSS GK 2013

323. Aşağıdakilerden hangisi, devlet memurlarının ödevlerinden biri değildir?

A) Anayasa ve kanunlara sadakat
B) Amirin emrine uyma
C) Mal bildiriminde bulunma
D) Askerlik hizmetini yapma
E) Bizzat işbaşında bulunma

Cevap:
1. Anayasa ve kanunlara sadakat
2. Tarafsızlık ve devlete bağlılık
3. Hizmeti kişisel olarak ve kesintisiz bir biçimde yürütme (bizzat işbaşında bulunma)
4. Hiyerarşik üste bağlılık ve emirlere uyma (kanunsuz emir'e ilişkin hükümler saklıdır.)
5. Uygun davranışta bulunma ve işbirliği içinde çalışma
6. Kıyafet mecburiyeti
7. Amir olmanın gereklerini yerine getirme
8. Verdiği zararları giderme
9. Resmi belge, araç ve gereçleri yetki dışındaki mahaller dışına çıkarmama ve geri verme
10. Mal bildiriminde bulunma
11. Dikkatli ve özenli davranma

Askerlik hizmetini yapma vatandaşlar için öngörülen anayasal siyasi hak ve ödevlerden biridir.

[26] 2012 verilerine göre 880.000 öğretmen istihdam edilmektedir.

D'dir.

Kaymakamlık 2012

324. Memurların, yetkili olmadıkları hâlde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermesi aşağıdaki disiplin cezalarından hangisini gerektirir?

A) Uyarma
B) Kınama
C) Aylıktan kesme
D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
E) Devlet memurluğundan çıkarma

Cevap: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesi olan "kınama" cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,
c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,
d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
e) Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,
g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
i) Verilen emirlere itiraz etmek,
k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
l) Kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak.
m) (Ek:17/9/2004-5234/1 md.)Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

B'dir.

Kaymakamlık 2012
Kaymakamlık 2010

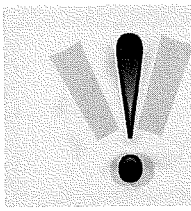
325. Aşağıdakilerden hangisi, devlet memurları için öngörülen yasaklar arasında yer almaz?

A) Grev yasağı
B) İkinci görev yasağı
C) Sendikaya üye olma yasağı
D) Ticari faaliyette bulunma yasağı
E) Siyasi partilere girme yasağı

Cevap: Memurlar için konan yasak ve sınırlamalar (menfi ödevler) şunlardır:

1. İkinci görev
2. Ticari ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma
3. Grev
4. Hediye alma ve çıkar sağlama
5. Gizli bilgileri açıklama
6. Ayrıldığı kuruma karşı görev alma
7. Taraflı davranma, ayrımcılık yapma, siyasal etkinlikte bulunma ve siyasal partilere üye olma
8. Basına bilgi veya demeç verme
9. Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama
10. Bölücü ve yıkıcı etkinliklerde bulunma

C'dir.

"Toplu eylem ve hareketlerde bulunma" yasağı ile "yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak" yasağı 2011 tarih ve 6111 sayılı kanun ile DMK'dan çıkarılmıştır.[27].

ÖNEMLİ

1995 yılında Anayasa'da yapılan değişiklikle memurlara ve diğer kamu görevlilerine sendika kurma hakkı tanınmış, 25.6.2001 tarih ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile kamu görevlilerinin sendikalara üye olmaları, sendika ve konfederasyon kurmalarına ilişkin yasal düzenlemeler belirlenmiştir.

[27] 11.12.2010 tarih ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 33/5. Maddesi.

ÖNEMLİ

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, çalıştıkları kurum ya da kuruluşun kuruluş mevzuatında bir engel ve yasak olmamak kaydıyla, **dernek kurup derneğe üye olmalarında bir sınırlama bulunmamaktadır.**

Kurucu kanunlarında derneğe üyelik yasağı bulunan polis, asker, üst kurul üyeleri ile yüksek yargı organları mensupları hariç diğer kamu personelinin derneklere üye olmaları mümkündür.

Kaymakamlık 2012
Adli Hâkimlik Aralık 2011
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2001

326. Aşağıdakilerden hangisi, memurlar için ticaret ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı kapsamında değerlendirilmez?

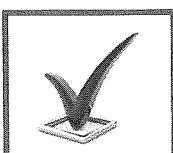
A) Kollektif şirketlerde ortaklık
B) Komandit şirketlerde komandite ortaklık
C) Limited şirketlerde ortaklık
D) Anonim şirketlerde kurucu ortaklık
E) Adi şirketlerde ortaklık

Cevap: Aşağıdaki etkinlikler memurlar için yasaktır:
a) Ticaret veya sanayi kuruluşlarında görev almak,
b) Ticari mümessil veya ticari vekil olmak,
c) Kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olmak,
d) Anonim şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev almak ve kurucu ortak olmak,
e) Adi şirketlere ortak olmak.

ÖNEMLİ

Memurlar "tacir" veya "esnaf" sayılmalarını doğuracak etkinliklerde bulunamazlar.

Limitet şirketlerde ortak olmanın ya da anonim şirketlerde hisse (pay) sahibi olmanın memurlar için yasak olmadığına dikkat edilmelidir.

C'dir.

Kaymakamlık 2012

327. On iki yıl kamu hizmeti bulunan bir Devlet memurunun yıllık izin hakkı kaç gündür?

A) 10 B) 20 C) 30
D) 40 E) 60

Cevap: Memurların yıllık izin süresi, hizmeti 1-10 yıl olanlar için 20, daha fazla olanlar için 30 gündür. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Geçen yıldan önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2012
Adli Hâkimlik 2003

328. Aşağıdaki suçlardan hangisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinde devlet memurluğuna engel suçlar arasında ismen sayılmamıştır?

A) Cinsel taciz B) Sahtecilik C) Zimmet
D) Hırsızlık E) Dolandırıcılık

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. Maddesine göre:

Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (....)[28]zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.

---

[28] Bu alt bentte yer alan "... **milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk**, ..." bölümü, Anayasa Mahkemesi'nin 25/2/**2010** tarihli ve E.: 2008/17, K.: 2010/44 sayılı Kararı ile **iptal edilmiştir**.

ÖNEMLİ

Daha önce "milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk" da devlet memurluğuna engel suçlar arasında sayılmışken, bu engel Anayasa Mahkemesi'nin 25/2/2010 tarihli ve E.: 2008/17, K.: 2010/44 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

A'dır.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
KPSS Hukuk 2011
Kaymakamlık 2009
Kaymakamlık 2004

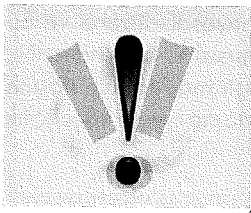
329. Aşağıdakilerden hangisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda sayılan disiplin cezalarından biri değildir?

A) Uyarma
B) İkaz
C) Kınama
D) Aylıktan kesme
E) Kademe ilerlemesinin durdurulması

Cevap: En hafifinden en ağırına doğru memurlara verilen disiplin cezaları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Uyarma
- Kınama
- Aylıktan kesme
- Kademe ilerlemesinin durdurulması
- Memuriyetten ihraç (çıkarma)

B'dir.

İkaz, derece yükseltilmesinin durdurulması, yöneticilik görevinden azletme, geçici görevlendirme, görevden uzaklaştırma, görev yerini değiştirme, olumsuz sicil verme vb. türde müeyyidelerin disiplin cezası olmadığına dikkat edilmelidir.

Sayıştay 2012
Kaymakamlık 2010

330. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, çekilmiş (müstafi) sayılan memurun tekrar memurluğa alınabilmesi için en az ne kadar süre geçmesi gerekir?

A) 2 ay B) 6 ay C) 1 yıl
D) 1,5 yıl E) 2 yıl

Cevap: İzinsiz veya geçerli mazereti olmaksızın görevini 10 gün kesintisiz terk eden memur, yazılı başvuru şartı aranmaksızın istifa etmiş (müstafi) sayılır. Böyle istifa etmiş sayılan bir memur 1 yıl geçmeden, devir-teslim yükümlülüğü olup da bunu gerçekleştirmeden görevini bırakan memur 3 yıl geçmeden devlet memurluğuna geri dönemez.
C'dir.

TODAİE 2012

331. Türkiye'de kamudaki toplam istihdamın nüfusa oranı, yaklaşık olarak yüzde kaçtır?

A) 1 B) 4 C) 9
D) 12 E) 16

Cevap: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) verilerine göre Türkiye'deki memur sayısı nüfusla kıyaslandığında diğer ülkelere göre fazla değildir. Kamunun toplam istihdam içindeki oranı Türkiye'de yüzde 14.2.

Memur sayısı Türkiye'de 2.2 milyonken, Almanya'da 4.4, Fransa'da 4.8 milyon. Almanya'da her 19 kişiden, Türkiye'de ise her 30 kişiden biri memur. Yani ülkemizde kamudaki toplam istihdamın nüfusa oranı, yaklaşık olarak yüzde 3,5-4 civarındadır.
B'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011

332.

I. Rüşvet
II. Görevi kötüye kullanma
III. Zimmet

Yukarıdaki suçlardan hangileri bakımından, kural olarak 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerini Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Memurların görevleriyle ilgili olarak işledikleri **görev suçlarından** dolayı haklarında ceza soruşturması ve kovuşturması yapılması ve haklarında dava açılması **özel hükümlere** bağlanmış, memurlar ve diğer kamu görevlilerine **özel bir güvence** tanınmıştır.

Buna göre memurlar hakkında soruşturma izni vermeye yetkili merci izin vermedikçe ceza kovuşturması açılamaz.

ÖNEMLİ

Anayasa'nın 129. Maddesinin son fıkrasında şu hüküm yer almaktadır: "Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır."

ÖNEMLİ

Ancak,

- **Ağır suçüstü hali ve**
- **Rüşvet, irtikâp, zimmet, ihalelere fesat karıştırma, ihtilas, kaçakçılık, devlete ait gizli belge ve şifreleri ifşa etmek gibi suçlarda soruşturma izni vermeye yetkili merciin izni aranmaz, doğrudan Cumhuriyet savcıları tarafından soruşturmaya başlanır.**

C'dir.

Kaymakamlık Aralık 2011
ÜGYS 2011

333.

I. Sendika kurma hakkı
II. Grev hakkı
III. Toplu sözleşme hakkı

Yukarıdakilerden hangileri 1982 Anayasası'nda kamu görevlilerine tanınan haklardandır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: 1982 Anayasası'nda kamu görevlilerine sendika hakkı 1995'te, tolu sözleşme hakkı ise 2010 Anayasa referandumu ile kabul edilen değişiklikle getirilmiştir.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011

TAKİP EDEN 2 SORUYU AŞAĞIDAKİ OLAYA GÖRE BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Danıştay üyesi D, 15.10.2011'de kendisine yeni lüks bir otomobil satın almıştır.

334. D, en son hangi tarihe kadar mal bildiriminde bulunmalıdır?

A) 28.02.20111 B) 30.10.2011 C) 15.11.2011
D) 31.12.2011 E) 28.02.2015

Cevap: 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'na göre, mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde mal bildiriminde bulunulması zorunludur.
C'dir.

335. D, bildirimi aşağıdaki makamlardan hangisine vermelidir?

A) TBMM
B) Adalet Bakanlığı
C) Üyesi bulunduğu dairenin başkanı
D) Danıştay Başkanı
E) Hâkimler ve Savcılar Kurulu

Cevap: 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanun'a göre, yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için mal bildirimi mahkemenin başkanına verilir.
D'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2011
ÜGYS 2011
Kaymakamlık 2009

336. Aşağıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yer alan istihdam biçimlerinden biri değildir?

A) Mevsimlik personel
B) Memur
C) Sözleşmeli personel
D) İşçi
E) Geçici personel

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 4 çeşit istihdam biçimi kabul etmiş, bunların dışında personel çalıştırılamayacağını hükme bağlamıştır:
1. Memurlar
2. Sözleşmeli Personel
3. Geçici Personel
4. İşçiler

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011
Adli Hâkimlik Alan Bilgisi Kasım 2007

337. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre, büyükşehir belediye başkanları hakkında soruşturma izni verme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Belediye meclisi
B) Vali
C) Danıştay
D) Başbakan
E) İçişleri Bakanı

Cevap: 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre, soruşturma izni vermeye yetkili makam:

 ÖNEMLİ	**Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında <u>İçişleri Bakanı,</u>** **İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında <u>kaymakam</u>, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında bulundukları ilin <u>valisi</u>,** **Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde <u>kaymakam</u>, merkez ilçede <u>validir</u>.**

E'dir.

Tablo: Haklarında Hazırlık Soruşturması İzni Verilecek Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler

Soruşturma İzni ve Ön İnceleme Emri Verecek Merci	Soruşturma İzni ve Ön İnceleme Emri Verilecek Görevliler ile Atanma Şekilleri	Soruşturma İzni ve Ön İnceleme Emri Verilecek Memur ve Diğer Kamu Görevlilerinin Çalıştığı Yer
Başbakan	Bakanlar Kurulu Kararıyla Atananlar, Müşterek Kararname ile Atananlar	Başbakanlık Merkez Teşkilatı
Bakan	Bakanlar Kurulu Kararıyla Atananlar	Bakanlık Merkez Teşkilatı
	Teşebbüs Genel Müdürleri ve Yönetim Kurulu Üyeleri	Teşebbüs Genel Müdürlükleri
Başbakanlık ve Bakanlıkların Merkez ve Bağlı veya İlgili Kuruluşların En Üst İdari Amiri	Yukarıda Belirtilenler Dışındaki Başbakanlık ve Bakanlıkların Merkez ve Bağlı veya İlgili Kuruluş Personeli	Başbakanlık ve Bakanlıkların Merkez ve Bağlı veya İlgili Kuruluşları
İçişleri Bakanı	Büyükşehir, İl ve İlçe Belediye Başkanları, Meclis Üyeleri ve İl Genel Meclisi Üyeleri	Büyükşehir, İl, İlçe ve Alt Kademe Belediye Başkanlıkları, Meclis Üyelikleri ve İl Genel Meclisi Üyelikleri
	Vali	İl
TBMM Başkanı	TBMM Genel Sekreteri ve Yardımcıları	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TBMM Genel Sekreteri	TBMM'de Çalışan Tüm Personel (Atama Biçimine Bakılmaksızın)	
Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri	
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri	Cumhurbaşkanlığında Çalışan tüm Personel (Atama Biçimine Bakılmaksızın)	Cumhurbaşkanlığı
Kaymakam	İlçede Görevli Tüm Personel (Atama Biçimine Bakılmaksızın)	
	İlçelerde Belde Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyeleri	İlçe
	Köy ve Mahalle Muhtarları	
Vali	Merkez İlçelerdeki Belde Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyeleri	İl Merkez İlçeleri
	Köy ve Mahalle Muhtarları	İl Merkez İlçe ve Beldeleri
	İl memurları ve Merkez İlçede Görevli tüm Personel (Atama Biçimine Bakılmaksızın)	İl Memurlukları ve Merkez İlçede Görevli Tüm Personel
	Bölge Müdürleri ve İlde Görevli Diğer Bölge Personeli (Atama Biçimine Bakılmaksızın)	İldeki Bölge Düzeyinde Teşkilatlanan Kurum ve Kuruluşlar

Kaynak: TODAİE, Kamu Görevlileri El Kitabı, TODAİE, Ankara, 2002, ss. 156-157

ÖNEMLİ	**Kaymakam hakkında soruşturma izni vermeye yetkili mercii validir.**

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Adli Hâkimlik Nisan 2011
ÜGYS 2011
Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
Kaymakamlık 2008
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2001

338.

I. Görevden uzaklaştırma, görevi başında kalmasında sakınca görülen memurlar hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.
II. Atamaya yetkili amirler, görevden uzaklaştırmaya da yetkilidir.
III. Görevden uzaklaştırılan memurun aylığının 1/3'ü ödenir.
IV. Disiplin soruşturması nedeni ile görevden uzaklaştırılan memurun görevden uzaklaştırma süresi en çok 6 ay devam eder.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, görevden uzaklaştırma ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) II, III ve IV

Cevap: Yapılmakta olan bir soruşturmanın her aşamasında, soruşturmanın esenlik içinde yürütülmesinin sağlanması ve kamu hizmetinin aksamaması için memurlar hakkında görevi başında kalmasında sakınca görülen memurlar hakkında alınan ihtiyati bir tedbir olarak "görevden uzaklaştırma" önlemi alınır.

Görevden uzaklaştırma kararını almaya yetkili makamlar:

- Atamaya yetkili amirler,
- Bakanlık veya Genel Müdürlük müfettişleri,
- İllerde Valiler,
- İlçelerde kaymakamlardır. Ancak, İlçe İdare Şube Başkanları hakkında valinin muvafakati de şarttır.

A'dır.

ÖNEMLİ

Görevden uzaklaştırma ile ilgili önemli noktalar şöyle sıralanabilir:

a) Görevden uzaklaştırma, hakkında hem disiplin soruşturması hem de ceza kovuşturması açılan memur için uygulanabilir.

b) Görevden uzaklaştırmaya hem atamaya yetkili amirler, hem de bakanlık veya genel müdürlük müfettişleri yetkilidir.

c) Memurun görevi ile ilişkisi kesilir. Ancak, görevden uzaklaştırılan memurun kadrosu ile ilişiği kesilmez.

d) Görevden uzaklaştırmayı izleyen en geç 10 işgünü içinde soruşturma başlatılır.

e) Memurun yalnız aylığında 1/3'lük kısıntı olur, aylığın 2/3'ü ödenmeye devam edilir. Sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.

f) Memur en çok 3 ay görevinden uzaklaştırılabilir. (Bu süre disiplin soruşturması için geçerlidir. Ceza kovuşturmasında bu sürenin dolması sonucu görevden uzaklaştırma tedbiri iki ayda bir gözden geçirilir.)

g) Soruşturma sonunda disiplin yönünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına gerek olmayan memur görevden uzaklaştırma kararının kaldırılması üzerine, derhal görevine iade edilir, memurun hem kademe ilerlemesi hem de derece yükselmesi yapılır ve aylığından kesilmiş olan 1/3'ler kendisine ödenir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

339.

I. Noter
II. Türkiye Kızılay Derneği Ankara Şube Başkanı
III. P Partisi Genel Başkanı
IV. G Gazetesi Başyazarı

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri mal bildiriminde bulunmakla yükümlüdür?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

Cevap: 1990 tarihinde kabul edilen 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanun'a göre mal bildiriminde bulunması zorunlu olan görevliler şunlardır:

a) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri, (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)
b) Noterler,
c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,
d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,
e) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,
f) Gazete sahibi gerçek kişiler ile gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarlarıdırlar.

E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011
TODAİE 2011
Adli Hâkimlik Mart 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
TODAİE 2007
TODAİE 2006
Adli Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2001

340.

I. Vali
II. Büyükelçi
III. Rektör
IV. Kaymakam

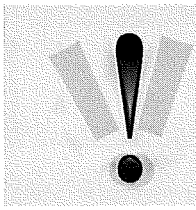
Yukarıdaki kamu görevlilerinden hangileri müstesna (istisnai) memurdur?

A) I ve II B) I ve III C)II ve III
D) III ve IV E) I, II ve III

Cevap: İstisnai memurlukların bazıları şunlardır:

- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Memurlukları
- TBMM Memurlukları
- Bakan yardımcılığı
- Avrupa Birliği Bakanlığı Başkanlıkları (İdari Hizmet Başkanlığı Hariç)
- Anayasa Mahkemesi Basın Müşavirliği
- Merkezi teşkilatın başkent örgütü (Başbakanlık-Bakanlıklar) ve bağlı kuruluşların müşavirleri, özel kalem müdürlükleri, basın ve halkla ilişkiler müşavirlikleri
- Valiler
- Büyükelçiler, elçiler ve daimi temsilciler
- Din İşleri Yüksek Kurulu Üyeleri
- MGK Genel Sekreterliği ve Hukuk Müşavirliği
- Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği
- Devlet Konservatuarı'nda görevlendirilecek uluslararası meşhur sanatçılar
- MİT memurlukları
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ait Başkan, Başkan Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Uzman, Uzman Yardımcısı, Müşavir Avukat ve Şube Müdürleri

A'dır.

Kaymakam, vali yardımcısı, müsteşar, müsteşar yardımcısı, rektör vb. görevlilerinin istisnai memur olmadıklarına çok dikkat edilmelidir.

TODAİE 2011

341. Kamu çalışanlarına sendika kurma hakkı ilk kez hangi anayasa ile tanınmıştır?

A) 1982 B) 1961 C) 1924
D) 1921 E) 1876

Cevap: Hem memurlar hem de işçiler için sendika hakkı ilk kez 1961 Anayasası ile düzenlenmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununa göre kurulan sendikalara aşağıda sayılan görevliler üye olamazlar ve sendika kuramazlar:

a) (...) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,
b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,
c) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, , belediye başkanları ve yardımcıları,
d) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları,
e) Mülkî idare amirleri,
f) Silahlı Kuvvetler mensupları,
g) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2013 tarihli ve E.: 2013/21, K.: 2013/57 sayılı Kararı ile.)
h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,
i) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,
j) Emniyet hizmetleri sınıfı (...) , (.....) ,
k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri.

 ÖNEMLİ	✓ 2012 yılındaki değişiklik ile "kamu kurum ve kuruluşlarının **özel güvenlik personeline**", ✓ 2013 yılındaki AYM iptali ile "**Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında** (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) **çalışan sivil memurlar ve kamu görevlilerine**", ✓ 2015 yılındaki AYM iptali ile de **"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında çalışan kamu görevlilerine"** **SENDİKA KURMA VE SENDİKAYA ÜYE OLMA HAKKI GETİRİLMİŞTİR.**

B'dir.

ÜGYS 2011

342. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, memurların adaylık süresi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) En az 6 ay, en çok 1 yıl
B) En az 6 ay, en çok 3 yıl
C) En az 1 yıl, en çok 3 yıl
D) En az 1 yıl, en çok 2 yıl
E) En az 2 yıl, en çok 3 yıl

Cevap: Memurluğa aday memur olarak girilir. Adaylık süresi, en az 1 yıl, en çok 2 yıldır. Bu dönemde, aday memurlar, temel ve hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulur. Daha önce Kanunda yer alan "Aday memurluk döneminde başarılı olamayanların görevine son verilir." ibaresi 2011 değişikliği ile çıkartılmıştır.
D'dir.

ÜGYS 2011

343. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi derece yükselmesi yapılabilmesinin şartlarından biri değildir?

A) Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademe bulunması
B) Derecesi içinde en az 3 yıl bulunmuş olması
C) Bulunduğu derecenin üçüncü kademesinde 1 yıl bulunmuş olması
D) Üst dereceden boş bir kadronun bulunması
E) Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş olması

Cevap: Memurun derece yükselmesi yapabilmek için şu şartlar aranmaktadır:
1. Üst derece boş kadronun bulunması,
2. Derecesi içinde en az 3 yıl ve bu derecenin 3. kademesinde en az 1 yıl bulunması,
3. Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş olması.

A'dır.

ÜGYS 2011

344. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi memurluğun sona erme hâllerinden biri değildir?

A) Memurluktan çıkarılma
B) Memurluktan çekilme
C) Emekliye ayrılma
D) İflas hâlinde bulunma
E) Ölüm

Cevap: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 94-98. Maddelerinde memurluğu sona erdiren durumlar şöyle sıralanmıştır:
1. Çekilme (İstifa)
2. Çekilmiş (Müstafi) Sayılma
3. Devlet Memurluğundan Çıkarılma (İhraç)
4. Koşullarda Eksiklik
5. Bağdaşmazlık
6. Ölüm
7. Emeklilik

D'dir.

Kaymakamlık 2010

345. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdaki disiplin cezalarından hangisi yüksek disiplin kurulu tarafından verilir?

A) Uyarma
B) Kınama
C) Aylıktan kesme
D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
E) Memurluktan çıkarma

Cevap: Disiplin cezalarından sadece "memurluktan çıkarma" cezası yüksek disiplin kurulu tarafından verilir.
E'dir.

Tablo: Disiplin Cezaları, Nitelikleri ve İlgili Durumlar[29]

Disiplin Cezası	Niteliği	Hangi Durumlarda Verileceği	Ceza Vermeye Yetkili Amir ve Kurullar	Yargı Yolu
Uyarma	Görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesi	- Görevine geç gelmesi, erken ayrılması - Görev yerini terk etmesi - Kılık-kıyafet hükümlerine aykırı davranması - Tasarruf tedbirlerine uymaması	Disiplin Amiri	60 gün içinde İdari Yargıya (İdare Mahkemesi veya Danıştay)
Kınama	Kusûrlu olduğunun yazı ile bildirilmesi	- Amirlere saygısızlık, emirlere uymamak - Memurluk itibarını sarsacak davranış - Diğer memurlara sataşma - Eşinin veya reşit olmayan çocuklarının sürekli kazanç getiren faaliyetlerini bildirmeme - Basına bilgi veya demeç verme	Disiplin Amiri	60 gün içinde İdari Yargıya (İdare Mahkemesi veya Danıştay)
Aylıktan Kesme	Brüt aylığının 1/30 – 1/8 arasında kesilmesi	- Özürsüz 1-2 gün işe gelmeme - Resmi araç-gereç ve belgelerden menfaat sağlama[30] - Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak	Disiplin Amiri	60 gün içinde İdari Yargıya (İdare Mahkemesi veya Danıştay)

[29] 13.05.2010 tarihinde yapılan ve 12.09.2010 günü yapılan referandumla yürürlüğe giren Anayasa değişikliğinden önce memurlara verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı kanun ile yargı yolunun kapatılabileceği hükmü yer alıyordu. Söz konusu değişiklikle **artık uyarma ve kınama cezalarına karşı da yargı yolu açılmıştır**.

[30] Önceden, "**Toplu müracaat veya şikâyette bulunma**" ve "**Yanında yasak yayın bulundurma**" da aylıktan kesme cezasının uygulanacağı durumlardandı. 2011 değişikliği ile bu eylemler aylıktan kesme disiplin cezasının konusu olmaktan çıkarılmıştır.

Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Kademe İlerlemesinin 1-3 yıl durdurulması. Yükselebilecekleri kadronun son kademesinde bulunanların 1/4-1/2 arası brüt aylığında kesinti yapılır.	- Göreve sarhoş gelmek - Görev yerinde alkol almak - 3-9 gün arasında işe gelmeme - Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenleme - Mal beyanında bulunmama - Görevinde dil, din, ırk, parti ayrımı yapma Siyasal parti yararına veya zararına faaliyette bulunmak	Disiplin Kurulu'nun kararı alındıktan sonra atamaya yetkili amir	60 gün içinde İdari Yargıya (İdare Mahkemesi veya Danıştay)
Devlet Memurluğundan Çıkarma	Bir daha devlet memurluğuna alınmamak üzere memuriuktan çıkarılması	- Özürsüz 1 yılda toplam 20 gün işe gelmeme - Amir ve beraberindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunma - Gizli belgeleri açıklama - Yurt dışında devletin itibarını zedeleme - Siyasal partilere girmek	Yüksek Disiplin Kurulu	60 gün içinde İdari Yargıya (İdare Mahkemesi veya Danıştay)

Kaymakamlık 2010

346. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, hakkında kınama cezası verilmiş olan memurun bu cezaya karşı başvuracağı hukuksal yol ve süre ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) 7 gün içinde varsa bir üst disiplin amirine, yoksa disiplin kurullarına itiraz edebilir.
B) 15 gün içinde varsa bir üst disiplin amirine, yoksa disiplin kurullarına itiraz edebilir.
C) 60 gün içinde idari yargıya başvurabilir.
D) 60 gün içinde Danıştay 1. Dairesine itiraz edebilir.
E) 15 gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurabilir.

Cevap: Daha önce uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu kapalıyken, 2010 Anayasa değişikliği ve 657 sayılı DMK'da yapılan değişiklik ile uyarma ve kınama cezaları dâhil tüm disiplin cezalarına karşı idari yargıda olağan dava açma süresi olan 60 günde iptal davası açma hakkı getirilmiştir.
C'dir.

Kaymakamlık 2010
Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009
Kaymakamlık 2004

347. TBMM'de görevli bir memur, hakkında tesis edilen soruşturma izni verilmesi işlemine karşı hangi mercie başvurabilir?

A) Ankara idare mahkemesine
B) Ankara Bölge İdare Mahkemesine
C) Danıştay 1. Dairesine
D) Ankara asliye ceza mahkemesine
E) Ankara sulh ceza mahkemesine

Cevap: Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz yoluna gidebilir.

ÖNEMLİ	**İtiraza; soruşturma izni verilmeye yetkili merciin:** - **Bakan veya Başbakan,** - **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Genel Sekreteri,** - **Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,** - **İçişleri Bakanı,** **olması durumunda → Danıştay Birinci İdari Dairesi,** **diğerleri için → yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.** **Cumhurbaşkanı'nın Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri için soruşturma izni vermeye yetkili mercii sıfatıyla verdiği kararların, Cumhurbaşkanının resen işlemlerinin Anayasa ile yargı denetimi dışında tutulmasından ötürü, itiraza konu olamayacağına dikkat etmelidir.**

C'dir.

Kaymakamlık 2009

348. İzinsiz-mazeretsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın en az ne kadar bir süre için görevini kesintisiz terk eden memur memurluktan çekilmiş sayılır?

A) 5 gün B) 10 gün C) 15 gün
D) 20 gün E) 25 gün

Cevap: İzinsiz veya geçerli mazereti olmaksızın görevini 10 gün kesintisiz terk eden memur, yazılı başvuru şartı aranmaksızın istifa etmiş (müstafi) sayılır. Böyle istifa etmiş sayılan bir memur 1 yıl geçmeden, devir-teslim yükümlülüğü olup da bunu gerçekleştirmeden görevini bırakan memur 3 yıl geçmeden devlet memurluğuna geri dönemez.
B'dir.

Kaymakamlık Alan Bilgisi 2007

349.

I. Kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri
II. Üniversite öğretim üyeleri
III. Hâkimler ve savcılar
IV. Yükseköğretim öğrencileri
V. Silahlı Kuvvetler mensupları

1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri siyasi partilere üye olamaz?

A) I, III ve IV B) I, III ve V C) II, III ve V
D) II, IV ve V E) III, IV ve V

Cevap: 1995 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile üniversite öğretim üyeleri ile üniversite öğrencilerine siyasal partiye üyelik yolu açılmıştır.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2003
İdari Hâkimlik 2002

350. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda öngörülen disiplin cezalarından hangisi, memurun bağlı bulunduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alınmak koşuluyla atamaya yetkili amirler tarafından verilebilir?

A) Kınama
B) Aylıktan kesme
C) Kademe ilerlemesinin durdurulması
D) Devlet memurluğundan çıkarma
E) Uyarma

Cevap: En ağır dördüncü disiplin cezası olan kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını Disiplin Kurulu'nun kararı alındıktan sonra atamaya yetkili amir verebilir.
C'dir.

ÖZEL KANUNLAR

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

351. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi Kurumun denetim kapsamı dışındadır?

A) Mahallî idare birlikleri
B) Kamu hizmeti yürüten özel hukuk tüzel kişileri
C) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
D) Sırf askerî nitelikteki faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetlerinin
E) Döner sermayeli kuruluşlar

Cevap: 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'na göre, Kurumunun işlemlerini inceleyip araştırabileceği idari kurum ve kuruluşlar şunlardır:

- Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri,
- Sosyal güvenlik kurumları,
- Mahallî idareler ve mahallî idarelerin bağlı idareler,
- Mahallî idare birlikleri,
- Döner sermayeli kuruluşlar,
- Kanunlarla kurulan fonlar,
- Kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar,
- Kamu iktisadi teşebbüsleri, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlar ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseseler,
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- Kamu hizmeti yürüten özel hukuk tüzel kişileri.

Kamu Denetçiliği Kurumunun görev alanı dışında kalan aşağıdaki devlet fonksiyonları çok iyi bilinmelidir:

a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile re'sen imzaladığı kararlar ve emirler,
b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,
c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,
ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri.

KAMU HİZMETİ YÜRÜTEN ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİLERİNİN İŞLEMLERİNİN de Kamu Denetçiliği Kurumunun denetimine tabi olduğuna özel olarak çok dikkat edilmelidir.

D'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

352. I. Taksirle kabahat işlenemez.
II. İdare genel ve düzenleyici işlemleri ile kabahati tanımlayabilir.
III. Kabahat, icraî veya ihmali davranışla işlenebilir.
IV. Kabahatler Kanununun genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır.

5326 Sayılı Kabahatler Kanunu çerçevesinde yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) I ve III E) I, II, III ve IV

Cevap: 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun bazı önemli hükümleri şöyle sıralanabilir:

- Kabahatler Kanununun idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır.
- Kabahatler Kanununun diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır.
- Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.
- Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.
- Kabahat, icraî veya ihmali davranışla işlenebilir. Kabahat, failin icraî veya ihmali davranışı gerçekleştirdiği zaman işlenmiş sayılır. Neticenin oluştuğu zaman, bu bakımdan dikkate alınmaz.
- Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir. Ancak, Türk Ceza Kanununun hata hallerine ilişkin hükümleri, ancak kasten işlenen kabahatler bakımından uygulanır.
- Fiili işlediği sırada 15 yaşını doldurmamış çocuk hakkında idarî para cezası uygulanamaz.
- Kabahate teşebbüs cezalandırılmaz.
- Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.

- Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir. İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir. İdarî para cezası, maktu veya nispi olabilir.
- Soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında idarî para cezasına karar verilemez. Soruşturma zamanaşımı süresi;
  a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş,
  b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört,
  c) Ellibin Türk Lirasından az idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç, yıldır.

A'dır.